

Tárgy- és számmutató

az

Akadémiai Értesítő

2000. évi XLIX. évfolyamához

TÁRGYMUTATÓ*

175 ÉVES A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Az 1825—27. évi országgyűlésen alkotott törvénycikkekből (Ferenc VIII. dekrétuma) 11 (118)

XI. cikkely A hazai nyelv művelésére fölláltandó tudós társaságról vagy Magyar Akadémiáról 11 (118)

XII. cikkely Azoknak nevei, kik a tudós társaság föllállítására, vagy a hazai Nyelv terjesztésére is ajánlatot tettek 11 (118)

XIX. cikkely Gróf Festetics Lászlónak két rendbeli ajánlatai 11 (119)

Ajánlat levél a nádorhoz és az ország rendeihez 11 (120)

Az 1825—27. évi országgyűlés írásából a CXV. szám CIV. üléséről 11 (121)

A

Akadémiai kitüntetések a 2000. évi májusi rendes közgyűlésen 5 (42)

— és díjak a Magyar Tudomány Napja alkalmából 12 (128)

Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 1999. november 29-i ülésének állásfoglalásai 1 (2)

— 2000. február 7-i ülésének állásfoglalásai 3 (24)

— 2000. április 3-i ülésének állásfoglalásai 5 (43)

— 2000. április 26-i ülésének állásfoglalásai 6 (51)

— 2000. június 19-i ülésének állásfoglalásai 7 (58)

— 2000. szeptember 11-i ülésének állásfoglalásai 10 (111)

— 2000. szeptember 18-i ülésének állásfoglalásai 12 (130)

E

Egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolásáról 11 (112)

F

Felsőoktatásról (a módosításokkal egységes szerkezetben) 9 (72)

— szóló 1993. évi LXXX. törvény és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX. törvény módosításáról 8 (62)

K

Kormány tudomány- és technológiapolitikájának megvalósítását szolgáló intézkedésekről 10 (110)

Közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a központi költségvetési szervként működő kutató- és kutatást kiegészítő intézeteknél és kutatókat foglalkoztató egyes intézményeknél történő végrehajtásáról (a módosításokkal egységes szerkezetben) 4 (34)

Köztársasági elnök választásáról 7 (58)

M

MTA Lévai András Energetikai Alapítvány alapító okirata 1 (9)

Magyar Tudományos Akadémiának a magyar tudomány 1997—1998. évi helyzetéről szóló beszámoló elfogadásáról 1 (2)

N

Nemzeti Minőségi Díj Bizottság tagjainak megbízatásuk megszűnéséről és az új tagok megbízásáról 10 (110)

O

Oktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/1998. (IX. 30.) Korm.rendelet, valamint a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogramról szóló 98/1996. (VII. 10.) Korm.rendelet módosításáról 2 (14)

Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságról 2 (14)

Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága elnökének, alelnökeinek és tagjainak megbízásáról 10 (110)

P

Pályázati felhívások az Arany János Közalapítvány a Tudományért nagydíjára, a tudományos publikációk és a tudományt népszerűsítő művek megjelentetésének támogatására 7 (59)

— Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Díjra, főosztályvezetői, osztályvezetői teendők ellátására, „Pro optimo merito in pancreatico-oncologia” díjra 10 (113)

— igazgatói és igazgatóhelyettesi munkakörök beöltésére, Schenzl Guidó-díjra és Pro Meteorologia Emlékplakett adományozására történő javaslatlételre 11 (125)

— igazgatói és tudományos igazgatóhelyettesi munkakörök betöltésére, posztdoktori kutatás, utazási, publikációs, konferencia-szervezési támogatásra 4 (38)

— kutatások és fejlesztések támogatására, továbbképzési ösztöndíjra, tudományos munkakörök betöltésére 9 (105)

— kutatóintézeti igazgatói munkakör betöltésére, tudományos rendezvények támogatásának elnyerésére, Bolyai Farkas-díjra 8 (69)

— kutatóintézeti osztályvezetői munkakörök betöltésére 12 (131)

— Kvassay Jenő-, Novicardin- és Zemplén Géza-díjakra, valamint középiskolai pedagógusok tudományos pályadíjára 6 (52)

— az MTA Irodalomtudományi Intézet igazgatói munkakörének betöltésére, alapkutatások támogatására, kutatóintézeti igazgatóhelyettesi, főosztályvezetői és osztályvezetői munkakörök ellátására 2 (17)

— Szádeczky-Kardoss Elemér-díjra, csoportvezetői és kutatói állásokra, tudományos kutatás- fejlesztési és magyar francia társadalomtudományi kutatások támogatására 3 (27)

— tudományos igazgatóhelyettesi és osztályvezetői állásra, MOL Tudományos Díjra és General Electric ösztöndíjra 5 (44)

* Az egyes tételek végén az értesítő száma áll, majd ezt követően (zárójelben) az oldalszám.

T

Tájékoztató az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács 2000. január 14-i megál-
lapodásáról 2 (20)

- az árvízkárosultak javára történt felajánlásokról 9 (107)
- a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat elnyert pályázatokról 6 (54)
- a Doktori Tanács által odaitélt kandidátusi fokozatokról 1 (3)
- az 1998. évi SZJA 1 %-ának akadémiai felhasználásáról 10 (115)
- az MSZ EN 3 szabványnak megfelelő tűzoltó készülékekről 1 (5)

- a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaitéléséről és a Dok-
tori Tanács által odaitélt kandidátusi fokozatokról 3 (17), 7 (59), 8 (69),
10 (112)
- a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaitéléséről 6 (52), 12 (131)
- Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium elnökének kinevezéséről 3 (24)
- – és a Tudományos Előkészítő Bizottság létrehozásáról szóló
1012/1999. (II. 1.) Korm.hat. módosításáról 3 (24)
- – – valamint a Tudományos Tanácsadó Testület létrehozásáról és műkö-
déséről 6 (50)

SZÁMMUTATÓ*

Törvények, kormányrendeletek és -határozatok,
egyéb hivatalos közlemények

1993. évi LXXX. törvény 9 (72)
2000. évi XCVII. törvény 8 (62)

106/1999. (XII. 22.) OGY hat. 1 (2)
51/2000. (VI. 6.) OGY hat. 7 (58)

49/1993. (III. 26.) Korm.r. 4 (34)
226/1999. (XII. 30.) Korm.r. 2 (14)
227/1999. (XII. 30.) Korm.r. 2 (14)
169/2000. (IX. 29.) Korm.r. 11 (122)

1011/2000. (II. 8.) Korm.h. 3 (24)
1038/2000. (V. 5.) Korm.h. 6 (50)
1073/2000. (VIII. 31.) Korm.h. 10 (110)

8/2000. (II. 16.) ME hat. 3 (24)
28/2000. (IX. 13.) ME hat. 10 (110)
29/2000. (IX. 21.) ME hat. 10 (110)

* A jogszabály száma után az értesítő száma áll, majd ezt követően (zárójelben) az oldalszám.

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. JANUÁR 14.

Határozat	106/1999. (XII. 22.) OGY hat.	a Magyar Tudományos Akadémiának a magyar tudomány 1997–1998. évi helyzetéről szóló beszámoló elfogadásáról .	2
-----------	-------------------------------	---	---

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 1999. november 29-i ülésének állásfoglalásai	2
--	---

Közlemények	Tájékoztató	a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról	3
	Pályázati felhívások	igazgatóhelyettesi munkakörök betöltésére.	4
	Tájékoztató	az MSZ EN 3 szabványnak megfelelő tűzoltó készülékről . . .	5

Az MTA Lévai András Energetikai Alapítvány alapító okirata	9
--	---

Határozat

Az Országgyűlés 106/1999. (XII. 22.) OGY határozata

a Magyar Tudományos Akadémiának a magyar tudomány 1997–1998. évi helyzetéről szóló beszámoló elfogadásáról*

1. Az Országgyűlés elfogadja a Magyar Tudományos Akadémia beszámolóját a magyar tudomány 1997–1998. évi helyzetéről; eredményesnek ítéli a saját kezdeményezésű kutatási programokat, valamint a Nemzeti Stratégiai Kutatási Programot; ezek folytatását javasolja.

Fontosnak tartja, hogy folytatódjék az MTA kutatóintézeti hálózatának reformja, különös tekintettel a konszolidációs folyamat eredményeinek stabilizálására. Kíváncs, hogy a kutatóintézeti és a felsőoktatási kutatóbázis a kutatási és oktatási feladatokban kölcsönös szerepvállalás és együttműködés formájában tovább közeledjék egymáshoz.

2. Az Országgyűlés szükségesnek tartja olyan gazdasági feltételek megteremtését, amelyek eredményeként a gazdaság és a költségvetés együttes kutatási és fejlesztési ráfordítása — fokozatosan emelkedve — 2002-re eléri a GDP 1,5 százalékát.

3. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy

- kedvező jogi feltételek megteremtésével segítse elő a hazai kutató és fejlesztő intézmények vállalati megrendeléseinek bővülését, és ösztönözze a külföldi vállalkozások kutató-fejlesztő bázisainak Magyarországra települését;
- átfogó kutatási-felsőoktatási bérreform keretében gondoskodjék a tudományos kutatásban dolgozók bérének felzárkóztatásáról, különösen a fiatal kutatók szakmai és egzisztenciális helyzetének javításáról;
- erősítse meg a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium munkáját, és tegye a testület feladatává a kutatás-fejlesztés költségvetésének előkészítését, egy országos kutatás-fejlesztési információs adatbázis kialakítását, a kutatás és fejlesztés intézményrendszerének folyamatos megújítását és a kutatás-fejlesztés nemzetközi kapcsolatainak koordinálását.

4. Az Országgyűlés szükségesnek tartja a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosítását, és felkéri a Kormányt a törvénymódosítás 2001. június 30-ig történő betervezésére.

5. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Juhászné Lévay Katalin s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szabó Erika s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés az 1999. december 21-i ülésnapján fogadta el.

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 1999. november 29-i ülésének (AKT 6/99.) állásfoglalásai

Napirend:

1. Előterjesztés az MTA Támogatott Kutatóhálózata társult tagságának létrehozási és működési szabályaira, valamint a beérkezett pályázatok elfogadására
2. A 2000. év gép-műszer beruházási keretek előzetes elosztása.
3. Igazgatói pályázatok véleményezése.
4. Egyebek.

AKT 6/1/99. (XI. 29.) állásfoglalás:

1. Az AKT megvitatta az MTA Támogatott Kutatóhálózata társult tagságának létrehozási és működési szabályaira, valamint a beérkezett pályázatok elfogadására vonatkozó írásos előterjesztést.

1.1. Az AKT az előterjesztett szabályzat tervezetét az eredeti változatában egyhangúlag jóváhagyta. A szabályzat tervezetének 8. pontjában a társult tagok száma tekintetében az AKT 1 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a társult tagok száma az összes kutatócsoport számának 5%-a lehet. Az AKT 1 tartózkodással elfogadta, hogy a társult tagságot elnyert kutatócsoport támogatásban ne részesüljön, jelképes összeg sem adható.

1.2. Az AKT elbírálta a társult tagság elnyerésére benyújtott 7 kérelmet. 2 tartózkodás mellett, helyt adott — egy kivétellel — a társult tagsági kérelmeknek és jóváhagyta, hogy ezen csoportok a támogatott kutatóhálózat társult tagjává váljanak 2000. január 1-től. Erdei László kérelmét elutasította, mert ő eredetileg nem pályázott.

1.3. Az AKT elfogadta, hogy a következőkben már a támogatott kutatócsoporti pályázati kiírásban szerepeljen a társult tagság elnyerésének lehetősége.

AKT 6/2/99. (XI. 29.) állásfoglalás:

2.1. Az AKT egyhangúlag elfogadta, hogy a 2000. évi gép-műszer beruházási keret a tudományterületek között az alábbi arányban kerüljön felosztásra

Élettudományok	30 %
Matematikai és természettudományi	57 %
Társadalomtudományi	13 %

2.2. Az AKT megbízta költségvetési albizottságát, hogy vizsgálja meg a közgyűlésre kerülő költségvetési tervezet és tegyen javaslatot, hogyan lehetne megnövelni az intézetek gép-műszer beruházási keretét.

AKT 6/3/99. (XI. 29.) állásfoglalás:

Az AKT a pályázó személyekre adott szavazatok és a vitában elhangzottak alapján a következő javaslatot tette:

3.1. Az AKT 21 igen, 2 nem és 3 tartózkodás mellett javasolja, hogy az igazgatói megbízások időtartama évfordulóhoz kötődjön, mivel az év közbeni váltás nehézséget okozhat.

3.2. Az AKT az egyes pályázók megbízási időtartamával nem foglalkozott, azonban 1 tartózkodás mellett megerősítette azt a korábbi ajánlását, miszerint ciklusismétlés esetén — amennyiben egyéb kizáró okok nem merülnek fel — indokoltnak tartaná a jogszabályokban is említett 5 éves időtartamra szóló igazgatói megbízás kiadását. Kíváncsok, hogy az Akadémia elnöke az AKT elnökével konzultálva hozza meg döntését.

3.3. Az AKT titkos szavazással elfogadta az igazgatói megbízásra javasolt személyek listáját.

AKT 6/4/99. (XI. 29.) állásfoglalás:

Egyebek között az AKT a következő határozatokat hozta:

4.1. Az MTA GGKI kutatói közössége szakmai és tudományos kapcsolataiban a geofizikai obszervatórium megjelölésére a Magyar Tudományos Akadémia Széchenyi István Geofizikai Obszervatórium nevet kívánja használni. Az előterjesztéssel mind a Földtudományok Osztálya, mind a Földtudományi Kutatóközpont vezetése egyetértett.

Az AKT jóváhagyta a névváltoztatást azzal, hogy a család vagy képviselője hozzájárulását az Intézet utólag megszerzi. Mivel a névváltoztatás a kutatóintézet szervezeti egységét érinti, így szükséges az SzMSz módosítása, az AKT felhatalmazza az igazgatót, hogy a megfelelő változtatásokat megtegye és erről tájékoztassa az AKT elnökét.

4.2. Az AKT kisebb észrevételekkel jóváhagyta az SzBK szervezeti és működési szabályzatát.

4.3. Az AKT elhatározta, hogy a kutatóközpontok egy-egy kezelésével kapcsolatban felmerült kérdéseket későbbi időpontban meg kell vizsgálni.

4.4. Az AKT javasolja, hogy azoknál az intézeteknél, ahol nincs jóváhagyott SzMSz, az igazgatói kinevezési okmányban történjen említés arról, hogy azt a kinevezéstől számított 60 napon belül el kell készíteni. Így, nincs jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat a Csillagászati Kutatóintézetben, a FK Földrajztudományi Kutatóintézetben, a KFKI Atomenergiakutató Intézetben, a KFKI Ré-szezske- és Magfizikai Kutatóintézetben, a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben, az Ökológiai és Botanikai Kutatóintézetben, a Pszichológiai Kutatóintézetben, a Régészeti Intézetben és a Történettudományi Intézetben. Az Atommagkutató Intézet szervezeti és működési szabályzata közel 5 éves - a jogszabályok módosulása miatt új szükséges.

4.5. Az AKT 1 tartózkodással javasolja, hogy Lovas Rezső kuratóriumi tag helyett Koltayné Gyarmati Borbála kapjon felkérést a Matematikai és természettudományi kuratórium tagságára.

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Közgazdaságtudományi Szakbizottság

ALI MOHAMED RAMADAN

„Trade Dependence and Arab Trade Integration Case Study: Arab Maghreb Countries Analytical Study of the Patterns of External Trade of Libya, Tunisia, Algeria and Morocco 1970–1990” című munkája alapján a közgazdaság-tudomány kandidátusa,

FÓNYAD PÉTER

„Néhány általános törvényszerűség a társadalmi haladás gazdasági-technikai hátterében” című munkája alapján a közgazdaság-tudomány kandidátusa,

JEHODA ROZÁLIA

„A nemzetközi kereskedelem és a működőtőke-áramlás összefüggései, különös tekintettel a fejlődő országok tapasztalataira” című munkája alapján a közgazdaság-tudomány kandidátusa,

MOHAMED A. BUSHIDA

„Az olaj és Líbia gazdasága” című munkája alapján a közgazdaság-tudomány kandidátusa,

Történelemtudományi Szakbizottság

ERDŐS PÉTER

„A fejedelmi politikát támogató külföldi csoportok és a reprezentáció színterei Báthory Zsigmond udvarában (1581–1598)” című munkája alapján a történelemtudomány kandidátusa,

Állam- és Jogtudományi Szakbizottság

ABDALLAH MEHDI EL BIBAS

„The Main Obligations in the Contract of Sale Libyan — Hungarian Comparative Study” című munkája alapján az állam- és jogtudomány kandidátusa,

BALOGH SÁNDOR

„A bűnözés kulturális dimenziói” című munkája alapján az állam- és jogtudomány kandidátusa,

Növénytermesztési Szakbizottság

DO XUAN QUANG

„A venturiás varasodással és lisztharmattal szembeni ellenállóság öröklődése almafajták utódnemzedékeiben” című munkája alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa,

KORBULY JÁNOS

„Néhány termesztési szempontból fontos tulajdonság variabilitásának vizsgálata interspecifikus szőlő hibridnemzedékekben” című munkája alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa,

LENGYEL ANTAL

„Gyümölcsök száradási paramétereinek meghatározása, különös tekintettel a szárítmányok minőségére” című munkája alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa,

MOHAMAD DOUBA

„Analysis of the Comminution Function in Hammer Mill Against Different Constructional and Material Properties” című munkája alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa,

VEPERDI IRINA

„Faállományok kondíciójának meghatározása elektromos ellenállás mérésével” című munkája alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa,

*Agrárökonómiai Szakbizottság***ELEKES CSABA**

„A banki működés sajátosságai, a bankcsődök okai: egy információelméleti megközelítés” című munkája alapján a közgazdaság-tudomány kandidátusa,

GALÓ FERENC MIKLÓS

„Tárgazdálkodás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című munkája alapján a közgazdaság-tudomány kandidátusa,

*Elméleti Orvostudományi Szakbizottság***BONYHAY ISTVÁN**

„Az artéria carotis biomechanikai tulajdonságai és az artériás baroreflex közötti összefüggés emberben” című munkája alapján az orvostudomány kandidátusa,

KISS ANDRÁS

„Májra ható citokinek, receptorainak, valamint a p53 tumor szupresszor gén szerepe humán és kísérletes hepatocarcinogenesisben” című munkája alapján az orvostudomány kandidátusa,

- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- kutatóintézet vagy kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázóknak az intézet tudományos programjához kapcsolódó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegen nyelv ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40 §-a, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

Amennyiben a felhívásra az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézetben dolgozó kutató pályázik, úgy az előbb említett okmányokat nem szükséges a pályázathoz csatolni.

A pályázatot az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet igazgatójához (levélcím: 1525 Budapest, Pf. 35.) kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Prof. Dr. Németh Tamás s. k.
igazgató

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet
igazgatója pályázatot hirdet

tudományos igazgatóhelyettesi

munkakör betöltésére

A munkakör 2000. január 1-től tölthető be. A megbízás legfeljebb 5 évre szól.

A tudományos igazgatóhelyettes feladata:

- az intézet tudományos tevékenysége irányításában, koordinálásában történő részvétel,
- a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,

Az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet

igazgatója pályázatot hirdet

általános igazgatóhelyettesi

munkakör betöltésére

A munkakör 2000. január 1-től tölthető be. A megbízás legfeljebb 5 évre szól.

Az általános igazgatóhelyettes feladata:

- távollétében képviseli és helyettesíti az igazgatót,
- részt vesz az általános igazgatói feladatokban, tervezésben, beszámoltatásban,

- hazai és nemzetközi kapcsolattartás,
- az intézet tudományos tevékenysége irányításában, koordinálásában történő részvétel,
- a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,
- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- kutatóintézet vagy kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázóknak az intézet tudományos programjához kapcsolódó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegen nyelv ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzt 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40 §-a, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

Amennyiben a felhívásra az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézetben dolgozó kutató pályázik, úgy az előbb említett okmányokat nem szükséges a pályázathoz csatolni.

A pályázatot az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet igazgatójához (levélcím: 1525 Budapest, Pf. 35.) kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Prof. Dr. Németh Tamás s. k.
igazgató

TÁJÉKOZTATÓ

az MSZ EN 3 szabványnak megfelelő tűzoltó készülékről

A tűzvédelem és a polgári védelem kötelező nemzeti szabványainak megállapításáról szóló 1/1995. (II. 10.) BM rendelet kötelezővé tette a hordozható tűzoltó készülékekről szóló MSZ EN 3 szabványsorozatot, ami az addig jogsze-

rűen gyártott magyar kézi tűzoltó készülékekre változást nem jelentett. (Azok továbbra is készenlétben tarthatók, amíg javításuk megoldható, de legfeljebb 2014. december 31-ig.)

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság a magyar gyártóknak az MSZ 1040-es készülékek gyártásának befejezésére 1998. december 31-t jelölte meg.

A vásárlónak fontos tudnia, hogy az MSZ 1040-es tűzoltó készüléket az 1/1995. (II. 10.) BM rendelet hatályba lépését követő 20. évben selejtezni kell! (A forgalmazó erre általában nem hívja fel a figyelmet, ezáltal anyagi kárt okozhat a vásárlónak.)

Milyen érvek szólnak az új típusú tűzoltó készülékek alkalmazása mellett?

1. Jogszabályban meghatározott kötelezettség. Az OTSZ — 35/1996. (XII. 29.) BM rendelet — 56. § (1) szerint: „A létesítményekben ... legalább 1-1 darab az ott keletkező tüzek oltására alkalmas — a vonatkozó jogszabályokban és *nemzeti szabványokban* foglalt követelményeket kielégítő — tűzoltó készüléket kell elhelyezni.”

2. A hazánkban forgalmazott MSZ EN 3-nak megfelelő tűzoltó készülékek korszerűbbek, jobb oltásteljesítményűek. Minden EN 3-as porral oltó alkalmas — a leggyakrabban előforduló — szilárd éghető anyagok tüzeinek oltására is.

3. Az EN 3-as készülékek forgalmazóit a BM TOP rendszeresen ellenőrzi, tapasztalataink szerint kiterjedt márkaszervíz hálózattal rendelkeznek és az alkatrész ellátás is biztosított.

4. Az MSZ 1040 szerint gyártott tűzoltó készülékek ellenőrzési ciklusideje hat hónap, míg az EN 3-as készülékeknek az alapellenőrzés- és javítás műveleteit egy évenként kell végrehajtani. A tűzoltó készülékeket 5 évenként javításnak kell alávetni, de az EN 3-as készülékek nyomáspróbájára nem ilyenkor kerül sor, hanem a gyártástól számított tizedik évben (illetve szén-dioxiddal oltók esetében a Gázpalack Biztonsági Szabályzat szerint minden 5. évben.) A nyomáspróbára a régi készülékeket fémtisztító állapotban kell küldeni, míg az EN 3-asok festékrétegét nem kell eltávolítani. Látható tehát, hogy a karbantartásra fordított munka (annak költsége is) az EN 3-as készülékek esetében a több mint felére csökken.

5. A gyártási évszám nem egy levágható talpgyűrűn, hanem a tartályba van beütve, ezért a készülékek felépítése nem teszi lehetővé a hamisítást.

6. A korszerű bevonattal ellátott tartályok időtállóak és esztétikusabbak is.

7. Az 1/1995. (II. 10.) és a 35/1996 (XII. 29.) BM rendeletek alapján kialakított BM TOP állásfoglalás szerint:

- 2014. december 31. után MSZ EN 3-nak nem megfelelő hordozható tűzoltó készülék nem tartható készenlétben (kivéve a szén-dioxiddal oltókat),
- új épület használatba vétele, rendeltetési mód változása esetén kizárólag MSZ EN 3-nak megfelelő tűzoltó készülékek fogadhatók el.

Budapest, 1999. november 18.

Kittrich Kálmán s. k.,
főosztályvezető

Magyarországon gyártott és forgalmazott hordozható tűzoltó készülékek

Oltóanyag	Töltet	ELZETT	Rollexco	Dombóvár	FAJRO	Fire Technics	IFEX	Respirator/ Armcom	Trading Team	ANAF	Bavaria	Gloria	
	egység									IFEX	Securitas	Heszlia	
	1								40-27/39-1/96 Tropolar Forte 5A, 34B, C	188/42/97 ISOCOMP ABC 8A, 34B, C		188/47/97 GLORIA Gutex ABC 8A, 34B, C 188/54/99 Adex 5A, 34B, C	
	2	188/77/99 UNOP UP 60 8A, 55B	188/44-1/98 Rollex 40 8A, 34B, C					188/1-3/98 Pulvex ABC Euro 8A, 34B	40-27/39-2/96 Tropolar Forte 8A, 70B, C	188/42/97 ISOCOMP ABC 13A, 89B, C		40-27/24/94 FAVORIT TERTIA 8A, 34B, C 188/27/99 Glutex 13A, 89B, C	
	3												
Por	4	188/58/99 UNOP UP 60 21A, 113B											
	6	188/61/99 UNOP UP 60 34A, 183B	79/5/97 (b. gáz) FAVORIT TERTIA 13A, 89B, C 188/44-2/98 Rollex 40 34A, 144B, C					79/2/97 21A, 144B, C 188/30/97 PULVEX ABC Euro 21A, 144B, C	40-27/38/94 TOTALIT FE40 21A, 144B, C			40-27/1/95 (188/19/99) ADEX 34A, 183, C 188/38/97 GLORIA Glutex ABC 34A, 233B, C 188/58-1/98 Glutex 43A, 233B	188/47/97 ADEX (b. pal.) 27A, 183B, C 188/47/97 GLORIA Glutex (b. gáz.) 55A, 233B, C
	9	188/62/99 UNOP UP 60 43A, 233B	188/44-3/98 Rollex 40 34A, 144B, C										
	12	188/63/99 UNOP UP 60 55A, 233B	188/44-4/98 Rollex 40 43A, 183B, C					188/1-4/98 Pulvex ABC Euro 34A, 183B	40-27/7/95 TOTALIT FE40 43A, 233B, C			40-27/1/95 FAVORIT TERTIA 43A, 233B, C 188/38/97 GLUTEX 55A, 233B, C 188/47/97 ADEX 43A, 233B, C	
	6										42-27/42/94 13A	188/66/99 13A	
Víz	9										42-27/42/94 13A	40-27/1/95 13A 188/58-7/98 13A	
	2											188/47/97 FC 201 C 5A, 55B	

Magyarországon gyártott és forgalmazott hordozható tűzoltó készülékek

	3												
	6					188/39/99 Moussol APS F-15 21A, 89B 188/40/99 Moussol APS F-15 13A, 89B		40-27/16/94 POLYFOAM 10 ttf% 5A, 34B		42-27/42/94 Sthamax AFFF. 8A, 144B	188/47/97 GLORIA Imprex 21A, 183B 188/58-3/98 GLORIA Imprex 21A, 144B	188/95/98 LW FC 201 F 13A, 144B 188/58-4 LW FC 201 F 13A, 233B	
Hab	9					188/41/99 Moussol APS F-15 27A, 113B 188/42/99 Moussol APS F-15 21A, 113B		40-27/16/94 POLYFOAM 10 ttf% 8A, 55B		42-27/42/94 Sthamax AFFF. 913A, 189B	40-27/1/95 LW 6 ttf% 13A, 144B	188/58-6/98 LW FC 201 F 21A, 183B	
	2			188/47-1/98 HALOTRON I. 13B, C		116/53-1/96 NAF P III. 21B, C							
Halon	4			188/47-2/98 HALOTRON I. 21B, C	188/24-1/97 regenerált halon 34B, C	116/53-1/96 NAF P III. 34B, C							
	6				188/24-2/97 regenerált halon 55B, C								
	2											188/47/97 34B	
CO ₂	5											188/47/97 89B	

Magyarországon gyártott és forgalmazott hordozható tűzoltó készülékek

Oltóanyag	Töltet	Jockel	Kodreta	Minimax	Neuruppin	ORFEO	Pastor	Victoria	Total	VEGA	Werner
	egység	Mikola	Tűzbizt. 2000	IFEX	Firebrake	Orfeo-Hun.	Dombóvár	Meldetechnic	Periodus	Széf-97	Haberkorn
	1	40-27/25-1/95 Tropolar Forte 8A, 34B, C	188/92/98 FUREX 40 5A, 21B	79/56/96 1,3 kg Multi Troxin 8A, 55B, C	188/52-1/97 NEUTEX ABC-70 5A, 21B, C	188/82-1/98 NIECOR 2 5A, 21B	40-27/5-1/95 TOTALIT FE 40 3A, 13B	40-27/16-1/95 TOTALIT FE-40 3A, 13B, C		188/107/99 P11-24 5A, 34B	188/93/98 FAVORIT 111 5A, 21B
	2	40-27/25-2/95 Tropolar Forte 13A, 89B, C	40-27/37/95 FUREX 40 5A, 21B, C (8A:188/87/99)	79/56/96 Euro Troxin 13A, 89B, C	188/52-2/97 NEUTEX ABC-70 13A, 70B, C 188/52-3/97 NEUTEX ABC-70 8A, 70B, C	188/82-2/98 NIECOR 2 8A, 34B	40-27/5-2/95 TOTALIT FE 40 5A, 21B	40-27/16-2/95 TOTALIT FE-40 5A, 21B, C	188/77-1/97 TOTALIT G CEN 8A, 55B, C	188/108/99 P11-24 8A, 89B	40-27/33-1/95 FAVORIT 111 8A, 34B, C 188/88/99 FAVORIT 111 13A, 34B, C
	3							40-27/16-3/95 TOTALIT FE-40 8A, 34B, C			
	4							40-27/16-4/95 TOTALIT FE-40 13A, 89B, C			
Por		188/7/97 (b.pal) ABC Eurostar 27A, 183B, C	40-27/27/95 FUREX 40 21A, 144B, C	79/56/96 Euro Troxin 34A,233B, C	188/52-4/97 NEUTEX ABC-70 34A, 233B, C	188/82-3/98 NIECOR 2 21A, 144B	40-27/5-3/95 TOTALIT FE 40 13A, 113B	40-27/16-5/95 TOTALIT FE-40 21A, 113B, C	188/48/97 Pulver FE 40 27A, 183B, C		40-27/33-2/95 FAVORIT 111 21A, 113B, C
	6	188/7/97 (b.gáz.) ABC Eurostar 27A, 144B, C			188/52-7/97 NEUTEX ABC-40 27A, 144B, C 188/52-8/97 NEUTEX ABC-70 43A, 233B, C		40-27/28/94 FUREX 40 13A, 144B, C				
	9			79/56/96 Euro Troxin 43A,233B, C	188/52-5/97 NEUTEX ABC-70 43A, 233B, C	188/82-4/98 NIECOR 2 34A, 183B	40-27/5-4/95 TOTALIT FE 40 21A, 144B	40-27/16-6/95 TOTALIT FE-40 27A, 144B, C			
	12	188/7/97 ABC Eurostar 27A, 233B, C		79/56/96 Euro Troxin 55A,233B, C	188/52-6/97 NEUTEX ABC-70 55A, 233B, C	188/82-5/98 NIECOR 2 43A, 233B	40-27/5-5/95 TOTALIT FE 40 34A, 144B 188/106/97 Pulvex D 7000 "D"		188/48/97 Pulver FE 40 43A, 233B, C		40-27/33-3/95 FAVORIT 111 43A, 183B, C
	6		40-27/28-1/95 5A								
Víz	9		40-27/38-1/95 8A				40-27/28/94 8A	40-27/16-7/95 8A			
	2										

Magyarországon gyártott és forgalmazott hordozható tűzoltó készülékek

	3									188/89/99 Towalex AFFF 8A, 89B
	6		40-27/28-2/95 bekevert hab 5A, 55B 40-27/28-3/95 patronos hab 5A, 55B		188/52-9/97 FC 3041 C 13A, 183B					188/90/99 Towalex AFFF 13A, 183B
	9		40-27/38-2/95 bekevert hab 8A, 70B 40-27/38-3/95 patronos hab 8A, 70B			40-27/28/94 LW 6 t% 8A, 34B	40-27/16-8/95 LW 6 t% 8A, 113B			
Hab	2									
	4									
Halon	6									
	2	79/54/96			188/52-10/97 34B		188/76-1/97 21B, C			
CO ₂	5	79/54/96			188/52-11/97 89B	40-27/5-6/95 34B, C	188/76-2/97 55B, C	188/77-2/97 89B		

Lezárva: 1999. november 24.

**Az MTA
Lévai András Energetikai Alapítvány
alapító okirata**

ALAPÍTÓ OKIRAT*

A Magyar Tudományos Akadémia (1051 Budapest, Roosevelt tér 9.) és Dr. Lévai András (1022 Budapest, Filler u. 56.) alapítók a Polgári Törvénykönyv 74/A. §-a alapján alapítványt hoznak létre az alábbiak szerint.

1. Az alapítvány neve:

MTA Lévai András Energetikai Alapítvány

székhelye: Budapest, V. Nádor u. 7.

2. Az alapítvány célja:

A magyar energetikai kutatások és alkalmazások területén elért tudományos és gyakorlati eredmények elismerése és ilyenek ösztönzése érdekében elsősorban fiatal kutatók, oktatók, fejlesztők és diákok díjazása, energetikailag fontos kutatási-fejlesztési munkák támogatása, végzése.

3. Az alapítvány induló vagyona:

3.1. 500 000,— Ft, azaz ötszázezer forint, mely összeget dr. Lévai András alapító az alapítvány induló vagyonaként az OTP Rt. III. kerületi fiókja (Budapest, Flórián tér 15.) 4154992/3299. számlaszámra letétbe helyezte,

3.2. a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonában lévő Bp. II. ker. 12163/2/A/2 hrsz.-ú, a természetben Budapest, II., Filler u. 56. sz. alatti öröklakás 1/2 tulajdoni illetősége 1 596 000,— Ft lakott értékben, a dr. Várkonyi Vera közjegyző 3. Kjő. II. 505/1992/5. sz. hagyatékátadó végzésében megjelölt hagyományokkal és haszonélvezettel terhelt.

4. Az alapítvány jellege:

Az alapítvány nyílt, ahhoz politikai pártok kivételével bármely bel- vagy külföldi természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet pénzbeli vagy természetbeni adománnyal, vagy vagyoni értékű jogok átengedésével csatlakozhat, ha a csatlakozást a Kuratórium elfogadja.

Az alapítvány politikai pártokat közvetlenül nem támogathat és azoktól támogatást sem fogadhat el.

5. Az alapítvány kezelője:

5.1. Az alapítvány legfőbb döntéshozó testülete a 8 tagú Kuratórium.

A Kuratórium elnöke: Dr. Petz Ernő

tagjai: Dr. Járosi Márton

Kacsó András

* A Fővárosi Bíróság az alapítványt 14. Pk. 60.413/1999/2. sz. végzésével 7628. sorszám alatt nyilvántartásba vette.

Dr. Rádonyi László

Dr. Imre László

Dr. Környei Tamás

Lévai Klára

Dr. Lévai András

5.2. A kuratóriumi tisztség vagy tagság megszűnik a tisztségviselő vagy tag lemondásával, vagy halálával, az alapító intézkedésével és egyidejűleg új tisztségviselő vagy új tag kijelölésével.

Az alapítványt a Kuratórium elnöke képviseli, és rendelkezik a Kuratórium által rendelkezésre kijelölt másik érdektelen kuratóriumi taggal együttesen az alapítvány bankszámlája felett, akadályoztatása esetén a Kuratórium érdektelen tagját meghatalmazhatja az alapítvány képviselőjére és a bankszámla feletti rendelkezésre. A Kuratórium elnöke és tagjai csak a kuratóriumi tevékenységükkel összefüggő költségeik megtérítésére tarthatnak igényt.

6. Az alapítvány működése:

6.1. A Kuratórium — az alapítvány céljának megfelelően

„Lévai András-díj”-at

adományoz. A díj oklevélből és a kuratórium által megállapított pénzjutalomból áll. A pénzjutalom a mindenkori akadémiai-díj összegének felénél nem lehet kevesebb. A díj átadására a Magyar Tudomány Napján kerül sor.

6.2. A díjra nyilvános pályázati felhívás alapján tehetnek javaslatot az oktató és kutató intézmények szervezeti egységeinek vezetői és az Akadémia köztestületének tagjai. A pályázati felhívást az Akadémiai Értesítőben kell közzétenni.

6.3. A díjra, az oklevél készítésére a teljes induló vagyon felhasználható. Az alapítvány tulajdonába kerülő ingatlan értékesítését és a hagyományi terhek kielégítését követően a maradvány összegét törzsvagyonként kell kezelni. A díjazásra ezt követően a mindenkori tőke kamatának a fele felhasználható fel, míg a kamat másik felét a tőkéhez kell csatolni az értékmegőrzés érdekében. Az alapítvány működési költségeit is a kamatokból kell fedezni, azzal a megkötéssel, hogy a Kuratórium tagjai díjazásra nem, csak a már említett költségtérítésre tarthatnak igényt.

6.4. Amennyiben az alapítvány törzsvagyona meghaladja a 6 millió forintot, a kuratórium a 6.3. pontban megjelöltek szerint felhasználható kamatrész terhére energetikailag fontos kutatási-fejlesztési kérdések kimunkálására — különös tekintettel a magyarországi bioenergia kutatások hasznosítására — kutatási támogatást nyújthat, kutatóhelyet is működtethet a kuratórium által meghatározott eljárás szerint.

6.5. A díjat, valamint a pályázati támogatást elnyert személyek nevét az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.

7. A Kuratórium hatásköre és működése:

7.1. A Kuratórium dönt:

— az alapítvány vagyonával való gazdálkodásról, az éves pénzügyi terv és beszámoló elfogadásáról,

- a Kuratórium ügyrendjének meghatározásáról,
- a díjak, támogatások odaítéléséről,
- a csatlakozási kérelmek elfogadásáról,
- a pályázati felhívás kiírásáról.

7.2. A Kuratórium üléseit — szükség szerinti gyakorisággal — de legalább évente egyszer az elnök hívja össze, olyan időpontban, hogy a díj átadása a Magyar Tudomány Napjára biztosítva legyen. Az ülést a kuratóriumi tagok bármelyikének kérésére is össze kell hívni.

7.3. A Kuratórium határozatképes, ha tagjainak több mint fele jelen van. Határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A Kuratórium döntéseit az ülésről felvett jegyzőkönyvbe kell foglalni.

8. Egyéb rendelkezések:

8.1. Az alapítvány esetleges megszűnése esetén a vagyonát az alapítók az alapítvány céljainak elérésére kötelesek fordítani.

8.2. Az alapító okiratban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv és az alapítványokra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

8.3. Az alapítvány érvényességéhez az alapító okirat bírósághoz történő benyújtása és nyilvántartásba vétele szükséges.

Dr. Lévai András s. k.,
alapító

Glatz Ferenc s. k.,
az MTA elnöke
alapító

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000., Nyomdai táskaszám: 2534
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1,5 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. FEBRUÁR 18.

Jogszabályok	226/1999. (XII. 30.) Korm. r.	az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságról	14
	227/1999. (XII. 30.) Korm. r.	az oktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/1998. (IX. 30.) Korm. rendelet, valamint a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogramról szóló 98/1996. (VII. 10.) Korm. rendelet módosításáról	14

A Magyar Tudományos Akadémia 1999. december 6-i közgyűlésének határozatai.	16
--	----

Közlemények	Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről és a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról . .	17
	Pályázati felhívások	az MTA Irodalomtudományi Intézet igazgatói munkakörének betöltésére, alapkutatások támogatására, kutatóintézeti igazgatóhelyettesi, főosztályvezetői és osztályvezetői munkakörök ellátására	17
	Tájékoztató	az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács 2000. január 14-i megállapodásáról	20

JOGSZABÁLYOK

226/1999. (XII. 30.) Korm. rendelet

az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságról

A Kormány az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (a továbbiakban: OMFB) feladatát, hatáskörét, szervezetét és működését a következők szerint határozza meg:

1. § Az OMFB feladata a műszaki fejlődésnek, a tudásalapú gazdaság és a társadalom technológiai modernizációjának, a magyar termékek és szolgáltatások, valamint a vállalkozások versenyképességének elősegítésével, a hazai kutatás, fejlesztés és innováció nemzetközi kapcsolatainak erősítésével, a nemzetközi kutatási és fejlesztési együttműködési tevékenység összehangolásával, továbbá egyéb, az innovációt előmozdító és az életminőséget javító tevékenységek ösztönzésével kapcsolatos állami feladatok ellátásának segítése. Az OMFB közreműködik az országos tudománypolitikának a gazdaságpolitikával összehangolt kidolgozásában.

2. § (1) Az OMFB stratégiai kérdésekkel foglalkozó testület, amely jogkörét a jogszabályoknak és a Kormány döntésének megfelelően eljárva testületként gyakorolja.

(2) Az OMFB

a) véleményezi a kutatás, fejlesztés és innováció stratégiai terveit, döntéshozatali struktúráját és az ösztönzést szolgáló pénzügyi források felhasználásának terveit;

b) véleményezi a Központi Műszaki Fejlesztési Alap-program felhasználásáról készített beszámolót.

3. § Az OMFB működését az elnök irányítja. Ennek keretében

a) képviseli az OMFB-t;

b) összehívja és vezeti az OMFB üléseit.

4. § (1) Az OMFB legfeljebb tizenöt tagú testület. Tagjait és elnökét az oktatási miniszter javaslatára a miniszterelnök nevezi ki három évre, amely egyszer további három évre meghosszabbítható. A kormányzati képviselők száma nem érheti el a testület tagjai számának a felét.

(2) Az oktatási miniszter az érdekelt minisztériumok — az Egészségügyi, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési, a Környezetvédelmi, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi, a Gazdasági Minisztérium —, valamint a kutatás-fejlesztés szakmai és érdekképviselői szervezeteinek, továbbá a Magyar Tudományos Akadémia javaslatait figyelembe véve tesz javaslatot az OMFB elnökének és tagjainak kinevezésére és felmentésére.

(3) A tagság megszűnik:

a) a határozott idő elteltével;

b) lemondással;

c) az oktatási miniszter javaslatára a miniszterelnök által történő felmentéssel;

d) a tag halálával;

e) a képviselő ellátására jogosító minőség megszűnésével.

(4) Az OMFB határozatait a tagok legalább felének egyetértésével hozza. Működésének további rendjét maga alakítja ki. Az OMFB ülésein az Oktatási Minisztérium illetékes vezetői tanácskozási joggal vesznek részt.

5. § (1) Az OMFB feladatainak ellátását és munkájának szervezését Titkárság segíti.

(2) Az OMFB Titkárságának működési feltételeit az Oktatási Minisztérium biztosítja.

6. § (1) Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságról szóló 147/1998. (IX. 16.) Korm. rendelet 5. §-ának (3) bekezdésében központi hivatalként meghatározott közigazgatási szerv jogutódja 2000. január 1-jei hatállyal az Oktatási Minisztérium.

(2) Az OMFB Tanácsánál folyamatban lévő ügyekben 2000. január 1-jét követően a jelen rendelettel létrehozott OMFB jár el.

(3) E rendelet hatálybalépését követően, ahol korábbi jogszabályok a 147/1998. (IX. 16.) Korm. rendeleten alapuló OMFB-t nevesítették az Oktatási Minisztériumot, ahol az OMFB Tanácsát nevesítették ott 2000. január 1-jét követően az OMFB-t kell érteni.

(4) Ez a rendelet 2000. január 1. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságról szóló 147/1998. (IX. 16.) Korm. rendelet

227/1999. (XII. 30.) Korm. rendelet

az oktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/1998. (IX. 30.) Korm. rendelet, valamint a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogramról szóló 98/1996. (VII. 10.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a kormányzati tevékenység átalakításával kapcsolatosan, az oktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/1998. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Omr.), valamint a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogramról szóló 98/1996. (VII. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) módosítására a következőket rendeli el:

1. § (1) Az Omr. 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az oktatási miniszter feladata az oktatási ágazat vezetése és irányítása, valamint a tudomány- és technológia-politika összehangolása. Az oktatási ágazat tekintetében feladat- és hatásköre — jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában — kiterjed az iskolai rendszerű és az iskolai rendszeren kívüli oktatás irányítására, beleértve a közoktatást, a felsőoktatást, a szakképzést és a felnőttoktatást.”

(2) Az Omr. 1. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Közreműködik a tudománypolitika, valamint a kutatási, fejlesztési és innovációs tervek kidolgozásában.”

2. § Az Omr. 4. §-ának (1) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki, ezzel egyidejűleg e § (2) bekezdése hatályát veszti:

„g) irányítja az oktatási ágazat tudománypolitikáját és annak megvalósítását.”

3. § Az Omr. a következő 4/A. §-sal egészül ki:

„4/A. § Az oktatási miniszter a tudomány- és technológiapolitika tekintetében:

a) koordinálja az országos tudománypolitikai koncepció kialakítását, működteti a tudománypolitikai Kollégium Titkárságát és kormány-előterjesztéseket tesz országos tudománypolitikai kérdésekben, valamint közreműködik az országos tudománypolitika és gazdaságpolitika összhangjának megteremtésében,

b) elősegíti a tudásalapú társadalom kiépítését, a kutatás, fejlesztés és az innováció kormányzati támogatásának összehangolását, a gazdaság technológiai modernizációját, a vállalkozások, termékek és szolgáltatások versenyképességét,

c) javaslatot dolgoz ki a kutatási, fejlesztési és innovációs koncepciók, célkitűzések, feladatok meghatározására, azok irányítási, intézményi és nemzetközi együttműködési rendszerének kialakítására és közreműködik azok végrehajtásában,

d) figyelemmel kíséri a hazai és nemzetközi kutatási, fejlesztési és innovációs folyamatok fő irányait, technológiai hatásvizsgálatokat, elemzéseket, közép- és hosszú távú előrejelzéseket készít, figyelemmel kíséri az ország kutatással, fejlesztéssel és innovációval foglalkozó emberi erőforrásainak alakulását és közreműködik az ez irányú döntések előkészítésében,

e) javaslatot dolgoz ki a kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységek támogatási rendszerére és közreműködik a hazai és külföldi források felhasználásában, illetve ennek koordinálásában és nyilvántartásában,

f) kezeli a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogramot és abból pénzügyi támogatást nyújt,

g) támogatja a gazdaság fejlődése és a környezet megóvása szempontjából fontos kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységeket, közreműködik a kis- és közepes méretű vállalkozások technológiai megújulásának elősegítésében,

h) részt vesz országos és regionális fejlesztési programok kidolgozásában és megvalósításában, elősegíti a korszerű műszaki megoldások megismerését, elterjesztését, hasznosítását, közreműködik a kutatás, fejlesztés és innovációs információs rendszerének továbbfejlesztésében,

i) összehangolja a nemzetközi kutatási, fejlesztési és innovációs együttműködési tevékenységeket, elősegíti a belföldi és külföldi intézmények, illetve gazdálkodó szervezetek közötti kutatási, fejlesztési és innovációs együttműködést.”

4. § (1) Az Omr. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(1) Az oktatási miniszter feladatai ellátása érdekében*]

„b) közreműködik a regionális humánpolitikai kérdéseket érintő fejlesztési koncepciók kialakításában, gondoskodik arról, hogy a tervezés és programkészítés során a területfejlesztési programok foglalkozzanak a humán erőforrások fejlesztésével, a képzés és oktatás szempontjaival.”

(2) Az Omr. 6. §-ának (1) bekezdése az alábbi i) ponttal egészül ki:

[*(1) Az oktatási miniszter feladatai ellátása érdekében*]

„i) felügyeli és működteti a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Programot, a programban részt vevő szervezetekkel együttműködve megtervezi a működtetés és fejlesztés fedezetét.”

5. § A Kr. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) A költségvetési tervezéshez az Alapprogram előirányzataira vonatkozó javaslatot a fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetője az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (a továbbiakban: OMFB) egyetértésével terjeszti elő.

(2) Az Alapprogram eszközeinek felhasználása és kiadási feletti döntési hatáskört a fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetője gyakorolja, eszközeit kezeli és rendelkezik annak a Kincstárnál vezetett számlája felett.

(3) A mellékletben feltüntetett minisztériumoknak a korábbi kifizetések alapján járó visszatérítések felhasználási céljairól — az OMFB-vel egyeztetve — az érintett miniszter dönt.”

6. § (1) A Kr. 4. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Alapprogramból támogatási pályázat pályázati rendszerben nyerhető el, illetőleg terhére az OMFB-vel egyeztetve, a fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetője által benyújtott előterjesztés alapján hozott kormánydöntéssel adható juttatás.

Az egyes pályázati rendszerekre, valamint a kormánydöntéssel adott juttatásra vonatkozóan a pénzfelhasználás rendjét, a pályázati rendszert, a finanszírozás mértékét és módszereit, a döntéshozatali mechanizmust, a pályázatok értékelését és ellenőrzését — a párhuzamosságok elkerülése érdekében, az érintett minisztériumokkal együttműködve — a felügyeletét ellátó szerv alakítja ki.”

(2) A Kr. 4. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az Alapprogrammal kapcsolatos pályázatairól a fejezet felügyeletét ellátó szerv pályázati felhívásokat tesz közzé országos napilapban és számítógépes hálózaton.”

7. § (1) A Kr. 6. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Alapprogram eszközeinek felhasználásáról készített beszámolót a fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetője bemutatja az Országgyűlés költségvetési, gazdasági, tudományos és innovációs ügyekkel foglalkozó bizottságainak is, továbbá tájékoztatásul megküldi a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégiumnak.”

(2) A Kr. 6. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az Alapprogram célelőirányzata, illetve eszközei terhére teljesített kiadások nyilvántartásának, pénzügyi ellenőrzésének és beszámoltatásának rendjére az államháztartás működésének szabályait kell alkalmazni. A szerződés szerinti összegek folyósítását a fejezet felügyeletét ellátó szerv a Kincstár útján eszközli, elvégzi a szerződések tel-

jesítésének teljes körű vizsgálatát, a támogatási célkitűzések megvalósításának ellenőrzését, gondoskodik a támogatás rendeltetésszerű és a támogatási szerződésnek megfelelő felhasználás ellenőrzéséről. A támogatásban részesülő köteles a támogatás felhasználását — ellenőrzés céljából — elkülönítetten nyilvántartani. A támogatás nem rendeltetésszerű felhasználásának, valamint a késedelmes visszafizetés következményeinek feltételei a szerződésben kerülnek meghatározásra.”

8. § (1) Ez a rendelet 2000. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az oktatási miniszter 2000. január 31-ig az Országos Képzési Jegyzékben a szakmai és vizsgáztatási követelményrendszer meghatározására feljogosított gazdasági miniszter szakképesítései tekintetében ellátja a szakképesítésért felelős miniszter hatáskörébe utalt feladatokat, illetőleg gyakorolja ezen szakképesítések esetében a szakképzésről szóló törvényben meghatározott szakképzésért felelős miniszter jogkörét.

A Magyar Tudományos Akadémia 1999. december 6-i közgyűlésének határozatai

A közgyűlés

1. meghallgatta, megvitatta és elfogadta az elnök és a főtitkár beszámolóját, valamint a hozzászólásokra adott választ;

2. egyetértett azzal, hogy a hagyományos évi rendes májusi közgyűlés mellett, ha szükséges, az MTA félnapos közgyűlést tartson;

3. a kutatóintézeti konszolidáció I. szakaszát eredményesnek minősítette és azt lezártak tekintette;

4. szükségesnek tartja az intézethálózat konszolidációjának folytatását az előterjesztett elvek szerint. A 2000—2002. években történjék meg a kutatói bérrendezés, az infrastruktúra- és műszer-állag javítása, a kutatóhálózat központi adminisztratív menedzselésének felülvizsgálata, a tudományos utánpótlás helyzetének javítása és a fejlesztések stabilizálása. A konszolidáció folytatása: az intézetek szervezeti modernizációja a kutatóhálózatban. A közgyűlés egyetért a kutatóhálózatban megkezdett fejlesztések folytatásával. A közgyűlés egyetért az intézetkonszolidáció kiterjesztésével az akadémiai támogatású kutatócsoportokra;

5. felhívja a kormány elnökének figyelmét, hogy a 2000. évi költségvetési tartalékokból biztosítsa az akadémiai intézetek kutatói bérrendezéséhez előterjesztett összeget (2 milliárd Ft);

6. a korábbi évekhez hasonló összetételű Konszolidációs Bizottságot küld ki. A bizottság munkájáról adjon számot a közgyűlésnek. Az előterjesztéseket a Konszolidációs Bizottság az AKT-val együttesen terjessze az elnökség, illetve a közgyűlés elé;

7. fontosnak tartja a Stratégiai kutatások továbbfolytatását;

8. egyetért az MTA területi-szervezeti kiépítésének továbbfejlesztésével, az ahhoz szükséges költségvetési eszközök biztosításával;

9. kívánatosnak tartja a Titkárság hozzáigazítását az új köztestületi és akadémiai feladatokhoz;

10. felhívja a figyelmet, hogy az MTA segítse a magyar kutatói társadalom integrálódását a nemzetközi tudományos életbe;

11. az Akadémia 2000. évi működési és beruházási költségvetését az ideiglenes előterjesztésnek megfelelően elfogadta;

12. a Doktori Tanács tagjának Mátyás Antal és Árkai Péter levelező tagokat, póttagnak Pápay József levelező tagot és Bélyácz Ivánt, a közgazdaságtudomány doktorát megválasztotta;

13. a Vagyonkezelő Kuratórium megüresedett helyére Koltay Jenőt, a közgazdaságtudomány kandidátusát választotta meg;

14. az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsába Engel Pált, az MTA levelező tagját választotta meg;

15. egyetértett, hogy az MTA Szegedi Biológiai Központ használatában lévő, a Siófok, Beszédes sétányon (Hrsz. 3778/35) található három üdülő lakrész a „Hasznosítható ingatlanok jegyzéké”-re kerüljön;

16. felhatalmazza a főtitkárt, hogy — utólagos beszámolási kötelezettség mellett — az akadémiai intézmények részére, egyedi mérlegelés alapján engedélyezze saját költségvetésükből alapítványok és társadalmi szervezetek támogatását;

17. emlékeztet arra, hogy az MTA 1999. májusi közgyűlése határozatban rögzítette, miszerint a 2000. évi költségvetésben a Bolyai-ösztöndíj fedezetét biztosító keretet úgy kell meghatározni, hogy az három évre összesen 750 pályázó felvételét tegye lehetővé. A közgyűlés tudomásul veszi, hogy az MTA 2000. évi költségvetése csak a már elfogadott pályázatok finanszírozását teszi lehetővé. A közgyűlés tudomásul veszi a Bolyai Kutatói Ösztöndíj Kuratóriumának döntését, miszerint mindenképpen megőrzi az ösztöndíj folytonosságát és 2000. januárjában ismételt meghirdeti a Bolyai-ösztöndíjat, de csak a megtakarítások arányában fogad el új pályázatokat. A kuratórium elemzést készít, melynek alapján megállapítható, hogy a jövőben a kutatói utánpótlás biztosítása érdekében hány Bolyai-ösztöndíjas felvétele reális, erről a közgyűlést tájékoztatja és a Bolyai-ösztöndíjak keretszámát ennek alapján határozza meg 2001-re;

18. óvja az MTA törvényben biztosított autonómiáját;

19. felhatalmazza az elnökséget, hogy a határozatot — annak tartalmának változatlansága mellett — véglegesítse.

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről

ARATÓ ANDRÁS (1953)

„A bélnyálkahártya immunhisztológiai eltérései coeliakiás és colitis ulcerosás gyermekekben” című munkája alapján,

CSÁSZÁR GÉZA (1943)

„A magyarországi urgon képződmények és azok viszonya a Keleti Alpok és a Nyugati Kárpátok hasonló kifejlődéseivel” című munkája alapján,

IVÁNYI MIKLÓSNÉ (1940)

„Nemlineáris mágneses terek numerikus analízise” című munkája alapján,

KISARI JÁNOS (1945)

„Avian parvovirusok: jellemzés, diagnózis, védekezés” című munkája alapján,

MENTES GYULA (1950)

„Folyamatos mérési módszerek geodinamikai, környezeti és ipari deformációk megfigyelésére” című munkája alapján,

RADVÁNYI ANDRÁS (1946)

„Sztereogramok elemzése celluláris neurális környezetben” című munkája alapján,

TENGELYI LÁSZLÓ (1954)

„Der Zwitterbegriff Lebensgeschichte” című munkája alapján,

THOMKA BEÁTA (1949)

„Mészöly Miklós” című munkája alapján,

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet;

a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Nyelvtudományi, Orientalisztikai és Klasszika-filológiai Szakbizottság

SZALAY GYÖRGYI

„Interimsprachliche Defizite in Verhandlungen” című munkája alapján a nyelvtudomány kandidátusa,

Néprajztudományi Szakbizottság

MOHAMED M. MESALLATI

„Az emberi életút szokásai Líbiában” című munkája alapján a néprajztudomány kandidátusa,

Művészettörténeti, Építészettörténeti és Régészeti Szakbizottság

GULYÁS GIZELLA

„A délvidéki művészek és Nagybánya 1896-1918” című munkája alapján a művészettörténeti tudomány kandidátusa,

Fizikai és Csillagászati Szakbizottság

BASHEIR ABUZEID

„The Differential Rotation of Sunspots” című munkája alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet az

MTA IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZET

igazgatói munkakörének betöltésére, **2000. augusztus 1-jei** hatállyal.

Az igazgató feladata:

- az intézet tudományos tevékenységének irányítása, koordinálása,
- a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,
- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- kutatóintézet vagy kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázóknak az intézet tudományos programja megvalósítására vonatkozó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegennyelv-ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzt 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40. §-a, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

A jelenlegi igazgatónak — amennyiben pályázatot nyújt be — ez utóbbiakat nem kell mellékelnie.

A megbízás legfeljebb 5 évig terjedő időtartamra, illetőleg a pályázó 70 éves koráig szól.

A pályázatot az MTA főtitkárának címezve (1245 Budapest, Pf. 1000), az Akadémiai Értesítőben történő megjelenésétől számított 1 hónapon belül kell benyújtani a Magyar Tudományos Akadémia Titkársága Társadalomtudományi Főosztályának.

*Kroó Norbert s. k.,
az MTA főtitkára*

**Az Akadémiai Kutatási Pályázati Tanács
pályázatot hirdet
alapkutatások támogatására**

1. Az AKP Tanácsa a 2000. évre pályázatot hirdet új kutatási témák indítására.

Pályázhatnak az MTA kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyei, valamint egyetemi tanszékek abban az esetben, ha más tanszékkal vagy kutatóhellyel együttműködve pályáznak.

2. Előnyben részesülnek az alábbi szakterületek kutatásával kapcsolatos pályázatok:

- színtézisek a magyar kultúra területéről;
- életminőség, különös tekintettel a népegészségügyre és a táplálkozásra;
- környezettudományok, fenntartható fejlődés;
- molekuláris biológia;
- anyagtudomány;
- az informatika elméleti alapjai.

3. A rendelkezésre álló pályázati pénzösszeg felosztása a következő elvek szerint történik:

- 20 % jut három kiemelkedő, a kiemelt témákhoz kapcsolódó és jelentős költségigényű pályázatnak;
- 70 % jut a kiemelt témákhoz kapcsolódó, közepes költségigényű pályázatoknak, egyenként legfeljebb 5 Mft összegben;
- 10 % jut néhány, a kiemelt témákhoz nem kapcsolódó, de egyébként ígéretes pályázatnak.

4. AKP támogatásra csak az MTA köztestületének tagjai nyújthatnak be pályázatot. Egy pályázó (együttműködőként

is) az AKP-hoz egyszerre csak egy pályázatot nyújthat be, a pályázati támogatás legfeljebb 2 éves időtartamra adható, nem hosszabbítható. Beadási határidő:

2000. március 16.

5. A pályázat elbírálását legalább két független bíráló, valamint az MTA tudományos osztályai véleményének ismeretében az AKP Szakmai Kollégiuma végzi. Döntésével szemben fellebbezésnek helye nincs. A döntést az Akadémiai Értesítőben közzé tesszük. A bírálatokat a kiértékeléssel egyidőben minden pályázónak kiküldjük. Indokolt esetben külföldi bírálók is felkérhetők. A Szakmai Kollégium bármikor ellenőrizheti a kutatási szerződésben meghatározott feladatok teljesítését. A végzett munkáról befejezőkor szakmai zárójelentést valamint pénzügyi elszámolást kell készíteni a megfelelő űrlapok kitöltésével. A szakmai zárójelentést előzetes elbíráltság után a Szakmai Kollégium értékeli, és figyelembe veszi a pályázó esetleges új pályázatának elbírálásánál. A benyújtott pályázatok elbírálásának határideje:

2000. május 31.

6. A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia: pontosan kitöltött űrlap a szükséges mellékletekkel (szakmai önéletrajz, kutatási terv, részletes költségterv, adatlap, köztartozás-igazolás) és aláírásokkal.

Az űrlap 2000. február 16-tól kezdődően beszerezhető az AKP Titkárságon: 1051 Budapest, Nádor u. 7. I. e. 136., tel/fax: 266-5178, 338-2344/119; illetve elérhető az Interneten: <http://www.mta.hu/magyar/aktualis.html>.

7. A pályázatot 4 példányban kell eljuttatni az AKP Titkárságára, személyesen 2000. március 16-án 16 óráig, illetve postán (postabélyegzővel igazolhatóan feladni legkésőbb 2000. március 16-án 24 óráig; levélcím: 1245 Budapest, Pf. 1000). Az elfogadásról, illetve elutasításról a pályázókat levélben értesítjük.

2000. február 16.

*Glatz Ferenc s. k.,
az AKP Tanács elnöke*

Az MTA Régészeti Intézete

PÁLYÁZATOT HIRDET

az igazgatóhelyettesi munkakör betöltésére,
2000. március 31-i hatállyal.

Az igazgatóhelyettes feladata:

- távollétében képviseli és helyettesíti az igazgatót,
- közreműködik az intézet tudományos tevékenységének irányításában,
- a kutatóhelynek a hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,

- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése,
- ellátja az intézet működésével kapcsolatban rábízott feladatokat.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamelyik területén,
- kutatóintézet vagy magasabb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv tárgyalóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázónak az igazgatóhelyettesi feladatok ellátására vonatkozó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és illetményének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegennyelv-ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40. §-a, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

A jelenlegi igazgatóhelyettesnek — amennyiben pályázatot nyújt be — ez utóbbiakat nem kell mellékelnie.

A megbízás legfeljebb 5 évig terjedő időtartamra, illetőleg a pályázó 70 éves koráig szól.

A pályázatokat az MTA Régészeti Intézete igazgatójához — levélcím: 1014 Budapest, Úri u. 49. — 2000. március 18-ig kell benyújtani.

Bálint Csanád s. k.,
igazgató

Az MTA Földtudományi Kutatóközpont Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet

PÁLYÁZATOT HIRDET

főosztályvezetői teendők ellátására

A megbízás 2000. május 15-től 2003. január 31-ig szól.

A meghirdetett főosztályvezetői munkahely a Geodéziai Főosztályon van.

A pályázóval szembeni követelmény:

- egyetemi végzettség,
- idegennyelv-ismerete,
- megfelelő szakmai és vezetési gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését,
- az eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését,
- nyelvismeretek megjelölését,
- munkakör ellátására vonatkozó tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevél hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot,
- három hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó a Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet munkatársa, úgy a mellékelni kért okmányokat nem szükséges csatolni. A pályázatokat az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet igazgatójához — levélcím: 9401 Sopron, Pf. 5. — kell benyújtani legkésőbb 2000. március 15-ig.

Závori József s. k.,
igazgató

Az MTA Régészeti Intézete

PÁLYÁZATOT HIRDET

a Topográfiai és Adattári Osztály osztályvezetői teendői ellátására, 2000. március 31-i hatállyal.

A pályázókkal szembeni követelmény:

- egyetemi végzettség,
- idegen nyelv ismerete,
- megfelelő szakmai és vezetési gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését,
- az eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését,
- nyelvismeretek megjelölését,
- a munkakör ellátására vonatkozó tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevél hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot,

— három hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó a Régészeti Intézet munkatársa, úgy a mellékelni kért okmányokat nem szükséges csatolni. A pályázatokat az MTA Régészeti Intézete igazgatójához — levélcím: 1014 Budapest, Úri u. 49. — 2000. március 18-ig kell benyújtani.

Bálint Csanád s. k.,
igazgató

Az MTA Régészeti Intézete

PÁLYÁZATOT HIRDET

a Tudományos Osztály osztályvezetői teendői ellátására,
2000. március 31-i hatállyal.

A pályázókkal szembeni követelmény:

- egyetemi végzettség,
- idegen nyelv ismerete,
- megfelelő szakmai és vezetési gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését,
- az eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését,
- nyelvismeretek megjelölését,
- a munkakör ellátására vonatkozó tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevél hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzt,
- három hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó a Régészeti Intézet munkatársa, úgy a mellékelni kért okmányokat nem szükséges csatolni. A pályázatokat az MTA Régészeti Intézete igazgatójához — levélcím: 1014 Budapest, Úri u. 49. — 2000. március 18-ig kell benyújtani.

Bálint Csanád s. k.,
igazgató

A Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének igazgatója pályázatot hirdet

a 2000. február 29-én lejáró következő tudományos osztályok osztályvezetői munkakörének betöltésére:

Genetikai Osztály
Sejtbiológiai és Élettani Osztály
Kalászos Gabona Nemesítési Osztály
Kalászos Gabona Rezisztencia Nemesítési Osztály
Kukoricanevelési Osztály
Növénytermesztési Osztály

A munkakörök 2000. március 1-től tölthetők be. A megbízások legfeljebb 3 évre szólnak. A vezetők feladata az osztály tudományos, szervezési, gazdasági tevékenységének felelős vezetése, a jogszabály, továbbá az intézet szervezeti és működési szabályzatának, valamint más belső előírásainak megfelelően.

Pályázati feltételek:

- egyetemi oklevél,
- tudományos fokozat,
- az osztály profiljának megfelelő szakmai gyakorlat,
- vezetési gyakorlat,
- kettő idegen nyelv ismerete.

A pályázatnak külső pályázó esetén tartalmaznia kell:

- részletes önéletrajzt,
- a jelenlegi munkahely, munkakör, beosztás, fizetés és az eddigi szakmai és publikációs tevékenység, szakmai kapcsolatok ismertetését,
- iskolai végzettséget, nyelvtudást és tudományos minősítést igazoló oklevél másolatát,
- három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Mind belső, mind külső pályázó esetén a pályázathoz csatolni kell az osztály munkájára, személyi állományára, fejlesztésére vonatkozó koncepciót.

A pályázattal kapcsolatos további tudományos és szakmai elvárásokról felvilágosítást ad Dr. Veisz Ottó ügyvezető igazgatóhelyettes (tel.: 22-569-500; fax.: 22-460-213).

A pályázatot az Akadémiai Értesítő megjelenésétől számított 30 napon belül kell benyújtani az intézet igazgatójának (2462 Martonvásár, Brunszvik u. 2.).

Dr. Bedő Zoltán s. k.,
igazgató

TÁJÉKOZTATÓ

az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács 2000. január 14-i megállapodásáról

1. Az átlagkeresetek 11 hónapra számított, akadémiai szinten 8,572%-os mértékű növelésére támogatásként rendelkezésre álló összeg a területi akadémiai központok, a kutatást kiszolgáló szervek és a jóléti intézmények tekinte-

tében a teljes átlaglétszámra vetítve, a többi intézmény esetében pedig a rendszeres személyi juttatás előirányzatára vetítve kerüljön felosztásra 2000. január 1. napjától kezdődően.

2. A közalkalmazotti illetménytábla alsó határának a közalkalmazottak jogállásáról szóló, többször módosított 1992. évi XXXIII. törvénynek az 1999. évi CXXV. törvénnyel megállapított 3. számú melléklete 4. pontjában meghatározott 1,05 szakmai szorzónak az akadémiai intézményeknél foglalkoztatott közalkalmazottak teljes körében érvényesülnie kell 2000. március 1. napjától kezdődően.

3. Az 1999. évben központi forrásból megvalósított, munkáltatói jogkörben adható tudományos munkaköri pótlékok mértéke az új belépők, illetve az átsorolt kutatók tekintetében is érvényesüljön 2000-ben. Vagyis a munkáltatóknak saját forrásból a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet 19. §-a (3) bekezdésében foglaltak alapján

- a tudományos munkatársak esetében 5.000 Ft/hó,
- a tudományos főmunkatársak esetében 10.000 Ft/hó,
- a tudományos tanácsadók és a kutatóprofesszorok esetében 12.500 Ft/hó

tudományos munkaköri pótlékot kell megállapítaniuk. A pótlék folyósításának kezdete: átsorolás esetén az azt követő hónap első napja; új alkalmazás esetén a munkavégzés első napja.

A 2—3. pontban foglalt intézkedéseket úgy kell végrehajtani, hogy azt az átlagkereset emeléséhez az 1. pont szerint biztosított előirányzat fedezze, további központi támogatás nem áll rendelkezésre.

Dr. Meskó Attila s. k.,
az Akadémia
tárgyalócsoportjának ügyvivője

Dr. Koltay Jenő s. k.,
a munkáltatók
tárgyalócsoportjának ügyvivője

Dr. Tóth Attila s. k.,
a munkavállalók
tárgyalócsoportjának ügyvivője

A Magyar Tudományos Akadémia

köszönetét fejezi ki mindazoknak,
akik az elmúlt évben személyi jövedelemadójuk
egy százalékát az MTA-nak felajánlották.

Kérjük idén is azok támogatását,
akik a magyar tudomány és azon keresztül a
társadalom és az ország jövőjének hasznára
kívánják fordítani az szja. egy százalékát.

Adószám: 15313377-1-41

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000., Nyomdai táskaszám: 2584
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1,5 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. MÁRCIUS 17.

Határozatok	1011/2000. (II. 8.) Korm. h.	a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium és a Tudományos Előkészítő Bizottság létrehozásáról szóló 1012/1999. (II. 1.) Korm. hat. módosításáról	24
	8/2000. (II. 16.) ME hat.	a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium elnökének kinevezéséről	24

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. február 7-i ülésének állásfoglalásai	24
--	----

Közlemények	Tájékoztató	a 2000. évi Akadémiai Ifjúsági Díjat és Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Díjat elnyert pályázatokról	25
	Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről és a Doktori Tanács által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról	26
	Pályázati felhívások	Szádeczky-Kardoss Elemér Díjra, csoportvezetői és kutatói állásokra, tudományos kutatás-fejlesztési és magyar-francia társadalomtudományi kutatások támogatására	27

Határozatok

A Kormány 1011/2000. (II. 8.) Korm. határozata

a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium és a Tudományos Előkészítő Bizottság létrehozásáról szóló 1012/1999. (II. 1.) Korm. határozat módosításáról

A Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium és a Tudományos Előkészítő Bizottság létrehozásáról szóló 1012/1999. (II. 1.) Korm. határozat 2/b. pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„b) elnöke a miniszterelnök vagy az általa kijelölt személy.”

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 8/2000. (II. 16.) ME határozata

a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium elnökének kinevezéséről

A Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium és a Tudományos Előkészítő Bizottság létrehozásáról szóló 1012/1999. (II. 1.) Korm. határozat 2/b. pontja alapján

dr. Hámori Józsefet

a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium elnökévé kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. február 7-i ülésének (AKT 1/2000.) állásfoglalásai

Napirend:

1. A 2001. évi költségvetési terv előkészítésének elvei.
2. Az MTA-kutatóhelyek 2000. évi gép-műszer beruházási kerete felosztásával kapcsolatos albizottsági jelentés.
3. Az AKT 2000. I. félévi munkatervének elfogadása.
4. Egyebek:
  - Az akadémiai kutatóhálózat részvétele stratégiai programok tervezésében.
  - Tájékoztató a folyamatban levő igazgatói pályázatokról.
  - SzMSz elfogadása.

AKT 1/2000. (II. 7.) állásfoglalás:

Kroó Norbert, az AKT elnöke tájékoztatta a testületet a 2001. évi költségvetési terv előkészítő munkálatairól, az eddig kialakult elképzelésekről.

Az AKT tudomásul vette a tájékoztatót az MTA vezetésének a költségvetéssel kapcsolatos elképzelésének ezen első változatáról.

AKT 2/2000. (II. 7.) állásfoglalás:

Az AKT megtárgyalta az MTA-kutatóhelyek 2000. évi gép-műszer beruházási kerete felosztásával kapcsolatos albizottsági jelentést.

A látszat ellenére az albizottság munkája nem volt eredménytelen, még tárgyalás folyik a konszolidációs keret maradványa egy részének az intézeti beruházási keretek növelésére történő felhasználásáról. A készülő tervezet még döntés előtt az AKT elé kerül megvitatásra.

AKT 3/2000. (II. 7.) állásfoglalás:

A testület foglalkozott az AKT 2000. I. félévi munkatervére vonatkozó előterjesztéssel, amelynek középpontjában a 2001. évi költségvetés és a stratégiai programokban való részvétel előkészítése áll.

A testület elfogadta 2000. I. félévi munkatervét.

AKT 3/2000. (II. 7.) állásfoglalás:

1. Egyebek keretében élénk reagálást váltottak ki azok az információk, amelyeket a Főtitkár úr adott a kutatási intézményeket érintő témákban. Szóbeszédnek ellenében megerősítette, hogy az akadémiai kutatóhálózat helyzete stabil, létét csak eredményei befolyásolhatják. Tájékoztatót a prioritások meghatározása terén folyó munkálatokról arról a dokumentumról, amelyet a TTPK tanácsadó testülete február 17-én vitat meg. Az alapkutatások terén nem tartják indokoltnak prioritások meghatározását, viszont az alkalmazott kutatások és fejlesztés terén öt prioritás rajzolódik ki: életminőség, környezetvédelem és anyagtudomány,

kommunikáció és informatika, agrárkutatások, valamint a nemzeti kulturális örökség feltárása. Az akadémiai kutatóhelyekre ezeknél fontos szerep vár.

2. Szólt továbbá a magyar részvételtől az EU pályázatokon (kiválósági központok, a Phare pályázat helyzete) a pályázatok szakmai és politikai elbírálásáról, ismételten hangsúlyozva a pályázások fontosságát. Felhívta a figyelmet arra, hogy a brüsszeli fehér könyv a K+F-ről megtekinthető az Interneten a <http://www.kfki.hu/science/> helyen a Research Policy címen. Tájékoztató az OMFB jelenlegi státusáról és a változásokról az Akadémiát érintő kérdéseiről.

3. Az AKT elnöke felvetette továbbá az újabban jelentkező igények alapján az akadémiai támogatott kutatóhely társult tagság státusa megszerzése terén az AKT 5%-os korlátjának felülvizsgálatát.

4. Szegő Károly beszámolt a Felsőoktatási Tudományos Tanács keretében folyó, a bérrendszer reformját célzó munkálatokról és az akadémiai intézetek közalkalmazottai bére megfizetése terén képviselt akadémiai álláspontról.

5. A testület egyhangúan jóváhagyta az MTA Nyelvtudományi Intézetének Szervezeti és Működési Szabályzatát.

6. Az AKT tájékoztatást hallgatott meg a folyamatban lévő intézeti igazgatói pályázatok helyzetéről, megállapítva, hogy az eljárás ezúttal nem kívánja meg külön bizottság kiküldését.

7. Áprilistól az AKT-ban Dudits Dénes fogja az AKVT-t képviselni.

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a 2000. évi Akadémiai Ifjúsági Díjat elnyert pályázatokról

ÉLETTUDOMÁNYOK:

HOMOLYA LÁSZLÓ

az MTA Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem Membránbiológiai Kutatócsoport tudományos munkatársa

„Multidrog transzporterek és purinergjelátviteli folyamatok tanulmányozása fluoreszcens módszerekkel” című pályamunkájáért;

JÉKELY GÁSPÁR

az MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézetének tudományos segédmunkatársa

„Drosophila calpainok a calpain evolúció tükrében” című pályamunkájáért;

KOZMA-BOGNÁR LÁSZLÓ

az MTA Szegedi Biológiai Központ Növénybiológiai Intézetének tudományos segédmunkatársa

„A cirkadián óra szerepe a fitokróm gének kifejeződésének szabályozásában” című pályamunkájáért;

VÁSÁRHELYI BARNA

az MTA-SOTE I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika Tanszéki Kutatócsoport tudományos munkatársa

„Na⁺/K⁺-ATPáz enzim aktivitás vizsgálata egészséges és beteg gyermekekben” című pályamunkájáért;

SZILÁGYI ANDREA

az MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézetének tudományos munkatársa

„A domének szerepe a 3-foszfoglicerát kináz térszerkezetének kialakulásában és működésében” című pályamunkájáért;

TÓVÁRI JÓZSEF

az MTA Állatorvostudományi Kutatóintézet tudományos munkatársa

„Tumorsejt extracelluláris mátrix kölcsönhatás szabályozása és befolyásolása az áttét-képződésben” című pályamunkájáért;

HUFNAGEL LEVENTE

az MTA Támogatott Kutatóhelyek Irodája Zootaxonomiai Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa és

GAÁL MÁRTA

a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Matematikai és Informatikai Tanszék adjunktusa

„Új módszerek a zoológiai monitorozásban” című pályamunkájukért;

LENDVAI BALÁZS

az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet tudományos munkatársa

„A kémiai ingerület-átvitel rendszer és sejtszintű vizsgálata. Újszerű megközelítések a farmakológiai kutatásokban” című pályamunkájáért;

MATEMATIKA ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYOK:

PETRIK PÉTER

az MTA Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Kutató Intézet tudományos segédmunkatársa

„In situ és ex situ spektroszkópiai ellipszometria használata poliszilícium vékonyrétegek vizsgálatára” című pályamunkájáért;

NAGY ZOLTÁN

az MTA Atommagkutató Intézet PhD ösztöndíjasa

a nagyenergiás elméleti fizika témakörében, hat vezető nemzetközi folyóiratban megjelentetett tudományos közleményéért;

ÚJSÁGHY ORSOLYA

az MTA-BME Kondenzált Anyagok Elmélete Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

„Spin-pálya kölcsönhatás által indukált felületi mágneses anizotropia és hatása a Kondo ellenállásra, redukált dimenziójú mintákban” című pályamunkájáért;

BOKOR MÓNICA

az MTA Szilárdtestfizikai és Optikai Kutatóintézet tudományos segédmunkatársa

„Molekuláris mozgások vizsgálata hexakis-(1-alkil-1H-tetrazol)-vas(II) és -cink(II) bór-tetra-fluorid kristályokban multinukleáris magspin-rács relaxáció alapján” című pályamunkájáért;

SZÖLLÖSI GYÖRGY

az MTA-JATE Organikus Katalízis Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

„Alkoholok előállítása és átalakítása kemo- és enantio-szelektív heterogén katalitikus módszerekkel” című pályamunkájáért;

GYURCSÁNYI ERVIN RÓBERT

az MTA-BME Műszaki Analitikai Kémiai Kutatócsoport tudományos munkatársa

„Nagyérzékenységű potenciometriás érzékelők és mérési módszerek fejlesztése” című pályamunkájáért;

BŐSZE SZILVIA

az MTA-ELTE Peptidkémiai Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

„Az interleukin-6 hatásáért felelős régiók vizsgálata szintetikus peptidekkel” című pályamunkájáért;

DRAHOS LÁSZLÓ

az MTA Kémiai Kutatóközpont, Kémiai Intézet tudományos segédmunkatársa

„Belsőenergia szerepe a tömegspektrometriában” című pályamunkájáért;

BARANYI PÉTER

az MTA-BME Mechanikai Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

„Fuzzy szabályalapú információkezelés irányítási algoritmusokban” című pályamunkájáért;

REKECZKY CSABA

az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet tudományos munkatársa

„Dinamikus tér-időbeli nemlineáris szűrés és detekció CNN architektúrán: elmélet, modellezés és alkalmazások” című pályamunkájáért;

BÍRÓ ANDRÁS

az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet tudományos segédmunkatársa

„A Selberg-féle nyomformula egy általánosítása és Maass-formák Fourier-együtthatói” című pályamunkájáért;

LENKEY LÁSZLÓ

az MTA Földtudományi Kutatóközpont tudományos munkatársa

„Geothermics of the Pannonian Basin and its Bearing on the Tectonics of Basin Evolution” című pályamunkájáért;

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK:**PITI FERENC**

az MTA-JATE Magyar Medievisztikai Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

„Anjou-kori oklevéltár XXIII. kötet (1339)” című pályamunkájáért;

RÁDAI GÁBOR

az MTA Nyelvtudományi Intézet tudományos segédmunkatársa

„Dinamikus szemantika” című pályamunkájáért;

STRBIK ANDREA

az MTA Judaisztikai Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

„Héber nyelvtanok Magyarországon” című pályamunkájáért;

DEMETER TAMÁS

az MTA Filozófiai Intézet tudományos segédmunkatársa

„Filozófiatörténeti tanulmányok a szóbeliség-írásbeliség perspektívájából” című pályamunkájáért;

KOÓS ORSOLYA

az MTA Pszichológiai Kutatóintézet tudományos segédmunkatársa

„The relationship between Parental Affect-Mirroring and Security of Attachment in Infancy” című pályamunkájáért

Akadémiai Ifjúsági Díjban részesült.

A díjakat az Akadémia főtítkára 2000. március 14-én ünnepélyes keretek között adta át a kitüntetett fiatal kutatóknak.

IFJÚSÁGI NEMZETKÖZI KONFERENCIA DÍJ

A 2000. évi Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Díj pályázatainak elbírálása lezárult. A Magyar Tudományos Akadémia a következő fiatal kutatók nemzetközi konferencián való részvételét támogatja:

1. Balázs Csaba	MTA Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Kutatóintézet	60 000 Ft
2. Dr. Majtényi Balázs	MTA Jogtudományi Intézet	60 000 Ft
3. Kozma-Bognárné dr. Hamari Zsuzsanna	MTA-JATE Mikrobiológiai Kutatócsoport	60 000 Ft
4. Dr. Halász Iván	MTA Jogtudományi Intézet	40 000 Ft
5. Dr. Gyuricza Csaba	MTA Agronómiai Kutatócsoport	60 000 Ft
6. Dr. Hollán Miklós	MTA Jogtudományi Intézet	50 000 Ft

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről

BOROS IMRE

„Cisz- és transz-hatású elemek szerepe a humán T-sejt leukémia és szarvasmarha leukémia vírus transzkripciójának szabályozásában” című munkája alapján,

BÖDDI BÉLA

„A molekuláris kölcsönhatások szerepe a NADPH-protoklorofillid oxidoreduktáz működésében” című munkája alapján,

CSÖRGŐ TAMÁS

„Részecske-spektrumok és kvantum-statisztikus korrelációk” című munkája alapján,

ÉSIK OLGA

„Papillaris pajzsmirigyarak: epidemiológia, kezelés, túlélésbecslés című munkája alapján,

GERENCSÉR LÁSZLÓ

„Strong approximation methods in the statistical theory of linear stochastic systems” című munkája alapján,

IDEI MIKLÓS

„Kapillaris zónaelektroforetikus és micelláris elektrokinetika kromatográfiás módszerek alkalmazása biopolimerek vizsgálatában” című munkája alapján,

KARÁDI ISTVÁN

„Thrombogén és endothelkárosító tényezők atherosclerosisban” című munkája alapján,

KOVÁCS FERENC

„Mikroáramkörök mérése és alkalmazásuk néhány példája” című munkája alapján,

KRÓMER ISTVÁN

„Új lehetőségek a szabadvezetékes villamosenergia átvitelben és elosztásban” című munkája alapján

MONOSTORI LÁSZLÓ

„Intelligens gyártórendszerek” című munkája alapján,

MÓZES TIBOR

„A gyulladás mediátorainak szerepe endotoxin sokkban és poszt-traumás fertőzésekben” című munkája alapján,

NAGY ÁGNES

„Egzakot potenciálok, egyenletek és tételek a sűrűség-funkcionál elméletben című munkája alapján,

POÓR GYULA

„Az osteoporosis, a csigolyadeformitások és a proximális femurtörések klinikai-epidemiológiai vonatkozásai” című munkája alapján,

SAILER KORNÉL

„Nagysűrűségű hadronikus anyag” című munkája alapján,

SCHMIDT ISTVÁN

„Áramirányítós szinkron- és aszinkron motor, valamint szinkron szervóhajtás vizsgálata” című munkája alapján,

TÓSAKI ÁRPÁD

„The Control of Reperfusion Induced Dysfunction” című munkája alapján,

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet;

**a Doktori Tanács által odaítélt
doktori fokozatokról**

VODNÁR JÁNOS

„A metán oxidációja atomos oxigénnel való iniciálás” című munkája alapján honosítással a kémiai tudomány doktora;

**a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi
fokozatokról**

Irodalomtudományi Szakbizottság

KENYERES JÁNOS

„From Blake to the Bible. Northrop Frye in Modern Criticism /Blake-től a Bibliáig. Northrop Frye a modern irodalomtudományban” című munkája alapján az irodalomtudomány kandidátusa

Agrárökonómiai Szakbizottság

DOLMÁNY FERENC

„A vidéki lakosság foglalkoztatottságának szabályozása a Magyar Köztársaságban” című munkája alapján honosítással a közgazdaság-tudomány kandidátusa

II. Biológiai Szakbizottság

TUBA ANDREA

„Az embrionális idegszövet fejlődése allotranszplantáció esetén, felnőtt patkányban” című munkája alapján honosítással a biológiai tudomány kandidátusa.

042 92

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

**AZ MTA SZÁDECZKY-KARDOSS ELEMÉR DÍJ
ÉS ÖSZTÖNDÍJ ALAPÍTVÁNYÁNAK
KURATÓRIUMA PÁLYÁZATOT HIRDET**

Szádeczky-Kardoss Elemér Díjra

A Díj elsősorban már elvégzett, publikált, tudományos munkák elismerésére szolgál.

A Díjra a **földtudományok területén tevékenykedő 40 év alatti** oktatók és kutatók pályázhatnak, 5 évnél nem régebbi magyar vagy lehetőleg angol nyelven publikált könyvvel, könyvrészlettel, cikkel, szabadalommal vagy műszerleírással.

A Díjak összege tanulmányok esetén 20 000,- és 60 000,- Ft között lehet.

Könyvek, jegyzetek esetén elérheti a 100 000,- Ft-ot.

A **pályázat** az MTA Földtudományok Osztályára (1051 Bp., Nádor u. 7., I/130, telefon: 317-4219) **2000. június 15-ig lehet benyújtani**, amelyhez csatolni kell a pályázó tudományos önéletrajzát (születési év, lakáscím feltüntetésével) és a pályázatra benyújtott munkát (munkákat) egy-egy példányban.

A benyújtott pályázatokat a Kuratórium szeptember 5-ig bírálja el.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre az MTA Földtudományok Osztálya 2000. szeptemberi ülésén kerül sor.

Budapest, 2000. február 8.

Pantó György s. k.,
az MTA rendes tagja,
a SzKE Kuratórium elnöke

Az MTA Regionális Kutatások Központja Nyugat-magyarországi Tudományos Intézete (MTA RKK NYUTI) szervezeti egységeként Székesfehérvár Megyei Jogú Város és Fejér Megye Önkormányzatának támogatásával megalakul a Közép-dunántúli Kutatócsoport. A kutatási egység feladata

- a térségben, a Közép-Dunántúlon zajló társadalmi-gazdasági és területi folyamatok elemzése, azok sajátosságainak feltárása és mindezek integrálása a hazai regionális tudomány egészébe,
- tudományos elemzésekkel segíteni a térség terület- és településfejlesztési döntéseit, azok koncepcióinak és fejlesztési kezdeményezéseinek figyelemmel kísérése, területi hatásaik tanulmányozása,
- bekapcsolódni a térségben folyó felsőoktatási intézmények munkájába, a regionális tudományhoz kapcsolódó diszciplínák oktatásának kezdeményezése és ezzel az intézményi profilok bővítése,
- a regionális tudományok képviselője, megjelenítése a térség szellemi és társadalmi életében.

Pályázatot hirdetünk egy fő tudományos csoportvezető és két fő tudományos kutatói álláshelyre határozott időre, közalkalmazotti besorolás szerint. A csoportvezetővel szembeni elvárás: a regionális tudomány, vagy annak alkotó diszciplínájának színvonalas művelése, tudományos fokozat (kandidátus, Ph. D. vagy egy éven belüli megszerzése), helyi illetőség, vagy letelepedési szándék. A munkatársakkal szembeni elvárás: egyetemi végzettség (közgazdász, geográfus, szociológus, illetve a regionális tudományhoz kötődő más szakmák), doktorandusz képzésben való részvétel, vagy részvételi szándék, nyelvismeret, tudományos kutatás iránti érdeklődés, helyi illetőség, vagy letelepedési szándék. A pályázatok tartalmazzák a jelentkező önéletrajzát, eddigi tudományos tevékenységének ismertetését (publikációs és hivatkozási jegyzék, tudományos programokban való részvétel), elképzeléseit a munkakörre vonatkozóan, a végzettséget és képzettséget (nyelvvizsga stb.) igazoló dokumentumok másolatát és három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt. A pályázat leadási határideje: 2000. április 15., címe: MTA RKK NYUTI Győr, Pf. 420. 9002. Szükség szerint további információ kérhető a 96/516-570 telefonon.

Rechnitzer János DSc. s. k.,
intézetigazgató

Az OKTATÁSI MINISZTERIUM

pályázatot hirdet

az Európai Unió 5. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjának tematikus hálózataiban való részvétel támogatására

A pályázat célja, hogy elősegítse a hazai szakmai közösségek kapcsolódását az Európai Unió 4. és az 5. Keretprogramja alapján létrehozott és működtetett szakmai hálózatokhoz, illetve a program keretében előkészületben lévő

hálózati pályázatokhoz (ezek a hálózatok az adott K+F célkitűzés érdekében társuló gyártók, felhasználók, egyetemek és kutató központok együttműködésének támogatására alakulnak).

Pályázatot az alábbi célok megvalósítására lehet benyújtani:

Csatlakozás meglévő tematikus hálózathoz, illetve új hálózat létrehozása a pályázatban megfogalmazott és ez alapján végrehajtott projektterv alapján. Támogatás kérhető a következő tevékenységekhez:

- **A hálózat magyar részének felállítását**, összehangolt működését **szolgáló akciókhoz** (rendezvényeken való részvétel, ill. rendezvényszervezés, dokumentumok fordítása, hitelesítése, jogi/pénzügyi tanácsadás igénybevétele stb.);
- EU hálózati projekt beadását célul kitűző, meglévő nemzetközi hálózat információs rendszeréhez, információs szolgáltatásához **kapcsolódás feltételeinek megteremtéséhez** (honlap, projektek web kapcsolata, adatbázis feltöltése és aktualizálása, adat-tartalom harmonizálása, adatszolgáltatás szabályozása);
- EU hálózati projekt beadását célul kitűző, meglévő **nemzetközi hálózati munkában való részvételhez**. (Az EU Bizottság által támogatott hálózati tevékenységgel összefüggő eseményeken való részvétel, hírlevél készítése, kapcsolattartási költségek, a K+F eredmények elterjesztésével, hasznosításával kapcsolatos technológiai információs szolgáltatások, technológia transzfer szolgáltatások);
- **Új hálózati projekt létrehozásához**: a hálózati tevékenység folytatása érdekében szükséges, a részletes pályázati kiírásban felsorolt tevékenységekhez.

A pályázat forrása: a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram Célelőirányzat elkülönített kerete.

A projekt megvalósításának időtartama: legfeljebb 2 év.

A projekthez elnyerhető vissza nem térítendő támogatás mértéke: az Európai Unió Keretprogramjából elnyerhető támogatással együtt legfeljebb a költségek 90 %-áig terjedhet, de nem lehet több, mint 10 millió Ft.

Pályázhat, illetve a pályázatban részt vehet: minden belföldi székhelyű jogi személy, jogi személyiség nélküli társaság és egyéni vállalkozás, valamint magyar állampolgárságú és magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező természetes személy. A külföldön bejegyzett jogi személyek csak a projektre elkülönített saját forrás meglétének igazolása esetén vehetnek részt a konzorciumban.

Pályázni az **OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság** információs pultjánál (1052 Budapest, Szervita tér 8.) február 29. után beszerezhető, vagy az Internet címéről is letölthető részletes pályázati kiírás szerint lehet.

Beadás: 2000. március 20. után folyamatosan

Figyelem!

Pályázata beadása előtt, kérem gondosan tanulmányozza a 2000. évi pályázati akciótervet.

EU 5. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjában történő magyar részvétel támogatására

A pályázat célja, hogy állami eszközökkel is elősegítse az Európai Unió 5. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogram (EU 5. KTF Keretprogram) pályázati felhívásaihoz kapcsolódóan a magyar részvételt, a keretprogram pályázataira beadandó projektervek kidolgozását, konzorciumok létrehozását, az EU Bizottság által elfogadott pályázatok esetén a szerződéskötés indítását.

Pályázatot az alábbi célok megvalósítására lehet benyújtani:

Nemzetközi projektkonzorciumok létrejötte érdekében, illetve azok előkészítéséhez:

- részvétel a külföldön tartandó, a közös projekt előkészítését célzó üléseken (konzorciumi megbeszéléseken, a Bizottság képviselőivel folytatandó konzultációkon, illetve ahol a pályázati kiírás nem ezt a formát írja elő, más előkészítő megbeszéléseken);
- hazai azonos célú rendezvény, videokonferencia szervezése és lebonyolítása;
- saját projekt, ill. a konzorciumi projekt megszervezése érdekében szükséges előkészítő munkához külső jogi és/vagy pénzügyi, projektszervezési tanácsadás igénybevétele.

Az Európai Bizottság által elfogadott pályázatok esetén:

- A szerződéskötés előkészítése érdekében szükséges kiutazások, szolgáltatások igénybevétele.

A pályázat forrása: a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram Céllelőirányzat elkülönített kerete.

A támogatás mértéke: projektenként legfeljebb 1 millió Ft.

Pályázhat, illetve a pályázatban résztvehet: minden belföldi székhelyű jogi személyiségű és jogi személyiség nélküli vállalkozás, költségvetési szervezet és intézménye, jogi személyiségű non-profit szervezet, valamint magyar állampolgárságú és magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező természetes személy.

A pályázati csomag átvehető: az Oktatási Minisztérium Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárságán (1052 Budapest, Szervita tér 8. Telefon: 3175-900) A díjmentes pályázati csomag tartalmazza a részletes pályázati feltételeket és a szükséges űrlapokat is. A pályázati csomag 2000. február 29-e után átvehető, illetve letölthető az Internet honlapról <http://www.omfb.hu> is.

A pályázatok beadása: meghirdetés után folyamatosan.

Figyelem!

Pályázata beadása előtt kérem gondosan tanulmányozza a 2000. évi pályázati akciótervet, amelyben jelen pályázathoz kapcsolódó témájú pályázatot is meghirdetünk.

egyedi, nagyértékű korszerű műszerek és K+F eszközök beszerzésének támogatására

A pályázat célja: kizárólag és folyamatosan kutatási-fejlesztési tevékenységre használt egyedi, nagyértékű, kor-

szerű műszerek és K+F eszközök beszerzésének támogatásával, a kutatási infrastruktúra fejlesztése révén elősegíteni a hazai tudásbázis erősítését, a K+F szféra tudományos - technikai színvonalának emelését és nemzetközi versenyképességének javítását.

A pályázatok értékelésekor előnyben részesülnek:

- a nemzetközi együttműködésben (ezen belül az EU 5 keretprogramban) végzett K+F tevékenységet szolgáló beszerzések,
- a kutatóhelyek és a vállalkozások együttes K+F kapacitását bővítő beszerzések,
- vállalkozások forrásainak bevonásával történő kutatóhelyi eszközbeszerzések.

A pályázat forrása: a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram Céllelőirányzat elkülönített kerete.

A támogatás mértéke:

- költségvetési kutatóintézet, felsőoktatási intézmény, alapítvány és közhasznú társaságként működő kutatóhely esetében a támogatás a beszerzési érték legfeljebb 70 %-a,
- önálló, elkülönült kutató bázissal rendelkező gazdasági társaság esetén a támogatás a beszerzési érték legfeljebb 50 %-a.

A pályázaton a 10 és 150 Mft közötti áron megvásárolható K+F eszköz, egyedi műszer, műszeregységek (beleértve az egyidejűleg megvételre kerülő minimális pótalkatrészeket, tartozékokat is), valamint a meglévő műszerpark és technológiai bázis korszerűsítését szolgáló tartozékok és szoftverek beszerzéséhez lehet **vissza nem térítendő támogatást** nyerni.

Pályázhat, illetve pályázatban résztvehet minden Magyarországon bejegyzett kutató-fejlesztő, költségvetési kutatóintézet, felsőoktatási intézmény, alapítvány és közhasznú társaság, valamint önálló, elkülönült kutatóbázissal rendelkező jogi személyiségű gazdasági társaság.

Pályázni lehet az OM Kutatás-Fejlesztési Helyettes Államtitkárság információs pultjánál (1052 Bp. Szervita tér 8. Telefon: 317-5900) beszerezhető pályázati csomag szerint, amely letölthető az Internet címéről is.

Beadási határidő: 2000. április 15.

A pályázatok kizárólag postán lehet beküldeni, legkésőbb a beadási határidő napján történő feladással. Határidő után postára adott pályázatok felbontás nélkül visszaküldjük.

Figyelem!

Pályázata beadása előtt kérem gondosan tanulmányozza a 2000. évi pályázati akciótervet.

az információs és kommunikációs technológiák és alkalmazások fejlesztésének támogatására

Az *IKTA-3 pályázat* célja piacképessé váló, új információs és kommunikációs eljárások, eszközök és szolgáltatások kidolgozásának és kipróbálásának támogatása. A pályázatnak programjellegű és tematikus részei vannak. A *programjellegű pályázatok* közül kettőt a tematikus pályázattal egyszerre hirdetünk meg. Az év folyamán további

programjellegű pályázatok meghirdetését tervezzük. Az *IKTA-2000 tematikus pályázat* keretében kutatás-fejlesztési támogatásért pályázni az alábbi témakörökben lehet:

1. Információs szolgáltatások
2. Információ- és tudásmenedzsment
3. Információs és kommunikációs technológiák

Kutatás-fejlesztési támogatásért belföldi székhelyű jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok és egyéni vállalkozók, továbbá ezek konzorciumai pályázhatnak. A konzorcium támogatást nem igénylő tagja lehet olyan természetes személy vagy csak külföldön bejegyzett társaság is, aki, ill. amely saját részvételének összes költségét fedezi.

Az önálló pályázónak vagy a konzorciumnak kétféle szerepre kell vállalkoznia: egyrészt a műszaki kutatás-fejlesztésben jártas *kutatóhelynek (tudásközpontnak)*, másrészt a kutatás-fejlesztési eredmények termékké formálásában jártas *gazdálkodó szervezetnek (technológiai központnak)* kell lennie. Önálló pályázó akkor kaphat támogatást, ha egymagában betölti a tudásközpont és a technológiai központ szerepét.

A támogatás forrása a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram Célelőirányzatából elkülönített keret.

A kért támogatás egyetlen pályázó vagy konzorciumi tag esetén sem lehet nagyobb a saját forrásának az összegénél, azaz a kért támogatás és a saját forrás aránya legfeljebb 50% : 50% lehet.

A támogatás visszafizetésének mértéke a projekt választott témakörétől függ. A visszafizetésre minden pályázónak biztosítékot kell adnia, mivel a támogatást nyújtó a konzorciumi tagoknak is közvetlenül utalja át a támogatást. Ha a pályázó vagy valamelyik konzorciumi tag nem ad biztosítékot a visszafizetésre, akkor esetében a kért támogatás és a saját forrás aránya 50%-os visszafizetés esetén legfeljebb 30% : 70%, 25%-os visszafizetés esetén legfeljebb 40% : 60% lehet.

Projektjavaslatot 2000-ben két alkalommal lehet beadni.

A projektjavaslatok beadási határideje 2000. május 15. és 2000. szeptember 30.

A 2000. szeptember 30-a után feladott vagy nem postai úton érkező projektjavaslatokat felbontás nélkül visszaküldjük.

A pályázati csomag átvehető az OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárságán (Budapest, V. Szervita tér 8.), vagy letölthető www.omfb.hu. Web-címről. Az érdeklődők tájékoztatására szolgáló levelezési listára a Web-címen lehet feliratkozni.

kísérleti fejlesztések támogatására a felsőoktatási és kutatói számítógép-hálózatban NAGYSEBESSÉGŰ INTERNET PROGRAM (NI-2000)

Az *NI-2000 program* célja, hogy olyan kísérleti, korszerű technológián alapuló, nagyterületű, nagy sávszélességű információs infrastruktúra jöjjön létre, amely (1) próbapályaként szolgál az új hálózati technológiák és az új alkalmazások számára, (2) a hazai felsőoktatási és kutatói körök

számára újra lehetőséget ad az élenjáró elméleti és gyakorlati tudás megszerzésére és honosítására. Kutatás-fejlesztési támogatásért pályázni az alábbi témakörökben lehet:

1. IP és ATM technológiák egymást kiegészítő használata
2. Internet-telefonía kísérleti bevezetése és tesztelése
3. IPv6 szolgáltatások és berendezések tesztelése
4. Párhuzamos és elosztott számítógéprendszerek vizsgálata és kísérleti alkalmazása
5. Nagy sávszélességű, nagyterületű multimédia-alkalmazások fejlesztése és vizsgálata

Vissza nem fizetendő kutatás-fejlesztési támogatásért belföldi székhelyű jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok és egyéni vállalkozók, továbbá ezek konzorciumai pályázhatnak. A konzorcium támogatást nem igénylő tagja lehet olyan természetes személy vagy csak külföldön bejegyzett társaság is, aki, ill. amely saját részvételének összes költségét fedezi.

Az önálló pályázónak vagy a konzorciumnak kétféle szerepre kell vállalkoznia: egyrészt a műszaki kutatás-fejlesztésben jártas *kutatóhelynek (tudásközpontnak)*, másrészt a kutatás-fejlesztési eredmények termékké formálásában jártas *gazdálkodó szervezetnek (technológiai központnak)* kell lennie. Önálló pályázó akkor kaphat támogatást, ha egymagában betölti a tudásközpont és a technológiai központ szerepét.

A támogatás forrása a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram Célelőirányzatából elkülönített keret.

A kért támogatás egyetlen pályázó vagy konzorciumi tag esetén sem lehet nagyobb a saját forrásának az összegénél, azaz a kért támogatás és a saját forrás aránya legfeljebb 50% : 50% lehet.

Projektjavaslatot 2000-ben két alkalommal lehet beadni.

A projektjavaslatok beadási határideje 2000. április 15. és 2000. szeptember 15.

A 2000. szeptember 15-e után feladott vagy nem postai úton érkező projektjavaslatokat felbontás nélkül visszaküldjük.

A pályázati csomag átvehető az OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárságán (Budapest, V. Szervita tér 8.), vagy letölthető a www.omfb.hu. Web-címről. Az érdeklődők tájékoztatására szolgáló levelezési listára a Web-címen lehet feliratkozni.

digitális képi technológiák és technológiai alkalmazások fejlesztésének támogatására

DIGITÁLIS KÉPI TECHNOLÓGIÁK ÉS ALKALMAZÁSOK PROGRAM (KÉPI-2000)

A *KÉPI-2000 program* célja, hogy elősegítse olyan új, digitális képi technológiát használó információs rendszerek és szolgáltatások, továbbá az ezek alapjául szolgáló technológiák és ismeretek létrehozását és elterjesztését, amelyek

- a digitális képi technológiák, technológiai alkalmazások területén versenyképes hazai megoldások kifejlesztését eredményezik,

- az euro-atlanti integrációban jelentős hatású új rendszerek létrehozásához és működtetéséhez érdemi hozzájárulást jelentenek.

Kutatás-fejlesztési támogatásért pályázni az alábbi témakörökben lehet:

1. Döntéshozatali rendszerek bővítése képfeldolgozást integráló információs rendszerekkel, rendszerelemekkel, azok szolgáltatásaival, digitális ortofotók, légi fényképek és egyéb képi, térképi és nem térképi adatok felhasználásával.
2. Képi (adat)tartalmú termékek és alkotások számítógépes technológiáinak fejlesztése.

Vissza nem fizetendő kutatás-fejlesztési támogatásért belföldi székhelyű jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok és egyéni vállalkozók, továbbá ezek konzorciumai pályázhatnak. A konzorcium támogatást nem igénylő tagja lehet olyan természetes személy vagy csak külföldön bejegyzett társaság is, aki, ill. amely saját részvételének összes költségét fedezi.

A támogatás forrása a Központi Műszaki Fejlesztési Alaprogram Célelőirányzatából elkülönített keret.

A kért támogatás egyetlen pályázó vagy konzorciumi tag esetén sem lehet nagyobb saját forrásának az összegénél, azaz a kért támogatás és a saját forrás aránya legfeljebb 50% : 50% lehet.

Projektjavaslatot 2000-ben két alkalommal lehet beadni.

A projektjavaslatok beadási határideje 2000. április 15. és 2000. szeptember 15.

A 2000. szeptember 15-e után feladott vagy nem postai úton érkező projektjavaslatokat felbontás nélkül vissza küldjük.

A pályázati csomag átvehető az OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárságán (Budapest, V. Szervita tér 8.), vagy letölthető a www.omfb.hu. Web-címről. Az érdeklődők tájékoztatására szolgáló levelezési listára a Web-címen lehet feliratkozni.

Környezetvédelmi Műszaki Fejlesztési Pályázaton történő részvételre

A pályázat célja a környezetszennyezés megelőzésével kapcsolatos, valamint a környezetre kisebb terhelést jelentő technológiák és termékek kifejlesztése, a hazai környezetvédelmi ipar versenyképességének javítása részben visszatérítendő támogatás útján.

Az értékelés során előnyben részesülnek azok a pályázatok, melyek tárgya:

- „tisztább” termékek és technológiák kifejlesztése,
- hulladékok újrahasznosítása,
- korszerű, alacsony emissziójú tüzelőberendezések kifejlesztése,

- megújuló energiaforrások felhasználását lehetővé tevő berendezések fejlesztése,
- kistélepülések korszerű kommunális szennyvíz tisztítása.

A pályázat forrása: a Központi Műszaki Fejlesztési Alaprogram Célelőirányzat erre a célra elkülönített kerete.

A támogatás mértéke: a projekt összköltségének legfeljebb 50 %-a. Az igényelhető támogatás legkisebb összege: **10 millió Ft**

A projekt megvalósításának időtartama: legfeljebb 3 év.

A visszatérítés mértéke: a kapott támogatás **25–50%-a**.

Pályázhat, illetve a pályázatban részt vehet: minden belföldi székhelyű jogi személyiségű és jogi személyiség nélküli vállalkozás, illetve ezek konzorciuma. A konzorcium tagjaként pályázhatnak hazai kutatóhelyek, illetve az EU tagországok kutatói és kutatóhelyei is, de a konzorcium vezetője csak hazai vállalkozás lehet, és a külföldi résztvevő támogatásban nem részesülhet.

A díjmentes pályázati csomag, amely a részletes pályázati feltételeket és a szükséges űrlapokat is tartalmazza, átvehető az alábbi címen:

**OM Kutatás-Fejlesztési Helyettes Államtitkárság
1052 Budapest, Szervita tér 8.**

A pályázati csomag letölthető az Internet címről is.

A pályázatok beadása 2000. szeptember 10-ig folyamatos.

Figyelem!

Pályázata beadása előtt kérem gondosan tanulmányozza a 2000. évi pályázati akcióttervet.

**Pályázati felhívás
magyar–francia társadalomtudományi
kutatások támogatására**

BALATON PROGRAM

Társadalomtudományi szekció

Az 1995. májusában aláírt kormányközi kulturális, tudományos, technológiai együttműködési program alapján az Oktatási Minisztérium és a francia Külügyminisztérium a 2001–2002. évekre pályázatot hirdet közös társadalomtudományi projektekben részt vevő kutatók utazásának és tartózkodásának támogatására.

Pályázhat minden társadalomtudománnyal foglalkozó oktató, kutató. Pályázható minden társadalomtudományi témában.

A pályázónak igazolnia kell, hogy rendelkezik a kutatás sikeres megvalósításához szükséges egyéb anyagi forrásokkal (pl. OTKA, FEFA pályázaton elnyert támogatással).

A pályázóknak a külföldi partnerrel egyeztetett projektjavaslatot kell benyújtaniuk.

A pályázatokat **mind a magyar, mind a francia partnernek** be kell nyújtania a megfelelő kormányhivatalokhoz.

Az Oktatási Minisztérium által rendelkezésre bocsátott pályázati űrlapokon a csatolt kitöltési tájékoztató alapján készített és a francia partnerrel egyeztetett közös pályázati anyagot három magyar és az egyeztetés nyelvén egy példányban kérjük legkésőbb **2000. május 8.** 12.00 óráig benyújtani vagy aznap postára adni.

Oktatási Minisztérium Tudományos Ügyek Főosztálya
1055 Budapest, V., Szalay u. 10–14.
VI. emelet 640. sz. szoba

A pályázatok elfogadásáról szakértői véleményezés alapján várhatóan 2000. novemberében dönt a két kormány képviselőiből álló Vegyesbizottság.

Pályázati űrlapok és kitöltési útmutató az OM Ügyfélszolgálati Irodáján állnak rendelkezésre, valamint számítógépes hálózaton keresztül: <http://www.om.hu>.

További információk: dr. Jekkel László főtanácsostól (Tel.: 312-5010).

FELHÍVÁS

Kérjük az érintett intézmények és szervezetek vezetőit, hogy az Akadémiai Értesítőben közzétenni kívánt tájékoztatót, közleményt és pályázati felhívást elektronikus hordozón (floppy-lemezen) vagy e-mailen

rtf szövegformátumban

küldjék meg a szerkesztőségnek.

(E-mail: demcsikt@office.mta.hu.)

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000., Nyomdai táskaszám: 2623
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1,5 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. ÁPRILIS 14.

Jogszabály

49/1993. (III. 26.) Korm. r.

a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a központi költségvetési szervként működő kutató- és kutatást kiegészítő intézeteknél és kutatókat foglalkoztató egyes intézményeknél történő végrehajtásáról (a módosításokkal egységes szerkezetben) . . . . .

34

Közlemények

Tájékoztató

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről és a Doktori Tanács által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról . . . . .

37

Pályázati felhívások

igazgatói és tudományos igazgatóhelyettesi munkakörök betöltésére, posztdoktori kutatás, utazási, publikációs, konferencia-szervezési támogatásra . . . . .

38

JOGSZABÁLY

49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet

**a közalkalmazottak jogállásáról szóló
1992. évi XXXIII. törvénynek
a központi költségvetési szervként működő
kutató- és kutatást kiegészítő intézeteknél
és kutatókat foglalkoztató egyes intézményeknél
történő végrehajtásáról
(a módosításokkal egységes szerkezetben)***

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.) 85. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

A rendelet hatálya

1. §

E rendelet hatálya a központi költségvetési szervként működő kutatóintézetekben, a nem kutatóintézetként működő központi költségvetési szerveknél tudományos kutatói munkakörökben és a Magyar Tudományos Akadémiához (a továbbiakban: Akadémia) tartozó, kutatást kiegészítő (támogatott kutatóhelyeket fenntartó, szolgáltató, jóléti) akadémiai központi költségvetési szerveknél (a továbbiakban: munkáltató) foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyára terjed ki.

A közalkalmazotti jogviszony létesítése és módosítása

[A Kjt. 20. §-a (2) bekezdéséhez]

2. §

A tudományos kutatói, az érdemi feladatokat ellátó pénzügyi, számviteli, munkaügyi, társadalombiztosítási, adóügyi, valamint pénztárosi, portás és rendész munkakörökben csak büntetlen előéletű személlyel létesíthető közalkalmazotti jogviszony.

[A Kjt. 21. §-a (2) bekezdéséhez]

3. §

(1) Pályázati eljárásban elnyert határozott idejű szerződéses kutatómunka, illetve feladat elvégzésére — az újabb közalkalmazotti jogviszony létesítését is ideértve — öt évet meghaladóan is létesíthető határozott időre közalkalmazotti jogviszony.

* A 92/1994. (VII. 17.) Korm. rendelettel, a 17/1997. (I. 31.) Korm. rendelettel és a 27/2000. (III. 8.) Korm. rendelettel módosított szöveg, ezen legutóbbi módosítást dőlt, félkövér betűvel jelöltük.

(2) Az (1) bekezdésben említett munkát, feladatot a kinevezési okmányban pontosan meg kell határozni.

[A Kjt. 23. §-a (3)—(4) bekezdéséhez]

4. §

(1) Magasabb vezető beosztású közalkalmazott a kutatóintézet vezetője.

(2) Vezető beosztású közalkalmazott(ak): az (1) bekezdésben nem említett, a rendelet hatálya alá tartozó akadémiai költségvetési szerv vezetője, valamennyi költségvetési szerv vezetőjének a szakmai és a gazdasági vezetői feladatokat ellátó helyettese(i), a főosztályvezető, a főosztályvezető-helyettes, az osztályvezető.

5. §

(1) Magasabb vezető beosztás ellátására, valamint a munkáltatóra vonatkozó szervezeti és működési szabályzat szerint meghatározott tudományos szervezeti egység vezetésére történő megbízás csak nyilvános pályázat elfogadásával adható.

(2) Magasabb vezető beosztás ellátásával csak büntetlen előéletű magyar állampolgár bízható meg. Vezető beosztás ellátásával csak büntetlen előéletű személy bízható meg.

(3) Az (1) bekezdésben említett megbízás csak határozott időre, legfeljebb öt évre szólóan adható. A megbízás — az (1) és a (4) bekezdésben foglaltak figyelembevételével — többször is meghosszabbítható, de összeszámított időtartama folyamatosan az azonos vezetői megbízásban a tíz évet nem haladhatja meg.

(4) A nyilvános pályázat kiírásának feltételeit, a benyújtott pályázat elbírálásának módját (bizottsági véleményezés, személyes meghallgatás, a pályázati eljárás határideje) a megbízási jogkör gyakorlója határozza meg.

(5) A gazdasági vezetői (igazgatói, igazgatóhelyettesi, vezetői) feladatok ellátására szóló megbízás előfeltétele:

a) szakirányú felsőfokú iskolai végzettség és öt év vezetői gyakorlati idő; vagy

b) nem szakirányú felsőfokú vagy középiskolai végzettség és a munkakör betöltéséhez előírt felsőfokú szakvizsga és öt év vezetői gyakorlati idő.

(6) Magasabb vezető és vezető beosztás ellátásával nem bízható meg az a közalkalmazott, aki a munkáltatóhoz hasonló tevékenységet folytató vagy a munkáltatóval rendszeres gazdasági kapcsolatban álló gazdasági társaságnak tagja. Ezen rendelkezéstől indokolt esetben magasabb vezető esetében a megbízási jogkör gyakorlója, vezető beosztás esetén pedig a munkáltató szerv vezetője eltérhet.

Cím adományozása

[A Kjt. 39. §-a (4) bekezdéséhez]

6. §

(1) A kinevező a tudományos munkakört (13. §) betöltő közalkalmazottnak intézeti szenior (Shc.) címet adományozhat.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím adományozásának feltételei: legalább tizenöt éves tudományos munka-

körben eltöltött közalkalmazotti jogviszony, kiemelkedő, illetve tartósan jó kutatómunka végzése.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott címet kell adományozni annak a tudományos főmunkatárs besorolású közalkalmazottnak, aki legalább 10 évig magasabb tudományos vezetői vagy tudományos vezetői beosztást töltött be és e vezetői megbízása megszűnt, vagy arról lemondott.

Minősítés

[A Kjt. 40. §-a (1) bekezdéséhez]

7. §

(1) Minősíteni kell azt a közalkalmazottat, aki vezetői megbízást kap, a megbízást megelőzően, ha nem vagy két évnél régebben volt minősítve.

(2) Nem kell minősíteni azt a közalkalmazottat — a Kjt. 40. §-ának (2) bekezdésében foglalt kivétellel —, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultság eléréséhez kevesebb mint öt éve van hátra.

Összeférhetetlenség

[A Kjt. 41. §-a (2) bekezdéséhez]

8. §

(1) Összeférhetetlen az olyan munkavégzésre irányuló további jogviszony, amelynek keretében a közalkalmazottat foglalkoztató munkáltató üzleti titkát képező módszerek, eljárások, ismeretek (know how-k) alkalmazására kerülne sor.

(2) Az üzleti titkot, a gazdasági (kutatási) tevékenységhez kapcsolódó minden olyan témát, információt, megoldást, eljárási módszert, adatot, amelynek titokban maradásához a munkáltatónak méltányolható érdeke fűződik, a közalkalmazott kinevezési okmányában rögzíteni kell. Ebben a körben összeférhetetlenségre a munkáltató csak abban az esetben hivatkozhat, ha az üzleti titok említett módon történő meghatározása a közalkalmazott kinevezési okmányában előzetesen megtörtént.

(3) A 4. §-ban meghatározott magasabb vezető és vezető beosztású közalkalmazott nem lehet a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény 28. §-a szerinti vezető tisztségviselője olyan gazdasági társaságnak, amelynek az őt foglalkoztató munkáltató az alapítója, tagja.

A munkaidő

(A Kjt. 55. §-ához)

9. §

Tudományos kutatói munkakörben — kivéve, ha közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó szabály szerint a kutatói tevékenység csak a munkahelyen végezhető — a munkahelyen töltendő idő tartama heti két teljes munkanap.

[A Kjt. 57. §-a (4) bekezdéséhez]

10. §

Évenként öt munkanap pótszabadság jár annak a közalkalmazottnak, aki a Kjt. hatálybalépésekor a 13. § (1) bekezdésének a)–d) pontja szerinti tudományos munkakörbe

volt besorolva, illetve, akit e rendelet hatálybalépését követően a 13. § (2) bekezdésének a)–d) pontja szerinti tudományos munkakörbe sorolnak be.

[A Kjt. 59. §-a (2) bekezdése a) pontjához]

11. §

A készenlétet követően a közalkalmazottat nem illeti meg pihenőidő, ha a készenléti időtartama alatt munkát nem kellett végeznie.

A közalkalmazott előmeneteli és illetményrendszere

[A Kjt. 61. §-a (2) bekezdéséhez]

12. §

A közalkalmazottakat a Kjt. mellékletében meghatározott fokozatok és fizetési osztályok szerint kell besorolni, a 13–15. §-okban foglaltak figyelembe vételével.

13. §

(1) Tudományos elnevezésű munkakörbe kell sorolni azt a közalkalmazottat, aki a Kjt. hatálybalépése idején

- a) kutatóprofesszor;
- b) tudományos tanácsadó;
- c) tudományos főmunkatárs;
- d) tudományos munkatárs;
- e) tudományos segédmunkatárs munkakörbe volt besorolva.

(2) E rendelet hatálybalépését követően

- a) kutatóprofesszor elnevezésű tudományos munkakörbe kell besorolni az Akadémia rendes és levelező tagját;
- b) tudományos tanácsadó elnevezésű munkakörbe

1. kell besorolni a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel vagy a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: Atv.) 28. §-ában foglalt felhatalmazás alapján az MTA Doktora címmel egyenértékűnek tekintett „tudomány(ok) doktora” tudományos fokozattal rendelkező személyt,

2. lehet besorolni a felsőoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 25–26. §-ában meghatározottak szerint habilitált személyt,

c) tudományos főmunkatárs elnevezésű munkakörbe kell besorolni a doktori (Ph. D.) fokozattal vagy az Ftv. 119. §-ának (1) bekezdése szerint azzal egyenértékű tudományos fokozattal és legalább hatéves kutatói, oktatói gyakorlattal rendelkező személyt, ha a kutatóintézet tudományos főmunkatársi minősítő eljárását

- 1. akadémiai munkáltatónál az Atv. 23. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján létrehozott tudományos tanács,
- 2. nem akadémiai munkáltatónál jogszabály vagy belső szabályzat alapján létrehozott intézményi tudományos tanács elbírálása alapján sikerrel teljesítette.

d) tudományos munkatárs elnevezésű munkakörbe kell besorolni a legalább hároméves kutatói, oktatói gyakorlattal rendelkező személyt, ha az előírt alkalmazási feltételnek megfelel;

e) tudományos segédmunkatárs elnevezésű munkakörbe kell besorolni azt a közalkalmazottat, aki a kutatómunkában irányítással vesz részt.

Az a)–d) pontokban meghatározott besorolási feltételektől eltérni nem lehet.

(3) A kutatói gyakorlati idő csak abban az esetben vehető figyelembe, ha a közalkalmazott kutatói munkaterv szerint tevékenykedett és rendszeresen publikált. Ugyanezen feltétel mellett veheti figyelembe a munkáltató szerv vezetője a gyakorlati idő számításánál az egyetem által szervezett doktori (Ph. D.) képzés ösztöndíjas időtartamát is.

(4) A tudományos munkakörbe történő besorolást a fizetési osztály betűjele mellett /I. számmal jelölni kell.

(5) A tudományos munkakörbe történő besoroláshoz egyetemi végzettség szükséges.

(6) A (2) bekezdés c) pontját nem kell alkalmazni azon kandidátusok esetében, akiket már a rendelet hatálybalépése előtt tudományos főmunkatársként soroltak be.

14. §

Nem tudományos munkakörbe történő közalkalmazotti besoroláskor a 15. §-ban meghatározott képesítési fokozatokra is tekintettel kell lenni.

15. §

Az intézményekben a nem tudományos munkakörökben foglalkoztatott közalkalmazottak besorolásánál a Kjt. felsőoktatásban való végrehajtásáról rendelkező, módosított 15/1992. (XI. 12.) MKM rendelet I. számú mellékletének 16–22. pontjában foglaltakat kell alkalmazni, a II. számú melléklet D. részének figyelembevételével.

[A Kjt. 61. §-a (3)–(4) bekezdéséhez]

16. §

A képesítési és többletkövetelmények alóli ideiglenes felmentés és végleges mentesítés iránti kérelmet a munkáltatói jogokat gyakorló vezető terjesztheti elő, és a felmentést, a mentesítést — indokolt esetben, a tudományos munkakörök kivételével — a munkáltató szerv vezetője adhatja meg.

[A Kjt. 66. §-a (7) bekezdéséhez]

17. §

Azokat a munkaköröket, amelyekben foglalkoztatott közalkalmazottak illetményét szakmai szorzó alkalmazásával kell meghatározni (Kjt. 3. számú melléklet 4. sor-szám) a 13. § (1)–(2) bekezdése tartalmazza.

[A Kjt. 70. § (3) bekezdéséhez]

17/A. § (1) A magasabb vezető beosztású közalkalmazott részére járó pótlék mértéke:

a) száz főt meg nem haladó közalkalmazottat foglalkoztató kutatóintézet vezetésére adott megbízás esetén a pótlékalap 250%-a,

b) száz főt meghaladó közalkalmazottat foglalkoztató kutatóintézet vezetésére adott megbízás esetén a pótlékalap 300%-a.

(2) A vezető beosztású közalkalmazott részére járó pótlék mértéke:

a) az Akadémiához tartozó kutatást kiegészítő akadémiai költségvetési szerv vezetésére adott megbízás esetén a pótlékalap 200%-a,

b) a száz főt meghaladó közalkalmazottat foglalkoztató kutatóintézetek és az Akadémiához tartozó kutatást kiegészítő akadémiai költségvetési szervek vezetőjének a szakmai és a gazdasági vezetői feladatokat ellátó helyettesi beosztásra szóló megbízás esetén a pótlékalap 200%-a,

c) a száz főt meg nem haladó közalkalmazottat foglalkoztató kutatóintézetek és az Akadémiához tartozó kutatást kiegészítő akadémiai költségvetési szervek vezetőjének a szakmai és a gazdasági vezetői feladatokat ellátó helyettesi beosztásra szóló megbízás esetén a pótlékalap 175%-a,

d) kutatóintézeteknél és az Akadémiához tartozó kutatást kiegészítő akadémiai költségvetési szerveknél a főosztályvezetői beosztásra szóló megbízás esetén a pótlékalap 175%-a,

e) kutatóintézeteknél és az Akadémiához tartozó kutatást kiegészítő akadémiai költségvetési szerveknél a főosztályvezető-helyettesi beosztásra szóló megbízás esetén a pótlékalap 150%-a,

f) kutatóintézeteknél és az Akadémiához tartozó kutatást kiegészítő akadémiai költségvetési szerveknél az osztályvezetői beosztásra szóló megbízás esetén a pótlékalap 100%-a.

(3) Az e rendelet hatálybalépése előtt megállapított vezetői pótlékok mértéke — a megbízás időtartamára — az (1) és a (2) bekezdésben foglaltakra tekintettel nem csökkenthető.

[A Kjt. 71. §-a (3) bekezdéséhez]

18. §

(1) A 6. § (1) bekezdésében meghatározott cím pótléka a pótlékalap 100%-a.

(2) A 6. § (3) bekezdése alapján adományozott cím esetén a pótlék mértéke azonos a közalkalmazott utolsó vezetői beosztásában kapott vezetői pótlékának mértékével.

(A Kjt. 75. §-ához)

19. §

(1) A kutatóprofesszor, a tudományos tanácsadó és a tudományos főmunkatárs elnevezésű munkakörbe sorolt közalkalmazottak illetménypótlék illeti meg, amelynek mértéke a pótlékalap 100 százaléka.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt szabályt alkalmazni kell a tudományos fokozattal rendelkező tudományos munkatársak esetében is.

(3) A tudományos munkakörbe besorolt egyes közalkalmazottak további illetménypótlékban részesülhetnek, amelynek mértéke:

a) tudományos munkatárs esetében a pótlékalap 0–50%-a;

b) tudományos főmunkatárs esetében a pótlékalap 50–200%-a;

c) kutatóprofesszor és tudományos tanácsadó esetében a pótlékalap 200–400%-a.

[A Kjt. 85. § (3) bekezdéséhez]

19/A. § A honvédelmi miniszter rendeletben állapítja meg a honvédelmi miniszter közvetlen irányítása alá tartozó hivataloknál és háttérintézményeknél, valamint a Magyar Honvédségnél és katonai szervezeteinél, a katonai nemzetbiztonsági szolgálatoknál és a katonai felsőoktatási intézményeknél kutatóként foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyára vonatkozó szabályokat.

Záró rendelkezések

20. §

(1) Ez a rendelet 1993. április 15. napjától lép hatályba, a tudományos pótszabadsággal kapcsolatos rendelkezéseket (10. §) azonban 1992. július 1. napja időponttól kell alkalmazni.

(2) A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény szociális, egészségügyi, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 113/1992. (VII. 14.) Korm. rendelet 10. §-a hatályát veszti, és a rendelet 1. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdésben meghatározott munkáltatóknál foglalkoztatott tudományos kutatói besorolású közalkalmazottak tekintetében a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendeletben foglaltakat kell alkalmazni.”

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről

ENGELHARDT JÓZSEF

„A neuronok immunkárosodása” című munkája alapján,

GYÖRI ZOLTÁN

„A természeti tényezők hatása egyes gabonafélék és maghüvelyesek minőségére” című munkája alapján,

HORVÁTH GYULA

„Európai regionális politika” című munkája alapján,

KOROMPAY H. JÁNOS

„A 'jellemzetes' irodalom jegyében (Az 1840-es évek irodalomkritikai gondolkodása)” című munkája alapján,

LOCH JAKAB

„A hazai talajok magnézium-ellátottságának jellemzése és a magnéziumtrágyázás” című munkája alapján,

PÁL JÓZSEF

„Az Isteni Színház nyelv és tipológiai szimbolizmus” című munkája alapján,

SOLTI LÁSZLÓ

„Immun-analitikai eljárások az állatorvosi diagnosztikában” című munkája alapján,

SÜLE SÁNDOR

„Biológiai és genetikai védekezés az agrobaktériumos növénybetegségek ellen” című munkája alapján,

SZABÓ LÁSZLÓ GYULA

„Allelopátia mesterséges és természetes körülmények között — az allelopátia értelmezése” című munkája alapján,

SZILÁGYI MIHÁLY

„A nyomelem-ellátottság és egyéb stresszorok hatásai az állati anyagcserére, kémiai/biokémiai jellemzőkre” című munkája alapján

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet.

a Doktori Tanács által odaítélt doktori fokozatról

HOLOVÁCS JÓZSEF

„A hőcserélő rendszerek struktúráinak szintézise és vezérlése” című munkája alapján honosítással a matematikai tudomány doktora

a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Pedagógiai Szakbizottság

BÁNHIDYNÉ SZLOVÁK ÉVA

„Kiválasztási eljárások továbbfejlesztése a műszaki felsőoktatásban” című munkája alapján a neveléstudomány kandidátusa

H. TÓTH ISTVÁN

„Az Olvasás: Fölfedezés — Egy korosztály irodalomértésének alakulása” című munkája alapján a neveléstudomány kandidátusa

KAID KHALIL-GARADAT

„Education in Palestine Between the British Mandate and the Israeli Occupation” című munkája alapján a neveléstudomány kandidátusa

PINTÉR ILDIKÓ

„A sportjátékosok személyiségének és társas kapcsolatainak vizsgálata, s azok pedagógiai vonatkozásai” című munkája alapján a neveléstudomány kandidátusa

Fizikai és Csillagászati Szakbizottság

SZANISZLÓ LAJOS

„A hiperszférikus függvények alkalmazása a kisorszezcskés rendszerek leírásában” című munkája alapján honosítással a fizikai tudomány kandidátusa

Növénytermesztési Szakbizottság

KISFALUSI FERENC

„Magyarország főbb talajtípusainak káliumháztartása” című munkája alapján honosítással a mezőgazdasági tudomány kandidátusa

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Az MTA Regionális Kutatások Központjának (RKK) főigazgatója pályázatot hirdet az RKK Alföldi Tudományos Intézete és Nyugat-magyarországi Tudományos Intézete igazgatói munkakörének 2000. június 1-jével, valamint a Dunántúli Tudományos Intézet igazgatói munkakörének 2000. július 15-ével történő betöltésére.

I. Az igazgató feladata:

- az intézet képviselte, tudományos tevékenységének irányítása, koordinálása,
- az intézet hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,
- a regionális tudományos megerősítése,
- az intézet „műhelyjellegének” erősítése,
- az alap- és alkalmazott kutatások egyidejű folytatása,
- külső forrásszerző tevékenység végzése,
- a térség kulturális, oktatási intézményeivel, s a gyakorlati szervezetekkel való kapcsolatépítés.
- a kutatóközpont tudományos koncepciója kialakításának elősegítése és megvalósításának koordinálása,
- a kutatóközpont képviselte.

II. A pályázókval szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- intézményvezetésben szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

III. A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázóknak az intézet tudományos programja megvalósítására vonatkozó koncepcióját,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegen nyelv ismeretének megjelölését.

IV. A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40. §-a, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

A jelenlegi igazgatóknak — amennyiben pályázatot nyújtanak be — úgy a III., IV. pontban írt feltételek közül csak a III. első két pontjában írtakat kell benyújtani.

A megbízás 5 évig terjedő időtartamra szól.

A pályázatot az MTA RKK főigazgatójának címezve (7601 Pécs, Pf. 199.) az Alföldi Tudományos Intézet és a

Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet esetében 2000. május 15-ig, a Dunántúli Tudományos Intézet esetében 2000. június 15-ig kell benyújtani

Dr. Horváth Gyula s. k.,
főigazgató

Az MTA Csillagászati Kutatóintézet igazgatója
pályázatot hirdet

tudományos igazgatóhelyettesi
munkakör betöltésére

A munkakör 2000. július 1-től tölthető be. A megbízás legfeljebb 5 évre szól.

A tudományos igazgatóhelyettes feladata:

- az intézet tudományos tevékenysége irányításában, koordinálásában történő részvétel,
- a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve tovább erősítése,
- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése.

A pályázókval szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázóknak az intézet tudományos programjához kapcsolódó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok, és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegen nyelv ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40. paragrafusa, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

Amennyiben a felhívásra az MTA Csillagászati Kutatóintézetében dolgozó kutató pályázik, úgy az előbb említett okmányokat nem szükséges a pályázathoz csatolni.

A pályázatot az MTA Csillagászati Kutatóintézet igazgatójához (1525 Budapest, Pf. 67.) kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Dr. Balázs Lajos s. k.,
igazgató

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok
(OTKA) Bizottsága

Posztdoktori kutatási pályázatot hirdet

A pályázat célja a tudományos fokozattal rendelkező fiatal kutatók közül a legtehetségesebbek támogatása tudományos egzisztenciájuk megalapozása, valamint külföldről történő hazatelepülésük elősegítése érdekében.

Pályázati feltételek

Pályázhatnak azok a — pályázat beadásának időpontjában — tudományos (hazai, illetve külföldön szerzett honosított Ph. D. vagy azzal egyenértékű) fokozattal rendelkező, magyar állampolgárságú fiatal kutatók, akik kiemelkedő tudományos eredményeket értek el és a pályázat beadásának évében 35. életévüket még nem töltik be. A pályázat csak főfoglalkozásként nyerhető el. A pályázatot elnyerők a fogadó kutatóhellyel 2000. október 1-től főállású, határozott idejű munkaviszonyba kerülnek.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó tudományos önéletrajzát, tudományos kutatási munkatervét, publikációs jegyzékét, valamint az egyéb igazoló dokumentumok másolatát. Szükséges továbbá két nemzetközi elismertségű szakember támogató levele, az illető kutató és az általa művelt kutatási téma jelentőségének elemzésével, melyet az ajánlók közvetlenül az OTKA Irodának küldenek meg, vagy lezárt borítékban a pályázó mellékel. Továbbá csatolandó a pályázathoz a posztdoktori kutatások intézményének és vezető kutatójának fogadó nyilatkozata, az adott időszakra vonatkozólag. Minden dokumentum beadási határideje azonos a pályázati határidővel.

Pályázati juttatások

Az egy évre megítélt bérjellegű támogatás: 100 000 Ft/hó. A támogatás, megfelelő minőségű kutatómunka esetén kétszer meghosszabbítható, melyről az OTKA Posztdoktori Bíráló Bizottsága egyedileg dönt. További támogatás: konferencia részvételre 100 000 Ft, dologi kiadásra 400 000 Ft, melynek 15%-a a fogadó intézményt illeti meg, mint rezsiköltség.

Akinek témavezetőként OTKA tematikus pályázata van, vagy átadja másnak a pályázat témavezetését, vagy megtartja azt, de a posztdoktori támogatás dologi kiadásaira a 400 000 Ft és a tematikus pályázatban megítélt dologi összeg különbségét kapja.

Amennyiben a nyertes pályázó korábbi OTKA témában résztvevő kutatóként dolgozik, úgy abból személyi kifizetésben nem részesülhet.

A pályázat benyújtása

A pályázatot 5 példányban kell eljuttatni az OTKA Irodába (Levélcím: 1476 Bp. 100., Pf. 289. Csomagcím: 1087 Könyves K. krt. 48—52.), **kizárólag postán keresztül, legkésőbb 2000. május 15-i postabélyegzővel** feladva, minden más pályázati és egyéb anyagtól elkülönítve, külön borítékban. A borítékra kérjük ráírni: **OTKA Posztdoktori pályázat**.

Pályázati űrlap az OTKA Irodán és a nagyobb kutatóhelyeken szerezhető be, valamint az OTKA honlapjáról

(www.otka.hu) letölthető (dpalya.exe, kindokt.exe). (A támogató leveleket elegendő egy példányban megküldeni.)

A határidőn túl érkező, valamint formailag nem megfelelő, hiányos pályázatok bírálatára nem kerül sor. A pályázatok elfogadásáról az OTKA Posztdoktori Bíráló Bizottsága — a pályázatok szakmai bírálatja alapján, a kiválasztott jelöltek személyes meghallgatása után — 2000. szeptember 15-ig dönt.

Társadalomtudományok Élettelen Természettudományok Élettudományok 2000.

Az OTKA Társadalomtudományi, Élettelen Természettudományi és Élettudományi Kollégiuma utazási, publikációs és konferencia-szervezési támogatási kerete pályázati formában kerül elosztásra. A pályázatokat mindhárom Kollégium esetében az Utazási és Publikációs Bizottság bírálja el.

Pályázni az OTKA Irodán beszerezhető, vagy Internetről (www.otka.hu) letölthető űrlapon lehet. A pályázatokat az OTKA Irodára **kizárólag postai úton lehet beküldeni** (1476 Bp., 100. Pf. 289.). A Bizottság évente négyszer ülésezik (április, június, szeptember és november elején), és az ülést megelőző hónap utolsó napjáig (március 31., május 31., augusztus 31., október 31.) postán feladott pályázatokat bírálja el. (A pályázat beérkezését vitás esetekben a postai bélyegző egyértelműen bizonyítja). A bírálat eredményéről a pályázókat az OTKA Iroda kértesíti.

Utazási támogatás adható tudományos rendezvényen (konferencia, szimpózium, szeminárium, workshop stb.) való részvétel céljára. Elsősorban az elfogadott előadást, másodsorban az elfogadott poszter bemutatási lehetőséget igazoló pályázók kaphatnak támogatást. A szakterületenként legfontosabb, átfogó jellegű rendezvények (alapkonferenciák) esetén az előadás, illetve poszter igazolás nélkül is adható támogatás, azonban ekkor is feltétel, hogy a pályázónak legyen beküldött dolgozata vagy absztraktja. A pályázathoz mellékelni kell a rendezvény programját, az előadás/poszter elfogadását igazoló levelet és az előadás kivonatát.

Fiatal (35 éven aluli) kutatók nyári iskolán való részvétel céljából is kaphatnak támogatást.

A pályázat elbírálásánál előnyben részesülnek az OTKA által támogatott kutatásban résztvevő pályázók. Ugyanarra a konferenciára egy OTKA témából legfeljebb két pályázó támogatható. Nemzetközi szervezetek tisztségviselőinek a szervezet üléseire való kiutazása nem támogatható. Az utazási támogatás maximális összege európai rendezvény esetén 80 Eft, Európán kívül 140 Eft.

A támogatás csak részvételi díj, útiköltség és szállásköltség térítésére fordítható. Ellátásra, napidíjra támogatás nem igényelhető és nem számolható el. A részvételi díj támogatási összege csak a regisztráció és a konferencia-kiadvány fedezetére szolgál.

Utazásra saját gépkocsit csak saját felelősségre és csak abban az esetben lehet igénybe venni, ha a gépkocsinak van

érvényes Casco- és az utazó személy(ek)nek balesetbiztosítása. Saját gépkocsi használata esetén legfeljebb 2. osztályú vonatjegy ára számolható el.

A támogatási összeg átutalására az utazás megtörténte után, az útijelentés és az előírt pénzügyi elszámolás beküldése után kerül sor.

Publikációs támogatás kérhető olyan kiadványhoz, amelynek a megjelenése már folyamatban van, de az időközben felmerült költségek kiegészítésére van szükség. Kiadvány támogatására is az erre a célra készített űrlappal, a kiadó által adott előkalkulációval, a mű szinopsziséval (a társadalomtudományok területén a szakzsűri előzetesen kikért véleményével) lehet pályázni, a költségek legfeljebb 50 %-áig. Az OTKA támogatás csak a pályázó munkahelyére/kutatóhelyére utalható (a kiadóhoz nem). Ebből az összegből honorárium, szerzői díj nem fizethető. A Bizottság egyedi mérlegelés alapján az egy-egy szakterület szempontjából kiemelkedő jelentőségű periodikáknak is adhat támogatást. Külföldi szakmai folyóiratokban való publikálás („page charge” fizetés) támogatása azokban az esetekben lehetséges, ha a „page charge” kifizetése nélküli publikálás egyáltalán nem lehetséges, vagy ha a nemfizetés esetén kilátásba helyezett késedelem irreálisan hosszú, vagy ha rendkívüli probléma merül fel (pl. feltétlenül szükséges a

színes ábra díja). Amennyiben a publikációs költség befizetése csupán (extra) különlenyomatokat biztosít, támogatás nem adható.

A kiadvány-támogatások odaítélésénél a Bizottság szigorúan figyelembe veszi, hogy az alap kutatás eredményeinek publikálásáról van-e szó. OTKA támogatással folyó kutatások előnyben részesülnek, és a tudományos eredmények jelentősége is döntő szempont.

Konferencia-szervezési támogatásra a Magyarországon rendezett nemzetközi kongresszusok és más tudományos rendezvények esetében, a rendezvény előzetes költségvetésének benyújtásával lehet pályázni maximum 200 Eft erejéig. A szervezési támogatás személyi kifizetésre és ételmezésre nem használható fel. Meghívott külföldi előadók részvételi, szállás-, illetve útiköltsége, honorárium a támogatásból fizethető.

A rendkívüli támogatási keret fentiekben nem szabályozott célú felhasználására egyedi elbírálás alapján kerül sor.

A pályázónak az OTKA-val szemben elmaradt elszámolási, illetve beszámolási kötelezettségének teljesítéséig támogatás nem adható.

Lipták András s. k.,
OTKA Bizottság elnöke

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000., Nyomdai táskaszám: 2664
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlaptüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámmal.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. MÁJUS 12.

Személyi rész	Akadémiai kitérítések	a 2000. évi májusi rendes közgyűlésen.	42
---------------	-----------------------	--	----

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. április 3-i ülésének állásfoglalásai	43
--	----

Közlemények	Tájékoztató	a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról	44
	Pályázati felhívások	tudományos igazgatóhelyettesi és osztályvezetői állásra, MOL Tudományos Díjra és General Electric ösztöndíjra	44

SZEMÉLYI RÉSZ

Akadémiai kitüntetések a 2000. évi májusi rendes közgyűlésen

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége a radarfizika és a magfizika területén fél évszázadon át kifejtett kiemelkedő jelentőségű, széles körű hazai és nemzetközi elismerést szerzett iskolateremtő tudományos munkásságáért, mérnökök és fizikusok generációinak oktatásáért és neveléséért, valamint „A fizika kultúrtörténete” című tudományos mű és számos kiváló egyetemi tankönyv megalkotásáért, életművéért, a 2000. évi

Akadémiai Aranyérmet

SIMONYI KÁROLY
akadémiai rendes tagnak,
az *Academia Scientiarum et Artium Europaea*
tagjának,

a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem díszdoktorának, „professor emeritus” egyetemi tanárának adományozza.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége **2000-ben Akadémiai Díjban** részesíti:

Romsics Ignácot,

a történelemtudomány doktorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Új- és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszékének egyetemi tanárát
a „Magyarország története a XX. században” című, 1999-ben megjelent monográfiájáért;

Járai Antalt,

a matematikai tudomány kandidátusát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Intézet, Numerikus Analízis Tanszékének tudományos főmunkatársát
a függvényegyenletek elméletében és azokhoz kapcsolódó klasszikus területeken elért eredményeiért, valamint a számítógépes számelméletben megalkotott és világrekordokat hozó programcsomagjaiért;

Sótonyi Pétert,

az orvostudomány doktorát, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Igazságügyi Orvostani Intézetének tanszékvezető egyetemi tanárát,
a szívizomsejtek hyperkoncentrációs nekrozisának pathomorfológiája, valamint a szívglikozidok hisztó- és citokémiai kutatása területén elért, nemzetközi szinten elismert eredményeiért;

Monigl Jánost,

a műszaki tudomány kandidátusát, a Transman Közlekedési Rendszergazdálkodási Tanácsadó Kft. ügyvezető igazgatóját,

a városi közlekedés fejlesztését és finanszírozását elősegítő tudományos kutatások kezdeményezése, irányítása, megvalósítása és az eredmények gyakorlati adaptációja terén kifejtett tevékenységéért;

Dóbe Sándort,

a kémiai tudomány doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Kutató Központjának tudományos tanácsadóját,
a gázfázisú elemi reakciók kinetikájának közvetlen kísérleti módszerekkel végzett kutatása terén elért nemzetközileg elismert tudományos eredményeiért, amelyek jelentősen hozzájárultak a légkör és az égések kémiai folyamatainak mélyreható megismeréséhez;

Kozma Ferencet,

a közgazdaságtudomány doktorát, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Külgazdasági Tanszékének nyugalmazott egyetemi tanárát,
a közgazdaságtudomány — azon belül külgazdaság-politika — területén elért tudományos kutatási eredményeiért, több évtizedes tudományos szervező tevékenységéért;

Szabó Gábort,

a fizikai tudomány doktorát, a Szegedi Tudományegyetem Optikai és Kvantumelektronikai Tanszékének egyetemi tanárát,
a mikroelektronika területén végzett, nagy nemzetközi elismerést kiváltó tudományos kutatásaiért, amelynek során újfajta interferometrikus eljárást dolgozott ki az ultranagy feloldású fotolitográfiában alkalmazott ún. fázis tolások (phase shifting) technika megvalósítására, fotoakusztikus spektroszkópiai módszert fejlesztett ki vízgőz nagy érzékenységgű (szub-ppm) detektálására, valamint kísérletileg demonstrálta a CsCl megszakított fotodisszociációját, példát szolgáltatva a kvantumrendszerek optimális kontrolljának gyakorlati megvalósítására;

megosztott díjban részesíti:

Dobszay Lászlót,

a zenetudomány kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének tudományos főmunkatársát és

Szendrei Jankát,

a zenetudomány kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének osztályvezetőjét
a magyar zenetudomány egyik kimagasló teljesítményét jelentő antifona-összkiadásért, amely a szakterület magyar képviselőinek eddigi egyik legjelentősebb hozzájárulása a nemzetközi zenetudományi irodalomhoz;

Kassai Tibort,

az állatorvostudomány doktorát, az Állatorvostudományi Egyetem nyugalmazott egyetemi tanárát,

Stipkovits Lászlót,

az állatorvostudomány doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia Állatorvostudományi Kutatóintézetének tudományos tanácsadóját és

Rudas Pétert,

az állatorvostudomány doktorát, a Szent István Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárát
az állatorvostudomány területén végzett magas színvonalú kutatásaiért, amellyel jelentősen hozzájárultak fertőző, parazitás és anyagforgalmi betegségek kórtanához, diagnosztikájához és az ellenük való védekezéshez, valamint a graduális és posztgraduális képzés területén kifejtett példamutató oktató tevékenységükért;

Elekes Károlyt,

a biológiai tudomány doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia Balatoni Limnológiai Kutatóintézetének igazgatóhelyettesét

a gerinctelen állatok idegrendszerének összehasonlító morfológiai és neurokémiai vizsgálatával elért nemzetközileg is kiemelkedő tudományos tevékenységéért, valamint

Knyihár Erzsébetet,

az orvostudomány doktorát, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Neurológiai Klinikai Kutató Laboratóriumának vezetőjét, tudományos tanácsadót új anatómiai-hisztokémiai eljárás kidolgozásáért és meghonosításáért, amelynek segítségével kiemelkedő eredményeket ért el a fájdalom impulzusok gerincvelői szintű feldolgozásának vizsgálatában, valamint a migrén pathogenesisének felderítésében alkalmazott, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, teljesen újszerű preklinikai immun-hisztokémiai kutatásaiért;

Bathha Lászlót,

a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetének tudományos munkatársát,

Kalmár Jánost,

a műszaki tudomány kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetének tudományos főmunkatársát,

Závoti Józsefet,

a műszaki tudomány kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetének igazgatóját, valamint

Somogyi Józsefet,

a műszaki tudomány doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetének tudományos tanácsadóját

a térinformációs rendszerekbe bevitt geodéziai adatok megbízhatóságának növelését eredményező robusztus becslési módszerek kidolgozásáért, valamint a korszerű, igen nagy pontosságú mérési technikák adatainak kiértékelésére szolgáló új matematikai módszerek kifejlesztéséért;

Akadémiai Újságírói Díjban részesíti:**Orha Zoltánt,**

a Magyar Televízió szerkesztő riporterét, a csillagászat, az űrkutatás és a fizika tudományos eredményeinek bemutatásáért, a természettudományok, társadalomtudományok és a tudománytörténet jeles személyiségeivel készített tudománypolitika és szakmai riportjaiért, valamint nagy hatású tényfeltáró ismeretterjesztő riport-dokumentumfilmjeiért és

Sípos Júliát,

a Magyar Rádió szerkesztőjét, koncepciózus és klasszikus erényeket felvonultató újságírói munkásságáért, amelynek köszönhetően a Rádióban egyszerre vannak jelen a klasszikus tudományos témák a magyar kultúra területéről, olyan új területek, mint a pszicholingvisztika vagy a tudásszociológia és olyan aktuális témák, mint a globalizáció konfliktusai, vagy a migrációs folyamatok. A rádiós tudományos újságírás meghatározó egyéniségeként sokat tett azért, hogy a Rádió a mai, sokféle tájékozódást kínáló korban is megőrizte véleményformáló erejét.

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. április 3-i ülésének (AKT 2/2000.) állásfoglalásai

Napirend:

1. Az AKT és kuratóriumai 1999. évi tevékenységéről szóló beszámoló megvitatása.
2. A fiatal kutatók alkalmazásának kérdéseivel foglalkozó bizottság állásfoglalásainak megvitatása.
3. Javaslat igazgatói kinevezésekre.
4. Az 1999. évi felügyeleti költségvetési ellenőrzések tapasztalatai.
5. Egyebek

AKT 2/1/2000. (IV. 3.) állásfoglalás:

Az AKT és kuratóriumai 1999. évi tevékenységéről szóló beszámolót az AKT az észrevételekkel együtt elfogadta. A kiegészítésre vonatkozó javaslatokat a bizottságok vagy javaslattevők fogalmazzák meg és a módosítás készüljön el.

AKT 2/2/2000. (IV. 3.) állásfoglalás:

A fiatal kutatók alkalmazásának kérdéseivel foglalkozó bizottság beszámolóját és a pénzügyeket nem érintő állásfoglalásait az AKT elfogadta. Néhány vitás kérdésben a szavazás a következő eredményt hozta:

Általános érvénnyel

- az AKT 18 igen, 2 nem és 2 tartózkodás mellett támogatta, hogy a fiatal kutatói álláshelyek szétosztásánál a kutatói létszámba kerüljenek beszámításra a támogatott tanszéki kutatócsoportoknál azon kutatócsoport vezetői is, akik nem TKI státuszon vannak alkalmazásban.
- az AKT egyhangúlag elfogadta, hogy a fiatal kutatók alkalmazása nem lehet rövidebb fél évnél.

Csak erre az évre vonatkozóan

- az AKT 22 igen szavazattal megerősítette azt az állásfoglalását, hogy külföldiek az eddigi gyakorlatnak megfelelően csak főtítkári engedéllyel alkalmazhatók.
- 19 igen és 3 nem szavazattal az AKT elfogadta, hogy Ph. D.-t már megszerzett fiatal kutatók az eddigi gyakorlatnak megfelelően, a korhatár betartásával kerüljenek alkalmazásra, de előnyt élveznek a frissen diplomázott fiatal kutatók.

A pénzügyeket érintő és a csak erre az évre elfogadott kérdésekre az AKT a későbbiekben visszatér.

AKT 2/3/2000. (IV. 3.) állásfoglalás:

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa egyhangúlag javasolja az alábbi igazgatói megbízásokat:

Harrach Balázs — Állatorvostudományi Kutatóintézet igazgatói munkakörének betöltésére 2000. április 15-i hatállyal 3 évre.

Beke László — a Művészettörténeti Kutatóintézet igazgatói munkakörének betöltésére az előzetes egyeztetéseknek megfelelően 2000. szeptember 1-től 3 évre. Az április 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakra **Marosi Ernő** igazgatói megbízásának meghosszabbítása szükséges.

Friedrich Péter — az SzBK Enzimológiai Intézete igazgatói munkakörének betöltésére 3 évre 2000. május 1-től.

Paládi-Kovács Attila — a Néprajzi Kutatóintézet igazgatói munkakörének betöltésére 3 évre 2000. május 1-től.

Horváth Gyula — a Regionális Kutatások Központja főigazgatói munkakörének betöltésére 2000. május 1-jei hatállyal 5 évre.

Nyíri J. Kristóf — a Filozófiai Intézet igazgatói munkakörének betöltésére 2000. június 1-jei hatállyal 5 évre.

AKT 2/4/2000. (IV. 3.) állásfoglalás:

Az AKT hasznosnak tartotta az 1999. évi felügyeleti költségvetési ellenőrzések tapasztalatairól szóló tájékoztatót. Javasolja, hogy a Felügyelő Bizottság is vitassa meg az anyagot.

AKT 2/5/2000. (IV. 3.) állásfoglalás:

Az AKT egyhangúlag elfogadta a Világgazdasági Kutatóintézet szervezeti és működési szabályzatát azzal, hogy az SzMSz bizottság által megfogalmazott kérdések kerüljenek vissza az intézethez megfontolás céljából.

KÖZLEMÉNYEK**TÁJÉKOZTATÓ****a Doktori Tanács által odaitélt kandidátusi fokozatokról***Irodalomtudományi Szakbizottság***NAGY LÁSZLÓ KÁLMÁN**

„Lengyel lágerirodalom 1945—1992” című munkája alapján az irodalomtudomány kandidátusa

*Filozófiai Szakbizottság***FÁBRI GYÖRGY**

„A magyar felsőoktatás társadalomfilozófiai vizsgálata” című munkája alapján a filozófiai tudomány kandidátusa

*Történelemtudományi Szakbizottság***GAZDA ISTVÁN**

„Fejezetek a XVIII—XIX. századi szakkönyvkiadás magyarországi történetéből. Művelődés- és tudománytörténeti forrástanulmány” című munkája alapján a történelemtudomány kandidátusa

TARJÁN GÁBOR

„A magyar kisebbség Muravidéken (1920—1990)” című munkája alapján a történelemtudomány kandidátusa

WESSELY ISTVÁN

„From Lollardy to Reformation. A Historical Survey on Early English Nonconformity” című munkája alapján a történelemtudomány kandidátusa

*Bányászati, Földtani, Geodéziai és Geofizikai Szakbizottság***DÖVÉNYI PÉTER**

„Geofizikai vizsgálatok a Pannon-medence litoszférafelődésének megértéséhez” című munkája alapján a földtudomány kandidátusa

*Szociológiai és Demográfiai Szakbizottság***FÁBIÁN ZOLTÁN**

„Az autoritarizmus, az előítéletek és a politikai-ideológiai tagoltság kapcsolata Magyarországon a posztkommunista átalakulás idején” című munkája alapján a szociológiai tudomány kandidátusa

ZÁM MÁRIA

„Az önkormányzati szociálpolitika problémái a rendszerváltás után” című munkája alapján a szociológiai tudomány kandidátusa

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Az MTA Néprajzi Kutatóintézet igazgatója pályázatot hirdet
tudományos igazgatóhelyettesi
munkakör betöltésére

A munkakör 2000. július 1-től tölthető be. A megbízás legfeljebb három évre szól.

A tudományos igazgatóhelyettes feladata:

- részvétel az intézet kutatási célkitűzéseinek meghatározásában, tudományos tevékenységének szervezésében, koordinálásában,
- a beruházással, fejlesztéssel, beszerzéssel kapcsolatos döntések előkészítése, a gazdasági ügyvitel ellenőrzése, az intézeti munkarend megtartásának felügyelete, több szervezeti egység közvetlen felügyelete,
- a hatáskörébe utalt ügyekben az intézet képviselése, az igazgató távollétében annak általános helyettesítése.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén, intézményvezetésben szerzett gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázóknak az intézet tudományos programjához kapcsolódó koncepcióját,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- a pályázó által írt könyvek, tanulmányok pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegen nyelv ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban,
- három hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést az 1992. évi XXXIII. törvény 40. paragrafusa, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

Amennyiben a felhívásra az MTA Néprajzi Kutatóintézetben dolgozó kutató pályázik, úgy az említett mellékletek elhagyhatók.

A pályázatot az MTA Néprajzi Kutatóintézet igazgatójához (1014 Budapest, Országház u. 30.) kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Dr. Paládi-Kovács Attila s. k.,
igazgató

Az MTA Regionális Kutatások Központjának (RKK) főigazgatója pályázatot hirdet az RKK Alföldi Tudományos Intézete Kecskeméti Osztálya vezetői tisztének 2000. július 1-jével történő betöltésére.

I. Az osztályvezető feladata:

- az osztály képvisellete, tudományos tevékenységének irányítása, koordinálása,
- az osztály hazai és nemzetközi tudományos életben elért szerepének megőrzése, illetve további erősítése,
- a regionális tudományok művelése,
- az alap- és alkalmazott kutatások egyidejű folytatása,
- külső forrásszerző tevékenység végzése,
- a térség kulturális, oktatási intézményeivel, s a gyakorlati szervekkel való kapcsolatépítés,
- az osztály tudományos koncepciója megvalósításának koordinálása.

II. A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- elismert eredmények az RKK profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- vezetésben szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

III. A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázónak a programja megvalósítására vonatkozó koncepcióját,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- a pályázó által írt tanulmányok (könyvek) pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegen nyelv ismeretének megjelölését.

IV. A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40.

V. Egyéb feltételek

- Bérézés a közalkalmazotti bértáblázat szerint.
- A betöltendő munkahellyel és -körrel kapcsolatban bővebb felvilágosítás kapható dr. Csatári Bálinttól, az MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet igazgatójától (MTA RKK ATI, Kecskemét, Rákóczi u. 3., Pf. 261. Telefon: 76/ 502-840, e-mail: csatbal@rkk.hu).

Az RKK dolgozóinak — amennyiben pályázatot nyújtanak be — úgy a III., IV. pontban írt feltételek közül csak a III. első két pontjában írtakat kell benyújtani.

A megbízás 5 évig terjedő időtartamra szól.

A pályázatot az MTA RKK főigazgatójának címezve (7601 Pécs, Pf. 199.) 2000. június 15-ig kell benyújtani.

Dr. Horváth Gyula s. k.,
főigazgató

Az Arany János Közalapítvány a Tudományért
pályázatot hirdet

MOL Tudományos Díjra

MOL Rt. 1998-ban Tudományos Díjat alapított azon „szakemberek, kutatók jutalmazására ... akik a magyar olajbányászat és feldolgozás terén végzett tevékenységükkel maradandót alkottak”. A díjat az MTA keretében működő Arany János Közalapítvány kezeli. A díjat a MOL Rt. vezérigazgatója adja át a Magyar Tudományos Akadémián, a Tudomány Napján, november 3-án.

A pályázat feltételei:

1. Évente a szakterületek felváltva kapják a díjat, 2000-ben az esedékes díj a feldolgozó szakterületet illeti meg.
2. Alkalmanként egy díj kerül kiosztásra, a díj várható összege 300-400 ezer Ft.
3. A díj összege indokolt esetben két vagy több személy között megosztható.
4. A pályázatnak tartalmaznia kell:
  - 4.1. a pályázó(k) személyi adatait (név, születési adatok, szakképesítés, cím stb.),
  - 4.2. a téma megnevezését,
  - 4.3. a téma (iparági) jelentőségét (hazai és nemzetközi visszhangját),
  - 4.4. a pályázó(k) tudományos munkásságát és annak hazai és nemzetközi elismertségét,
  - 4.5. a pályázat maximális terjedelme 5 oldal.

A pályázatot a MOL Tudományos Díj Kuratóriuma bírálja el.

A pályázat beadási határideje: 2000. augusztus 31.

A pályázatot az MTA Kémiai Tudományok Osztályához kell eljuttatni (1051 Budapest, Nádor utca 7.) Zemplén Papp Éva tudományos titkár címére.

A Magyar Tudományos Akadémia és a General Electric International Hungary Ösztöndíj Kuratóriuma a 2000. évre pályázatot hirdet:

- az alkalmazott természettudományok,
- politikai tudományok,
- a kommunikáció tudomány

területén fiatal kutatók által elért kiemelkedő kutatási, kutatási-fejlesztési teljesítmény ösztönzésére és elismerésére.

Az ösztöndíj elnyerésére az a magyar állampolgár pályázhat, aki a pályázatban megjelölt benyújtási határidő időpontjáig 40. életévét még nem töltötte be, tudományos fokozattal rendelkezik, vagy a tudományos kutatáshoz szükséges képességeit a b) pontban meghatározott módon igazolta:

a) tudományos fokozat a hazai doktori (Ph. D.), illetve az azzal egyenértékű magyar tudományos fokozat, továbbá külföldön szerzett, honosított tudományos fokozat;

b) tudományos fokozat hiányában a tudományos kutatáshoz szükséges képességek igazolása tudományos eredmények bemutatásával történik.

Pályázatot közalkalmazotti-, köztisztviselői jogviszonyban, munkaviszonyban álló vagy munkaviszonnyal nem rendelkező magyar állampolgár nyújthat be. A pályázónak munkaviszonyát vagy annak hiányát igazolnia kell.

A pályázó köteles nyilatkozni arról, hogy a pályázatával érintett időszakban más ösztöndíjjal nem rendelkezik. Ha a pályázó azonos időszakra rendelkezik más ösztöndíjjal, úgy ezt az ösztöndíjat nem veheti igénybe!

Ösztöndíj támogatás egy évre adható, ami nem hosszabbítható meg. Beadási határidő:

2000. JÚNIUS 16.

Az ösztöndíj mértéke naptári évente kerül megállapításra, de 3000 USD-nak megfelelő forint összegnél kevesebb nem lehet. Az ösztöndíj kutatási költségeket nem fedezi.

A pályázat elbírálását a General Electric Ösztöndíj Kuratóriuma végzi. Döntésével szemben fellebbezésnek helye nincs. A döntést az Akadémiai Értesítőben közzéteszük.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pontosan kitöltött űrlap (a pályázó bemutatja személyének, eddigi tudományos eredményeinek és munkásságának hatását, valamint a tervezett kutatómunkáját);
- a pályázó személyének bemutatása érdekében a pályázathoz csatolni kell:
  - önéletrajzot,
  - felsőfokú iskolai végzettségéről, tudományos fokozatáról szóló okirat hiteles másolatát,
  - munkaviszonyát (vagy annak hiányát) igazoló iratot,
  - személyi alkalmasságáról szóló szakmai ajánlásokat.

Az űrlap 2000. május 16-tól kezdődően beszerezhető az Akadémiai Kutatási Pályázati (AKP) Titkárságon (1051 Budapest, Nádor u. 7., I. em. 135., 137., tel/fax: 266-5778; 338-2344/176, 119), illetve elérhető az Interneten az MTA web szerverén (<http://www.mta.hu>).

A pályázatot 2 példányban kell eljuttatni az AKP Titkárságra, személyesen 2000. június 16-án 16 óráig, illetve postán (postabélyegzővel igazolhatóan feladni legkésőbb 2000. június 16-án 24 óráig, levélcím: 1245 Budapest, Pf. 1000). Az elfogadásról illetve elutasításról a pályázókat levélben értesítjük.

A nyertes pályázók ösztöndíjának átadására minden évben a Tudomány Napján kerül sor.

Glatz Ferenc s. k.,
a Kuratórium elnöke

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000., Nyomdai táskaszám: 2720
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. JÚNIUS 16.

Határozat	1038/2000. (V. 5.) Korm. h.	a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium, valamint a Tudományos Tanácsadó Testület létrehozásáról és működéséről.	50
-----------	-----------------------------	--	----

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. április 26-i ülésének állásfoglalásai.	51
--	----

Közlemények	Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről . .	52
	Pályázati felhívások	Kvassay Jenő, Novicardin és Zemplén Géza díjakra, valamint középiskolai pedagógusok tudományos pályadíjára	52
	Felhívás	a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben előírt tájékoztatási kötelezettség teljesítésére	53
	Tájékoztató	a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat elnyert pályázatokról . . .	54

HATÁROZAT

A Kormány 1038/2000. (V. 5.) Korm. határozata

a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium,
valamint a Tudományos Tanácsadó Testület
létrehozásáról és működéséről

1. A Kormány a tudományos kutatás és fejlesztés kiemelkedő fontosságára tekintettel, tudomány- és technológiapolitikájának kialakítására és támogatására tanácsadó, döntés-előkészítő, koordináló és értékelő testületként Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégiumot (a továbbiakban: Kollégium), valamint Tudományos Tanácsadó Testületet (a továbbiakban: TTT) hoz létre.

2. A Kollégium

a) feladatai:

- támogatást nyújt a Kormány számára a tudomány- és technológiapolitikai fontosságú döntések előkészítésében, különös tekintettel a kormányprogram megvalósításának kutatási-fejlesztési és technológiapolitikai elősegítésére,
- előkészíti a költségvetési forrásokból támogatott kutatási és fejlesztési feladatoknak és finanszírozásuknak kormány szintű egyeztetését az éves költségvetés kialakítása és a megvalósításának értékelése során,
- működteti a TTT-t,
- közreműködik az ország közvéleményének rendszeres tájékoztatásában a tudományos kutatás és a technológiapolitika időszerű kérdéseiről, problémáiról,
- az eredményes működéshez szükséges jogszabályi környezet kialakítása érdekében javaslatot tesz az oktatási miniszternek kormány-előterjesztések készítésére;

b) elnöke: a miniszterelnök vagy az általa megbízott személy;

c) tagjai:

- a Magyar Tudományos Akadémia, valamint
- az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramoknak a miniszterelnök által felkért elnöke,
- az oktatási miniszter,
- a gazdasági miniszter,
- a nemzeti kulturális örökség minisztere,
- a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter,
- az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke, és
- a TTT elnöke, aki a Kollégium ülésein tanácskozási joggal vesz részt.

3. A Kollégium az általa meghatározott ügyrend és munkaterv szerint ülésezik. Ágazati minisztérium konkrét fel-

adatai között szereplő kutatási-fejlesztési és technológiapolitikai kérdéskör napirendre tűzése esetén az illetékes minisztert a Kollégium ülésére meg kell hívni. A Kollégium állásfoglalásai alapján előkészített kormány-előterjesztéseket az oktatási miniszter nyújtja be.

4. A TTT

a) feladatai:

- szakmai javaslataival előkészíti a Kollégium üléseit,
- a Kollégium számára elemzi a kormányprogram végrehajtásához tervezett államigazgatási intézkedéseknek a tudomány és technológiafejlesztés területén várható hatását, a társadalmi igényekkel, a kutatás-fejlesztés támogatásával való összehangolását,
- a Kollégium részére rendszeresen áttekinti a Kormány kutatási és fejlesztési stratégiáját, valamint technológiapolitikáját, hazai és nemzetközi együttműködésben megvalósító országos és ágazati programok eredményeit, megvizsgálja a közöttük szükségszerű együttműködés helyzetét,
- kapcsolatot tart tudományos és szakmai testületekkel;

b) elnöke: az Oktatási Minisztérium politikai államtitkára;

c) tagjai:

- a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára,
- az Egészségügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára,
- a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium közigazgatási államtitkára, aki egyben a Nemzeti Agrárkutatási és Fejlesztési Bizottság elnöke,
- a Gazdasági Minisztérium helyettes államtitkára,
- a Honvédelmi Minisztérium humán intézményrendszert felügyelő helyettes államtitkára,
- a Központi Statisztikai Hivatal elnöke,
- a Környezetvédelmi Minisztérium helyettes államtitkára,
- a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium helyettes államtitkára,
- a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának helyettes államtitkára,
- az Oktatási Minisztérium kutatási és fejlesztési helyettes államtitkára,
- az Oktatási Minisztérium felsőoktatási és tudományos ügyek helyettes államtitkára,
- a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke;

d) tagjának a miniszterelnök felkéri:

- a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát és az OTKA elnökének képviselőjét,
- a tudományos élet, a műszaki alkotás, valamint a gazdasági élet tizenkét kiemelkedő személyiségét 3 éves időtartamra.

5. A TTT a Kollégiummal egyeztetett ügyrend és éves munkaterv szerint ülésezik. A TTT bármely tagja kezdeményezheti a munkatervben nem szereplő egyéb téma megtárgyalását is.

6. A Kollégium és a TTT szervezési, koordinációs feladatait, a testületi ülések tárgyalási anyagainak előkészítését, valamint a döntéseik alapján felmerülő jogszabály-előkészítői munkálatokat a Kollégium Titkársága (a továbbiakban: Titkárság) látja el.

7. A Titkárság az Oktatási Minisztérium keretén belül működik, a politikai államtitkár felügyelete alatt.

8. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium és a Tudományos Előkészítő Bizottság létrehozásáról szóló 1012/1999. (II. 1.) Korm.határozat, valamint az azt módosító 1011/2000. (II. 8.) Korm.határozat a hatályát veszti.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. április 26-i ülésének (AKT 3/2000.) állásfoglalásai

Napirend:

1. Előterjesztés a Konszolidációs Bizottság április 11-i ülésén kialakított állásfoglalásokról:
  - a fejlesztési programok folytatása
  - a várbeli Társadalomkutató Központ kialakítása.
2. Javaslat az intézetek tevékenységének (és beszámolóinak) értékelési módszerére (AKT bizottsági anyag).
3. Beszámoló az MTA 1999. évi költségvetésének végrehajtásáról.
4. Javaslatok a 2001. évi költségvetés irányelveire (különös figyelemmel a kutatóhálózatban dolgozók bérhelyzetére).
5. A kormánytájékoztató megvitatása.
6. Tájékoztató az intézetek kétoldalú nemzetközi együttműködéseiről.
7. Egyebek.

AKT 3/1/2000. (IV. 26.) állásfoglalás:

A testület először az MTA 1999. évi költségvetésének végrehajtásáról készült beszámolót tárgyalta meg. Az AKT az észrevételekkel együtt a beszámolót tudomásul vette.

AKT 3/2/2000. (IV. 26.) állásfoglalás:

Glatz Ferenc, az MTA elnöke tájékoztatta a testületet a Konszolidációs Bizottság április 11-i ülésén elfogadott állásfoglalásokról, amelyek a fejlesztési programokra, illetve a várbeli Társadalomkutató Központ kialakítására vonatkoztak.

Az 1997-ben megkezdett *fejlesztési programok* 2001. január 1. utáni folytatását a Konszolidációs Bizottság az alábbiak szerint javasolja:

a) A „nagy programnak” minősülő ökológiai program jelentősége és fontossága vitathatatlan, azonban mérete és költségei messze meghaladják az Akadémia lehetőségeit, ezért az Akadémia csak a szinten tartást tudja vállalni. Tekintettel azonban a program országos jelentőségére, mindent el kell követni, hogy a jövőre induló kiemelt országos programok közé bekerüljön.

b) A „közepes programok” (az Alföld, a Kisebbségkutatás, a Vízgazdálkodás, a Judaisztika) — amelyek eddig a fejlesztési programra fordítható 270 millióból 107 millió

Ft-tal részesedtek — tovább folytatandók. Közülük a Kisebbségkutatás program esetében keretintézeti jelleggel önálló akadémiai intézet létrehozása lenne indokolt. A Vízgazdálkodás program folytatására célszerű lenne MTA és BMGE közös kutatóhely létesítése, a judaisztikai kutatósok céljára pedig az MTA és az ELTE közös kutatóhelyeként működő Judaisztikai Intézet létrehozása kívánatos. Az utóbbiról már elvi megállapodás született az ELTE BTK dékánjával, a másik esetben a közeljövőben megkezdődnek a tárgyalások.

c) A kisebb programokról (Danubius, Földtudomány, KOKI) az ősz folyamán alakítja ki állásfoglalását a Konszolidációs Bizottság.

d) Az „egyéb programok” - A Magyar nyelv nagyszótára, Biztonságpolitika, Népegészségügy - közül az első kettő megvalósítását más forrásból és szervezeti formában kell biztosítani, a Népegészségügy program felvállalása jelenleg nem tűnik indokoltnak.

A Konszolidációs Bizottság célja a fejlesztési programok állandósítása, hogy a társadalmilag fontos kutatások számára megfelelő, mobil forrásokat teremtsenek. A végleges döntésekre a Konszolidációs Bizottság szeptemberi, illetve a Közgyűlés novemberi ülésén kerülhet sor.

Kroó Norbert, az AKT elnöke az eszmecserét lezárva a testület köszönetét fejezte ki a tájékoztatásért és úgy vélte, hogy a kuratóriumok és az AKT vizsgálat tárgyává teszik a javaslatokat.

Az AKT egyhangúlag elhatározta eseti bizottság felállítását abból a célból, hogy előkészítse az AKT állásfoglalását a Konszolidációs Bizottságnak a fejlesztési programokkal kapcsolatos javaslatáról a novemberi Közgyűlés előtt.

Az AKT 15 igen és 3 tartózkodó szavazás mellett egyetértett azzal, hogy a fenti javaslatokat a Konszolidációs Bizottság, a Vezetői Kollégium és az AKT együttes ülésén tárgyalják meg.

AKT 3/3/2000. (IV. 26.) állásfoglalás:

Ezután a testület megvitatta az *intézetek tevékenysége értékelési módszerének* kidolgozására felkért eseti bizottság írásos előterjesztését.

Az AKT egyhangúlag állást foglalt amellett, hogy

- az intézeti tevékenység értékelésére szükség van,
- az értékelés az eseti bizottság által kialakított és a kuratóriumok által megvitatott módszereken alapuljon,
- az értékeléshez megfelelő adatok szükségesek, ezért szükség van adatbázis létrehozására,
- ehhez biztosítani kell a személyi, pénzügyi és eszköz hátteret, amelyhez alapul a konszolidációs pénzek szolgálnak.

AKT 3/4/2000. (IV. 26.) állásfoglalás:

A testület áttekintette az 2001. évi költségvetés irányelveit. Egyetértett azzal, hogy a 2001. évi költségvetés irányelvei

- a bérek,
- az infrastruktúra,
- a fiatal kutatók foglalkoztatása,
- a nemzetközi kapcsolatok finanszírozását helyezték előtérbe.

AKT 3/5/2000. (IV. 26.) állásfoglalás:

Az AKT megvitatta a kormánytájékoztatót és az előterjesztett szövegét egy tartózkodás mellett egyhangúan elfogadta.

AKT 3/6/2000. (IV. 26.) állásfoglalás:

A testület tájékoztatót hallgatott meg az intézetek kétoldalú nemzetközi kapcsolatainak felülvizsgálatáról és felújításáról. Az AKT a beszámolót egyhangúan tudomásul vette.

AKT 3/7/2000. (IV. 26.) állásfoglalás:

Az *egyebek* keretében a testület elnöke beszámolt a beruházási pótkeret felosztásáról, a 2,1%-os költségvetési elvonásról, az AKP ebből adódó nehézségeiről, valamint a kiválósági központok pályázása terén elért magyar sikerekről.

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről

BAGYINKA CSABA

„A fémek szerepe a *Thiocapsa roseopersicina* hidrogenázában” című munkája alapján,

BALOG ANTAL

„Lineáris egyenletek a számelméletben” című munkája alapján,

CSOMA ZSIGMOND

„Szőlészeti, borsászati hagyományok, a megújulás és a közösség kötelékében (Kapcsolatok, hatások, konfliktusok Dunántúl és Európa között...)” című munkája alapján,

DIÓSI LAJOS

„Emergence of classicality from quantum physics: Continuous Spontaneous Measurement” című munkája alapján,

FELINGER ATTILA

„Jelfeldolgozás és modellezés alkalmazása a kromatográfiában” című munkája alapján,

FRISNYÁK SÁNDOR

„Tájak és tevékenységi formák” című munkája alapján,

HÉBERGER KÁROLY

„Korrelációs egyenletek a fizikai szerves kémiában (kemometriai megközelítés)” című munkája alapján,

KRISZTIN TIBOR

„Funkcionál-differenciálegyenletek globális dinamikája” című munkája alapján,

LAKATOS PÉTER

„A kalcium- és csontanyagcsere genetikai, sejtbiológiai és klinikai vizsgálata” című munkája alapján,

MÉZES MIKLÓS

„Egyes kórélettani és takarmányozás-élettani folyamatok lipidperoxidációs háttere” című munkája alapján,

PRITZ PÁL

„Pax Germanica. Német elképzelések Európa jövőjéről a második világháborúban” című munkája alapján,

PUSZTAI LÁSZLÓ

„Inverz módszerek (folyadék- és amorf-) diffrakciós kísérleti adatok kiértékelésében és értelmezésében” című munkája alapján,

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Az „Arany János Közalapítvány a Tudományért” **Kvassay Jenő Szakkuratóriuma pályázatot hirdet** a hidraulika, hidrológia, hidrogeológia, vízepítés, vízgazdálkodás, vízellátás-csatornázás, vízminőség-szabályozás, vízi környezetvédelem területén tevékenykedő fiatal kutatók és szakemberek számára, kutató munkájuk támogatására.

Korhatár: a pályázat benyújtásakor még be nem töltött 35, kivételesen — indokolt esetben — 40 év.

Az ösztöndíj időtartama 1 év, összege 50-70 000 Ft/hó. Várhatóan 3-4 ösztöndíj kerül kiadásra.

A pályázati kérelemhez az alábbi mellékleteket kérjük csatolni:

a pályázó

- szakmai önéletrajza,
- lektorált folyóiratban megjelent közleményeinek jegyzéke,
- öt legfontosabbnak ítélt közleményének különnyomata vagy másolata,
- legfontosabb tudományos eredményeinek 10 soros összefoglalása,
- kutatási tervének rövid leírása.

A pályázatokat a szakkuratórium bírálja el, és 2000. október 6-ig dönt az ösztöndíj odaítéléséről.

A pályázati anyagokat az MTA Műszaki Tudományok Osztályára (1051 Budapest, Nádor u. 7. I. em. 118.) **2000. szeptember 8-ig kell benyújtani.**

Az MTA Kémiai Tudományok Osztálya 1984-ben **Novicardin Díjat** létesített. A díj odaítélése jelölés vagy pályázat útján történik, összege: **80 000 Ft.**

A díjjal évente egy olyan, a kémia, az orvostudomány, a biológia vagy más tudományok területén dolgozó személyt lehet jutalmazni, aki az Alapítványrendelet által létrehozott készítmény, a NOVICARDIN vizsgálatában vagy a rákbetegség gyógyítását szolgáló gyógyszerek kutatásában kiemelkedő eredményt ért el.

A jelöléseket, illetve a pályázatokat **2000. szeptember 1-ig** lehet az MTA Kémiai Tudományok Osztályára (1051 Budapest, Nádor u. 7.) benyújtani, mellékelve egy összeállítást a tudományos közleményekről, illetve szabadalmakról.

A díj odaítélésére az MTA Biológiai-, Kémiai- és Orvostudományok Osztályának a képviselőiből álló bizottság tesz javaslatot a Kémiai Tudományok Osztályának, mely orvosokkal, illetve biológusokkal kibővített ülésén hozza meg a határozatát.

MTA Kémiai Tudományok Osztálya

A Magyar Tudományos Akadémia, a Budapesti Műszaki Egyetem, az Ipari Minisztérium, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, a Gyógyszeripari Egyesülés és a Magyar Kémikusok Egyesülete a kimagasló hazai szintetikus szerves kémiai kutatások jutalmazására 1983-ban **Zemplén Géza Díjat** alapított.

Az alapítók képviselőiből alakult bizottság (a megszűnt Gyógyszeripari Egyesülés helyét 1992 óta a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége tölti be, az Ipari Minisztérium jogutódja a Gazdasági Minisztérium) az MTA Szerves és Bimolekuláris Kémiai Bizottságnak a javaslatát figyelembe véve 1999-ben jelölés alapján egy **350 000 Ft-os I. díj**, negyven évesnél nem idősebb kutatók számára pedig jelölés vagy pályázat alapján egy **175 000 Ft-os II. díj** és az ezekkel járó emlékérmek, valamint oklevelek odaítéléséről dönt.

Felhívjuk a szintetikus szerves kémia területén dolgozókat, hogy jelölésüket vagy saját pályázati anyagukat

2000. augusztus 31-ig

az MTA Kémiai Tudományok Osztályára (1051 Budapest, Nádor u. 7.) küldjék be.

A jelöléshez, illetve a pályázatokhoz mellékelni kell egy összeállítást a tudományos közleményekről és a szabadalmakról.

A Zemplén Géza Díj odaítélésére alakult Bizottság

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet középiskolában (gimnáziumban, szakközépiskolában) oktató pedagógusok érdemes tudományos munkásságának elismerésére.

Pályázni lehet olyan munkával (monográfiával, nagyobb lélegzetű tanulmánnyal, kísérleti eljárási eredménnyel, forráskiadvánnyal stb.), amelynek hozama tényleges előrelépést jelent az adott kérdéskör alaposabb tudományos feltárása terén.

A pályamunkát a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának címezve, illetékesség szerint az MTA Titkárságának Természettudományi vagy Társadalomtudományi Főosztálya vezetőjéhez kell benyújtani.

A pályamunka beadási határideje **2000. szeptember 30.**

A korábban elnyert díj birtokosa öt év után pályázhat ismételten.

A benyújtott pályaművet a tudományterületileg illetékes akadémiai kutatóintézet bírálja el. A pályadíjak odaítéléséről a bíráló intézmények értékelő véleménye alapján az MTA főtitkára dönt.

Évente 12 pályadíj kerül kiosztásra. A pályadíj összege egyenként 100 000 forint. A pályázat eredményéről a pályázók névre szóló értesítést kapnak.

A pályadíj ünnepélyes átadására 2000. december közepén kerül sor, amelyről az Akadémia a sajtó útján tájékoztatja a szélesebb közvéleményt.

Budapest, 2000. május

Kroó Norbert s. k.

FELHÍVÁS

Az adatvédelmi biztos a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 13. § (3) bekezdésében és 20. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségük teljesítésére felhívja a személyes adatok és a közérdekű adatok kezelőit. Az 1999. évre vonatkozó összesítést a személyes adatok kezelésével kapcsolatos elutasított kérelmekről és a közérdekű adatok megismerésére irányuló elutasított kérelmekről az elutasítás indokaival együtt az Adatvédelmi Biztos Irodájának 2000. június 30-ig kell megküldeni a következő címre:

Adatvédelmi Biztos Irodája
1054 Budapest, Tüköry u. 3.

A válaszadási kötelezettség szempontjából személyes adat iránti kérelem minden, az érintett által benyújtott, saját adataira vonatkozó betekintési, törlési, helyesbítési kérelem.

Közérdekű adat iránti kérelem a törvény 19. §-ában foglaltaknak megfelelően az állami vagy helyi önkormányzati, vagy egyéb közfeladatot ellátó szerv tevékenységével kapcsolatos adat. Az értesítési kötelezettség közérdekű adatok tekintetében a közfeladatot, állami vagy helyi önkormányzati feladatot ellátó szervekre, személyes adatok tekintetében az állami szervek és a magánszféra adatkezelőire egyaránt vonatkozik.

Az adatkezelő a tájékoztatásban térjen ki a kérelmek naplózásának esetleges hiányára, illetőleg arra is, ha nem intéztek hozzá kérelmet.

Kérem az adatkezelőket, adjanak tájékoztatást a teljesített kérelmekről is.

Dr. Majtényi László s. k.

TÁJÉKOZTATÓ

a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat elnyert pályázatokról

A Magyar Tudományos Akadémia 2000. februárjában meghirdette a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat, amely a 156/1997. (IX. 19.) Kormányrendelet alapján a 40 év alatti kutatók kiemelkedő kutatási-fejlesztési teljesítményének támogatását szolgálja. Ennek érdekében tudományos munka megírására, vagy azzal egyenértékű alkotás elkészítésére, vagy adott kísérletsorozat végrehajtására lehetett pályázni.

Az ösztöndíjra pályázhatott külföldi kutató is, amennyiben a kutatómunkáját magyarországi tudományos intézményben végzi.

Az ösztöndíj (nagysága a folyósítást megelőző évre megállapított kötelező legkisebb munkabér háromszoros) egy-három éves időtartamú.

Az ösztöndíjat független, szakmailag és tudományos szempontból autonóm, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke által létrehozott Kuratórium nyilvános pályázati rendszerben ítélte oda 150 fő részére. A benyújtott 513 pályázatot 168 szakértő (38 fő akadémikus, 98 fő tudomány doktora (MTA Doktora), 27 fő tudomány kandidátusa) véleményezte.

A Kuratórium a következő pályázatokat fogadta el:

1	Abonyi János	Műszaki tudomány
2	Ács Éva	Biológiai tudomány
3	Ádány Sándor	Műszaki tudomány
4	Antal-Szalmás Péter	Orvostudomány
5	Árendás Tamás István	Mezőgazdasági tudomány
6	Bakos Éva	Biológiai tudomány
7	Barta Endre	Mezőgazdasági tudomány
8	Bartha Csilla	Nyelvtudomány
9	Bartók Tibor	Mezőgazdasági tudomány
10	Bibok Károly	Nyelvtudomány
11	Bíró András	Matematikai tudomány

12	Boda Dezső	Kémiai tudomány
13	Borbás Anikó	Kémiai tudomány
14	Borhegyi Zsolt	Biológiai tudomány
15	Bozó László	Földrajztudomány
16	Bugár István	Filozófiai tudomány
17	Bukodi Erzsébet	Szociológiai tudomány
18	Buzás Gergely Andor	Művészettörténeti tudomány (régészet)
19	Büki András Zoltán	Orvostudomány
20	Csahók Zoltán	Fizikai tudomány
21	Csepeli Zsolt	Műszaki tudomány
22	Czakó Erzsébet Hajnalka	Közgazdasági tudomány
23	Czakó László	Orvostudomány
24	Czurkó András	Orvostudomány
25	Dezső Tamás	Történelemtudomány
26	Drótos György	Közgazdaság-tudomány
27	Dúll Andrea Magdolna	Pszichológiai tudomány
28	Erhardt Zoltánné	Műszaki tudomány
29	Erostyák János	Fizikai tudomány
30	Fejes János Zoltán	Mezőgazdasági tudomány
31	Filep Tibor László	Mezőgazdasági tudomány
32	Fodor József	Mezőgazdasági tudomány
33	Fülöp Zsolt	Fizikai tudomány
34	G. Horváth Ákos	Matematikai tudomány
35	Gábrriel Róbert	Biológiai tudomány
36	Gács András	Matematikai tudomány
37	Geretovszky Zsolt	Műszaki tudomány
38	Gergye László	Irodalomtudomány
39	Giczey Gábor Zoltán	Mezőgazdasági tudomány
40	Gilányi Attila László	Matematikai tudomány
41	Gózonné Etényi Nóra	Történelemtudomány
42	Györgyey János	Biológiai tudomány
43	Hajdú József	Állam- és Jogtudomány
44	Hajdu Péter	Irodalomtudomány
45	Hámorné Vidó Mária Zsuzsanna	Földtudomány
46	Hárs Endre János	Irodalomtudomány
47	Heidl György	Filozófiatudomány
48	Hernádi Klára Éva	Kémiai tudomány
49	Hetyei Gábor	Matematikai tudomány
50	Hideg Éva Olga	Biológiai tudomány
51	Homolya László	Biológiai tudomány
52	Horváth Dezső	Kémiai tudomány
53	Hrabovszky Erik László	Orvostudomány
54	Hum László	Földtudomány
55	Illés Tibor	Matematikai tudomány
56	Jákfalvi Magdolna	Irodalomtudomány
57	Jakó Klára Júlia	Történelemtudomány
58	Jenei Attila Péter	Biológiai tudomány
59	Jordán Ferenc Valter	Biológiai tudomány
60	Juhász Csaba	Mezőgazdasági tudomány
61	Kalló Imre	Orvostudomány
62	Kálmán László	Biológiai tudomány
63	Karátson Dávid	Földtudomány
64	Kaslik Gyula János	Biológiai tudomány
65	Katona Gyula	Matematikai tudomány
66	Kék László	Műszaki tudomány
67	Kemecsi Lajos Zoltán	Néprajztudomány
68	Kenyeres János Balázs	Irodalomtudomány
69	Király Ágnes Éva	Orvostudomány

70	Király Lóránt	Mezőgazdasági tudomány	110	Purger Jenő	Biológiai tudomány
71	Kondor Zsuzsanna	Filozófiai tudomány	111	Rékási Zoltán	Orvostudomány
72	Kónya Zoltán	Kémiai tudomány	112	Rekecki Csaba	Műszaki tudomány
73	Kovács Attila József	Mezőgazdasági tudomány	113	Salánki Katalin	Mezőgazdasági tudomány
74	Kovács Balázs	Földtudomány	114	Salma Imre	Kémiai tudomány
75	Kovács Lajos Gyula	Kémiai tudomány	115	Sándor Klára	Nyelvtudomány
76	Kozma Dávid	Kémiai tudomány	116	Scheuring István Imre	Biológiai tudomány
77	Kozma Gábor Ferenc	Földrajztudomány	117	Simon Péter László	Matematikai tudomány
78	Krajnc Zoltán	Hadtudomány	118	Szabó Attila József	Orvostudomány
79	Krizbai István Adorján	Orvostudomány	119	Szabó István	Állam- és Jogtudomány
80	Kustár Zoltán	Vallástudomány	120	Szabó Péter	Állam- és Jogtudomány
81	Laczkó Sándor	Filozófiai tudomány	121	Szabó Róbert Zoltán	Politikatudomány
82	Lajkó Péter	Fizikai tudomány	122	Szafián Péter	Földtudomány
83	Landgraf Ildikó	Néprajztudomány	123	Szakács Éva	Mezőgazdasági tudomány
84	Legeza Örs Tibor	Fizikai tudomány	124	Széll Márta	Orvostudomány
85	Lelkes Zoltán	Kémiai tudomány	125	Szepesi Ágota Marianne	Orvostudomány
86	Lendvai Balázs	Orvostudomány	126	Szepesi Zsuzsanna	Műszaki tudomány
87	Madléna Melinda	Orvostudomány	127	Szilágyi Edit Olga	Fizikai tudomány
88	Magyar Árpád	Földtudomány	128	Szitár Katalin	Irodalomtudomány
89	Majzik István	Műszaki tudomány	129	Tamás Gábor	Biológiai tudomány
90	Merkely Béla Péter	Orvostudomány	130	Tasnádi Attila	Közgazdasági tudomány
91	Mészáros Róbert	Földrajztudomány	131	Thimár Attila	Irodalomtudomány
92	Mojzesné Telegdy Enikő	Orvostudomány	132	Tordai Attila	Orvostudomány
93	Molnár Antal	Történelemtudomány	133	Tóth Albert	Biológiai tudomány
94	Mózes Miklós	Orvostudomány	134	Tóth-Heyn Péter	Orvostudomány
95	Nádor Annamária	Földtudomány	135	Török Kálmán László	Földtudomány
96	Nagy Beáta	Szociológiai tudomány	136	Tuboly Tamás Sándor	Állatorvostudomány
97	Nagy István Péter	Kémiai tudomány	137	Tusnady Gábor	Biológiai tudomány
98	Nagy Péter Viktor	Orvostudomány	138	Varga Imre	Fizikai tudomány
99	Navracsics Judit	Nyelvtudomány	139	Varga Kálmán	Fizikai tudomány
100	Nemes Zoltán	Orvostudomány	140	Varga Péter	Irodalomtudomány
101	Nógrády Árpád Levente	Történelemtudomány	141	Varga Zsuzsanna	Történelemtudomány
102	Oláh Szabolcs Béla	Irodalomtudomány	142	Vass Zoltán	Pszichológiai tudomány
103	Palotás Árpád Bence	Műszaki tudomány	143	Vida Gyula	Mezőgazdasági tudomány
104	Pápayné Sár Cecília	Kémiai tudomány	144	Vida Tivadar	Történelemtudomány
105	Perjés István	Neveléstudomány	145	Vig Károly	Biológiai tudomány
106	Pomozi Péter Gyula	Nyelvtudomány	146	Vikár László	Zenetudomány
107	Posta László	Mezőgazdasági tudomány	147	Vilmosné Gilbert Edit	Irodalomtudomány
108	Pozsgai István	Nyelvtudomány	148	Virág László	Orvostudomány
109	Prechl József	Biológiai tudomány	149	Vitos Levente	Fizikai tudomány
			150	Zelles Tibor	Orvostudomány

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000. Nyomdai táskaszám: 2784
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás. — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlaptüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft. — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

9/a

XLIX/2000. ÉVFOLYAM 7. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. JÚLIUS 14.

Határozat	51/2000. (VI. 6.) OGY hat.	köztársasági elnök választásáról	58
-----------	----------------------------	--	----

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. június 19-i ülésének állásfoglalásai			58
--	--	--	----

Közlemények	Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről és a Doktori Tanács által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról	59
	Közlemény	az ALFA alapító okiratának módosításáról	59
	Pályázati felhívások	az Arany János Közalapítvány a Tudományért nagydíjára, a tudományos publikációk és a tudományt népszerűsítő művek megjelentetésének támogatására	59

HATÁROZAT

Az Országgyűlés 51/2000. (VI. 6.) OGY határozata

köztársasági elnök választásáról

Az Országgyűlés az Alkotmány 29/A. §-ának (1) bekezdése alapján 2000. augusztus negyedikétől öt évre

Dr. Mádl Ferencet

köztársasági elnökké megválasztja.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Kocsi László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Molnár Róbert s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. június 19-i ülésének (AKT 4/2000.) állásfoglalásai

Napirend:

1. Tájékoztató a kutatóhelyek 1999. évi tudományos eredményeinek előzetes elemzéséről.
2. Beszámoló az 1997-ben alkalmazott fiatal kutatók három éves tevékenységéről.
3. Előterjesztés a 2000. évi fiatal kutatói álláshelyek létszáma és tudományterületi arányaira.
4. A kutatócsoporti pályázat ciklusidejének meghosszabbításával, ill. az új pályázat kiírásának előkészítésével kapcsolatos feladatok.
5. Egyebek:
  - Tájékoztató a költségvetési tárgyalások állásáról.
  - SzMSz-ek elfogadása.
  - Névváltoztatás jóváhagyása.

AKT 4/1/2000. (VI. 19.) állásfoglalás:

Az AKT megtárgyalta a Titkárság által készített írásbeli tájékoztatót az intézetek 1999. évi kutatási beszámolóinak előzetes értékeléséről és az észrevételekkel együtt tudomásul vette.

AKT 4/2/2000. (VI. 19.) állásfoglalás:

A testület áttekintette az 1997-ben meghirdetett fiatal kutatói pályázatok tudományos eredményeit értékelő anyag rövid változatát, amelyet tudomásul vett.

AKT 4/3/2000. (VI. 19.) állásfoglalás:

Az AKT állást foglalt a 2000. évi fiatal kutatói álláshelyek létszámkeretéről, tudományterületi arányáról és a biztosított illetmények mértékéről az alábbiak szerint:

- a) A három intézet többletigényét nem támogatja, más módon kéri a Főtitkár úrtól a probléma megoldását.
- b) A fiatal kutatók illetményének H₂ besorolás szerinti változatát kell alkalmazni (2000. évre 62 300 Ft/fő/hó illetmény, járulékokkal együtt: 88 628 Ft/fő/hó; 2001-re: 62 300 Ft/fő/hó illetmény, járulékokkal együtt: 87 059 Ft/fő/hó)
- c) A 60 fős keretből kell kiindulni, ezen túl a Főtitkár úr vizsgálja meg a 70 főig terjedő keret pénzügyi lehetőségét.
- d) A tudományterületi elosztás aránya (60 fős keret esetén):

Matematika és természettudományok:	49,9%	30 fő
Élettudományok:	23,2%	14 fő
Társadalomtudományok:	26,9%	16 fő

A testület a b) pontot 15 igen, 1 nem és 3 tartózkodás, a c) pontnál a 60 fős változatot 11 szavazat, a 70 fős változatot 7 szavazat, a d) pontot a tudományterületi arányokról 13 igen, 1 nem, 2 tartózkodás mellett fogadta el.

AKT 4/4/2000. (VI. 19.) állásfoglalás:

Az AKT megtárgyalta a támogatott kutatócsoporti pályázat ciklusidejének meghosszabbításával, illetve az új pályázat kiírásának előkészítésével kapcsolatos javaslatokat.

15 igen, 1 nem és 1 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy

- a) a támogatott kutatócsoportok pályázatának ciklusideje 4 év legyen, megfontolandó a félidős beszámolási kötelezettség bevezetése,
- b) a jelenlegi ciklus egy évvel meghosszabbodik, a beszámolás a negyedik év végén történjen, a hosszabbítás következtében azon négy kutatócsoporti vezető megbízatása, akik közben betöltik 70. évüket, a ciklus végéig tartson.

AKT 4/5/2000. (VI. 19.) állásfoglalás:

Az Egyebek körében a Főtitkár úr tájékoztatót adott a költségvetési tárgyalások állásáról, az Akadémia költségvetésének várható növekedéséről és annak felhasználásáról. Felhívta a figyelmet a nemzeti alapkutatási program pályázatára való előkészületek fontosságára.

A testület megtárgyalta és egyhangúan jóváhagyta:

- a) az MTA FK Földrajztudományi Kutatóintézete Szervezeti és Működési Szabályzatát,
- b) az MTA Filozófiai Intézete nevének MTA Filozófiai Kutatóintézetre történő változtatását,
- c) pályázata nyomán Szörényi László kandidátusnak az Irodalomtudományi Intézet igazgatójává történő kinevezését 5 éves időtartamra.

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről

HANGODY LÁSZLÓ

„Az ízületi terhelőfelszínek porcdefektusainak pótlása” című munkája alapján,

HANNUS ISTVÁN

„Zeolitok és C1 halogénvegyületek kölcsönhatásának vizsgálata infravörös és NMR spektroszkópiával” című munkája alapján,

HEPPES ALADÁR

„Diszkrét geometriai vizsgálatok” című munkája alapján,

KEMPLER PÉTER

„Neuropathia cukorbetegségben és idült májbetegségekben” című munkája alapján,

MEZŐ GÁBOR

„Biológiailag aktív peptidek módosítása a terápiás hatás fokozása céljából” című munkája alapján,

PALLÓ GÁBOR

„Magyar jelenség a tudomány történetében” című munkája alapján,

PINTÉR JÁNOS

„Folytonos és Lipschitz globális optimalizáció: algoritmusok és alkalmazások” című munkája alapján

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet;

a Doktori Tanács által odaítélt doktori fokozatról

KAIFÁS FERENC

„Altalajlazító és lazítástechnológia tervezése tömörödött csernozjom talajok lazítására Magyarországon” című munkája alapján honosítással a mezőgazdasági tudomány doktora;

a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Irodalomtudományi Szakbizottság

MUHAMMAD ALAA ABD AL-HADY ABD AL-AZIZ

„Korai arab előadásformák és a színházi műfaj” című munkája alapján az irodalomtudomány kandidátusa

Földrajzi és meteorológiai Szakbizottság

AHMED ALI ABUMARYEM

„The Developmental Policy of the State Regarding the Population Distribution—in Libya (1970—1995)” című munkája alapján a földrajztudomány kandidátusa

II. Biológiai Szakbizottság

DÖRNYEI GABRIELLA

„Vénák és venulák tónusának intrinzik szabályozó mechanizmusai — az endotélium szerepe” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

HOMOLYA LÁSZLÓ

„Széleskörű drogerezisztenciát okozó fehérjék funkcionális vizsgálata fluoreszcens módszerekkel” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

KATAROVA ZÓJA

„Cloning and Expression of the Mouse Glutamic Decarboxylase Coding for the 67 kDa Form” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

Politikatudományi Szakbizottság

CSAPODY TAMÁS

„Katonai szolgálatmegtagadás itthon és külföldön, különös tekintettel a kelet-európai régió országaira” című munkája alapján a politikatudomány kandidátusa.

KÖZLEMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia főttkára 2000. július 1-i hatállyal az MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése köztestületi költségvetési szerv alapító okiratát az alábbiak szerint módosította:

„Az alapító okirat 1.3. pontjának első francia bekezdéséből törölöm a „vári épületegyüttese” üzemeltetésének és fenntartásának feladatát, valamint a második francia bekezdésből a „vári rendezvények” szervezését.”

A vári épületegyüttes üzemeltetési és fenntartási feladatait *átmenetileg* — az intézet gazdálkodásától elkülönítetten — az MTA Történettudományi Intézete látja el.

Jogi és Igazgatási Főosztály

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Az MTA Filozófiai és Történettudományok Osztálya mellett működő Ránki György Szakkuratórium pályázatot hirdet magas színvonalú tudományos munkák, továbbá tudományos konferenciák anyaga publikálásának támogatására korlátozott számban esetenként 100–500 ezer Ft összeggel a történelemtudomány, a filozófia, a pszichológia, a művészettörténet, a régészet, a neveléstudomány, valamint a tudomány- és technikátörténet területén.

A pályázathoz mellékelni kell a tervezett kiadvány szinopszist, valamint a kézirat készültési fokára és a kiadás technikai adataira vonatkozó legfontosabb információkat.

A pályázatokat a tudományterületileg illetékes akadémiai bizottság elnökéhez kell benyújtani **2000. augusztus 31-ig**.

A bizottságok értékelő javaslata alapján a Ránki György Szakkuratórium rangsorolja a beérkezett pályázatokat és tesz előterjesztést az Arany János Közalapítvány a Tudományért Kuratóriumának a támogatott publikációkra.

A támogatás folyósítására 2000. november–december folyamán kerül sor.

A pályázatról Farkas László, az MTA Filozófiai és Történettudományok Osztálya titkára (317-24-39) szolgál további felvilágosítással.

Kristó Gyula akadémikus s. k.,
a Ránki György Szakkuratórium
elnöke

Az Arany János Közalapítvány a Tudományért pénzügyi támogatást kíván nyújtani a magyar szerző/szerzők által írt magas színvonalú új, tudományos ismereteket magyar nyelven népszerűsítő könyvek kiadásához. A támogatás összege esetenként maximálisan 500 ezer forint.

A pályázatot könyvkiadó vállalatok nyújthatják be. Olyan pályázat terjeszthető elő, ahol reális lehetőség van arra, hogy a könyv 2000-ben vagy 2001-ben megjelenik. A támogatási összeg folyósítására csak a megjelenés után kerül sor.

A pályázatnak tartalmaznia kell a következőket:

- A szerző/szerzők eddigi tudományos és oktatási tevékenységének rövid összefoglalását.
- A kiadandó mű annotációját.
- A kézirat készültségi fokára és a kiadás technikai adottságaira vonatkozó legszükségesebb információkat.

A pályázat benyújtása folyamatos, de végső határidő **2000. szeptember 15.**

Postacím: Arany János Közalapítvány a Tudományért
1051 Budapest, Roosevelti tér 9.

A Közalapítvány kuratóriuma decemberben dönt a támogatásokról.

Halász Béla s. k.,
a kuratórium elnöke

Az Arany János Közalapítvány a Tudományért nagydíjat kíván adományozni olyan magyar tudósoknak, akik kimagasló tudományos eredményeik mellett példamutató iskola-teremtő utánpótlás-nevelő tevékenységet végeztek hosszabb időn keresztül.

A közalapítványi nagydíjak átadására a Magyar Tudomány Napja Ünnepe (november 3.) kerül sor. A Közalapítvány kuratóriumának állásfoglalása szerint ez évben legfeljebb 4 nagydíj osztható ki. A nagydíj összege a Széchenyi-díj összegének egyharmada. Nem részesíthető közalapítványi nagydíjban az a személy, aki az elmúlt öt évben (1995-től számítva) Széchenyi-díjban vagy Kossuth-díjban részesült.

A közalapítványi nagydíjra jelölés útján lehet javaslatokat előterjeszteni. Jelölhetnek testületek:

- MTA tudományos osztályai és területi bizottságai,
- kutatóintézeti tudományos tanácsok,
- felsőoktatási intézmények egyetemi és kari tanácsai,
- tudományos társaságok vezetőségei.

Jelölhetnek egyének is, akik tudományos kutatómunkát végeznek.

Az érintett személy önmagára nem tehet előterjesztést.

A jelölésnek tartalmaznia kell a következőket:

- A jelölt életpályájának és tudományos tevékenységének rövid összefoglalása.
- A jelölt tudományos és oktatási publikációi közül a legjobbnak ítélt maximum 20 közlemény, könyv stb. bibliográfiája.
- A jelölt iskolateremtő és utánpótlás-nevelő tevékenységének részletes ismertetése.
- A jelölt azon tanítványainak név szerinti felsorolása, akik jelenleg a tudomány, a felsőoktatás, a műszaki fejlesztés, a kultúra, a gazdasági élet vagy a közélet valamelyik területén kiemelkedő alkotóként dolgoznak, illetve vezető funkciót töltenek be.

A jelölések benyújtási határideje: **2000. szeptember 15.**
Postacím: Arany János Közalapítvány a Tudományért
1051 Budapest, Roosevelti tér 9.

A beérkezett jelöléseket a Közalapítvány kuratóriuma által felkért szakértők értékelik. A közalapítványi nagydíjakat a kuratórium ítéli oda.

Halász Béla s. k.,
a kuratórium elnöke

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000. Nyomdai táskaszám: 2826
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás. — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft. — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

a/a

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. AUGUSZTUS 18.

Jogszabály

2000. évi XCVII. törvény

a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról . . .

62

A Magyar Tudományos Akadémia 2000. évi májusi közgyűlésének határozatai . . . . .

68

Közlemények

Tájékoztató

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről és a Doktori Tanács által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról . . . . .

69

Pályázati felhívások

kutatóintézeti igazgatói munkakör betöltésére, tudományos rendezvények támogatásának elnyerésére, Bolyai Farkas díjra . . . . .

69

JOGSZABÁLY

2000. évi XCVII. törvény

a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról

Az Országgyűlés a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvényt (a továbbiakban: Ftv.), valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt (a továbbiakban: Kt.) a következők szerint módosítja:

I.

1. § Az Ftv. 9/A. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A hallgatók állami támogatásának előirányzatát az (1) bekezdésben megjelöltek létszáma, a költségvetési törvényben az egy főre megállapított hallgatói normatíva és a doktori képzésben résztvevők támogatási normatívája határozza meg. A hallgatói előirányzat másik részét képezi a hallgatók pénzbeli és természetbeni juttatásaira fordítandó egyéb állami támogatás: a köztársasági ösztöndíj, a tankönyv- és jegyzet-támogatás, valamint a diákotthoni (kollégiumi) elhelyezés vagy az ezt kiváltó lakhatási támogatás is.”

2. § Az Ftv. 9/H. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az egyházi jogi személyek által létesített államilag elismert felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: egyházi felsőoktatási intézmények) működéséhez, a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvényben meghatározott kárpótlásban érdekelt egyházak jogi személyei által létesített egyházi felsőoktatási intézmények fenntartásához és fejlesztéséhez – a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény rendelkezéseinek szem előtt tartásával, továbbá a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentsték között a Katolikus Egyház magyarországi közszolgálati és hitéleti tevékenységének finanszírozásáról, valamint néhány vagyoni természetű kérdésről 1997. június 20-án, Vatikánvárosban aláírt Megállapodás kihirdetéséről szóló 1999. évi LXX. törvényre, és az abban foglaltaknak az azonos jogok érvényesítése érdekében az érintett egyházakra történő kiterjesztésére tekintettel – az állam a költségvetési támogatásokat azonos mértékben, a felsőoktatási célú pályázatokon való részvétel lehetőségét ugyanazon elvek szerint biztosítja, mint az állami felsőoktatási intézményeknek. Az egyházi felsőoktatási intézmények hittudományi és hitélettel összefüggő egyetemi szintű képzésére vonatkozó képzési és fenntartási normatíva megegyezik az egyetemi szintű bölcsész szakokra, a főiskolai szintű képzésben pedig a főiskolai szintű bölcsész-tanár szakokra nyújtott képzési és fenntartási normatívával.”

3. § (1) Az Ftv. 10/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E törvény alapján pályázati rendszerben Széchenyi István ösztöndíjban részesíthetők azok a minősített oktatók, akiket az oktatási miniszter által létrehozott kuratórium tudományos és oktatói teljesítményeik alapján arra érdemesnek ítél.”

(2) Az Ftv. 10/A. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ösztöndíj odaítélésének részletes rendjét, az ösztöndíjra jogosultak körét és a pályázat feltételeit miniszteri rendeletben kell megállapítani.”

4. § (1) Az Ftv. 17. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Egyetemi tanárrá az nevezhető ki, aki – a 14. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – doktori fokozattal és habilitációval rendelkezik, tudományágának, illetve művészeti területének mértékadó hazai és nemzetközi körei előtt ismert, kiemelkedő tudományos kutatói, illetve művészi munkásságot fejt ki, iskolateremtő egyéniség, oktató és tudományos, illetve művészi tevékenységével igazolta, hogy alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben résztvevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, továbbá, aki idegen nyelven is képes előadás megtartására. Az egyetemi tanár jogosult a professzori cím használatára.”

(2) Az Ftv. 17. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Állami felsőoktatási intézményekben az egyetemi tanárt a köztársasági elnök az (1) bekezdésben meghatározott eljárás alapján a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.) meghatározott esetekben felmentheti.”

5. § Az Ftv. 18. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Főiskolai tanárrá az nevezhető ki, aki – a 14. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – doktori fokozattal rendelkezik, szakmai (művészeti) tevékenysége kiemelkedő és szakterületének mértékadó körei előtt ismert, oktató, tudományos vagy szakmai, illetőleg művészeti tevékenységével igazolta, hogy alkalmas a hallgatók, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, idegen nyelven is képes előadás tartására. A habilitált főiskolai tanár jogosult a professzori cím használatára.”

6. § Az Ftv. 51. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Szabályzat tartalmazza és meghatározza a felsőoktatási intézmény oktatási és tudományos kutatási feladatait, az intézmény oktatóinak, tudományos kutatóinak, hallgatóinak jogait és kötelességeit, az intézmény vezetésének, ezen belül az önkormányzati szervek, a testületek és a vezetők feladat- és hatáskörét, az intézményi testületekben a képviselő és a választás rendjét, az intézmény szervezeti tagozódását, a hatáskörök intézményen belüli megoszlását, az intézményhez tartozó szervezeti egységeket; a működés és más intézményekkel létesített együttműködés szabályait,

az intézmény által meghatározott más feladatok ellátásának szabályait; a Szabályzatba e törvény szerint tartozó más rendelkezéseket, így különösen a gazdasági vezető más jogszabályokban meghatározott jogainak gyakorlását. A felsőoktatási intézmény Szabályzatában a felsőoktatás minőségpolitikai követelményrendszerének megfelelően meghatározza minőségbiztosítási rendszerét.”

7. § (1) Az Ftv. 59. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felsőoktatási intézmény az általa ellátott, a 7. § (1) és (2) bekezdésében rögzített feladatai folyamatos – a felsőoktatási minőségpolitikai követelményrendszernek megfelelő – ellenőrzésére külön bizottságot hoz létre. A bizottság az intézményi tanács javaslattevő testülete, elnökét és tagjait az oktatók és kutatók köréből a tanács három évre választja. A hallgatói önkormányzat e bizottságba – az intézményi tanács egyetértésével – képviselőt delegálhat.”

(2) Az Ftv. 59. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A felsőoktatási intézményben – a Szabályzatában meghatározott módon – a társadalmi-gazdasági szféra képviselőiből és külső szakemberekből tanácsadó testületként Társadalmi Tanács működik. Feladata a társadalmi-gazdasági igények kielégítésére irányuló intézményi tevékenység figyelemmel kísérése, értékelése, a képzés és képzésfejlesztés véleményezése, az intézmény oktató és tudományos munkájával, fejlesztési tervével kapcsolatos javaslatok kidolgozása és a fejlesztési tervek véleményezése. Az állami támogatásban nem részesülő, valamint azon felsőoktatási intézményekben, amelyek kizárólag a 114. § szerinti hitéllettel összefüggő képzést végeznek, a Társadalmi Tanács megalakításának kötelezettségétől a fenntartó egyetértésével el lehet térni.”

8. § (1) Az Ftv. 67/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felsőoktatási intézmények hallgatóinak országos képviseletét a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (a továbbiakban: HÖÖK) látja el. A testület véleményt nyilváníthat, illetve javaslatot tehet a felsőoktatást irányító közigazgatási és egyéb szervek részére a felsőoktatást érintő bármely kérdésben, továbbá ellátja a hallgatók képviseletét a felsőoktatás országos szervezeteiben.”

(2) Az Ftv. 67/A. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A HÖÖK a felsőoktatási intézményi hallgatói önkormányzatok küldötteiből álló testület, amely önmaga határozza meg szervezeti és működési szabályzatát. A szabályzatban rendelkezni kell a tisztagú elnökség és az elnök megválasztásának rendjéről, feladatairól. A felsőoktatási intézményi hallgatói önkormányzatokat intézményenként, illetve karonként egy-egy küldött képviseli.”

(3) Az Ftv. 67/A. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A HÖÖK, illetve elnöksége döntéseinek meghozatala előtt köteles a felsőoktatási intézmények adott kérdésben érdekelt szakmai hallgatói rétegszervezetek véleményét kikérni.”

(4) Az Ftv. 67/A. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A HÖÖK működésének pénzügyi fedezetére az éves hallgatói normatíva országos keretösszege másfelvezetékének megfelelő összeget kell az Oktatási Minisztérium fejezetében előirányzatként biztosítani.”

(5) Az Ftv. 67/A. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A felsőoktatási intézmények doktori képzésben részt vevő (a továbbiakban: doktorandusz) hallgatóinak képviseletét a Doktoranduszok Országos Szövetsége látja el. A testület a doktoranduszok sajátos – kutatói és oktatói feladatokból fakadó – helyzetét érintő kérdésekben véleményt nyilváníthat, illetve javaslatot tehet a felsőoktatást irányító közigazgatási és egyéb szervek részére.”

9. § Az Ftv. 72. §-a az alábbi o), p) és r) ponttal egészül ki:

[A Kormány a felsőoktatással kapcsolatos feladatai körében]

„o) meghatározza a felsőoktatás minőségpolitikai követelményrendszerét.

p) meghatározza a képesítési követelmények egységes irányelveit, szerkezeti és elkészítési rendjét,

r) meghatározza az egyes tudományterülethez tartozó tudományágakat.”

10. § (1) Az Ftv. 74. §-a (1) bekezdésének c), d), g) és i) pontjai helyébe a következő rendelkezések lépnek, illetve az alábbi s), t) és u) ponttal egészül ki:

[(1) Az oktatási miniszter a felsőoktatással kapcsolatos állami feladatai körében]

„c) törvényességi felügyeletet lát el a felsőoktatási intézmények felett, és ebben a jogkörében megsemmisíthet minden olyan intézményi szabályzatot, döntést, amely jogszabályba ütközik, továbbá a jogszabálysértő állapot megszüntetése érdekében intézkedhet. A nem állami felsőoktatási intézményeknél a jogsértő állapot megszüntetését a fenntartónál kezdeményezi;

d) az FTT képzési szakirányok fejlesztéséről kialakított véleménye figyelembevételével, a MAB állásfoglalása alapján engedélyezi alapképzésben a szak indítását, illetőleg visszavonja az engedélyt;”

„g) az FTT állásfoglalása alapján dönt a különféle képzési szintek első évére felvehető államilag finanszírozott hallgatói létszámról, annak szakok, szakcsoportok és intézmények közötti megosztásáról. Az egyházi felsőoktatási intézmények esetében, az egyházi fenntartókkal – a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentsték között, valamint a Kormány és az egyházak között létrejött megállapodásokban rögzített létszámarányokat figyelembe véve – előzetes egyeztetést folytat az államilag finanszírozott hallgatói létszám intézmények közötti megosztásáról, majd ennek alapján az államilag finanszírozott intézményi létszámról megállapodást köt az egyházi felsőoktatási intézmények vezetőivel;”

„i) ellenőrzi az állam által rendelkezésre bocsátott támogatások és eszközök felhasználásának hatékonyságát, továbbá jogszerűségét és a képesítési követelményeknek való

megfelelést. Kialakítja az ellenőrzés szervezetét és biztosítja az ellenőrzés eredményeinek – a vizsgált intézmény állásfoglalásának is helyet adó – nyilvánosságra hozatalát;

„s) az állami felsőoktatási intézményekben az intézményi tanács előterjesztése és a MAB egyetértő véleménye alapján – a törvényi feltételek fennállása esetén – előterjeszti az egyetemi és főiskolai tanárok kinevezését. A MAB ellenvéleménye esetén az előterjesztést újabb megfontolásra az intézménynek visszaküldi;

t) meghatározza az egyetemi és a főiskolai szintű alapképzési szakokból álló szakcsoportokat;

u) meghatározza a képzéssel, illetve az intézmény működésével kapcsolatos intézményi nyilvántartások és adat-szolgáltatások körét és feltételeit.”

(2) Az Ftv. 74. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha az oktatási miniszter előterjesztésében vagy döntésében eltér a MAB állásfoglalásától, köteles azt indokolni.”

11. § Az Ftv. 76. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az FTT az oktatási miniszter felsőoktatással és tudományos kutatással kapcsolatos feladatainak ellátását segítő, javaslattevő, döntés-előkészítő és véleményező testülete.

(2) Az FTT az oktatási miniszter tanácsadó testületként

a) véleményezi a felsőoktatás intézmény- és szakképzési rendszerének fejlesztésére, korszerűsítésére vonatkozó koncepciót;

b) állást foglal a felsőfokú szakemberképzés állami támogatásának, a támogatási rendszer korszerűsítésének elveiről;

c) véleményezi a teljesítménymutatók felsőoktatás területén érvényesítendő rendszerét;

d) munkaerő-piaci előrejelzések, az elhelyezési statisztikai adatok és a felsőoktatásba jelentkezők szakterületi megoszlása alapján készített szakterületi prioritásokat véleményezi és állást foglal a hallgatói létszám középtávú fejlesztésének elveiről;

e) véleményezi a felsőoktatás területén az Oktatási Minisztérium fejezetében finanszírozott tudományos kutatások prioritási szempontjait, összehangolva más országos kutatási programokkal;

f) javaslatokat dolgoz ki a felsőoktatással kapcsolatos bármely tárgyban;

g) ajánlásokat dolgoz ki a felsőoktatási intézmények részére a kormányzati szervek vagy felsőoktatási intézmények kezdeményezése alapján.

(3) Az FTT az oktatási miniszter felkérésére

a) véleményezi állami felsőoktatási intézmény, továbbá a karok létesítésére, megszüntetésére vonatkozó kérelmeket;

b) állást foglal az alapképzési és szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeinek és az alapképzési szakok indításának elveiről;

c) véleményt nyilvánít a felsőoktatás költségvetéséről, illetve a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolórol;

d) véleményt nyilvánít az évenként felvehető államilag finanszírozott hallgatólétszámról és annak megosztásáról;

e) véleményt nyilvánít a felsőoktatás területén a kutatási tevékenységet érintő valamennyi országos, állam által finanszírozott pályázat kiírásának feltételeiről és végrehajtásáról.

(4) Az FTT szakbizottságai a szakképzéssel kapcsolatos állásfoglalásaik meghozatalakor, kötelesek konzultálni az Oktatási Minisztérium, és a képzésben érdekelt egyes minisztériumok képviselőivel, és véleményüket kikérve, velük egyetértésben alakítják ki állásfoglalásukat.

(5) A felsőoktatási intézményeket érintő stratégiai jelentőségű állásfoglalásait és javaslatait az FTT nyilvánosságra hozza.”

12. § (1) Az Ftv. 77. §-ának (1), (3), (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az FTT huszonegy tagból áll. Az FTT tíz tagja a felsőoktatás által választott tudományos fokozattal rendelkező szakértő. Az FTT további tíz tagja a különböző felhasználói szervezetek szakértő képviselője, akiket a szakmai kamarák, a munkaadók, tudományos testületek (Magyar Tudományos Akadémia, kutatóintézetek), a budapesti és vidéki önkormányzatok választanak annak az elvnek a figyelembevételével, hogy a bizottságban bekövetkező személyi változások esetén minden képviselt rétegnek legalább egy képviselője maradjon. Az FTT egy tagja az oktatási miniszter küldötte. Az FTT tagja nem lehet a MAB tagja.”

„(3) Az FTT tagjait az oktatási miniszter három évre bízta meg. Az FTT elnökét tagjai közül – a tagok javaslatára – egyetértése esetén az oktatási miniszter bízta meg.

(4) Az FTT szakbizottságainak szakképzéssel kapcsolatos ülésén állandó meghívottként részt vesznek a képzésben érdekelt minisztériumok képviselői.

(5) Az FTT tagjainak névsorát a Magyar Közlönyben és az Oktatási Közlönyben közzé kell tenni.”

13. § Az Ftv. 78. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az FTT-nek és szakbizottságainak a működését az FTT Titkársága segíti. A Titkárság dolgozói közalkalmazottak. A Titkárság vezetője pályázat útján, az FTT javaslata alapján az oktatási miniszter által kinevezett főtitkár. A főtitkár felett a munkáltatói jogokat – a kinevezés és felmentés kivételével – az FTT elnöke gyakorolja.”

14. § (1) Az Ftv. 80. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felsőoktatásban a képzés és a tudományos tevékenység minőségének hitelesítésére és a minősítés elvégzésére a Kormány Magyar Akkreditációs Bizottságot hoz létre. A MAB a felsőoktatási intézmények, a tudományos kutatóintézetek és a felhasználói szféra legalább doktori fokozattal rendelkező képviselőiből áll. A MAB tagjai közül maga választja elnökét, aki nem lehet köztisztviselő.”

(2) Az Ftv. 80. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A MAB külső tagok bevonásával szakbizottságokat hoz létre. A szakbizottságokban a felhasználói szféra képviselői és esetenként külföldi személyek is részt vesznek.”

(3) Az Ftv. 80. §-ának (7), bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A MAB szervezetének, működésének, valamint akkreditációs eljárásának szabályait, kormányrendelet alapítja meg. A MAB működése felett a törvényességi felügyeletet az oktatási miniszter gyakorolja.”

(4) Az Ftv. 80. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A MAB tagjainak névsorát a Magyar Közlönyben és az Oktatási Közlönyben közzé kell tenni.”

(5) Az Ftv. 80. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A MAB, illetve az FTT tagság összeférhetetlen a rektori, főiskolai rektori és a főiskolai főigazgatói tisztséggel. Az összeférhetetlenség létrejöttével a MAB, illetve az FTT tagjának megbízatása megszűnik.”

15. § (1) Az Ftv. 81. §-ának (2) bekezdése a következő j) ponttal egészül ki:

[*(2) A MAB az oktatási miniszter, az FTT vagy felsőoktatási intézmény felkérésére véleményt nyilvánít*]

„j) az egyetemi, illetve a főiskolai tanárok kinevezéséről a 17. § (4) bekezdése, illetve a 18. § (2) bekezdése alapján.”

(2) Az Ftv. 81. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A MAB rendszeresen, de legalább nyolcévenként hitelesíti (akkreditálja) az egyes felsőoktatási intézményekben a képzés és a tudományos tevékenység minőségét. Az alapképzési és a szakirányú továbbképzési szakok, továbbá az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzések, valamint a doktori iskolák működése alapján véleményt nyilvánít arról, hogy az egyetemen mely tudományterületen, művészeti területen, főiskolán mely tudományágban, művészeti területen van meg az alapképzés, a szakirányú továbbképzés, az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, továbbá a doktori képzés feltétele. Az oktatási miniszter felkérésére soron kívül folytatja le az említett körbe tartozó és felkérésben megjelölt vizsgálatot, és adja meg értékelését. Ha a MAB azt állapítja meg, hogy a képzés színvonala miatt a felsőoktatási intézmény vagy annak bizonyos szakjai, programjai nem felelnek meg a képzési célnak, dönt a doktori iskola működésének felfüggesztéséről, illetve javaslatot tesz

a) az adott szakon (szakokon) a záróvizsgáztatási és oklevél kiadási jog gyakorlásának meghatározott időre történő felfüggesztésére vagy visszavonására, illetve nem állami intézmények esetében az állami elismerés visszavonására;

b) a felsőoktatási intézmény megszüntetésére vagy az állami elismerés visszavonására;

c) a szükséges intézkedések végrehajtásának meghatározott időn belüli ellenőrzésére.”

(3) Az Ftv. 81. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A MAB ügyintézésének feladatait titkárság látja el. A titkárság vezetőjét – a MAB elnökének egyetértésével – az oktatási miniszter nevezi ki és menti fel, és adja ki részére a magasabb vezetői (főtitkári) megbízást. A titkárság dolgozói közalkalmazottak, a velük kapcsolatos munkáltatói jogokat – a gazdasági igazgató esetében a kinevezés és felmentés kivételével – a főtitkár, a főtitkár esetében – a

kinevezés és a felmentés kivételével – a MAB elnöke gyakorolja. A titkárság vezeti az országos habilitációs és az országos doktori nyilvántartást, amelyek nyilvánosak.”

(4) Az Ftv. 81. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A MAB az (1), (2), (3), (4) bekezdésekben foglalt feladatai ellátásának módjáról és követelményeiről részletes folyamatleírást és eljárási időtartamot is tartalmazó eljárásrendet, valamint akkreditációs követelményrendszer dolgoz ki. A kidolgozott eljárási rendet és követelményrendszer nyilvánosságra hozza. Ezen szabályok megsértése esetén az Oktatási Minisztérium az eljárás megismétlésére kötelezheti a MAB-ot.”

16. § (1) Az Ftv. 83. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A felsőoktatási intézmény a felvételt az (1) bekezdésben meghatározott feltételeken túl – külön jogszabályokban meghatározott módon – további követelményhez, különösen az érettségi minősítéséhez, a középiskolai tanulmányok, középiskolai tanulmányi versenyek, illetve a felvételi vizsga, továbbá az e törvény szerinti akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés során elért eredményekhez, alkalmassági vizsgálatokhoz, munkaviszonyhoz, meghatározott munkakör betöltéséhez, meghatározott időtartamú szakmai gyakorlathoz, végzettséghez kötheti. A felsőoktatási intézmény a felvételi vizsgakövetelményeket legalább két évvel, az egyéb feltételeket legalább egy évvel a bevezetésük előtt nyilvánosságra hozza. Az államilag finanszírozott és a költségterítéses képzésre jelentkezők azonos követelmények és feltételek alapján vesznek részt a felvételi vizsgákon.”

(2) Az Ftv. 83. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A felsőoktatási intézmény – az oktatási miniszternek az első évre felvehető államilag finanszírozott hallgatói létszám képzési szintek, valamint szakok, szakcsoportok szerinti megosztásáról az FTT állásfoglalásának figyelembevételével hozott döntése alapján – évenként állapítja meg a szakra, szakcsoportra, karra, intézménybe felvehető hallgatók létszámát.”

(3) Az Ftv. 83. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A felvételi eljárás általános szabályait és a felsőoktatási intézmények feladatait az FTT állásfoglalása alapján a Kormány rendeletben állapítja meg. A felvételi vizsgák megszervezése és lebonyolítása – a rendeletben meghatározottak szerint – a felsőoktatási intézmények feladata. A kormányrendelet meghatározza azokat a minőségi követelményeket, amelyeket mind az államilag finanszírozott hallgatói létszámkeretre, mind a költségterítéses képzésre történő felvétel esetében teljesíteni kell, továbbá a külföldi állampolgárok magyar felsőoktatási intézménybe történő felvételi eljárásának általános szabályait. A hitéleti képzés tekintetében a kormányrendelet nem tartalmazhat előírást.”

(4) Az Ftv. 83. §-a a következő (10) bekezdéssel egészül ki:

„(10) Az érettségi vizsga évében a felsőoktatási intézmény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 9. § (8) bekezdése alapján nem írhat elő írásbeli felvételi vizs-

gát a jelentkezőnek abból a vizsgatárgyból, amelyből az a magasabb szintű követelmények alapján tett érettségi vizsgát. A jelentkező azonban kérheti, hogy részt vehessen az írásbeli felvételi vizsgán.”

17. § Az Ftv. 84. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Távoktatásban a képesítési követelményekkel meghatározott, illetve szakindítási engedéllyel rendelkező alapképzési vagy szakirányú továbbképzési szakok vagy akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzések akkor indíthatók, ha a Magyar Akkreditációs Bizottság a felsőoktatási intézmény kérésére a képzés tananyaga, az oktatásban alkalmazott ismeretátadási, tanulási módszerek, az ehhez készített speciális taneszközök alapján azokat olyannak ítélte, amelyek birtokában a képesítési, illetve képzési követelmények teljesíthetők.”

18. § Az Ftv. 108. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az elismert oklevél birtokosa, az Oktatási Minisztérium döntésében foglaltak szerint eredeti címét, illetőleg szakképesítését vagy annak magyar megfelelőjét viselheti.”

19. § (1) Az Ftv. 114. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az egyházi egyetemek, főiskolák, teológiai karok, illetőleg szakok állami elismerésekor a hitélettel összefüggő tárgyak, ismeretek tartalma nem vizsgálható. A hitéleti képzés tekintetében a képesítési követelményeket az egyházi egyetemek és főiskolák a rájuk vonatkozó egyházi szabályok alapján határozzák meg.”

(2) Az Ftv. 114. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A hittudományi képzést folytató egyházi egyetemek és főiskolák tekintetében a 3. § (1) bekezdésének bevezető szövegrészeiben és a) pontjában, valamint 4. § (1) bekezdésének bevezető szövegrészeiben, valamint a) és c) pontjaiban meghatározott feltételektől el lehet tekinteni.”

20. § (1) Az Ftv. 114/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az egyházi felsőoktatási intézmények nem hitéleti képzésben és az e törvény 31. § (6) bekezdése szerint tandíjmentességben részesülő államilag finanszírozott hallgatólétszámáról (az egyházak javaslatainak figyelembevételével – az oktatási miniszter évente dönt a 74. § (1) bekezdésének g) pontjában biztosított hatáskörében annak az elvnek a figyelembevételével, hogy a fenntartó egyházanként évente felvehető államilag finanszírozott hallgatói helyek aránya nem lehet kisebb, mint az 1997/98-as tanévre az adott egyház összes intézményébe felvett hallgatóknak az összes államilag finanszírozott hallgatókhoz viszonyított aránya. Finanszírozás az állami intézményekkel azonos rend szerint felvételt nyert hallgatók után jár.”

(2) Az Ftv. 114/A. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés szerinti (az egyházakkal kötött megállapodások szerint változó) arányok betartását – a 74. §

(1) bekezdésének g) pontjában foglaltak szerint, a fenntartó egyházakkal folytatott előzetes egyeztetést követően – az oktatási miniszter érvényesíti az egyházi felsőoktatási intézmények vezetőivel évenként kötendő megállapodásában.”

(3) Az Ftv. 114/A. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A hitéleti, illetve hitélettel összefüggő képzésben részesülő hallgatók államilag finanszírozott létszámát, beleértve a határon túl élő magyar nemzetiségű hallgatókat is – az egyházakkal való megállapodások szerinti felső létszámhatár keretei között –, az intézmények az Oktatási Minisztériumnak évente jelentik be olyan időpontban, hogy a létszámok a költségvetési tervezés során figyelembe vehetők legyenek.”

21. § Az Ftv. 124/E. §-ának d) l) és m) pontjai helyébe a következő rendelkezések lépnek, illetve az alábbi n), o), p), q), r), s), t), u), v) és z) pontokkal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„d) első alapképzés: alapképzési szakon az első egyetemi vagy főiskolai szintű végzettség és szakképzettség megszerzésére irányuló képzés, amelyre a hallgató a felvételi eljárás során először nyer felvételt és létesít hallgatói jogviszonyt a felsőoktatási törvényben foglaltak szerint, beiratkozással. A hallgató az első felvételi eljárás során – a vonatkozó jogszabályok szerint – kétszakos képzésre is nyerhet felvételt. A hallgató és a képzés támogatásának részletes szabályait – a végzettség és a szakképzettség megszerzése előtti szakváltás, illetve a kétszakos képzés esetében – a Kormány rendeletben határozza meg.”

„l) tudományág: a felsőoktatási képzés szempontjából a tudományágakat kormányrendelet sorolja fel;

m) tudományterület: a bölcsészettudományok, a hittudomány, az agrártudományok, a műszaki tudományok, az orvostudományok, a társadalomtudományok, a természettudományok és a művészetek;

n) diákokthon (kollégium): a felsőoktatási intézmény, továbbá annak fenntartója által létesített intézmény, amely azok hallgatóinak elhelyezésére, lakhatására szolgál, valamint minden olyan diákokthon (kollégium), amellyel, vagy amelynek fenntartójával az Oktatási Minisztérium megállapodást köt az államilag finanszírozott képzésben részt vevő hallgatók elhelyezésére szolgáló férőhelyek költségvetési támogatásáról. A megállapodás tartalmi követelményeit jogszabályban kell rögzíteni;

o) közös képzés: felsőoktatási intézmények szerződése alapján folyó, közösen meghirdetett – egyik szakon nem hitéleti, másik szakon hitoktató, illetve hittanár – kétszakos képzés. A hallgató mindkét intézménnyel hallgatói jogviszonyban áll, a két szak tanulmányi követelményeinek eredményes teljesítéséről külön-külön oklevelet kap. Az államilag finanszírozott hallgatói létszám után a hallgatói normatívára az állami felsőoktatási intézmény, képzési és fenntartási normatívára mindkét intézmény jogosult;

p) minőségbiztosítási rendszer: az egész intézményre kiterjedő, tudatos és szervezett tevékenységek rendszere, amely a felsőoktatási intézmény szakmai céljainak és tényleges működésének állandó közelítését szolgálja, és amelynek középpontjában a közvetlen és közvetett partnerek

igényeinek kielégítése áll, különös tekintettel a hallgatókra (beleértve a továbbtanuló felnőtteket), a munkaadókra, a kutatások megrendelőire, és a nemzetközi és hazai tudományos közösségre;

q) *minőségellenőrzés*: a felsőoktatási intézmény működésének a hatályos jogszabályoknak, illetve belső dokumentumoknak való megfelelését vizsgálja törvényességi, gazdasági és képzési-képesítési szempontokból;

r) *minőségértékelés*: szakmai célkitűzéseket vet össze a tényleges intézményi működéssel, eredményességi, hatékonysági és a minőségi szempontok szerint, az érintett szakmai közösség bevonásával elkészített mutatórendszer alapján;

s) *minőségitelesítés (akkreditáció)*: a MAB azon eljárása, melynek során – intézményi és programakkreditáció keretében – vizsgálja, hogy a felsőoktatási intézmény képzési és tudományos tevékenysége, illetve a képzési programok szakmai és infrastrukturális színvonala, valamint az intézmény személyi és szervezeti feltételei megfelelnek-e a MAB által kidolgozott és nyilvánosságra hozott akkreditációs követelményeknek;

t) *párhuzamos képzés*: a hallgatónak több felsőoktatási intézményben vagy karon vagy szakon egyidejűleg folyó, főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési oklevél megszerzésére irányuló tanulmánya, amelyben a szakokra való felvétel eltérő időpontban történt, kivéve, ha a két szak eltérő időpontban való felvételét külön jogszabály írja elő. A hallgatónak csak egyik képzése lehet államilag finanszírozott;

u) *szakcsoport*: az egyetemi vagy főiskolai szintű szakok szakterület szerinti csoportosítása, amelyben a felvételi eljárás azonos elvek alapján történik. Az egyes szakcsoportba tartozó szakokat az oktatási miniszter határozza meg;

v) *székhelyen kívüli képzés*: valamely szakindítási engedéllyel rendelkező alapképzési szaknak olyan képzése, amelynek során az oktatás (konzultáció) és/vagy a vizsgáztatás (beleértve a záróvizsgát is) részben vagy teljes egészében a képzést folytató egyetem/főiskola székhelyén (karokra tagozódó, több városban működő intézmény esetében az egyetem/főiskola karainak működési helyén) kívül folyik;

z) *távoktatás*: sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadási-tanulási módszerek használatával az oktató és hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára épülő képzés, amelynek időtartamát, az ismeretátadás és a tanulmányok teljesítése ellenőrzésének formáit a hallgatóval kötött – egyéni tanulmányi rendre vonatkozó – megállapodásban a felsőoktatási intézmény határozza meg.”

II.

22. § (1) A Kt. 94. §-ának (1) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:

[94. § (1) Az oktatási miniszter szabályozza]

„l) azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítést meg kell állapítani, valamint a kereset-kiegészítés legkisebb összegét.”

(2) A Kt. 118. §-a (10) bekezdésének utolsó mondata a következők szerint módosul:

„A kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés feltételeit – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a kollektív szerződésben, ennek hiányában a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.”

III.

23. § (1) Ez a törvény a kihirdetést követő 8. napon lép hatályba.

(2) A felsőoktatási intézményeknek az Ftv. 51. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerinti minőségbiztosítási rendszerüket 2001. december 31-ig kell bevezetniük.

(3) Ezen törvény 4. és 5. §-át, továbbá az Ftv. 74. §-a (1) bekezdésének s) pontját és az Ftv. 81. §-a (2) bekezdésének j) pontját az e törvény hatálybalépésének napján folyamatban lévő kinevezési javaslatok tekintetében abban az esetben kell alkalmazni, ha az oktatási miniszterhez történő előterjesztés a hatálybalépés napja után érkezett meg.

(4) A törvény hatálybalépésekor az Ftv. 124/E. §-ának z) pontja szerint folyó távoktatási képzéseket 2002. június 30-ig kell akkreditálni.

(5) E törvény 14. §-ának (5) bekezdése 2001. január 1-jén lép hatályba.

(6) Az 1999. június 12-ig hatályos törvényi feltételeknek megfelelően kiadott, doktori programot akkreditáló, doktori képzésre és fokozatadásra felhatalmazó MAB állásfoglalás (a továbbiakban: akkreditált doktori program) alapján folytatott Ph. D. és DLA képzésre doktorandusz hallgatót utolsó alkalommal a 2000/2001-es tanvére lehet felvenni, és a képzés legkésőbb 2003. december 31-ig folytatható. A hallgató a 2003/2004-es tanévtől kizárólag akkreditált doktori iskola keretében folytathatja tanulmányait.

(7) Az 1999. június 12-ét követően hatályos jogszabályi feltételek szerint kiadott doktori iskolát akkreditáló MAB határozatban rendelkezni kell az akkreditált doktori program alapján folytatott képzés lezárásának és a doktori fokozat odaítélésének módjáról.

(8) Azon tudományterületen és tudományágban, amelyben az egyetem akkreditált Ph. D., illetve DLA programmal rendelkezett, de 2002. június 30-ig nem szerzett jogosultságot doktori iskola működtetésére, valamint doktori, illetve mesterképzésre, valamint fokozatadásra, e határidőt követően

a) Ph. D., illetve DLA fokozatadásra,

b) habilitációs eljárás lefolytatására, valamint

c) külföldön szerzett tudományos fokoztat honosítására az egyetem nem jogosult.

Hatályukat veszítő rendelkezések

24. § 2000. szeptember 1-jétől hatályát veszti az Ftv. 32. §-ának (4) bekezdése, valamint 2001. szeptember 1-jétől 113. §-ának (4) bekezdése.

A Magyar Tudományos Akadémia 2000. évi májusi közgyűlésének határozatai

1. Az Akadémia közgyűlése megállapítja, hogy a millenniumi ünnepi ülés jelentős mértékben járult hozzá az Akadémia társadalmi presztízsének növeléséhez, nemzeti szerepének elismertetéséhez. A közgyűlés az Akadémia és a köztestület tudósainak megbecsülését látja abban, hogy a köztársasági elnök, a miniszterelnök, a Kormány és a közélet jeles képviselői részt vettek az ülésen. A közgyűlés üdvözlözi a történelmi egyházak képviselőinek részvételét a millenniumi rendezvényen.

2. A közgyűlés meghallgatta, megvitatta és elfogadta az elnök beszámolóját.

3. A közgyűlés támogatja az Akadémia vezetőségének az államalapítás 1000. évfordulója és az Akadémia alapításának 175. évfordulója alkalmából tervezett megnyilvánulásait, kiadványok megjelentetését.

4. A közgyűlés egyetért a köztestületiség további építésével, különösen az 1999. decemberi közgyűlésen elfogadott határokon túli magyar kutatók támogatásával, a „nyitott akadémia” megvalósításával, a köztestületen belüli információáramlás segítségével, a klubélet továbbfejlesztésével, a társadalmi vitafórumok szervezésével, a székház művészeti gyűjteményeinek megnyitásával.

5. A közgyűlés elfogadja a konszolidációs program keretében

- Társadalomkutató Központ létesítését,
- egyetért a konszolidáció keretében a fejlesztési programokkal,
- felkéri az Akadémia elnökét, hogy tegyen javaslatot a Kormány számára ökológiai program indítására, a novemberi közgyűlésre készítse elő és terjessze a közgyűlés elé a Kisebbségkutató Intézet tervét, készítse elő az Alföld, a vízgazdálkodás és a judaisztika kutatása továbbfolytatásának intézményes hátterét. Foglaljon állást a Konszolidációs Bizottság az orvostudományi, a demográfia, a földtudományi kutatások lehetséges fejlesztése kérdésében, a 2001. évtől készítsen javaslatot az akadémiai kutatóhálózat részére állandó mobil fejlesztési alap kialakítására.

6. A közgyűlés bizottságot küld ki, hogy az 1998-ban, a közgyűlés által elfogadott, a belső struktúraváltoztatásra vonatkozó elvek alapján dolgozzon ki javaslatot az alábbi témakörökre:

- mennyiben, illetve hogyan érvényesülnek a szintetizáló szempontok a három nagy tudományterület vonatkozásában,
- a jelenlegi osztálystruktúra mennyiben követi a tudományok fejlődését,
- készítsen javaslatot a doktori utánpótlás javítására,
- vizsgálja meg a köztestületi feladatok végrehajtásának adminisztratív, titkársági feltételeit,
- készítsen javaslatot a regionális központok továbbfejlesztésére.

A bizottság összetétele a következő: Enyedi György, Keviczky László, Vizi E. Szilveszter, Kiefer Ferenc, Somlyódy László, Telegdy Gyula, Kulcsár Kálmán, Gergely János, Nagy Károly, Láng István, Király Tibor, Vámos Tibor, Kozák Imre, Kiss Jenő, Kiss Ádám, Nyéki József.

7. A közgyűlés elfogadta az Akadémia 1998-99. évi tevékenységéről készült kormánytájékoztatót és hozzájárult, hogy az ebben a formában tárcakörözésre kerüljön.

8. A közgyűlés elismeréssel vette tudomásul az Akadémián folyó Stratégiai Kutatások eddigi eredményeit.

9. A közgyűlés meghallgatta, megvitatta és elfogadta a főtitkár beszámolóját:

- elfogadta a hasznosítható ingatlanokról szóló tájékoztatót,
- elfogadta az Akadémia 1999. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló előterjesztést,
- elfogadta az Akadémia 2000. évi költségvetési irányelveit.

A közgyűlés felhatalmazza az Akadémia vezetését, hogy a költségvetési tárgyalásokon a K+F kiemelt támogatását szorgalmazza, továbbá az ország gazdasági realitását szem előtt tartva az irányelvekben foglaltak szerint képviselje az Akadémia igényeit.

10. A közgyűlés egyetért azzal, hogy az INTERACADEMY PANEL ülésén a „Környezetbiztonság erősítéséről Közép-Kelet-Európában és a világ más térségeiben” témakörben nyilatkozatot ismertessenek az Akadémia képviselői.

11. A közgyűlés Kántás Károly akadémikus akadémiai tagságát helyreállította és azt folyamatosnak tekinti.

12. A közgyűlés köszönetét fejezi ki és támogatja Vizi E. Szilveszter alelnöknek az akadémikusok szociális helyzetéről adott tájékoztatását. Felkéri az Akadémia főtitkárát, hogy vizsgálja meg akadémikusok özvegyeinek járadék-kiegészítése 5 éven túli meghosszabbítása érdekében tehető lépéseket.

A közgyűlés felkéri az elnököt és a főtitkárt, vizsgálják meg, hogy milyen reális igény van akadémiai nyugdíjsház létrehozására, illetve nyugdíjsház igénybevételére. Ennek függvényében vizsgálják meg, hogy az akadémiai ingatlanértékesítésből származó bevétel hogyan fordítható e célra.

13. A közgyűlés javasolja a nyugdíjas akadémikusok munkavégzésének technikai támogatására szóló elkülönített költségvetési keret 3 millió forintról 6 millió forintra történő emelését — a 2001. évi elfogadott költségvetés függvényében.

14. A közgyűlés felhívja az akadémikusokat és a doktorokat, hogy az árvízi károsultak megsegítésére havi tiszteletdíjukat vagy egy részét ajánlják fel.

15. A közgyűlés felhatalmazza az Elnökséget, hogy a határozatot — tartalmának változatlanlansága mellett — véglegesítse.

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről

ANTAL MIKLÓS

„Új adatok a gerincvelői érző és mozgató neuronhálózatok fejlődéséről, morfológiai, szinaptikus és neurokémiai felépítéséről” című munkája alapján,

BOROS JÁNOS

„Pragmatikus filozófia — Emersontól Rortyig” című munkája alapján,

PÁLNÉ KOVÁCS ILONA

„Regionális politika és közigazgatás” című munkája alapján

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet.

a Doktori Tanács által odaítélt doktori fokozatról

ZÁBORSZKY LÁSZLÓ

„Organization and Afferent Connection of Basal Forebrain Cholinergic Neurons” című munkája alapján a biológiai tudomány doktora

a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Elektronikai és Számítástechnikai Szakbizottság

KÖRMENDY-RÁCZ JÁNOS

„Tanulórendszer kategorizációs feladatokra” című munkája alapján a műszaki tudomány kandidátusa

Építési, Építészeti és Közlekedéstudományi Szakbizottság

HUNYADI ZOLTÁN

„Lakóépületek passzív zajvédelme” című munkája alapján a műszaki tudomány kandidátusa

I. Biológiai Szakbizottság

GYÖRFFY GYÖRGY

„Kabócaközösségek összetétele és szerkezetváltozásai dél-alföldi gyepeken” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

HEGYI ZOLTÁN

„Kolónialitás, szülői ráfordítás és utódgondozás a partimadarak (Charadri) szaporodásában” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

SÁROSPATAKINÉ FAZEKAS JUDIT

„Futóbogárfajok (Carabidae) életmódjellemezői két élőhelyen” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

TOPÁL JÓZSEF

„A mentális konstrukció szerepe az állatok tanulási folyamataiban” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

UDVARDY LÁSZLÓ

„Fás szárú adventív növények Budapesten és környékén” című munkája alapján a biológiai tudomány kandidátusa

Pszichológiai Szakbizottság

KUDAR KATALIN

„Az egyes testrészek és testtájak tudatossági szintjei a testképben, személyiségtulajdonságokkal való összefüggéseik vizsgálata férfi sportolókon” című munkája alapján a pszichológiai tudomány kandidátusa

Szociológiai és Demográfiai Szakbizottság

TELLÉR GYULA

„A szövetkezeti tulajdon mozgása: piacgazdaságtól piacgazdaságig” című munkája alapján a szociológiai tudomány kandidátusa

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet az

MTA RÉNYI ALFRÉD MATEMATIKAI KUTATÓINTÉZET

igazgatói munkakörének betöltésére, 2001. január 1-i hatállyal.

Az igazgató feladata:

- az intézet tudományos tevékenységének irányítása, koordinálása,
- a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,
- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph. D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- kutatóintézet vagy kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázóknak az intézet tudományos programja megvalósítására vonatkozó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegennyelv-ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40. §-a, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm.rendelet szerint.

A jelenlegi igazgatónak — amennyiben pályázatot nyújt be — ez utóbbiakat nem kell mellékelnie.

A megbízás legfeljebb 5 évig terjedő időtartamra, illetőleg a pályázó 70 éves koráig szól.

A pályázatot az MTA főtitkárának címezve, az Akadémiai Értesítőben történő megjelenésétől számított 1 hónapon belül kell benyújtani a Magyar Tudományos Akadémia Titkársága (1245 Budapest, Pf. 1000) Természettudományi Főosztályának.

Króó Norbert s. k.

Az Arany János Közalapítvány a Tudományért és a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány Bolyai Farkas Szakkuratóriuma pályázatot hirdet

TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK TÁMOGATÁSÁRA

A pályázat célja a hazai tudományos utánpótlás biztosításának, tehetséges fiatalok kutatói és oktatói pályára irányításának és itthon tartásának elősegítése a matematika és alkalmazásai, valamint az elméleti informatika területén. Pályázatot 2001. szeptember 30-ig megrendezésre kerülő tudományos rendezvények, konferenciák szervező bizottságai nyújthatnak be. A Szakkuratórium elsősorban azokat a rendezvényeket kívánja támogatni, amelyeknek tematikája a fenti célnak legjobban megfelel, de nem zárkózik el egyéb szakkonferenciák fiatal résztvevőinek egyéni támogatásától sem. Az egyéni támogatásokat a Szakkuratórium főként a fiatal résztvevők közvetlen költségeinek (szállás, étkezés, utazás) fedezetére szánja. A célra várhatóan összesen 300 000 forint áll rendelkezésre. A pályázatban kérjük leírni, illetve mellékelni a következőket: a rendezvényt hirdető értesítések; a szervező bizottság összetétele; a rendezvény szervezetségi foka; a rendezvény költségvetése; a kért összeg nagysága; esetleges egyéb források megnevezése;

se; ha egy szakkonferencia pályázik fiatal résztvevők egyéni támogatására, akkor a támogatandó(k) adatai, illetve a pályázott összegért nyújtott szolgáltatások leírása. A pályázatot 3 példányban kell eljuttatni az alábbi címre: Bolyai Farkas Szakkuratórium MTA Matematikai Tudományok Osztálya, 1051 Budapest, Nádor u. 7. Benyújtási határidő: 2000. szeptember 15. (postai beküldés esetén 2000. szeptember 15-i postai bélyegzővel). A pályázatokkal kapcsolatban esetlegesen felmerülő problémákkal a Szakkuratórium titkárához lehet fordulni: László János MTA Matematikai Tudományok Osztálya, 1051 Budapest, Nádor u. 7. Telefon: 06-1-318-9702, e-mail: laszloj@office.mta.hu

Bolyai Farkas Szakkuratórium

JELÖLÉSI FELHÍVÁS

BOLYAI FARKAS DÍJRA

Az „Arany János Közalapítvány a Tudományért” és a „Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány” 1998-ban díjakat alapított, amelyeket minden évben november elején, a Magyar Tudomány Napján adnak át. Ezek között idén is sor kerül ún. szakkuratóriumi díjak átadására is (ezek különböznek a fődíjtól). Az MTA Matematikai Osztályához tartozó tudományágak és szakterületek tudósai számára a szakkuratóriumi díjakat az Osztály által kiküldött Bolyai Farkas Szakkuratórium ítéli oda. A díjakat az alábbi célok érdekében alapították: kitüntetni azokat a tudósokat, akik a kutató, az oktató és az ismeretterjesztő munkát együttesen magas színvonalon végezték és végzik; díjazni az adott szaktudományban jelentős tudósi, kutatói, oktatói és tudományszervezői tevékenységet együttesen végzőket. A szakkuratóriumi díj összege 300 ezer forint; évente szakkuratóriumonként 3-4 díj adható.

A díjak 2000. évi odaítélésének alapvető elveit a Bolyai Farkas Szakkuratórium a következők szerint alakította ki. A díjra jelöltek lehet állítani azok közül, akik a fenti célkitűzéseknek magas szinten megfelelnek. A díjra jelölést tehetnek az MTA Matematikai Osztálya tudományos bizottságainak (Matematikai Bizottság, Operációkutatási Bizottság, Számítástudományi Bizottság) tagjai, valamint az Osztályhoz tartozó tudományterületeken működő doktori iskolák vezetői. A jelölést fél-egy oldal terjedelmű javaslat formájában lehet megtenni, amelyben ki kell emelni a jelölt legfőbb tudományos és oktatási érdemeit, eddigi elismeréseit. Ehhez mellékelni kell a jelölt tudományos műveinek jegyzékét a szokásos formában (publikálás helye, oldalszám is kell). A javaslatot e-mailen, vagy postán lehet eljuttatni László János tudományos titkárnak legkésőbb 2000. szeptember 15-i feladási dátummal az alábbi címekre: László János tudományos titkár MTA Matematikai Tudományok Osztálya Budapest, 1000. Pf. 1245, laszloj@balin.office.mta.hu

A szakkuratórium a fenti célkitűzéseket, a díj paramétereit és a tudományos elismerések rendszerét figyelembe véve azt az ajánlást teszi, hogy a díjazottak az MTA doktori (nagydoktorok) közül kerüljenek ki.

Bolyai Farkas Szakkuratórium

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000. Nyomdai táskaszám: 2876
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás. — Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1,5 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,— Ft. — Példányszámonkénti ára: 196,— Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. SZEPTEMBER 15.

Személyi rész	Kitüntetések	államalapító Szent István király ünnepe alkalmából	72
---------------	--------------	--	----

Jogszabály	1993. évi LXXX. törvény	a felsőoktatásról (a módosításokkal egységes szerkezetben) . .	72
------------	-------------------------	--	----

Közlemények	Pályázati felhívások	kutatások és fejlesztések támogatására, továbbképzési ösztön- díjra, tudományos munkakörök betöltésére	105
	Tájékoztató	az árvízkárosultak javára történt felajánlásokról	107

SZEMÉLYI RÉSZ

A miniszterelnök előterjesztésére

a rendszerváltoztatás előkészítésében vállalt szerepéért, a parlamenti demokrácia megteremtése, a magyar parlamentarizmus legjobb hagyományainak felelevenítése érdekében végzett tevékenységéért, valamint több évtizedes tudományos és oktatói munkássága, egész életútja elismeréseként

dr. Szabad György akadémikusnak, ny. egyetemi tanárnak, a Magyar Országgyűlés volt elnökének a

MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
NAGYKERESZTJE
(polgári tagozat);

államalapító Szent István király ünnepe alkalmából

nemzetközileg is elismert tudományos munkásságáért, széles körű ismeretterjesztő tevékenységéért, egész életútja és életműve elismeréseként

dr. Balogh János akadémikusnak, Kossuth-díjas és Széchenyi-díjas zoológusnak, ökológusnak, ny. egyetemi tanárnak,

szociológiai munkásságáért, különösen a demográfia és családszociológia területén elért kimagasló eredményeiért, oktatói és tudományszervezési tevékenysége, egész életútja elismeréseként

dr. Cseh-Szombathy László akadémikusnak, Széchenyi-díjas szociológusnak a

MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
KÖZÉPKERESZTJE A CSILLAGGAL
(polgári tagozat);

a polgári jog tudománya terén elért úttörő jelentőségű, nemzetközileg is elismert tudományos eredményeiért, több évtizedes oktatói tevékenységéért

dr. Vékás Lajos akadémikusnak, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar egyetemi tanárának,

a sebészet gyakorlatában és elméletében kimagasló eredményeiért, több évtizedes oktatói tevékenysége elismeréseként

dr. Ihász Mihály akadémikusnak, a Semmelweis Egyetem III. számú Sebészeti Klinika egyetemi tanárának, ny. igazgatónak,

a molekuláris módszerek diagnosztikai célú bevezetésében szerzett elévülhetetlen tudományos eredményeiért, valamint kiemelkedő intézetvezetői és tudományszervezői tevékenységéért

dr. Raskó Istvánnak, a Szegedi Biológiai Központ Genetikai Intézet igazgatójának,

több évtizedes tudományos tevékenységéért és oktatói munkája elismeréseként

dr. Solymosi Frigyes akadémikusnak, Széchenyi-díjas kémikusnak, a Szegedi Tudományegyetem egyetemi tanárának,

a tartószerkezetek statikája és dinamikája területén végzett, nemzetközileg is elismert tudományos eredményeiért és oktatótevékenysége, egész életműve elismeréseként

dr. Kollár Lajos akadémikusnak, Széchenyi-díjas mérnöknek, ny. egyetemi tanárnak a

MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
KÖZÉPKERESZTJE
(polgári tagozat);

a matematika és a számelmélet terén elért tudományos eredményeiért, kimagasló oktató és egyetemvezetői tevékenysége elismeréseként

dr. György Kálmán akadémikusnak, a Debreceni Egyetem rektorhelyettesének, a Természettudományi Kar Matematikai és Informatikai Intézet egyetemi tanárának a

MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
TISZTIKERESZTJE
(polgári tagozat)

kitüntetést adományozom.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

JOGSZABÁLY

1993. évi LXXX. törvény a felsőoktatásról*

PREAMBULUM

A magyar felsőoktatás első önálló törvényi szabályozásának alapját az alkotmányos emberi jogok, az európai egyetemek Magna Chartája, valamint a társadalmi és a nemzeti lét jobb feltételeinek megteremtése iránti igény alkotja.

* Az 1993. évi LXXXV. törvénnyel, az 1993. évi CX. törvénnyel, az 1994. évi LVIII. törvénnyel, az 1994. évi CIV. törvénnyel, a 35/1995. (VI.2.) AB határozattal, az 1995. évi XLVIII. törvénnyel, az 1995. évi LIX. törvénnyel, az 1995. évi LXXII. törvénnyel, az 1996. évi XLV. törvénnyel, az 1996. évi LXI. törvénnyel, az 1996. évi CXXIV. törvénnyel, az 1997. évi VIII. törvénnyel, az 1997. évi CXXVI. törvénnyel, az 1997. évi CXXVII. törvénnyel, az 1997. évi CXLVI. törvénnyel, az 1998. évi XXXVIII. törvénnyel, az 1998. évi LXXXVI. törvénnyel, az 1998. évi XC. törvénnyel, az 1999. évi LII. törvénnyel, az 1999. évi CXXV. törvénnyel, valamint a 2000. évi XCVII. törvénnyel módosított és egységes szerkezetbe foglalt szöveg, ezen legutóbbi módosítást félkövér betűvel jelöltük, a módosítások hatálybalépésének napja: 2000. július 2.

Ennek érdekében szabályozza e törvény a felsőoktatási intézmények rendszerét, működését, autonómiáját, az állam szerepvállalását; rendelkezéseivel biztosítva a tanítás, a tanulás, a tudomány és a művészet szabadságát.

A felsőoktatás mint kiemelt jelentőségű ágazat iránt az Országgyűlés különös felelősséget érez, ennek szellemében mindent megtesz annak érdekében, hogy a megfelelő korosztályból a felsőoktatásba bekerülő hallgatók létszáma a fejlett demokratikus társadalmakban elért szintre emelkedhessen.

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. FEJEZET

A törvény hatálya

1. § (1) E törvény hatálya kiterjed

a) a Magyar Köztársaság területén működő felsőoktatási intézményekre;

b) a felsőoktatási intézmények oktatóira, tudományos kutatóira és hallgatóira, valamint az oktatásban, a tudományos kutatásban, továbbá a felsőoktatási intézmények feladatainak megvalósításában közvetlenül részt vevő foglalkoztatottakra;

c) a felsőoktatási intézményben igazgatási, szervezési, pénzügyi, gazdasági, műszaki és szolgáltatási tevékenységet végző foglalkoztatottakra, valamint

d) e törvényben meghatározott esetekben a felsőoktatási intézménnyel közalkalmazotti vagy hallgatói jogviszonyban nem álló személyekre.

(2) Állami szervek részére e törvényben meghatározott hatáskörökön túlmenően a felsőoktatást érintő további jogosultságok csak törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján jogszabályban állapíthatók meg.

2. FEJEZET

A felsőoktatási intézmények

2. § (1) Felsőoktatási intézmények: az állami és az állam által elismert nem állami egyetemek és főiskolák.

(2) A felsőoktatási intézmény – az e törvényben foglalt keretek között – szakmailag önálló, önkormányzattal rendelkező jogi személy, amelynek kizárólagos joga a törvény 84. §-a (2) bekezdésének b)–d) pontjában meghatározott egyetemi és főiskolai szintű alapképzés, szakirányú továbbképzés és doktori, illetve mesterképzés folytatása, valamint a 97–99. §-ban megállapított oklevelek kiadása. A felsőoktatási intézmény jogosult továbbá a törvény 7. §-ának (8) bekezdésében meghatározott akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés folytatására és a 97. § (7) bekezdése értelmében a felsőfokú szakképesítést igazoló bizonyítványok kiadására.

(3) A felsőoktatási intézmény alapító okirat alapján működik.

(4) Az állami felsőoktatási intézmény költségvetési szerv, amely kincstári vagyonnal, a központi költségvetés meghatározott előirányzataiból, valamint más kiegészítő forrásokkal gazdálkodik.

(5) A felsőoktatási intézmények és székhelyeik felsorolását e törvény 1. számú melléklete tartalmazza.

(6) Az egyetem, a főiskola elnevezést, valamint ezek idegen nyelvű megfelelőit csak az Országgyűlés által, illetve hozzájárulásával létesített, az e törvény 1. számú mellékletében felsorolt, továbbá a 110. § (1) bekezdésében foglalt felsőoktatási intézmény használhatja.

3. § (1) Egyetem abban az esetben létesíthető, illetve működhet, ha több tudományterületen és tudományterületenként több tudományágban, valamint több szakon képes és alkalmas

a) legalább négyéves egyetemi alapképzésre, általános és szakirányú továbbképzésre;

b) tudományos kutatásra, doktori, illetőleg mesterképzésre (a továbbiakban együtt: doktori képzés) és doktori (Ph. D.), illetőleg mester (DLA) fokozat (a továbbiakban együtt: doktori fokozat) odaítélésére; valamint

c) habilitációs eljárás lefolytatására, továbbá, ha

d) egyetemi tanárai doktori fokozattal és habilitációval rendelkeznek,

e) egyetemi docensei doktori fokozattal rendelkeznek.

(2) Az egyetemnek létesítésekor időarányosan, illetve működése során folyamatosan rendelkeznie kell

a) az (1) bekezdésben meghatározott feladatok ellátásához szükséges, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói állománnyal és azon belül a megfelelő számú egyetemi tanárral és docenssel;

b) a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (e céloknak megfelelő épülettel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel és más eszközökkel).

4. § (1) Főiskola abban az esetben létesíthető, illetőleg működhet, ha egy tudományágban vagy művészeti területen képes és alkalmas

a) több szakon legalább hároméves főiskolai alapképzésre, általános és szakirányú továbbképzésre;

b) kutatási, illetve fejlesztési tevékenység folytatására; továbbá, ha

c) főiskolai tanárai doktori fokozattal rendelkeznek.

(2) A 3. § (2) bekezdésben foglalt feltételeket a főiskolákra is értelemszerűen alkalmazni kell.

4/A. § **Hatályon kívül helyezve (a továbbiakban: Hkh.)**

5. § Állami felsőoktatási intézményt az Országgyűlés létesíthet, alakíthat át és szüntethet meg.

6. § (1) Nem állami felsőoktatási intézmény a Országgyűlés hozzájárulásával (állami elismerésével) létesíthető.

(2) A nem állami felsőoktatási intézmények létesítésekor a létesítőnek időarányosan rendelkeznie kell a 3–4. §-okban foglalt személyi és tárgyi feltételekkel, valamint a folya-

matos működést biztosító gazdálkodási és pénzügyi feltételekkel.

(3) Nem állami felsőoktatási intézmény állami elismerését az Országgyűlés a 3–4. §-okban, továbbá a (2) bekezdésben meghatározott feltételek megíúsulása esetén vonhatja vissza.

(4) Az Országgyűlés nem állami felsőoktatási intézmény megszüntetéséhez, az alapító kérelemére, a (3) bekezdésben nem említett okból is hozzájárulhat.

3. FEJEZET

A felsőoktatási intézmények feladatai

7. § (1) A felsőoktatási intézmények feladata

- a) a felsőfokú szakemberképzés;
- b) felkészítés a nemzeti és az egyetemes kultúra közvetítésével az értelmiségi létre;
- c) felkészítés a tudományos ismeretek bővítésére és alkalmazására, művészeti és más alkotások, eredmények létrehozására; továbbá feladata
- d) a tudományok, a művészetek és a kultúra művelése és fejlesztése;
- e) az anyanyelvi és az idegen nyelvi ismeretek fejlesztése, a szaknyelvi ismeretek kialakítása.

(2) A felsőoktatási intézmények az (1) bekezdésben meghatározott feladatokat az oktatás, a továbbképzés, a tudományos kutatás, a művészeti és tudományos szervező tevékenység, a nemzetközi oktatási és tudományos kapcsolatok ápolása, valamint a tudományos és más szolgáltatások nyújtása, az egészséges életmód és testedzés feltételeinek biztosítása révén valósítják meg.

(3) Jogszabályokban meghatározott feltételek mellett a felsőoktatási intézmények természetbeni és pénzbeli juttatások, továbbá ösztöndíjak és más eszközök felhasználásával látják el képzési és kutatási feladataikat.

(4) Az állami felsőoktatási intézmény alapfeladatainak körét az (1) bekezdés alapján az intézménynek az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) szerint megalapozott tartalmú alapító okirata határozza meg.

(5) Az állami felsőoktatási intézmény alapfeladatai állami finanszírozásának módját és mértékét a 9/A–9/C. § rendelkezéseinek alkalmazásával kell megállapítani.

(6) Az állami felsőoktatási intézmény az államilag finanszírozott alapfeladatán túl is folytathat felsőfokú szakemberképzést költségterítéses szolgáltatásként, e törvény rendelkezései alapján.

(7) A nem állami felsőoktatási intézmények a fenntartó által meghatározott alapító okirat keretei között feladataikat maguk határozzák meg. A nem állami felsőoktatási intézmények felsőfokú szakemberképzését az állam az erre vonatkozó megállapodás alapján finanszírozza.

(8) A felsőoktatási intézmények az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést a képzési profiljuknak megfelelő szakterületeken, a törvényben előírt akkreditáció alapján folytathatnak.

(9) A felsőoktatási intézmények folytathatnak iskolai rendszerű szakképzést, felkészítést szakmai vizsgára, to-

vábbá szakmai vizsgát bonyolíthatnak le. E tevékenységre a szakképzésre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni. E képzésben részt vevők jogállása és e képzés finanszírozása megegyezik a szakképző iskola tanulóinak jogállásával és képzésfinanszírozásával. A felsőoktatási intézmények ezen túlmenően költségterítéses formában, illetőleg vállalkozási tevékenységként iskolarendszeren kívüli szakképzést is folytathatnak.

(10) A felsőoktatási intézmények költségterítéses szolgáltatásként, illetőleg vállalkozási tevékenységként – alapfeladataik ellátásának sérelme nélkül – külső megbízók, megrendelők számára oktatási, kutatási, fejlesztő, szaknácsadó, szolgáltató és egyéb feladatokat láthatnak el.

(11) A felsőoktatási intézmények – az intézményben folyó sajátos képzési tevékenységgel összefüggésben – a Felsőoktatási és Tudományos Tanács (a továbbiakban: FTT) véleménye alapján, az oktatási miniszter engedélyével fenntarthatnak közoktatási intézményt. E tevékenységre a közoktatásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A közoktatásban részt vevők jogállása és képzésfinanszírozása megegyezik a helyi önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmény tanulóinak jogállásával és finanszírozásával.

7/A. § (1) A felsőoktatási intézmények e törvény rendelkezései szerint – a szakképzésre vonatkozó jogszabályok figyelembevételével – akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést akkor folytathatnak, és ennek megfelelő bizonyítványt akkor adhatnak ki az Országos Képzési Jegyzék felsőfokú képzettségi szintre külön előírt követelményei szerint, ha az egyetemi-főiskolai képzési szintre való továbblépés lehetőségét a felsőoktatási intézmény saját keretei között biztosította, és a felsőfokú szakképzésben szerzett ismeretanyag egyharmada az egyetemi-főiskolai képzési szinten kreditértékként beszámítható. Az egyetemi-főiskolai képzésben szerzett ismeretanyagnak a felsőfokú szakképzésbe történő beszámítására ugyanezek a szabályok vonatkoznak.

(2) Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést az intézmények csak e törvény szerinti akkreditáció után indíthatnak.

8. § A felsőoktatás általános nyelve a magyar; képzés azonban bármely nemzeti és etnikai kisebbségi nyelven, és – részben vagy egészben – más nyelven is folyhat.

4. FEJEZET

A felsőoktatás pénzügyi rendszere és támogatása

9. § (1) Az állami felsőoktatási intézményekben a 7. § (1)–(4) bekezdésében foglalt feladatok ellátásának, a felsőoktatás fejlesztésének alapvető anyagi feltételeit az állam biztosítja a 9/A–9/F. §-ban foglalt rendelkezések szerint.

(2) Az állami felsőoktatási intézmények feladatai ellátásának forrásai:

- a) központi költségvetési támogatás;
- b) az államháztartás más alrendszereiből származó források;

c) az igénybe vett szolgáltatások díja, más hallgatói térítések, tandíj és költségterítés;

d) az alap- és vállalkozási tevékenység bevétele;

e) adomány jellegű és más bevételek, továbbá alapítványi források;

f) az e célra rendelkezésre álló kincstári, és ezen belül a 9/G. §-ban meghatározott vagyon.

(3) A működés és a fejlesztés pénzügyi forrásait központi költségvetési előirányzatként kell megtervezni. E forrásokból történő finanszírozásra, a velük való gazdálkodásra, a felhasználásukat bemutató beszámolásra a költségvetési szervekre vonatkozó előírásokat – a jelen törvényben foglaltakra figyelemmel – kell alkalmazni.

9/A. § (1) A hallgatói előirányzat – az államilag finanszírozott felsőfokú szakemberképzés területén – az állami felsőoktatási intézményekben magyar állampolgárságú és – nemzetközi megállapodás vagy jogszabály alapján azzal azonos elbírálás alá eső – külföldi állampolgárságú, első akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben, első alapképzésben, illetőleg első kiegészítő alapképzésben, valamint első szakirányú továbbképzésben részt vevő nappali tagozatos hallgatók, továbbá az első doktori képzésben nappali tagozaton részt vevők képesítési követelmények szerinti tanulmányi időszakára nyújtott támogatására szolgál.

(2) A hallgatók állami támogatásának előirányzatát az (1) bekezdésben megjelöltek létszáma, a költségvetési törvényben az egy főre megállapított hallgatói normatíva és a doktori képzésben részt vevők támogatási normatívája határozza meg. A hallgatói előirányzat másik részét képezi a hallgatók pénzbeli és természetbeni juttatásaira fordítandó egyéb állami támogatás: a köztársasági ösztöndíj, a tankönyv- és jegyzettámogatás, valamint a diákotthoni (kollégiumi) elhelyezés vagy az ezt kiváltó lakhatási támogatás is.

9/B. § (1) A képzési és fenntartási előirányzat a felsőoktatási intézmény kiadásainak az a része, amely az államilag finanszírozott, valamint költségterítéssel, illetve vállalkozási tevékenység keretében folytatott oktatási tevékenység ellátásához közvetlenül kapcsolódó feltételekről, továbbá az ettől el nem különíthető kutatási feltételekről való gondoskodást szolgálja. Ezen előirányzat részét képezi továbbá a felsőoktatási tevékenység infrastrukturális háttérének üzemeltetési feltételeit biztosító előirányzat is. A kiadási előirányzat tartalmazza a saját bevételt is.

(2) A képzési és fenntartási előirányzat részét képezi az az elkülönítetten megtervezett előirányzat is, amely a képzéshez szükséges gyakorlóiskola, klinika, tangazdaság, művészeti gyakorlóhely, valamint gyakorló óvoda működési költségeihez járul hozzá.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt előirányzat részét képező képzési és fenntartási normatíva (ezen belül a személyi juttatások) megállapítása az egyes képzési szakterületek fajlagos ráfordításának értékelésével, a teljesítménymutatók megállapításával és az államilag finanszírozott hallgatólétszám alapulvételével történik. A képzési és fenntartási normatíva alapján történő finanszírozás részletes szabályait kormányrendeletben kell meghatározni úgy, hogy az megteremtse a költségvetési támogatás és a hallgatói létszám

növekedés összhangját, valamint a képzési és fenntartási előirányzat, illetve a kiemelt előirányzatok tervezésekor érvényesüljenek a hallgatólétszám változásával, az egyes költségelemek eltérő alakulásával és a költségvetési támogatás meghatározásával összefüggő követelmények.

(4) Ha valamelyik képzés kreditként beszámítható valamely főiskolai vagy egyetemi képzésbe, akkor a kreditérték erejéig a magasabb képzési szint képzési és fenntartási normatíváját kell biztosítani.

(5) A képzési és fenntartási normatívák alapján számított előirányzat mértékét növelő tényezőket kell figyelembe venni:

a) a doktori képzésben részt vevők oktatói tevékenységének díjazására;

b) a nemzetközi megállapodás alapján hazánkban tanuló külföldi hallgatók magyar hallgatókkal azonos elvek szerinti finanszírozására;

c) a nemzetközi megállapodás alapján hazánkban tanuló külföldi hallgatók képzésének támogatására szolgáló összeget.

9/C. § Hkh.

9/D. § (1) A programfinanszírozási előirányzat az állami támogatásnak az a része, amely a felsőoktatási intézmény célprogramjaihoz, oktatáshoz kapcsolódó vagy azt kiegészítő tevékenységeihez való hozzájárulás, amely az új vagy egyedi sajátosságokkal rendelkező szakok és programok indításának, a tankönyvkiadásnak és taneszközfejlesztésnek, a sport- és kulturális tevékenységnek, valamint a nemzetközi kapcsolatoknak és egyéb intézményi és központi célfeladatoknak a támogatására szolgál. A programfinanszírozási előirányzat nem lehet kevesebb, mint a felsőoktatási intézmények éves képzési és fenntartási normatívája alapján számított képzési és fenntartási előirányzat öt százaléka. A programfinanszírozási előirányzat előre le nem kötött részéből támogatások csak pályázat útján nyerhetők. Lekötöttnek a nemzetközi, továbbá a legalább miniszteri szintű kötelezettségvállalás minősül.

(2) A korszerű, színvonalas tankönyvkiadás költségvetési többlettámogatásának évenkénti mértéke nem lehet kevesebb a képzési és fenntartási normatíva alapján számított támogatási előirányzat egy százalékánál, amely pályázati rendszerben kerül elosztásra.

(3) A felsőoktatásban tanuló hallgatók és oktatók szakmai könyvekkel, folyóiratokkal történő jobb ellátására évenként minimálisan az éves hallgatói normatíva alapján számított előirányzat öt százalékát kell többletforrásként előirányozni. A forrás elosztásának rendjét az oktatási miniszter rendeletben állapítja meg.

9/E. § (1) A felsőoktatási intézményekben folyó, a képzést tematikusan elkülönülten megalapozó kutatások, műszaki fejlesztések, valamint tudományos műhelyek támogatására, továbbá a doktori képzés keretében a doktori fokozat megszerzésére felkészítő programok feltételeinek biztosítására az éves központi költségvetési törvényben kutatási előirányzat áll rendelkezésre. A kutatási előirányzat összegét a felsőoktatási intézményekben teljes munkaidőben foglalkoztatott tudományos és művészeti fokozattal

rendelkező oktatók és kutatók, továbbá az államilag finanszírozott nappali doktori képzésben részt vevők együttes létszáma, valamint a kutatási normatíva szorzata alapján kell meghatározni. A kutatási normatíva nem lehet kisebb, mint a legalacsonyabb képzési és fenntartási normatíva kétszerese. E pénzeszközök elosztásánál a 111. § (6) bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A felsőoktatási intézményekben folyó kutatások minisztérium, országos hatáskörű szerv által kezelt más kutatási előirányzatból is támogathatók.

(3) A kutatási előirányzat elkülönítetten tartalmazza a Magyar Tudományos Akadémiától 1998. január 1. után átvett és a továbbiakban a felsőoktatási intézmény kutatóintézeteként, kutatócsoportjaként működő szervezeti egységek létesítmény-fenntartási, szakmai feladatait szolgáló előirányzatot.

9/F. § A fejlesztési előirányzat és a „Felsőoktatás Fejlesztési Alapprogramok” előirányzata a felsőoktatási intézmények beruházási, felújítási, infrastruktúra-fejlesztési kiadásaihoz, új felsőoktatási intézmények, illetőleg karok létesítésére biztosított támogatást, valamint e célra átvett pénzeszközöket, saját bevételeket tartalmazza.

9/G. § (1) Az állami felsőoktatási intézmény az államilag nem finanszírozott feladat ellátásával kapcsolatos bevétel felhasználásáról az Áht. keretei között saját maga dönt azzal, hogy

a) a költségterítéssel alap-, illetve vállalkozói tevékenység bevételeinek fedeznie kell az e tevékenységet terhelő összes kiadást, beleértve a kincstári vagyon használatáért járó térítést is;

b) a fennmaradó rész az intézmény gazdálkodási rendjében kizárólag az intézmény működésének és fejlesztésének, illetve képzési és kutatási tevékenységének céljaira fordítható.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény az intézmény javára tett alapítványi hozzájárulásként, adományként, ajándékozás jogcímén kapott vagy örökölt ingó és ingatlan vagyonnal (a továbbiakban együtt: felajánlott vagyon) rendelkezhet. Az e jogcímen történő vagyonszerzés illetékmentes.

(3) A felajánlott vagyon kizárólagosan a vagyonátruházó által megjelölt intézményt illeti, amelyet feladatainak ellátását segítő alapítványnak, illetve közalapítványnak át lehet adni.

(4) A felsőoktatási intézmény felajánlott vagyonát képező ingatlan vagyon elidegenítéséhez az intézményi tanács minősített többségű határozata szükséges azzal, hogy az ebből származó bevétel csak intézményfejlesztési, illetve átalakítási célra fordítható. A fejlesztési, illetve átalakítási cél megjelölése az intézményi tanács hatáskörébe tartozik.

(5) A felajánlott vagyon tekintetében nem kell alkalmazni a kincstári vagyon elidegenítésére vonatkozó szabályokat, e tekintetben a felsőoktatási intézmények nem tekintendők kincstári vagyongazdálkodóknak.

9/H. § (1) Az egyházi jogi személyek által létesített, államilag elismert felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: egyházi felsőoktatási intézmények) és az egyéb nem

állami létesítésű (alapítványi, magán) államilag elismert felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: magán felsőoktatási intézmények) a 7. § (1) bekezdése szerinti feladatok ellátásának feltételeit – az e §-ban megállapított állami hozzájárulás mellett – a fenntartó, illetve saját bevételeiből az intézmény köteles biztosítani. A fejlesztés feltételeiről való gondoskodás a fenntartó feladata, melyhez az állam hozzájárulhat.

(2) A magán felsőoktatási intézmények a felsőfokú szakemberképzési feladataikat e törvény rendelkezései alapján költségterítéssel szolgáltatásként, illetve vállalkozási tevékenységként végzik. A magán felsőoktatási intézmény külön megállapodás alapján államilag finanszírozott felsőfokú szakemberképzési feladatot is elláthat. A megállapodás tartalmazza, hogy az intézmény meghatározott hallgatólétszám alapján számított támogatásban részesül a következők szerint:

a) államilag finanszírozott hallgatói után a 9/A. § szerint kell biztosítani a hallgatói előirányzatot;

b) jogosult a 9/B. § (2) bekezdésének alapján a szakterületre megállapított képzési és fenntartási normatívára a megállapodásban rögzített hallgatói létszám alapján;

c) a programfinanszírozási előirányzatból támogatásban részesíthető.

(3) A (2) bekezdésben megjelölt tevékenységhez, illetve annak megkezdéséhez az állam támogatást nyújthat, ha az intézmény olyan feladatot kíván ellátni, melynek képzési tartalma az állami intézményekben folyó képzésektől jelentős mértékben eltér, vagy azt kiegészíti.

(4) Az egyházi jogi személyek által létesített államilag elismert felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: egyházi felsőoktatási intézmények) működéséhez, a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvényben meghatározott kárpótlásban érdekelt egyházak jogi személyei által létesített egyházi felsőoktatási intézmények fenntartásához és fejlesztéséhez – a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény rendelkezéseinek szem előtt tartásával, továbbá a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentsek között a Katolikus Egyház magyarországi közszolgálati és hitéleti tevékenységének finanszírozásáról, valamint néhány vagyoni természetű kérdéssel 1997. június 20-án, Vatikánvárosban aláírt Megállapodás kihirdetéséről szóló 1999. évi LXX. törvényre, és az abban foglaltaknak az azonos jogok érvényesítése érdekében az érintett egyházakra történő kiterjesztésére tekintettel – az állam a költségvetési támogatásokat azonos mértékben, a felsőoktatási célú pályázatokon való részvétel lehetőségét ugyanazon elvek szerint biztosítja, mint az állami felsőoktatási intézményeknek. Az egyházi felsőoktatási intézmények hittudományi és hitélettel összefüggő egyetemi szintű képzésére vonatkozó képzési és fenntartási normatíva megegyezik az egyetemi szintű bölcsész szakokra, a főiskolai szintű képzésben pedig a főiskolai szintű bölcsész-tanár szakokra nyújtott képzési és fenntartási normatívával.

(5) Az egyházi felsőoktatási intézmények államilag finanszírozott hallgatólétszámának megállapítására a 114/A. § rendelkezései vonatkoznak.

(6) Az egyházi felsőoktatási intézmények hittudományi és hitélettel összefüggő képzésben részesülő hallgatók képzésére fordított előirányzatot külön költségvetési előirányzatként kell megtervezni.

(7) Az (1) bekezdés szerinti nem állami létesítésű felsőoktatási intézményeknek juttatott állami támogatás felhasználásának ellenőrzésére az államháztartásról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 121. §-ának szabályai irányadóak.

10. § (1) A felsőoktatás állami támogatását a Kormány előterjesztése alapján az Országgyűlés az éves központi költségvetés az Oktatási Minisztérium, illetve a katonai felsőoktatás vonatkozásában a Honvédelmi Minisztérium, a rendvédelmi felsőoktatás vonatkozásában a Belügyminisztérium fejezetében határozza meg.

(2) Az egyes címek előirányzatainak megállapítása a 9. § és a 9/A–9/F. § szerinti előirányzatok tervezésén alapul.

(3) A felsőoktatási intézmények és feladatok költségvetési előirányzatára, tekintettel az államháztartás szerkezeti rendjére is, a Kormány tesz javaslatot.

(4) Az Oktatási Minisztérium – az (1)–(3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel – költségvetési javaslatát az FTT állásfoglalását is figyelembe véve terjeszti elő.

(5) Az államközi megállapodások alapján képzésben (teljes, illetve részképzés, doktori képzés) részesülő külföldi állampolgárok oktatásával kapcsolatos költségeket az Oktatási Minisztérium költségvetésében kell előirányozni.

10/A. § (1) E törvény alapján pályázati rendszerben Széchenyi István ösztöndíjban részesíthetők azok a minősített oktatók, akiket az oktatási miniszter által létrehozott kuratórium tudományos és oktatói teljesítményeik alapján arra érdemesnek ítél.

(2) Az ösztöndíj – amely személyi jövedelemadó köteles, de nem képezi a társadalombiztosítási járulék alapját – négy évre nyerhető el, és mértékét évente a költségvetési törvény határozza meg.

(3) Az ösztöndíjban részesíthetők számát a Kormány alapítja meg.

(4) Az ösztöndíj odaítélésének részletes rendjét, az ösztöndíjra jogosultak körét és a pályázat feltételeit miniszteri rendeletben kell megállapítani.

10/B. § (1) Annál az állami felsőoktatási intézménynél, amelynek gazdálkodása az alapfeladatok ellátását veszélyezteti, a gazdaságos működés feltételeinek megteremtésére rendezési eljárást kell lefolytatni.

(2) Az e törvény szerinti rendezési eljárás lefolytatásakor a felsőoktatási intézmény az Oktatási Minisztériumnak az eljárásban való részvételét kérheti.

(3) Ha a rendezési eljárás során elfogadott intézkedési terv megvalósítása sem vezet eredményre, kezdeményezni lehet az intézmény átalakítását, illetve megszüntetését.

(4) A rendezési eljárás lefolytatásának részletes szabályait kormányrendelet állapítja meg.

10/C. § A 9/D. §-ban, a 9/E. § (1) bekezdésében, továbbá a 10/A. § (2) bekezdésében foglalt előirányzatok elosztásának költségeire, a pályázatok előkészítésére és lebonyolítására az elosztásra kerülő pénzeszközök 5 százaléka fordítható.

5. FEJEZET

A felsőoktatási intézmények együttműködése, társulásai, szövetségei

11. § (1) A felsőoktatási intézmények feladataik körében együttműködhetnek más felsőoktatási, továbbá tudományos kutató, fejlesztő, tervező és egyéb intézményekkel, valamint gazdálkodó szervezetekkel. Az együttműködés feltételrendszerét szerződésben állapítják meg. Ellenkező kikötés hiányában az együttműködőnek az általa ellátott tevékenységrészért járó állami támogatás összegét át kell engedni.

(2) A felsőoktatási intézmények feladataikat az állami szervek, a Magyar Tudományos Akadémia, a tudományos kutatóintézetek, továbbá más szervezetek közreműködésével és támogatásával, a nemzetközi intézményrendszer tagjaként látják el.

(3) A felsőoktatási intézmények együttműködhetnek különösen a tantervek előkészítésében, a tudományos kutatási és fejlesztési feladatok kidolgozásában, a képzésben, a doktori képzésben és a doktori fokozat odaítélésének elbírálásában, valamint a habilitációs eljárás lefolytatásában más felsőoktatási intézményekkel és tudományos kutatóintézetekkel.

(4) A felsőoktatási intézmények – külön szerződés alapján – kutatói, illetőleg oktatási kapcsolatot létesíthetnek a Magyar Tudományos Akadémiával, illetőleg annak intézeteivel, továbbá más kutatóintézetekkel. A megállapodás célja lehet:

a) kutatócsoport alapítása a felsőoktatási intézményen belül;

b) akadémiai intézetnek és más kutatóhelynek a felsőoktatási intézményben kihelyezett tanszékeként való működése;

c) akadémiai intézeteknek a doktori képzésben való részvétele.

(5) A (4) bekezdésében említett együttműködés esetén:

a) az a) pontban említett esetben az akadémiai kutatóhely működéséhez szükséges személyi, dologi és működési költségeket a Magyar Tudományos Akadémia biztosítja;

b) a b) pont szerinti esetben a kihelyezett tanszék személyi költségeihez a felsőoktatási intézmény hozzájárul;

c) a c) pontban foglalt doktori képzésben részt vevő akadémiai intézeti munkatársakat e munkájukért – szerződés szerint – a felsőoktatási intézmény külön illetményben részesíti.

(6) A nem felsőoktatási intézménnyel történő együttműködés – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – a felsőoktatási intézmény feladatai közé tartozó képzés ellátására nem irányulhat.

11/A. § (1) Az egyetem és a főiskola székhelyén kívül abban az esetben folytatható egy vagy több szakon a képzés – a Magyar Akkreditációs Bizottság véleménye és a Felsőoktatási és Tudományos Tanács állásfoglalása alapján, az oktatási miniszter engedélyével –, ha a székhelyen kívüli – karokra nem tagozódó intézmények esetében az intézményhez, a karokra tagozódó intézmények esetében a karokhoz kapcsolódó – képzéshez a szakindítás feltételei rendelkezésre állnak.

(2) A határon túli képzés mint székhelyen kívüli képzés költségeit a programfinanszírozási előirányzat kialakításakor és elosztásakor kell figyelembe venni.

11/B. § (1) Két vagy több felsőoktatási intézmény együttműködésében megvalósuló közös képzés eredményeként – a 11/A. §-ban foglaltakra is figyelemmel – bizonyítvány, illetőleg oklevél adható ki, amelyet a szakindítási engedéllyel rendelkező intézmény bocsát ki. Egyetemi és főiskolai szak közös egyetemi oklevelet eredményező képzésére megállapodás nem köthető.

(2) Felsőoktatási intézmény és nem felsőoktatási intézmény közötti együttműködésben az oklevelek kiadására kizárólag a felsőoktatási intézmény jogosult, és felel a képzésre vonatkozó képesítési követelmények betartásáért.

(3) A felsőoktatási intézmény az államilag nem finanszírozott általános és szakirányú továbbképzési feladatát továbbképző intézet vagy más saját szervezeti egység létesítésével, továbbá együttműködési megállapodás alapján más formában (pl. alapítvány) is végezheti. Ez utóbbi esetben a szakirányú oklevél kiadására kizárólag a felsőoktatási intézmény jogosult, és felel a képzésre vonatkozó képesítési követelmények betartásáért.

12. § (1) A felsőoktatási intézmények együttműködésük elősegítése, szellemi és anyagi erőforrásaik koncentrált felhasználása, optimális hasznosítása érdekében társulásokat hozhatnak létre. Társulás más elnevezéssel is működhet. A társulás jogi személy.

(2) A társulásokban a Magyar Tudományos Akadémia intézetei és egyéb kutatóintézetek, továbbá más, a 49. §-ban meghatározott intézmények is részt vehetnek.

(3) A társulást alkotó intézmények összehangolt oktatási és kutatási tevékenységet folytathatnak (közös szakokat indíthatnak, közös kutatási feladatokat dolgozhatnak ki és hajthatnak végre), közös oktatási és kutatási szervezeti egységeket hozhatnak létre, közös számítóközpontot, eszközparkot, könyvtárat, valamint szociális, kulturális és sportlétesítményeket tarthatnak fenn, illetve létesíthetnek, továbbá egységes gazdasági és igazgatási szervezetet alakíthatnak ki.

(4) A társulás a csatlakozni kívánó intézmények szerződésével jön létre, amelyet a Kormány hagy jóvá.

12/A. § Hkh.

MÁSODIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK OKTATÓI, TUDOMÁNYOS KUTATÓI ÉS HALLGATÓI

6. FEJEZET

Oktatók és tudományos kutatók

13. § (1) Egyetemen és főiskolán egyetemi, illetve főiskolai tanári, docensi, adjunktusi és tanársegédi, valamint nyelvtanári, testnevelő tanári, művésztanári és kollégiumi

nevelőtanári, más oktatói, továbbá tudományos kutatói munkakörök szervezhetők.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt oktatói és tudományos kutatói munkaköröktől és elnevezésektől eltérő munkakört mind az állami, mind a nem állami felsőoktatási intézmény létesíthet.

14. § (1) Felsőoktatási intézményben oktató, illetve tudományos kutató az lehet, aki

a) egyetemi oklevéllel rendelkezik;

b) büntetlen előéletű és cselekvőképes;

c) az intézményi oktatói, tudományos kutatói vagy művészeti alkotói követelményeknek – beosztásához mérten – megfelel.

(2) Az egyetemi, illetőleg főiskolai tanársegéd, valamint az egyetemi, illetőleg főiskolai adjunktus kinevezése határozott időre – legfeljebb négy évre – szól. Az egyetemi és a főiskolai tanársegédek kinevezése egyszer, az adjunktusok kinevezése két alkalommal ismételhető meg.

(3) A felsőoktatási intézmény oktatói-kutatói követelményrendszerében határozza meg az alkalmazás, az előremenetel és a folyamatos alkalmasság követelményeit.

(4) A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában (a továbbiakban: Szabályzat) meghatározott egyes oktatói munkakörök kivételes esetben főiskolai végzettséggel is betölthetők.

15. § (1) A felsőoktatási intézményben – az intézményi tanács egyetértésével – nem magyar állampolgár is lehet oktató vagy tudományos kutató.

(2) A nem magyar állampolgárságú oktatókra és tudományos kutatókra egyebekben a 14. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

16. § (1) Az állami felsőoktatási intézményekben az egyetemi tanári és egyetemi docensi, valamint a főiskolai tanári és főiskolai docensi munkaköröket – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – nyilvános pályázat útján kell betölteni.

(2) Az intézményi tanács javaslatára egyetemi és főiskolai tanári munkakör határozott időre meghívás alapján is betölthető. Az általános követelményeket [14. §, 17. § (4) bekezdés, 18. § (2) bekezdés] azonban a meghívott oktatók tekintetében is megfelelően alkalmazni kell.

(3) Amennyiben az oktatói vagy tudományos kutatói munkakört pályázattal töltik be, a pályázati felhívást az intézmény vezetője bocsátja ki az e törvényben, valamint az intézményi Szabályzatban meghatározott feltételeknek megfelelően. Ha a munkakör betöltése meghívással történik, a meghívást nyilvánosságra kell hozni. A nyílt pályázatokat legalább egy hónapos határidővel kell meghirdetni.

17. § (1) Állami felsőoktatási intézménybe az egyetemi tanárt az intézményi tanács javaslata alapján, az oktatási miniszter előterjesztésére a köztársasági elnök nevezi ki, illetve menti fel.

(2) Az egyetemi tanári pályázatokat az intézményi tanács bírálja el. Több pályázó esetén az intézményi tanács a pályázatokat rangsorolja, és azt a személyt terjeszti fel kinevezésre, aki a legtöbb szavazatot, de mindenképpen a szavazatok abszolút többségét kapta.

(3) Az oktatási miniszter megtagadja a javaslat előterjesztését, ha a pályázati eljárás során jogszabálysértés történt. Erről, indokait is közölve, értesíti az intézményi tanácsot, és szükség esetén új pályázat kiírását kezdeményezi.

(4) Egyetemi tanárrá az nevezhető ki, aki – a 14. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – doktori fokozattal és habilitációval rendelkezik, tudományágának, illetve művészeti területének mértékadó hazai és nemzetközi körei előtt ismert, kiemelkedő tudományos kutatói, illetve művészi munkásságot fejt ki, iskolateremtő egyéniség, oktató és tudományos, illetve művészi tevékenységével igazolta, hogy alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben részt vevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, továbbá, aki idegen nyelven is képes előadás megtartására. Az egyetemi tanár jogosult a professzori cím használatára.

(5) Állami felsőoktatási intézményekben az egyetemi tanárt a köztársasági elnök az (1) bekezdésben meghatározott eljárás alapján a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.) meghatározott esetekben felmentheti.

(6) A köztársasági elnök felmenti az egyetemi tanárt, ha
a) elérte a hetvenedik életévét; vagy
b) a tudományos etika normáit súlyosan megsértette, vagy más okból vált méltatlanná az egyetemi tanári tisztség viselésére, s ezt fegyelmi eljárás keretében megállapították; vagy

c) azt az egyetemi tanár maga kéri.

(7) A (6) bekezdés a) és c) pontja esetében a felmentésre vonatkozó előterjesztés tényét elegendő bejelenteni az intézményi tanácsnak.

(8) Az egyetemi tanács, főiskolára kinevezett egyetemi tanár esetén a főiskolai tanács javaslatára a habilitáló egyetem, a nyugdíjba vonult egyetemi tanárnak „Professor Emeritus” címet adományozhat.

A címmel járó jogokról és kötelezettségekről az intézmény szabályzata, a juttatásokról kormányrendelet rendelkezik.

18. § (1) Állami felsőoktatási intézménybe a főiskolai tanárt – a 17. § rendelkezéseinek értelemszerű alkalmazásával – az oktatási miniszter előterjesztésére a miniszterelnök nevezi ki, és menti fel. Nem állami felsőoktatási intézménybe a főiskolai tanárt a fenntartó nevezi ki, illetve menti fel.

(2) Főiskolai tanárrá az nevezhető ki, aki – a 14. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – doktori fokozattal rendelkezik, szakmai (művészeti) tevékenysége kiemelkedő és szakterületének mértékadó körei előtt ismert, oktató, tudományos vagy szakmai, illetőleg művészeti tevékenységével igazolta, hogy alkalmas a hallgatók, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, idegen nyelven is képes előadás tartására. A habilitált főiskolai tanár jogosult a professzori cím használatára.

(3) A főiskolai tanár felmentésére a 17. § (5)–(7) bekezdésében foglaltakat megfelelő módon alkalmazni kell.

19. § (1) Egyetemi docenssé az nevezhető ki, aki – a 14. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – doktori fokozattal

rendelkezik, alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben részt vevők, a tanársegédek tanulmányi és tudományos munkájának vezetésére, idegen nyelven is képes előadás tartására, és megfelelő szakmai tudományos tapasztalattal rendelkezik.

(2) Főiskolai docenssé az nevezhető ki, aki – a 14. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – igazoltan elismert alkotó, kutató vagy kiemelkedő szakmai-gyakorlati tevékenységgel rendelkezik, alkalmas a hallgatók és a beosztott oktatók tanulmányi és tudományos munkájának irányítására, és idegen nyelven is képes előadás tartására.

20. § (1) Az egyetemi tanács az egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban nem álló habilitált személynek, valamint az egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban álló habilitált tudományos kutatónak egyetemi magántanári címet adományozhat.

(2) Az intézményi tanács az intézménnyel munkaviszonyban nem álló személynek címzetes főiskolai tanári címet adományozhat, amennyiben doktori fokozattal rendelkezik, és megfelel az intézmény Szabályzatában meghatározott feltételeknek.

(3) Az egyetemi magántanárnak és a címzetes főiskolai tanárnak szakterületén előadás-hirdetési joga van.

(4) Az egyetemi magántanári és a címzetes főiskolai tanári cím ugyanazon okokból vonható meg, mint az egyetemi és főiskolai tanári cím, az adományozással azonos ügyrend szerint.

21. § (1) Az oktató és tudományos kutató tekintetében a kinevezés, a megbízás, a besorolás, valamint a közalkalmazotti jogviszony, illetve a munkaviszony megszüntetése során követett eljárás részletes szabályait a jogszabályok keretei között a felsőoktatási intézmény állapítja meg.

(2) Az állami felsőoktatási intézmények közalkalmazottaira a közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

22. § (1) Az egyetemi tanár és a főiskolai tanár tekintetében a munkáltatói jogkör – a kinevezés és a felmentés kivételével – a felsőoktatási intézmény vezetője gyakorolja.

(2) A felsőoktatási intézmény (1) bekezdésben nem említett oktatóit és tudományos kutatóit a felsőoktatási intézmény vezetője nevezi ki, illetve menti fel. A kinevezés az oktatási szervezeti egység javaslatára, az intézményi tanács véleményére figyelemmel az intézményi Szabályzatban foglaltaknak megfelelően történik.

23. § A felsőoktatási intézmények oktatói és tudományos kutatói a szakterületekkel való kapcsolattartás érdekében a szakképzettségüknek megfelelő gyakorlati, szaktanácsadási tevékenységet is folytathatnak, a tevékenységre vonatkozó jogszabályok szerint.

24. § (1) A felsőoktatási intézmények oktatói számára tudományos kutatások, illetve művészi alkotó tevékenység végzése, továbbá egyéni tudományos továbbképzésük elősegítése érdekében – a felsőoktatási intézmény Szabályzatában meghatározottak szerint, legfeljebb azonban egyévi időtartamra – öt évenként oktatásmentes kutatási, alkotó időszak engedélyezhető.

(2) Az oktató, a kutatási időszak lejártával – az intézményi Szabályzatban meghatározottak szerint – kutatási eredményeit köteles bemutatni.

7. FEJEZET

A habilitációs eljárás

25. § (1) A habilitáció az oktatói és az előadói képesség, valamint a tudományos teljesítmény egyetemi megítélése.

(2) A habilitációs eljárás megindítását kérheti bárki, aki

a) doktori fokozattal rendelkezik, és

b) megfelel a 14. § (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott feltételeknek.

(3) A pályázó az egyetem habilitációs szabályzatában meghatározott módon ad tanúságot tudományos, szakmai eredményeiről, továbbá a doktori fokozat megszerzése után folytatott oktatói, kutatói, gyakorlati, alkotói teljesítményéről.

(4) A pályázó előadóképességét nyilvános, szabad előadásban vagy előadásokban – idegen nyelven is – bizonyítja.

26. § (1) Habilitációs eljárás lefolytatására valamely tudományterületen és tudományágban az az egyetem jogosult, amely doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére is jogosult.

(2) A habilitáció lefolytatására az egyetem habilitációs bizottságot hoz létre. Nagy létszámú egyetemeken a habilitációs bizottság karonként és szakonként is létrehozható.

(3) A habilitációs bizottság többségét az egyetem tanárai alkotják; a bizottságban az intézmény habilitált docenseinek egy képviselője és rajtuk kívül külső intézmények meghívott, doktori fokozattal rendelkező tagjai is legalább egyharmad arányban részt vesznek. A habilitációs eljárásra a 91. § (4) bekezdését alkalmazni kell.

(4) A bizottság elnöke egyetemi tanár; a bizottság a habilitáció és a dr. Habil. cím megadásáról tagjai többségének szavazatával dönt.

(5) A habilitációs eljárás részletes szabályait az egyetem Szabályzata állapítja meg.

8. FEJEZET

Hallgatók

27. § (1) A felsőoktatási intézmény hallgatója az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben, a főiskolai és egyetemi szintű alapképzésben, a szakirányú továbbképzésben, valamint a doktori képzésben részt vevő személy, függetlenül attól, hogy tanulmányait milyen oktatási formában végzi.

(2) A hallgató a felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyban áll. A hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre, és a bizonyítvány, illetőleg az oklevél kiállításának, az elbocsátás, az intézményből való kizárás kimondásának, illetve a hallgatói névsorból való törlésnek a napjáig tart. A hallgatói jogviszonyon alapuló, jogszabályban vagy a felsőoktatási intézmény Szabályzatában meghatározott

egyes jogok és kötelezettségek azonban az említett időpontok után is megilletik, illetőleg terhelhetik a hallgatót.

(3) A felsőoktatási intézményekben a hallgatók – a hallgatói jogviszonyból származóan – egyéni és kollektív jogokat gyakorolnak.

28. § (1) Szünetel a hallgatói jogviszony, ha a hallgató a tanulmányok folytatásához szükséges beiratkozást nem végezte el. Két év szüneteltetés után a hallgatót törlik a névsorból, hacsak a hallgató kérelmére a felsőoktatási intézmény nem engedélyezte a törlés mellőzését.

(2) A hallgatói jogviszonyon alapuló egyes jogok és kötelezettségek azonban – a hallgatói jogviszony szünetelése alatt – az intézményi Szabályzatban meghatározott módon megilletik, illetőleg terhelik a hallgatót, de ezen időszak alatt sem pénzügyi, sem természetbeni támogatásban nem részesíthető.

29. § (1) A diákigazolvány a hallgatói jogviszony fennállását tanúsító közokirat, amely

a) jogszabályban, illetőleg intézményi Szabályzatban meghatározott kedvezmények igénybevételére jogosít;

b) jogszabályban, illetőleg intézményi Szabályzatban vagy külső szervekkel való megállapodásban meghatározott jogok érvényesítését biztosítja;

c) jogszabályban, illetőleg intézményi Szabályzatban meghatározott információk tárolását szolgálja.

(2) A hallgató részére a diákigazolványt a beiratkozáskor kell kiállítani. A diákigazolvány típusait, valamint a diákigazolványra vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben határozza meg.

30. § (1) A felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatói e törvény, továbbá ennek felhatalmazása alapján megalkotott jogszabályok és intézményi Szabályzatok rendelkezései szerint az alábbi juttatásokban és kedvezményes szolgáltatásokban részesülhetnek:

a) ösztöndíj (pl. köztársasági, tanulmányi ösztöndíj);

b) pénzügyi szociális támogatás;

c) tankönyv- és jegyzettámogatás;

d) diákotthoni (kollégiumi) elhelyezés, illetve az ezt kiváltó lakhatási támogatás;

e) jogszabályban vagy az intézményi Szabályzatban megállapított további támogatások.

(2) Más oktatási formában részt vevő hallgatók számára is megállapíthat a Kormány rendeletben juttatásokat, kedvezményeket.

(3) A munkájuk mellett felsőfokú képzésben, továbbképzésben részt vevők számára kedvezmények (tanulmányi szabadság, munkaidő-kedvezmény, valamint egyes költségek megtérítése stb.) adhatók.

(4) A köztársasági ösztöndíj pénzügyi fedezetére az éves hallgatói normatíva országos keretösszege egy százalékának megfelelő összeget kell többlet-előirányzatként biztosítani.

(5) A tanulmányok támogatására felsőfokú képzésben (alap- és továbbképzésben) részt vevő és a felsőoktatási intézmény által folytatott felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgatóval természetes és jogi személy – a felsőoktatási intézmény ellenjegyzése mellett – tanulmányi szerződést köthet

a) a Munka Törvénykönyve 110. § alapján, vagy
 b) a szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény alapján a végzettség (oklevél, bizonyítvány) megszerzése utáni munkavégzés vagy szerzői (irodalmi, művészeti, tudományos és ezekkel rokon) alkotótevékenység teljesítése ellenében.

31. § (1) Az államilag finanszírozott felsőfokú képzésben részt vevő hallgatók e törvény rendelkezései szerint tandíjat és egyéb díjakat, az államilag nem finanszírozott képzésben részt vevő hallgatók pedig költségtérítést és egyéb díjakat fizetnek.

(2) A tandíjra, a költségtérítésre és az egyéb díjakra vonatkozó szabályokat

a) állami felsőoktatási intézmény, valamint nem állami felsőoktatási intézményben államilag finanszírozott felsőfokú képzés esetén kormányrendelet keretei között az intézmény Szabályzata,

b) nem állami felsőoktatási intézményben a felsőoktatási intézmény Szabályzata

állapítja meg.

(3) Az államilag finanszírozott felsőfokú képzésben részt vevő hallgatók számára a tandíjon felül csak olyan igénybe vett szolgáltatásokért állapíthatók meg díjak, amelyek nem kapcsolódnak a képesítési követelményekben, illetve a tantervekben foglalt tanulmányi kötelezettségek teljesítéséhez.

(4) A felsőoktatási intézmény a (2) bekezdésben meghatározott keretek között megállapított tandíjat a képzési idő alatt Szabályzatában meghatározott módon és mértékben változtathatja meg.

(5) A felsőoktatási intézményekben a hallgatók esélyegyenlőségének elősegítését

a) tandíjmentesség, illetve tandíjkedvezmény;

b) a tandíjfizetések, költségtérítések meghatározott összegére törvényben nyújtott személyi jövedelemadó-kedvezmény;

c) továbbá jogszabályokban szabályozott más formák biztosítják.

(6) Az államilag finanszírozott felsőfokú képzésben részt vevő hallgatók közül tandíjmentesség illeti meg a kormányrendeletben meghatározott módon:

a) az első alapképzésben, első kiegészítő alapképzésben részt vevő hallgatót, amennyiben tanulmányait a kormányrendeletben előírt módon teljesíti,

b) az első doktori képzésben részt vevőket első két tanulmányi évükben, amennyiben a Szabályzatban meghatározott oktatási tevékenységet folytatnak, illetve a harmadik tanulmányi évben,

c) a kormányrendeletben meghatározott egyéb esetekben.

9. FEJEZET

Az egyetemi és főiskolai oktatók, tudományos kutatók, hallgatók jogai és kötelességei

32. § (1) A felsőoktatási intézmények az oktatók, a tudományos kutatók és a hallgatók számára biztosítják az oktatás, a tudományos kutatás, a művészi alkotó tevékenység és a tanulás szabadságát.

(2) Az oktatók jogosultak, különösen

a) a tananyag meghatározására és az alkalmazott oktatási és képzési módszerek megválasztására a képesítési követelményeknek, a tantervi előírásoknak, valamint a szervezeti egységben kialakított munkamegosztásnak megfelelően;

b) a tantárgyi oktatási programok és a tananyag fejlesztésére;

c) a hallgatók tanulmányi munkájának és teljesítményének értékelésére;

d) az intézményi Szabályzatban meghatározott feltételek mellett a hallgatók megválasztására.

(3) A hallgatók joga különösen

a) a felsőoktatási intézmény, továbbá a szak megválasztása;

b) tanulmányaik ideje alatt az intézmény, továbbá a szak megváltoztatása;

c) más szakok, karok és felsőoktatási intézmények előadásain való részvétel, melyet a fogadó intézmény Szabályzata korlátozhat;

d) az előadók és más oktatók megválasztása, a párhuzamosan meghirdetett előadások, gyakorlatok, szemináriumok és más foglalkozások közötti választás, párhuzamos képzésben való részvétel – a képesítési követelmények által – meghatározott keretek között;

e) az oktatók munkájának véleményezése;

f) az intézményben rendelkezésre álló eszközöknek és az intézmény létesítményeinek (könyvtár, laboratórium, informatikai eszközök, sport, kulturális, szabadidő, egészségügyi és egyéb létesítmények) igénybevétele.

(4) A hallgatók vallása, világnézeti meggyőződése – felvételük szempontjából, illetve tanulmányaik folytatásának feltételeként – nem jelenthet előnyt vagy hátrányt. Nem vonatkozik ez a korlátozás a hitéleti képzésben részt vevő hallgatókra.

32/A. § (1) A tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató oktatók szakmai és érdekképviselői szerve az Országos Tudományos Diákköri Tanács.

(2) Az Országos Tudományos Diákköri Tanács feladata a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói tudományos tevékenység, a tudományos diákköri mozgalom országos képviselője és összehangolása, valamint az országos jellegű tudományos diákfórumok szervezése.

(3) Az Országos Tudományos Diákköri Tanács működését az általa megalkotott szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

(4) Az országos diákköri tevékenység támogatásának pénzügyi fedezetére az éves hallgatói normatíva országos keretösszege egy ezrelékének megfelelő összeget kell előirányzatként biztosítani.

33. § (1) A felsőoktatási intézmény oktatói, tudományos kutatói jogosultak, különösen

a) tudományos (művészeti) célú pályázat benyújtására;

b) a munkaköri feladataiból származó tudományos kutatási feladatok mellett a maguk választotta tudományos téma kutatására;

c) tudományos kutatási, illetőleg művészeti eredményeik közzétételére.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt személyek találmányainak szabadalmaztatására a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény rendelkezései vonatkoznak.

(3) A felsőoktatási intézmények hallgatói az (1) bekezdésben meghatározott jogokat tanulmányaik végzése mellett értelemszerűen gyakorolhatják.

34. § (1) A felsőoktatási intézmény minden oktatójának, tudományos kutatójának, hallgatójának és más foglalkoztatottjának joga, hogy

a) javaslatot tegyen a felsőoktatási intézmény életével kapcsolatos bármely kérdésben, s ezekre érdemi választ kapjon;

b) részt vegyen – közvetlenül vagy képviselője útján az intézmény Szabályzatában rögzített módon – az érdekét érintő döntések meghozatalában és az intézmény vezető testületeiben;

c) választó és választható legyen a felsőoktatási intézményben működő testületekbe;

d) az intézmények Szabályzatát követve használja a felsőoktatási intézmény létesítményeit, eszközeit és berendezéseit.

(2) A felsőoktatási intézmény oktatói, tudományos kutatói, hallgatói és más foglalkoztatottak észrevétellel, illetőleg panasszal fordulhatnak az intézmény tanácsaihoz és vezetőihez. E beadványok elbírálása után meg kell tenni a szükséges intézkedéseket és erről tájékoztatni kell a beadvány benyújtóját.

(3) A Szabályzatban biztosítani kell, hogy az oktatókat, a tudományos kutatókat, a hallgatókat és más foglalkoztatottakat, a felsőoktatási intézményen belül működő közösséget érintő döntés ellen – a munkaügyi szabályokra is figyelemmel – az érintettek, illetőleg a jogosultak az intézményen belül jogorvoslattal élhessenek.

35. § (1) A felsőoktatási intézmény oktatójának és tudományos kutatójának kötelessége, hogy a Szabályzatban meghatározottak szerint, beosztásának, a munkaköri leírásban részletezett kötelezettségeinek megfelelően

a) részt vegyen az intézmény oktatómunkájában, így különösen az oktatási foglalkozások (előadások, szemináriumok, gyakorlatok stb.) vezetésében, a vizsgáztatásban;

b) folytasson tudományos munkát;

c) vegyen részt az intézményi közéletben;

d) ellássa a választás által elnyert intézményi tisztséget, mely kötelezettség alól – indokolt esetben – az intézményi tanács adhat felmentést.

(2) Az egyetemi tanárok és a habilitált egyetemi docensek kötelesek részt venni, az (1) bekezdésen túl, a doktori képzési feladatok ellátásában, a habilitációs eljárás lefolytatásában.

(3) Az egyetemi tanárok, a habilitált egyetemi docensek és a doktori (Ph. D.) fokozottal rendelkező főiskolai tanárok kötelesek részt venni az oktatói utánpótlás képzésében és nevelésében.

(4) A felsőoktatási intézménynek az az oktatója, kutatója, aki az intézményi követelményrendszer előírásait nem teljesíti, munkaköre ellátására alkalmatlannak minősíthető.

35/A. § A doktori képzésben részt vevő hallgató oktatói feladatokat vállalhat. Az oktatói munkát végző doktori képzésben részt vevő hallgatót e tevékenysége során megilletik az oktatók jogai, és terhelik az oktatók kötelességei, továbbá oktatói munkájáért kormányrendeletben meghatározott külön díjazásban részesül.

36. § A hallgatóknak és az oktatóknak egyaránt kötelessége az intézmény tanulmányi és vizsgarendjének megtartása.

37. § A felsőoktatási intézmény oktatóinak, tudományos kutatóinak, hallgatóinak és más foglalkoztatottjainak is kötelessége a jogszabályok és a felsőoktatási intézmény szabályzatának megtartása, a rájuk bízott vagy az általuk használt eszközök rendeltetésszerű használata és védelme.

37/A. § (1) A hallgatónak a felsőoktatási intézmény Szabályzatában előírt módon el kell sajátítania és alkalmaznia kell az egészséget és a biztonságát védő ismereteket, továbbá jelentenie kell, ha balesetet vagy balesetveszélyt észlel.

(2) A hallgató számára biztosítani kell mindazokat az információkat és szolgáltatásokat, amelyek tanulmányai alatt beilleszkedését, egészséges életvitelét, egészségügyi ellátását szolgálják.

10. FEJEZET

A hallgatók fegyelmi felelőssége

38. § (1) Ha a hallgató a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, fegyelmi vétség miatt fegyelmi büntetésben részesíthető.

(2) Nem tekinthető fegyelmi vétségnek az olyan kötelességszegés, amelyhez a tanulmányi és vizsgaszabályzat fűz hátrányos következményeket.

39. § (1) A hallgató fegyelmi határozatban a következő fegyelmi büntetésben részesíthető:

a) megrovás;

b) a felsőoktatási intézmény fegyelmi szabályzatában meghatározottan, kedvezmények és juttatások csökkentése, illetőleg megvonása;

c) meghatározott időre eltiltás a tanulmányok folytatásától;

d) kizárás a felsőoktatási intézményből.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott büntetés időtartama az öt hónapot nem haladhatja meg; a c) pontjában meghatározott eltiltás időtartama legfeljebb négy félévnek megfelelő oktatási időszak lehet. Fegyelmi büntetés-ként a szociális támogatást megvonni nem lehet.

(3) Nem lehet fegyelmi eljárást indítani, ha a felsőoktatási intézménynek a fegyelmi vétségről való tudomásszerzése óta egy hónap, illetőleg a vétség elkövetése óta egy év már eltelt.

40. § (1) Fegyelmi eljárást az intézmény vezetője vagy a fegyelmi szabályzatban meghatározott más személy rendelhet el.

(2) Állami felsőoktatási intézményben a fegyelmi jogkör első fokon a felsőoktatási intézmény fegyelmi bizottsága, másodfokon a felsőoktatási intézmény vezetője vagy másodfokú fegyelmi bizottság gyakorolja.

41. § (1) Ha a fegyelmi eljárás alá vont személy ellen ugyanabban az ügyben büntető eljárás folyik, annak jogerős befejezéséig a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni, kivéve, ha a tényállás egyébként is tisztázható.

(2) A fegyelmi eljárást – az (1) bekezdésben foglaltak kivételével – egy hónapon belül be kell fejezni.

42. § A 39. § (1) bekezdésének c) és d) pontjaiban meghatározott fegyelmi büntetések tekintetében hozott jogerős határozatok a bíróság előtt megtámadhatók.

43. § (1) A fegyelmi eljárás részletes szabályait, ideértve a mentesülés eseteit és a mentesítési eljárást, az intézményi fegyelmi bizottság megalakítását, a tárgyalás és a bizonyítás szabályait, a védelem biztosításának, továbbá a fegyelmi tárgyalás nyilvánosságának kérdéseit, a felsőoktatási intézmény Szabályzatban állapítja meg.

(2) A fegyelmi bizottságban a hallgatói önkormányzat szavazati jogú képviselőjének mértéke legalább egyharmad.

11. FEJEZET

Kártérítési (anyagi) felelősség

44. § (1) A hallgató a tanulmányai folytatásával összefüggésben a felsőoktatási intézménynek, kollégiumnak, illetőleg a gyakorlati oktatásban (szakmai gyakorlaton) való részvétel során a foglalkoztatónak jogellenesen okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.

(2) Gondatlan károkozás esetén a hallgató felelőssége korlátozott; a kártérítés összege az éves hallgatói normatíva egyötödénél nem lehet több.

(3) Szándékos károkozás esetén a hallgató a teljes kárt köteles megtéríteni.

(4) A hallgató jegyzékkel vagy átvételi elismervénnyel – visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel – átvett dolgokban bekövetkezett hiányért, amelyeket állandóan őrizetben tart, kizárólagosan használ vagy kezel, teljes kártérítési felelősséggel tartozik. Mentessül a felelősség alól, ha a hiányt elháríthatatlan ok idézte elő.

45. § (1) Ha a hallgatót a tanulmányok folytatásával összefüggésben vagy a gyakorlati oktatás (szakmai gyakorlat) során kár éri, a felsőoktatási intézmény, illetőleg a 44. § (1) bekezdésében említett foglalkoztatók kötelesek a kárt megtéríteni. A felsőoktatási intézmény, illetőleg a foglalkoztató mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.

(2) Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltakat a felsőoktatási intézmény vagy a 44. § (1) bekezdésében említett foglalkoztató által szervezett foglalkozás (rendezvény) során bekövetkezett károkért való felelősségre is alkalmazni kell.

46. § (1) Az anyagi felelősség egyéb kérdéseiben a Polgári Törvénykönyvnek a kártérítésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

(2) A jogerős kártérítési határozatok bíróság előtt megtámadhatók.

HARMADIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK SZERVEZETE, MŰKÖDÉSE ÉS VEZETÉSE

12. FEJEZET

A felsőoktatási intézmények szervezete

47. § (1) A felsőoktatási intézmények – e törvényben meghatározott keretek között – a szervezetüket maguk alakítják ki úgy, hogy az alkalmas legyen az oktatási, tudományos kutatási, művészeti és egyéb feladataik ellátására, a gazdaságos működtetésre.

(2) Az egyetem és a főiskola karokra tagozódhat. Egyetemen főiskolai kar is működhet.

(3) A felsőoktatási intézményekben a képzés és a tudományos kutatás oktatási szervezeti egységben (tanszék, klinika, intézet stb.) folyik. A felsőoktatási intézmények szervezetében kutatóintézet, kutatócsoport is működhet.

(4) A felsőoktatási intézményhez kollégium, könyvtár, gyakorlóiskola és -óvoda, gyakorlóhely, tangazdaság, gyógyító, termelő, szolgáltató és más szervezeti egységek is tartozhatnak. A gyakorlóiskolák közoktatási és felsőoktatással összefüggő feladatokat is ellátnak.

48. § (1) Állami felsőoktatási intézményben kar létesítése és megszüntetése, nem állami felsőoktatási intézményben kar létesítésének és megszüntetésének elismerése a Kormány hatásköre. Az oktatási miniszter a Magyar Akkreditációs Bizottság (a továbbiakban: MAB) véleménye alapján, az FTT javaslatára teszi meg előterjesztését. Az oktatási, a kutatási és más szervezeti egységek létesítése és megszüntetése a felsőoktatási intézmény hatáskörébe tartozik.

(2) A felsőoktatási intézmények karainak felsorolását kormányrendelet tartalmazza.

49. § Felsőoktatási intézményhez tartozó oktatási, tudományos kutatási szervezeti egységet alapítvány, vállalat, illetőleg más szervezet vagy személy is létesíthet és támogathat. Erről az alapító és a felsőoktatási intézmény tanácsa megállapodást köt.

50. § (1) A felsőoktatási intézmények feladataik teljesítéséhez igazgatási, szervezési, pénzügyi, gazdasági, műszaki és más szolgáltató szervezeti egységeket létesíthetnek.

(2) A felsőoktatási intézmények a 37/A. § (2) bekezdésében meghatározott feladatok ellátását más intézményekkel való együttműködésben vagy saját szervezeti egység létrehozásával biztosítják.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezeti egységekben foglalkoztatottak rendszeres továbbképzését biztosítani kell.

MAB

13. FEJEZET

A felsőoktatási intézmények működése és vezetése

51. § A felsőoktatási intézmény szervezetéről és működéséről az egyetemi, illetőleg a főiskolai tanács Szabályzatot alkot.

(2) A Szabályzat tartalmazza és meghatározza a felsőoktatási intézmény oktatási és tudományos kutatási feladatait, az intézmény oktatóinak, tudományos kutatóinak, hallgatóinak jogait és kötelességeit, az intézmény vezetésének, ezen belül az önkormányzati szervek, a testületek és a vezetők feladat- és hatáskörét, az intézményi testületekben a képviselet és a választás rendjét, az intézmény szervezeti tagozódását, a hatáskörök intézményen belüli megoszlását, az intézményhez tartozó szervezeti egységeket; a működés és más intézményekkel létesített együttműködés szabályait, az intézmény által meghatározott más feladatok ellátásának szabályait; a Szabályzatba e törvény szerint tartozó más rendelkezéseket, így különösen a gazdasági vezető más jogszabályokban meghatározott jogainak gyakorlását. A felsőoktatási intézmény Szabályzatában a felsőoktatás minőségpolitikai követelményrendszerének megfelelően meghatározza minőségbiztosítási rendszerét.

(3) A Szabályzatnak része a hallgatók felvételi és átiratkozási, tanulmányi és vizsga-, juttatási és térítési, kollégiumi, illetőleg fegyelmi, kártérítési, baleset- és munkavédelmi szabályzata, a hallgatói önkormányzat szervezeti és működési szabályzata, továbbá a tudományos kutatásra, a művészeti alkotó tevékenységre, egyetemeken a doktori képzésre és a doktori fokozat megszerzésére, a habilitációs eljárásra vonatkozó szabályzat, valamint az oktatói-kutatói követelményrendszer, az oktatók hallgatói véleményezésének és a Magyar Köztársaság állami ünnepeiről szóló 1991. évi VIII. törvényben felsorolt, illetve az intézményi ünnepek és megemlékezések rendje.

(4) A (2) és (3) bekezdésben meghatározott tárgykörökről külön szabályzatokban is lehet rendelkezni.

(5) A felsőoktatási intézmény a szabályzatait, valamint azok módosítását megküldi az oktatási miniszternek.

52. § (1) Az egyetemet a rektor, a többkarú főiskolát a főiskolai rektor, a karokra nem tagozódó főiskolát a főigazgató (a továbbiakban együtt: az intézmény vezetője) vezeti. Munkáját helyettesek közreműködésével végzi.

(2) A felsőoktatási intézmény igazgatási szervezetének vezetője az intézmény vezetőjének alárendelt főtitkár. Kinevezésének módjáról, időtartamáról az intézmény Szabályzata rendelkezik.

(3) A felsőoktatási intézmény gazdasági szervezetének vezetője a gazdasági (fő)igazgató. A gazdasági (fő)igazgató az intézmény működésével összefüggő gazdasági és pénzügyi feladatok tekintetében az intézmény vezetőjének helyettese. Feladatait az intézmény vezetőjének közvetlen irányítása és ellenőrzése mellett látja el.

(4) Ha a Szabályzat úgy rendelkezik, a gazdasági (fő)igazgató látja el a főtitkári feladatokat is.

(5) A felsőoktatási intézményekben a rektorhelyettes, a főiskolai főigazgató-helyettes, a dékánhelyettes és az okta-

tási szervezeti egység vezetőhelyettesének megbízása határozott időre történik.

(6) Hkh.

53. § (1) A felsőoktatási intézmény vezető testülete az intézményi tanács.

(2) Az intézményi tanács hatáskörébe tartozik

a) az intézményi tevékenység elveinek meghatározása, illetőleg jóváhagyása, az intézmény fejlesztési tervének elfogadása;

b) az intézmény Szabályzatának megalkotása és más szabályzatainak jóváhagyása;

c) a tantervek meghatározása, illetve jóváhagyása;

d) tudományos programok meghatározása és kutatási eredmények értékelése;

e) a rektor, a főiskolai rektor, a főigazgató, illetve a gazdasági (fő)igazgató megbízásának és felmentésének kezdeményezése;

f) az egyetemi és a főiskolai tanárok kinevezésére és felmentésére előterjesztés;

g) a rektorhelyettesek és a főiskolai főigazgató-helyettesek megbízásának előzetes véleményezése;

h) az oktatási, a kutatási és más szervezeti egységek vezetői megbízásának véleményezése;

i) az egyetemi és főiskolai docensek kinevezésének véleményezése;

j) a főtitkár, valamint a gazdasági (fő)igazgató kinevezésének véleményezése;

k) javaslatétel kar alapítására, az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés programjára, alapképzésben és szakirányú továbbképzésben új szak képesítési követelményeire, valamint szakok indítására, továbbá doktori képzési programra.

(3) Az intézményi tanács dönt

a) az intézményi költségvetési javaslatokról és a jóváhagyott költségvetési előirányzatok felhasználásának elveiről;

b) az előző évi költségvetés teljesítéséről szóló beszámoló elfogadásáról;

c) a rendelkezésre álló vagyoni eszközök felhasználásának elveiről;

d) az intézmény gazdasági tevékenységére vonatkozó javaslatokról;

e) és értékeli a vagyonnal való gazdálkodást, az egész intézmény, különösen az oktatás és a tudományos kutatás fejlesztése tekintetében;

f) oktatási, kutatási és más szervezeti egységek létesítéséről, illetőleg megszüntetéséről;

g) a szakirányú továbbképzési szakok és az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzések indításáról, illetőleg az utóbbiak szakközépiskolával történő közös indításának jóváhagyásáról.

(4) Az intézményi tanács a (2) bekezdés c), d), f) és i) pontjában foglalt hatásköreit más testületekre ruházhatja át.

54. § (1) Az intézményi tanács működésének szervezeti és eljárási rendjét a Szabályzat határozza meg.

(2) Az intézményi tanácsot tizenöt napon belül össze kell hívni, ha azt az intézményi tanács tagjainak egyharmada írásban kéri.

(3) Az intézményi tanács ülésének előterjesztései, jegyzőkönyvei és határozatai – beleértve a gazdálkodásra vonatkozó dokumentumokat – az intézmény oktatói, tudományos kutatói, hallgatói és más dolgozói számára nyilvánosak.

55. § (1) Az intézményi tanács tagjainak legalább egyegyedét, de legfeljebb egyharmadát a hallgatók, legalább egyharmadát a tanárok és docensek képviselői alkotják. Az intézményi tanácsban a karok képviselőtét biztosítani kell.

(2) Az intézményi tanács elnöke egyetemen a rektor, a többkarú főiskolán a főiskolai rektor, a karokra nem tagozódó főiskolán a főigazgató. Hivatalból tagjai a karok vezetői (dékán, kari főigazgató) és az intézmény hallgatói önkormányzatának elnöke.

(3) Az intézményi tanács összetételét az (1) és (2) bekezdésre is figyelemmel a Szabályzat állapítja meg, és biztosítja az intézményi tanácsban más oktatók és foglalkoztatottak, valamint a hallgatói képviselőten belül a különböző képzési formákban, illetőleg a doktori képzésben részt vevő hallgatók képviselőtét is. Az intézményi tanács tagjainak számát úgy kell megállapítani, hogy az szakszerűen és hatékonyan működhessek.

(4) Az intézményi tanács munkájában részt vesznek állandó és alkalmankénti meghívottak is. Az állandó meghívottak az intézményi adminisztráció, a Közalkalmazotti Tanács, a reprezentatív szakszervezet(ek) és a képzésben érdekelt más szervezetek, intézmények és az érintett tárcák képviselői.

(5) Az intézményi tanács tagjait legalább egy, legfeljebb három évre választják.

(6) Az intézményi tanács tagja nem lehet olyan hallgató, aki vizsgakötelezettségének nem tett eleget, és emiatt az adott félévre nem iratkozhatott be.

56. § (1) A rektort az egyetemi tanárok közül az intézményi tanács döntése alapján az oktatási miniszter előterjesztésére a köztársasági elnök bízza meg, illetve menti fel.

(2) A többkarú főiskola rektorát, illetőleg a karokra nem tagozódó főiskola főigazgatóját az egyetemi tanárok, egyetemi docensek és főiskolai tanárok közül pályázat útján, a főiskolai tanács döntése alapján, az oktatási miniszter előterjesztésére a miniszterelnök bízza meg, és menti fel.

(3) Az állami felsőoktatási intézmények esetében az intézményi tanács azt a személyt terjeszti fel, aki a szavazatoknak több mint a felét megkapta. Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott előterjesztés megtételekor, illetőleg a döntés meghozatalakor a törvényességi feltételek meglétét kell vizsgálni.

(4) Az állami felsőoktatási intézmény vezetője az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott közalkalmazott – és a 110. § hatálya alá eső intézményeket kivéve – magyar állampolgárságú oktató lehet. Az intézményvezetői megbízatás 65 éves korig tölthető be.

(5) A rektor, a főiskolai rektor, illetőleg a főigazgató megbízása legfeljebb négy évre szól. A rektor, a főiskolai rektor, a főigazgató – pályázat alapján, megszakítás nélkül – egy ízben négy évre ismét megbízható. Újabb megbízásra csak az intézményi tanács által meghatározott időtartamú egy ciklus kihagyása után, új pályázat alapján kerülhet sor.

(6) A rektor, a főiskolai rektor és a főigazgató tekintetében a munkáltatói jogkör – a megbízás és a felmentés kivételével – az oktatási miniszter gyakorolja. Az intézmény vezetőjének visszahívással történő felmentését az intézményi tanács, a visszahívást az intézményi tanácsnál a miniszter is kezdeményezheti. A felmentés kezdeményezéséről az intézményi tanács minősített többséggel dönt. A munkáltatói jogkörök az intézményre részben átruházhatók.

56/A. § (1) Nem állami egyetem rektorát az egyetemi tanárok közül a fenntartó javaslata alapján – a törvényességi feltételek fennállása esetén – az oktatási miniszter terjeszti elő, és a köztársasági elnök bízza meg, illetve menti fel.

(2) Nem állami főiskola főigazgatóját, valamint a nem állami többkarú főiskola rektorát az egyetemi tanárok, egyetemi docensek és főiskolai tanárok közül a fenntartó bízza meg, és megbízását – a törvényességi feltételek fennállása esetén – az oktatási miniszter előterjesztése alapján a miniszterelnök erősíti meg.

57. § (1) Az intézmény vezetője az intézmény törvényes képviselője. Feladat- és hatáskörét a (2) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel az intézményi tanács a Szabályzatban határozza meg.

(2) Az intézmény vezetőjének feladat- és hatáskörébe tartozik, különösen

a) az intézményben folyó képzési és tudományos kutatási, művészeti, igazgatási és gazdasági tevékenység irányítása;

b) a személyzeti munka irányítása és a munkáltatói, illetőleg a kiadmányozási jogkör gyakorlása;

c) a intézmény rendelkezésére álló költségvetési előirányzatok, vagyon és más források feletti – jogszabályok szerinti – rendelkezés;

d) a kiadói és a terjesztői jogkör gyakorlása.

(3) Az intézmény vezetőjének a hatásköreit a Szabályzat a dékánra, a kari főigazgatóra, a gazdasági (fő)igazgatóra, a főtitkára, illetőleg más személyre átruházhatja.

58. § (1) Az intézmény vezetőjének feladatai ellátása és hatáskörének gyakorlása során általános utasítási, illetőleg intézkedési joga van; nem utasíthatja azonban sem az intézményi tanácsot, sem az intézményben működő más tanácsokat, ideértve a hallgatói önkormányzatot, illetőleg az intézményben működő érdekképviselői szervezeteket is.

(2) Az intézmény vezetője – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – megsemmisíthet minden olyan döntést, határozatot, intézkedést, amely jogszabályt sért. Akire a döntés sérelmes rendelkezést tartalmaz, az intézményi tanácshoz fellebbezhet.

(3) Az intézmény vezetője az intézményi tanács, az intézményi tanács pedig az intézmény vezetője jogszabálysértő döntéseinek megsemmisítése érdekében előterjesztéssel fordulhat az oktatási miniszterhez.

59. § (1) A felsőoktatási intézmény az általa ellátott, a 7. § (1) és (2) bekezdésében rögzített feladatai folyamatos – a felsőoktatási minőségpolitikai követelményrendszernek megfelelő – ellenőrzésére külön bizottságot hoz létre. A bizottság az intézményi tanács javaslattevő testülete, elnökét és tagjait az oktatók és kutatók köré-

ből a tanács három évre választja. A hallgatói önkormányzat a bizottságba – az intézményi tanács egyetértésével – képviselőt delegálhat.

(2) A bizottság évente rendszeresen értékeli a képzési követelmények érvényesülését, az intézményi hatáskörben indított szakirányú továbbképzési szakok és az akkreditált felsőfokú iskolai rendszerű szakképzések minőségét, a személyi és tárgyi feltételek fennállását, összegzi az oktatási és kutatási tevékenység eredményeit, és éves jelentését – intézkedési javaslataival együtt – az intézményi tanács elé terjeszti.

(3) A tanács a jelentést jóváhagyás után megküldi a MAB-nak. A jelentésben foglalt adatok – mint közérdekű adatok – nyilvánosak.

(4) Szabályzattal az intézményi és kari igazgatási, oktatási, tudományos, szervezési és más feladatok ellátására külön testületek (bizottságok, tanácsok, kollégiumok) létesíthetők az oktatók, a tudományos kutatók, a hallgatók és más dolgozók köréből. E testületekre a Szabályzatban az intézményi tanács, illetőleg a kari tanács egyes jogait átruházhatja, kivéve azokat, amelyek kizárólag az intézményi tanács, a rektor, a főiskolai rektor, a főiskolai főigazgató, a kari tanács vagy a dékán, illetve a kari főigazgató hatáskörébe tartoznak. A testületek megalakítását, feladatkörét, működését a Szabályzat határozza meg.

(5) A felsőoktatási intézményben – a Szabályzatában meghatározott módon – a társadalmi-gazdasági szféra képviselőiből és külső szakemberekből tanácsadó testületként Társadalmi Tanács működik. Feladata a társadalmi-gazdasági igények kielégítésére irányuló intézményi tevékenység figyelemmel kísérése, értékelése, a képzés és képzésfejlesztés véleményezése, az intézmény oktató és tudományos munkájával, fejlesztési tervével kapcsolatos javaslatok kidolgozása és a fejlesztési tervek véleményezése. Az állami támogatásban nem részesülő, valamint azon felsőoktatási intézményekben, amelyek kizárólag a 114. § szerinti hitélettel összefüggő képzést végeznek, a Társadalmi Tanács megalakításának kötelezettségétől a fenntartó egyetértésével el lehet térni.

13/A. FEJEZET

A felsőoktatási szövetség működése és vezetése

59/A–H. § Hkh.

14. FEJEZET

A karok és az oktatási szervezeti egységek működése

60. § Az egyetemi és főiskolai kar szervezetének és működésének szabályait a Szabályzat, illetőleg külön kari szabályzat állapítja meg. A kari szabályzatra e törvény 54–55. §-aira is figyelemmel az 51. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

61. § (1) Az egyetemen szervezett egyetemi kart a dékán, az egyetemen szervezett főiskolai kart és a főiskolán szervezett kart a kari főigazgató vezeti.

(2) A kar vezető testülete a kari tanács. A kari tanács véleményt nyilvánít, javaslatot tesz mindazokban az ügyekben, amelyek a kart érintik, és amelyek az intézményi tanács, valamint az intézmény vezetője feladat- és hatáskörébe tartoznak, és dönt a rábízott ügyekben.

(3) A kart a dékán, illetőleg a kari főigazgató képviseli. Feladatkörének meghatározásánál az 57. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(4) A dékánt az egyetemi tanárok és az egyetemi docensek közül, illetve a kari főigazgatót az egyetemi tanárok, egyetemi docensek és főiskolai tanárok közül a kari tanács választja pályázat alapján a rektor, illetve a főiskolai rektor véleményének meghallgatásával. A megbízás pályázat alapján – újraválasztással – egy ízben megismételhető. A kar által javasolt személyek megbízólevelét az intézmény vezetője írja alá és adja ki, legfeljebb négyévi időtartamra.

62. § (1) A kari tanács összetételére az 55. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A kari tanács elnöke a dékán, illetőleg a kari főigazgató; a kari tanács maga választja meg a titkárát.

63. § (1) A felsőoktatási intézmény oktatási, tudományos kutatási, művészeti szervezeti egységének vezetését a szervezeti egység tanácsával együttműködve a szervezeti egység vezetője (tanszékvezető, intézetigazgató) látja el. Vezetővé csak tanár vagy docens bízható meg.

(2) A felsőoktatási intézmény oktatási szervezeti egységében működő tanácsnak, valamint vezetőjének feladat- és hatáskörét, a tanács összetételét és tagjai megbízásának időtartamát a Szabályzat határozza meg.

(3) A szervezeti egység vezetőjének megbízásához a szervezeti egység tanácsának véleményét ki kell kérni.

(4) A szervezeti egység vezetőjének megbízása legfeljebb öt évre szól, amely – a (3) bekezdésben foglaltak szerint – további öt évre megismételhető. A második és további megismétléshez a kari, illetőleg az intézményi tanács minősített (két-harmados többségű) szavazással támogatott javaslata szükséges. Az intézményi szabályzat alapján a szervezeti egység vezetése rotációs elv alapján is megoldható. A szervezeti egység vezetését hatvanöt év feletti személy nem láthatja el.

(5) Más szervezeti egységek szervezetét, vezetését és működését a Szabályzat állapítja meg. A gyakorlóiskolák (–óvodák) vezetőit – külön jogszabályban meghatározott feltételekkel – a felsőoktatási intézmény vezetője bízta meg.

NEGYPEDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÖNKORMÁNYZATA (AUTONÓMIÁJA) ÉS FELÜGYELETE

15. FEJEZET

A felsőoktatási intézmények önkormányzata

64. § (1) A felsőoktatási intézmény dönt minden olyan intézményi ügyben, amelyet törvény vagy felhatalmazása alapján más jogszabály nem utal állami vagy helyi önkormányzati hatáskörbe.

(2) Az oktatás, a tudományos képzés, a művészeti tevékenység, a kutatás és a tanulás szabadságának biztosítása érdekében a felsőoktatási intézmények önkormányzati joga, különösen

- a) szervezeti és működési rendjük önálló kialakítása;
- b) az oktatók, a tudományos kutatók és a vezetők kiválasztása;
- c) a költségvetési támogatásra is figyelemmel a felvehető hallgatók számának megállapítása, továbbá a felvétel feltételeinek meghatározása, a hallgatók kiválasztása és felvétele;
- d) tantervek, tananyagok, képzési programok meghatározása, valamint bizonyítványok, végzettséget, illetőleg szakképesítést tanúsító oklevelek kibocsátása, továbbá kreditértékek beszámítása feltételeinek meghatározása az intézménybe való felvételkor, illetve átvételkor;
- e) tudományos kutatási programok kidolgozása, tudományos kutatási feladatok meghatározása és szervezése;
- f) a részére jóváhagyott pénzügyi eszközök, források és előirányzatok feletti rendelkezési jog, valamint a kezelésükben lévő vagyontárgyakkal kapcsolatos jogok gyakorlása;
- g) nemzetközi oktatási és kutatási kapcsolatok kialakítása és fejlesztése;
- h) az intézményben folyó oktató és kutató munka minőségét biztosító intézkedések bevezetése és ellenőrzése.

(3) Az egyetemek joga kiterjed a doktori képzésre és a doktori fokozat odaítélésére, a habilitációs eljárás szabályainak kidolgozására és az eljárás lefolytatására.

65. § (1) Az állam a felsőoktatással kapcsolatos feladatait a felsőoktatási intézményeknek az Alkotmányban és e törvényben szabályozott, valamint e törvény alapján megalkotott intézményi Szabályzatukban megállapított jogok, kötelezettségek és hatáskörök tiszteletben tartásával látja el.

(2) A felsőoktatási intézmények önkormányzatát sértő jogszabályok és egyedi döntések az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján az Alkotmánybíróság előtt megtámadhatók.

(3) A felsőoktatási intézmények és az állami szervek vagy a helyi önkormányzatok között felmerülő hatásköri vitákban az államigazgatási határozatok felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint az érintett felsőoktatási intézmény székhelye szerint illetékes bíróság jár el.

16. FEJEZET

A hallgatói önkormányzat

66. § (1) A hallgatói önkormányzat a felsőoktatási intézmény önkormányzatának részeként működik. A hallgatói önkormányzatnak tagja a felsőoktatási intézmény minden beiratkozott hallgatója, függetlenül attól, hogy tanulmányait milyen oktatási formában végzi.

(2) A hallgatói önkormányzat tisztségviselőit és képviselőit a hallgatók választják meg, ennek során minden hallgató választó, illetve választható. Érvényes a választás, ha azon legalább a hallgatók egynegyede részt vesz.

(3) A felsőoktatási intézmények Szabályzatukban határozzák meg azokat az ügyeket, amelyekben a hallgatói önkormányzat dönt, amelyekben egyetértése szükséges,

illetőleg amelyekben véleményének kikérése kötelező. A hallgatók a hallgatói önkormányzat részére biztosított jogokat választott képviselőik útján – a hallgatói önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzített módon – gyakorolják.

(4) A hallgatói önkormányzat a Szabályzat alapján és keretei között saját szervezeti és működési szabályzatát maga alkotja meg, és azt bemutatja az intézményi tanácsnak. Az intézményi tanács kifogást emelhet törvény- vagy szabályzatellenes rendelkezés ellen, illetőleg azt megsemmisítheti. Az intézményi tanács ilyen rendelkezése ellen a hallgatói önkormányzat panasszal fordulhat a felsőoktatási intézmény vezetőjéhez, ennek eredménytelensége esetén az oktatási miniszterhez.

(5) A hallgatói önkormányzat a felsőoktatási intézmény más szerveivel együttműködve látja el feladatait.

(6) A hallgatói önkormányzat működéséhez és a szabályzatban meghatározott feladatok elvégzéséhez a tárgyi és anyagi feltételeket az intézmény vezetése biztosítja, amelyek jogszerű felhasználását az intézmény vezetője ellenőrzi.

67. § (1) A hallgatói önkormányzat joga, különösen

- a) a szabályzatában meghatározott választás alapján képviselők küldése az intézményi és a kari tanácsba, valamint más vezető testületekbe;
- b) részvétel a felvételi bizottságok munkájában;
- c) javaslat a szabadon választható tantárgyak, szemináriumok bevezetésére;
- d) javaslat külső oktató (előadó) meghívására;
- e) részvétel a tudományos és szakmai diákkörök szervezésében; a dolgozatok közzététele;
- f) a szükséges feltételek megléte esetén a kulturális, szociális szervezeti egységek létesítése, megszüntetése, irányítása;
- g) a hallgatók hazai és külföldi oktatási, kulturális és tudományos képzési kapcsolatainak építése;
- h) az oktatói munka hallgatói véleményezése;
- i) a felsőoktatási intézmény sportlétesítményei hasznosításának véleményezése;
- j) részvétel a kollégiumok (diákokthoz) vezetésében;
- k) részvétel a hallgatók tanulmányi, ösztöndíj- és támogatási ügyeinek intézésében.

(2) A hallgatói önkormányzat más – elsősorban hallgatókat érintő – feladatok ellátására is felkérhető, döntési jogkörrel felruházható.

(3) A hallgatói önkormányzat egyetértést gyakorol:

- a) a tanulmányi és vizsgaszabályzat elfogadásakor, illetve módosításakor;
- b) az oktatás hallgatói véleményezésének rendjére alkotott intézményi szabályzat elfogadásakor, illetve módosításakor;
- c) a Szabályzatban rögzített hallgatói jóléti, kulturális, sport célú ingatlanok és intézmények, szervezeti egységek, helyiségek (kollégiumok, diákokthoz, klubok, hallgatói sportlétesítmények) rendeltetésszerű használatának megváltoztatásakor, megszüntetésekor és hasznosításával kapcsolatban.

67/A. § (1) A felsőoktatási intézmények hallgatóinak országos képviseletét a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (a továbbiakban: HÖÖK) látja el. A testület véleményt nyilváníthat, illetve javaslatot

tehet a felsőoktatást irányító közigazgatási és egyéb szervek részére a felsőoktatást érintő bármely kérdésben, továbbá ellátja a hallgatók képviselőt a felsőoktatás országos szervezeteiben.

(2) A HÖÖK a felsőoktatási intézményi hallgatói önkormányzatok küldötteiből álló testület, amely önmaga határozza meg szervezeti és működési szabályzatát. A szabályzatban rendelkezni kell a tisztagú elnökség és az elnök megválasztásának rendjéről, feladatairól. A felsőoktatási intézményi hallgatói önkormányzatokat intézményenként, illetve karonként egy-egy küldött képviseli.

(3) A HÖÖK, illetve elnöksége döntéseinek meghozatala előtt köteles a felsőoktatási intézmények adott kérdésben érdekelt szakmai hallgatói rétegszervezetek véleményét kikérni.

(4) A HÖÖK működésének pénzügyi fedezetére az éves hallgatói normatíva országos keretösszege másfelvételének megfelelő összeget kell az Oktatási Minisztérium fejezetében előirányzatként biztosítani.

(5) A felsőoktatási intézmények doktori képzésben részt vevő (a továbbiakban: doktorandusz) hallgatóinak képviselőt a Doktoranduszok Országos Szövetsége látja el. A testület a doktoranduszok sajátos – kutatói és oktatási feladatokból fakadó – helyzetét érintő kérdésekben véleményt nyilváníthat, illetve javaslatot tehet a felsőoktatást irányító közigazgatási és egyéb szervek részére.

17. FEJEZET

A felsőoktatási intézmények vezetőinek testületei

68. § (1) Az egyetemek képviselőiből álló Magyar Rektori Konferencia, Művészeti Egyetemek Rektori Széke, valamint a főiskolák képviselőiből alakult Főiskolai Főigazgatói Konferencia a felsőoktatási intézmények képviselői szervei, melyek véleményt nyilváníthatnak, illetve javaslatot tehetnek a felsőoktatást irányító közigazgatási és egyéb szervek részére a felsőoktatást érintő bármely kérdésben.

(2) Az (1) bekezdésben megnevezett testületeknek az illetékes rektorok, illetőleg a főiskolai főigazgatók a tagjai, akik a testületek tevékenységéről és határozatairól az intézményi tanácsot folyamatosan tájékoztatják.

(3) A testületek maguk határozzák meg szervezetük és működésük szabályait, ezekben megállapítják az elnök megválasztásának rendjét, a testületek képviselőire jogosultak körét, s a testületben a felsőoktatási intézmények képviselőire jogosultak körét.

(4) A testületek működésének gazdasági, igazgatási feltételeit a felsőoktatási intézmények biztosítják; az egyes intézmények által viselt költségek arányát szabályzat állapítja meg.

18. FEJEZET

A felsőoktatással kapcsolatos állami hatáskörök

69. § A felsőoktatás összehangolt fejlesztése, a magyar felsőoktatási rendszer egységének, a képzés alapvető követelményeinek biztosítása, valamint a nemzeti és nemzetközi

integrációs folyamatokba való bekapcsolódás érdekében a felsőoktatással, illetve a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatban az állam központi szervei, az országos felsőoktatási testületekre támaszkodva, a 70–74. §-okban foglalt feladatokat látják el.

70. § Az Országgyűlés

- a) meghatározza a felsőoktatás fejlesztési tervét;
- b) a költségvetési törvényben meghatározza a felsőoktatás éves fejlesztését és működési költségvetését;
- c) állami felsőoktatási intézményt létesít, alakít át és szünteti meg;
- d) nem állami alapítású felsőoktatási intézmény létesítéséhez, illetve megszüntetéséhez hozzájárul, illetve az elismerést megvonja.

71. § (1) A köztársasági elnök

- a) kinevezi és felmenti az egyetemi tanárokat;
  - b) megbízza és felmenti az egyetemek rektorait.
- (2) A köztársasági elnök hozzájárul a Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae kitüntetéssel való doktortá avatáshoz.

72. § A Kormány a felsőoktatással kapcsolatos feladatai körében

a) biztosítja az állami felsőoktatási intézményhálózat fenntartási, működtetési feltételeit, meghatározza a felsőoktatás-fejlesztés és a tudományos kutatás fejlesztésének államilag finanszírozott feladatait, és biztosítja az ezek megvalósulásához szükséges feltételeket;

b) állami felsőoktatási intézményben hozzájárul kar létesítéséhez, megszüntetéséhez, nem állami intézmények esetében kar létesítését, megszüntetését elismeri;

c) Hkh.

d) meghatározza az alapképzésben a képesítési követelményeket;

e) meghatározza a doktori képzés, a doktori fokozat odaítélésének eljárási szabályait, a képzésben részt vevők és a doktorok jogait és kötelességeit;

f) meghatározza a „Professor Emeritus” címmel járó állami juttatásokat;

g) meghatározza a habilitációs eljárás általános szabályait;

h) meghatározza a MAB szervezetét és működésének alapvető szabályait;

i) meghatározza a külföldi fokozatok, oklevelek, diplomák elismerésének, illetőleg azok honosításának feltételeit, és szabályozza az erre irányuló eljárást;

j) meghatározza az évente felvehető államilag finanszírozott hallgatói összlétszámot;

k) szabályozza az állami felsőoktatási intézményekben a hallgatók által fizetendő díjakat és térítéseket, a diákigazolvány kiállítása és az általa igénybe vehető kedvezmények szabályait;

l) meghatározza a hallgatók állami támogatásának rendszerét;

m) szabályozza a külföldi hallgatók hazai felsőoktatási intézményekben folytatott, illetőleg a külföldi ösztöndíjas tanulmányok egyes kérdéseit;

n) szabályozza a felsőoktatási intézmények létesítésének, megszüntetésének és működésük engedélyezésének rendjét,

o) meghatározza a felsőoktatás minőségpolitikai követelményrendszerét.

p) meghatározza a képesítési követelmények egységes irányelveit, szerkezeti és elkészítési rendjét,

r) meghatározza az egyes tudományterülethez tartozó tudományágakat.

73. § A miniszterelnök

a) kinevezi és felmenti a főiskolai tanárt;

b) állami főiskolán megbízza és felmenti, nem állami főiskolán megerősíti a főiskolai rektort, illetve főigazgatót;

c) megbízza és felmenti a MAB elnökét és tagjait.

d) Hkh.

74. § (1) Az oktatási miniszter a felsőoktatással kapcsolatos állami feladatai körében

a) részt vesz a felsőoktatási politika és fejlesztés állami döntéseinek előkészítésében, illetőleg kialakításában, irányítja az ágazat tudománypolitikáját, annak megvalósítását, koordinálja az országos tudománypolitikai koncepció kialakítását és ezzel összefüggésben előterjesztést tesz;

b) benyújtja a Kormányhoz az FTT állásfoglalása alapján a felsőoktatás éves költségvetési beszámolóját és támogatásának tervét;

c) törvényességi felügyeletet lát el a felsőoktatási intézmények felett, és ebben a jogkörében megsemmisíthet minden olyan intézményi szabályzatot, döntést, amely jogszabályba ütközik, továbbá a jogszabálysértő állapot megszüntetése érdekében intézkedhet. A nem állami felsőoktatási intézményeknél a jogsértő állapot megszüntetését a fenntartónál kezdeményezi;

d) az FTT képzési szakirányok fejlesztéséről kialakított véleménye figyelembevételével, a MAB állásfoglalása alapján engedélyezi alapképzésben a szak indítását, illetőleg visszavonja az engedélyt;

f) a felsőoktatási intézmény felkérésére közzéteszi a külön rendeletben meghatározott képesítési követelményeknek megfelelő szakirányú továbbképzési szakok, valamint az Országos Képzési Jegyzékbe felvett – jóváhagyott szakmai követelmények alapján javasolt – akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzések indítását az Oktatási Közlönyben;

g) az FTT állásfoglalása alapján dönt a különféle képzési szintek első évére felvehető államilag finanszírozott hallgatói létszámról, annak szakok, szakcsoportok és intézmények közötti megosztásáról. Az egyházi felsőoktatási intézmények esetében, az egyházi fenntartókkal – a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentsek között, valamint a Kormány és az egyházak között létrejött megállapodásokban rögzített létszámarányokat figyelembe véve – előzetes egyeztetést folytat az államilag finanszírozott hallgatói létszám intézmények közötti megosztásáról, majd ennek alapján az államilag finanszírozott intézményi létszámról megállapodást köt az egyházi felsőoktatási intézmények vezetőivel;

h) a MAB javaslatára meghatározott időre felfüggesztheti egyes intézményekben és szakokon a záróvizsgáztatási és oklevél-kiadási jog gyakorlását;

i) ellenőrzi az állam által rendelkezésre bocsátott támogatások és eszközök felhasználásának hatékonysá-

gát, továbbá jogszerűségét és a képesítési követelményeknek való megfelelést. Kialakítja az ellenőrzés szervezését és biztosítja az ellenőrzés eredményeinek – a vizsgált intézmény állásfoglalásának is helyet adó – nyilvánosságra hozatalát;

j) támogatja a felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatainak kialakítását és fejlesztését;

k) javaslatot tesz a Kormánynak a 72. § *a)* – *b)* pontjában foglalt feladataira, ellátja a felsőoktatás tervezésével kapcsolatos feladatokat;

l) szabályozza a Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae kitüntetéssel való doktorrá avatás alapvető feltételeit;

m) a MAB véleményének figyelembevételével engedélyezi külföldi felsőoktatási intézmény magyarországi működését;

n) szabályozza az FTT szervezetét, működésének alapelveit;

o) Hkh.

p) egyetértési jogot gyakorol – az intézményi tanács javaslatát követően és az intézményvezető által történő megbízás, illetőleg felmentés előtt – az állami felsőoktatási intézmény gazdasági (fő)igazgatójának megbízása és felmentése alkalmával. A gazdasági (fő)igazgató megbízása legfeljebb öt évre szól. A gazdasági (fő)igazgató – pályázat alapján, megszakítás nélkül – több alkalommal, ismét megbízható;

r) dönt e törvényben meghatározott egyéb esetekben;

s) az állami felsőoktatási intézményekben az intézményi tanács előterjesztése és a MAB egyetértő véleménye alapján – a törvényi feltételek fennállása esetén – előterjeszti az egyetemi és főiskolai tanárok kinevezését. A MAB ellenvéleménye esetén az előterjesztést újabb megfontolásra az intézménynek visszaküldi;

t) meghatározza az egyetemi és a főiskolai szintű alapképzési szakokból álló szakcsoportokat;

u) meghatározza a képzéssel, illetve az intézmény működésével kapcsolatos intézményi nyilvántartások és adatszolgáltatások körét és feltételeit

(2) Ha az oktatási miniszter előterjesztésében vagy döntésében eltér a MAB állásfoglalásától, köteles azt indokolni.

(3) Az (1) bekezdés *h)* pontja esetén a felsőoktatási intézmény hallgatói jogosultak bármely más, azonos képzést folytató – vagy ilyenek hiányában az oktatási miniszter által kijelölt – felsőoktatási intézményben záróvizsgát tenni. Felsőoktatási intézmény megszűnése esetén az oktatási miniszter felkérhet valamely más, azonos képzést folytató intézményt, hogy teremtsen meg a hallgatók számára a tanulmányok folytatásának lehetőségét, s ehhez a képzés finanszírozását biztosítja.

(4) Az oktatási miniszter az (1) bekezdés *c)* pontjában foglalt jogkörében hozott döntései – a közigazgatási határozatok felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint – bíróság előtt megtámadhatók.

74/A. § (1) Az oktatási miniszter törvényességi felügyeleti jogkörében vizsgálja, hogy a felsőoktatási intézmény szervezete, működése, döntéshozatali eljárása, illetőleg döntései megfelelnek-e a jogszabályoknak.

(2) Nem terjed ki az oktatási miniszter törvényességi felügyeleti jogköre azokra a döntésekre, amelyek alapján

a) munkaügyi vitának, illetve közalkalmazotti jogviszonyból származó vitának;

b) külön jogszabályban meghatározott bírósági vagy államigazgatási eljárásnak van helye.

(3) Az oktatási miniszter törvényességi felügyeleti jogkörében – határidő kitűzésével – felhívja az érintettet (nem állami felsőoktatási intézmény esetében a fenntartót is) a jogszabálysértés megszüntetésére. Az érintett (nem állami felsőfokú intézmény esetében a fenntartó is) köteles a felhívásban foglaltakat megvizsgálni, és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedésről vagy egyet nem értéséről a minisztert tájékoztatni.

(4) Ha a megadott határidőn belül intézkedés nem történik, a miniszter

– a jogszabálysértő Szabályzatot vagy döntést megsemmisíti,

– a felsőoktatási intézmény vezetőjének fegyelmi felelősségre vonását, illetve – a cselekmény jellegétől függően – bírósági eljárást kezdeményez.

75. § Az oktatási miniszter a felsőoktatási intézményt érintő – a hatáskörébe tartozó – ügyekben kikéri a felsőoktatási intézmény véleményét.

19. FEJEZET

Országos felsőoktatási testületek

76. § (1) Az FTT az oktatási miniszter felsőoktatással és tudományos kutatással kapcsolatos feladatainak ellátását segítő, javaslattevő, döntés-előkészítő és véleményező testülete.

(2) Az FTT az oktatási miniszter tanácsadó testületeként

a) véleményezi a felsőoktatás intézmény- és szakképzési rendszerének fejlesztésére, korszerűsítésére vonatkozó koncepciót;

b) állást foglal a felsőfokú szakemberképzés állami támogatásának, a támogatási rendszer korszerűsítésének elveiről;

c) véleményezi a teljesítménymutatók felsőoktatás területén érvényesítendő rendszerét;

d) munkaerő-piaci előrejelzések, az elhelyezési statisztikai adatok és a felsőoktatásba jelentkezők szakterületi megoszlása alapján készített szakterületi prioritásokat véleményezi és állást foglal a hallgatói létszám középtávú fejlesztésének elveiről;

e) véleményezi a felsőoktatás területén az Oktatási Minisztérium fejezetében finanszírozott tudományos kutatások prioritási szempontjait, összehangolva más országos kutatási programokkal;

f) javaslatokat dolgoz ki a felsőoktatással kapcsolatos bármely tárgyban;

g) ajánlásokat dolgoz ki a felsőoktatási intézmények részére a kormányzati szervek vagy felsőoktatási intézmények kezdeményezése alapján.

(3) Az FTT az oktatási miniszter felkérésére

a) véleményezi állami felsőoktatási intézmény, továbbá a karok létesítésére, megszüntetésére vonatkozó kérelmeket;

b) állást foglal az alapképzési és szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeinek és az alapképzési szakok indításának elveiről;

c) véleményt nyilvánít a felsőoktatás költségvetéséről, illetve a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolóról;

d) véleményt nyilvánít az évenként felvehető államilag finanszírozott hallgatólétszámról és annak megosztásáról;

e) véleményt nyilvánít a felsőoktatás területén a kutatási tevékenységet érintő valamennyi országos, állam által finanszírozott pályázat kiírásának feltételeiről és végrehajtásáról.

(4) Az FTT szakbizottságai a szakképzéssel kapcsolatos állásfoglalásaik meghozatalakor, kötelesek konzultálni az Oktatási Minisztérium, és a képzésben érdekelt egyes minisztériumok képviselőivel, és véleményüket kikérve, velük egyetértésben alakítják ki állásfoglalásukat.

(5) A felsőoktatási intézményeket érintő stratégiai jelentőségű állásfoglalásait és javaslatait az FTT nyilvánosságra hozza.

77. § (1) Az FTT huszonegy tagból áll. Az FTT tíz tagja a felsőoktatás által választott tudományos fokozattal rendelkező szakértő. Az FTT további tíz tagja a különböző felhasználói szervezetek szakértő képviselője, akiket a szakmai kamarák, a munkaadók, tudományos testületek (Magyar Tudományos Akadémia, kutatóintézetek), a budapesti és vidéki önkormányzatok választanak annak az elvnek a figyelembevételével, hogy a bizottságban bekövetkező személyi változások esetén minden képviselt rétegnek legalább egy képviselője maradjon. Az FTT egy tagja a miniszter küldötte. Az FTT tagja nem lehet a MAB tagja.

(2) Az FTT tagjainak megválasztásakor a nem állami intézmények arányos képviseletét biztosítani kell.

(3) Az FTT tagjait az oktatási miniszter három évre bízza meg. Az FTT elnökét tagjai közül – a tagok javaslatára – egyetértése esetén az oktatási miniszter bízza meg.

(4) Az FTT szakbizottságainak szakképzéssel kapcsolatos ülésén állandó meghívottként részt vesznek a képzésben érdekelt minisztériumok képviselői.

(5) Az FTT tagjainak névsorát a Magyar Közlönyben és az Oktatási Közlönyben közzé kell tenni.

78. § (1) Az FTT Képzési és Kutatási Stratégiai Szakbizottsága kilenc tagból áll. A bizottság tagjait az FTT elnökének javaslatára a testület szakértők közül választja meg három évre. A bizottság saját tagjainak sorából választja meg vezetőjét.

(2) Az FTT Finanszírozási Szakbizottsága kilenc tagból áll. A bizottság tagjait az FTT elnökének javaslatára az FTT szakértők közül választja meg három évre. A bizottság saját tagjainak sorából választja meg vezetőjét.

(3) A bizottságok munkájuk segítésére szakértőket kérhetnek fel, illetve eseti szakértői bizottságot hozhatnak létre. A bizottsági döntések előkészítése során biztosítani kell az adott kérdésben érintett felsőoktatási intézmények véleményének megismerését.

(4) Az FTT-nek és szakbizottságainak a működését az FTT Titkársága segíti. A Titkárság dolgozói közalkalmazottak. A Titkárság vezetője pályázat útján az FTT által kinevezett főtitkár. A főtitkár felett a munkáltatói jogokat – a kinevezés és felmentés kivételével – az FTT elnöke gyakorolja.

78/A. § (1) Az FTT Titkárságának koordinációjában működik az Országos Kredittanács Irodája, továbbá más, a felsőoktatás működését és fejlesztését elősegítő testületek vagy szervezetek.

(2) A „Felsőoktatás Fejlesztési Alapprogramok” Irodája felett a törvényességi felügyeletet az oktatási miniszter az FTT közreműködésével gyakorolja.

79. § (1) Az FTT vezetője és képviselője az FTT elnöke. Az FTT, valamint szakbizottságainak feladatkörét és működését érintő kérdésben csak az FTT elnöke adhat ki külső szervek részére állásfoglalást.

(2) Az FTT működésére vonatkozó részletes szabályokat az oktatási miniszter szabályozza.

(3) Az FTT működésének pénzügyi fedezetét az Országgyűlés az éves központi költségvetés az Oktatási Minisztérium fejezetében elkülönítetten biztosítja.

80. § (1) A felsőoktatásban a képzés és a tudományos tevékenység minőségének hitelesítésére és a minősítés elvégzésére a Kormány Magyar Akkreditációs Bizottságot hoz létre. A MAB a felsőoktatási intézmények, a tudományos kutatóintézetek és a felhasználói szféra legalább doktori fokozattal rendelkező képviselőiből áll. A MAB tagjai közül maga választja elnökét, aki nem lehet köztisztviselő.

(2) A MAB tagjait és elnökét az oktatási miniszter előterjesztésére a miniszterelnök három évre bízta meg. A megbízás egy ízben meghosszabbítható.

(3) A MAB mellett egy (legfeljebb tizenegy tagú) Nemzetközi Tanácsadó Testület működik. Tagjait a MAB állásfoglalását kikérve a MAB elnöke kéri fel.

(4) A MAB ülésein – tanácskozási joggal – a HÖÖK egy küldöttje is részt vesz.

(5) A MAB külső tagok bevonásával szakbizottságokat hoz létre. A szakbizottságokban a felhasználói szféra képviselői és esetenként külföldi személyek is részt vesznek.

(6) A MAB jogi személy, a magyar felsőoktatást szolgáló független szakmai testület, titkársága teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv. Működésének pénzügyi fedezetét az Országgyűlés az éves központi költségvetés keretében elkülönítetten biztosítja.

(7) A MAB szervezetének, működésének, valamint akkreditációs eljárásának szabályait, kormányrendelet állapítja meg. A MAB működése felett a törvényességi felügyeletet az oktatási miniszter gyakorolja.

(8) A MAB tagjainak névsorát a Magyar Közlönyben és az Oktatási Közlönyben közzé kell tenni.

(9) A MAB, illetve az FTT tagság összeférhetetlen a rektori, főiskolai rektori és a főiskolai főigazgatói tisztséggel. Az összeférhetetlenség létrejöttével a MAB, illetve az FTT tagjának megbízatása megszűnik.

81. § (1) A MAB

a) jóváhagyja a doktori iskolák működését, és dönt arról, hogy az egyetem melyik tudományterületen, azon belül mely tudományágban folytathat doktori képzést, ítélt oda doktori fokozatot;

b) állást foglal olyan kérdésekben, amelyek e törvény végrehajtása során az oktatás minőségét érintik.

(2) A MAB az oktatási miniszter, az FTT vagy felsőoktatási intézmény felkérésére véleményt nyilvánít

a) felsőoktatási intézmény létesítéséről, illetőleg elismeréséről;

b) kar létesítéséről, illetőleg elismeréséről;

c) a képesítési követelményekről;

d) alapképzésben a szakindítási engedély megadásáról;

e) az egyetem doktori, illetőleg habilitációs szabályzatáról;

f) arról, hogy a felsőoktatási intézményekben mely tudományágban, illetőleg művészeti területen vannak meg a feltételek a szakirányú továbbképzés, illetőleg az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés indításához és folytatásához;

g) a kreditrendszer alkalmazásának szabályozásáról;

h) külföldi felsőoktatási intézmény magyarországi működésének engedélyezéséről;

i) az oklevelek honosításáról, illetőleg egyenértékűsítéséről szóló nemzetközi egyezmények tervezetéről;

j) az egyetemi, illetve a főiskolai tanárok kinevezéséről

a 17. § (4) bekezdése, illetve a 18. § (2) bekezdése alapján.

(3) A MAB a felsőoktatási intézmény felkérésére közreműködik a doktori vizsgabizottságok és a habilitációs bizottságok külső tagjainak kijelölésében.

(4) A MAB rendszeresen, de legalább nyolcévenként hitelesíti (akkreditálja) az egyes felsőoktatási intézményekben a képzés és a tudományos tevékenység minőségét. Az alapképzési és a szakirányú továbbképzési szakok, továbbá az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzések, valamint a doktori iskolák működése alapján véleményt nyilváníthat arról, hogy az egyetemen mely tudományterületen, művészeti területen, főiskolán mely tudományágban, művészeti területen van meg az alapképzés, a szakirányú továbbképzés, az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, továbbá a doktori képzés feltétele. Az oktatási miniszter felkérésére soron kívül folytatja le az említett körbe tartozó és felkérésben megjelölt vizsgálatot, és adja meg értékelését. Ha a MAB azt állapítja meg, hogy a képzés színvonala miatt a felsőoktatási intézmény vagy annak bizonyos szakjai, programjai nem felelnek meg a képzési célnak, dönt a doktori iskola működésének felfüggesztéséről, illetve javaslatot tesz

a) az adott szakon (szakokon) a záróvizsgáztatási és oklevél kiadási jog gyakorlásának meghatározott időre történő felfüggesztésére vagy visszavonására, illetve nem állami intézmények esetében az állami elismerés visszavonására;

b) a felsőoktatási intézmény megszüntetésére vagy az állami elismerés visszavonására;

c) a szükséges intézkedések végrehajtásának meghatározott időn belüli ellenőrzésére.

(5) A MAB az akkreditációs értékeléshez bekérheti az intézmény képzési és tudományos tevékenységére vonatkozó adatokat. Megvizsgálja az 59. § (3) bekezdésében foglaltak szerinti jelentést az intézmény működésének és tevé-

kenységének szempontjából, és felhasználja azt az intézmény következő akkreditációs értékelése folyamán.

(6) A MAB ügyintézésének feladatait titkárság látja el. A titkárság vezetőjét – a MAB elnökének egyetértésével – az oktatási miniszter nevezi ki és menti fel, és adja ki részére a magasabb vezetői (főtitkári) megbízást. A titkárság dolgozói közalkalmazottak, a velük kapcsolatos munkáltatói jogokat – a gazdasági igazgató esetében a kinevezés és felmentés kivételével – a főtitkár, a főtitkár esetében – a kinevezés és a felmentés kivételével – a MAB elnöke gyakorolja. A titkárság vezeti az országos habilitációs és az országos doktori nyilvántartást, amelyek nyilvánosak.

(7) A MAB az (1), (2), (3), (4) bekezdésekben foglalt feladatai ellátásának módjáról és követelményeiről részletes folyamatleírást és eljárási időtartamot is tartalmazó eljárásrendet, valamint akkreditációs követelményrendszert dolgoz ki. A kidolgozott eljárási rendet és követelményrendszert nyilvánosságra hozza. Ezen szabályok megsértése esetén az Oktatási Minisztérium az eljárás megismétlésére kötelezheti a MAB-ot.

ÖTÖDIK RÉSZ

FELVÉTEL A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYBE

20. FEJEZET

A felvétel feltételei és eljárása

82. § Minden magyar állampolgárnak joga van – a 83. § keretei között – az általa választott felsőoktatási intézményben és szakon felsőfokú tanulmányokat folytatni.

83. § (1) Felsőoktatási intézménybe

a) alapképzésre és akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésre érettségi bizonyítvánnyal, illetőleg azzal egyenértékű középiskolai végzettséget tanúsító bizonyítvánnyal, továbbá felsőoktatási intézményben szerzett oklevéllel;

b) szakirányú továbbképzésre felsőoktatási intézményben szerzett és az adott felsőoktatási intézmény által meghatározott egyetemi vagy főiskolai oklevéllel;

c) doktori képzésre egyetemi oklevéllel vagy azzal egyenértékű oklevéllel lehet jelentkezni.

(2) Az ötévesnél hosszabb tanulmányi idejű egyetemi képzés alatt kivételesen engedélyezhető a doktori tanulmány megkezdése, ha a hallgató már a doktori képzés szakterületének minden tárgyából vizsgát tett.

(3) A felsőoktatási intézmény a felvételt az (1) bekezdésben meghatározott feltételeken túl – külön jogszabályokban meghatározott módon – további követelményhez, különösen az érettségi minősítéséhez, a középiskolai tanulmányok, középiskolai tanulmányi versenyek, illetve a felvételi vizsga, továbbá az e törvény szerinti akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés során elért eredményekhez, alkalmassági vizsgálatokhoz, munkaviszonyhoz, meghatározott munkakör betöltéséhez, meghatározott időtartamú szakmai gyakorlathoz, végzettséghez kötheti. A felsőoktatási intézmény a felvételi vizsgakövetelményeket legalább két évvel, az egyéb

feltételeket legalább egy évvel a bevezetésük előtt nyilvánosságra hozza. Az államilag finanszírozott és a költségterítéses képzésre jelentkezők azonos követelmények és feltételek alapján vesznek részt a felvételi vizsgákon.

(4) A felsőoktatási intézmények az intézményben folyó képzésről rendszeres tájékoztatást adnak; a felvételi követelményeket pedig évente, megfelelő időben közzéteszik.

(5) A felsőoktatási intézmény – az oktatási miniszternek az első évre felvehető államilag finanszírozott hallgatói létszám képzési szintek, valamint szakok, szakcsoportok szerinti megosztásáról az FTT állásfoglalásának figyelembevételével hozott döntése alapján – évenként állapítja meg a szakra, szakcsoportra, karra, intézménybe felvehető hallgatók létszámát

(6) A felsőoktatási intézménybe alapképzésre vagy a szakirányú továbbképzésre való felvételtől a felsőoktatási intézmény e célra szervezett bizottsága, a doktori képzésre való felvételtől az egyetem doktori tanácsa dönt. A bizottság, illetőleg a tanács felvételt megtagadó döntése ellen fellebbezéssel lehet élni, ha az jogszabályt vagy intézményi szabályzatot sért. A fellebbezést a felsőoktatási intézmény vezetője bírálja el. A fellebbezést elutasító döntés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

(7) A felsőoktatási intézmények a felvételi vizsgát tett, illetőleg a felvett jelentkezők névsorát és eredményeit az intézményben, a szokásos módon közzéteszik.

(8) A felvételi eljárás általános szabályait és a felsőoktatási intézmények feladatait az FTT állásfoglalása alapján a Kormány rendeletben állapítja meg. A felvételi vizsgák megszervezése és lebonyolítása – a rendeletben meghatározottak szerint – a felsőoktatási intézmények feladata. A kormányrendelet meghatározza azokat a minőségi követelményeket, amelyeket mind az államilag finanszírozott hallgatói létszámkeretre, mind a költségterítéses képzésre történő felvétel esetében teljesíteni kell, továbbá a külföldi állampolgárok magyar felsőoktatási intézménybe történő felvételi eljárásának általános szabályait. A hitéleti képzés tekintetében a kormányrendelet nem tartalmazhat előírást.

(9) A felvételi eljárással kapcsolatos állami és intézményi feladatok koordinálását és segítségét Országos Felsőoktatási Felvételi Iroda biztosítja.

(10) Az érettségi vizsga évében a felsőoktatási intézmény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 9. § (8) bekezdése alapján nem írhat elő írásbeli felvételi vizsgát a jelentkezőnek abból a vizsgatárgyból, amelyből az a magasabb szintű követelmények alapján tett érettségi vizsgát. A jelentkező azonban kérheti, hogy részt vehessen az írásbeli felvételi vizsgán.

HATODIK RÉSZ

FELSŐFOKÚ KÉPZÉS

21. FEJEZET

Képzési szintek, képesítési követelmények, tantervek

84. § (1) A felsőoktatási intézményekben akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, egyetemi és főiskolai

szintű alapképzés, általános és szakirányú továbbképzés, valamint doktori képzés folyhat nappali tagozaton, illetőleg más formában (pl. esti, levelező, távoktatás).

(2) A képzés szintjei:

a) akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés;

b) főiskolai szintű képzés

– főiskolai szintű alapképzés,

– főiskolai szakirányú továbbképzés;

c) egyetemi szintű alapképzés;

d) posztgraduális képzés

– egyetemi szakirányú továbbképzés,

– doktori, illetve mesterképzés.

(3) A főiskolák akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést, főiskolai szintű alapképzést, főiskolai szakirányú továbbképzést, az egyetemek akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést, főiskolai és egyetemi szintű alapképzést, szakirányú továbbképzést, doktori képzést, a művészeti egyetemek, valamint más egyetemek művészeti szakjainak mesterképzést folytatnak. A főiskolák egyes szakokon – a megfelelő akkreditációs eljárás alapján – egyetemi szintű alapképzést is folytathatnak.

(4) Távoktatásban a képesítési követelményekkel meghatározott, illetve szakindítási engedéllyel rendelkező alapképzési vagy szakirányú továbbképzési szakok vagy akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzések akkor indíthatók, ha a Magyar Akkreditációs Bizottság a felsőoktatási intézmény kérésére a képzés tananyaga, az oktatásban alkalmazott ismeretátadási, tanulási módszerek, az ehhez készített speciális taneszközök alapján azokat olyannak ítélte, amelyek birtokában a képesítési, illetve képzési követelmények teljesíthetők.

85. § (1) Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben felsőfokú szakképesítést igazoló bizonyítványt a szakmai követelmények szerinti legalább kétéves képzésben lehet megszerezni.

(2) A főiskolai végzettséget a képesítési követelmények szerinti legalább hároméves nappali képzésben lehet megszerezni.

(3) Az egyetemi végzettséget a képesítési követelmények szerinti, legalább négyéves nappali képzésben lehet megszerezni.

(4) Az egyetemi alapképzés képesítési követelmények szerinti tanulmányi ideje az öt évet kivételes esetben haladhatja meg. A főiskolai alapképzés képesítési követelmények szerinti tanulmányi ideje négy évnél hosszabb nem lehet.

(5) A szakirányú továbbképzés a képesítési követelmények szerint, nappali képzés keretében legalább egy, de legfeljebb három év.

(6) Más oktatási formákban a képzési idő – az alkalmazott oktatási formától és módszerektől függően – a (2)–(3) és (5) bekezdésben meghatározott időtartammal azonos vagy hosszabb.

(7) A doktori képzésben a tanulmányi idő tartama három év.

(8) A főiskolai végzettség a képesítési követelmények szerint feljogosít a tanulmányok egyetemi folytatására.

86. § (1) A felsőoktatási intézményben megszerezhető végzettség, illetőleg a szakképesítés szakmai követelményeit a képesítési követelmények határozzák meg.

(2) Az alapképzésben és a szakirányú továbbképzésben a képesítési követelmények szakok szerint tartalmazzák a képzési cél meghatározását, az oktatóndó főbb tanulmányi területeket és ezek arányait, a képzési időt félévekben meghatározva, a legkisebb teljesítményt összoraszámban, illetve kreditben vagy egyéb megfelelő számítási módon meghatározva, a szigorlati tárgyakat, a záróvizsga típusát, tárgyait, eredményének kiszámítási módját, a szakdolgozat, diplomamunka követelményeit, a végzettség szintjét, a szakképzettséget és a hozzájuk kapcsolódó cím megnevezését, továbbá a szak (szakterület) szempontjából lényeges más rendelkezéseket.

(3) A doktori fokozat megszerzésének feltételeit az egyetem a doktori szabályzatában állapítja meg.

87. § (1) Az alapképzésben és a szakirányú továbbképzésben a részletes oktatási és tanulmányi követelményeket, továbbá a képzés részletes szabályait – különösen a képzési szakaszokat, a szigorlati és a záróvizsga tárgyakkal előírt tanegységek, kreditek számát, a kötelező vizsgákat, szigorlatokat, az ismeretek ellenőrzésének rendszerét, a rész tanulmányok beszámítását, az egymásra épülő ismeretellenőrzési formákat – a tantervek, az egyes tantárgyak keretében elsajátítandó ismereteket pedig a tantárgyi programok határozzák meg.

(2) A tanterv és a tantárgyi programok összeállításánál a képesítési követelmények mellett figyelemmel kell lenni a nemzetközi szokásokra, normákra, a szak jellegétől függően a gyakorlati, szakmai követelményekre.

22. FEJEZET

A tanulmányi és vizsgarend általános szabályai

88. § A hallgatók tanulmányi és vizsgarendjét a felsőoktatási intézmény e törvény keretein belül, Szabályzatban maga állapítja meg.

89. § (1) A hallgatók tanulmányi és vizsgaügyeiben egyaránt a felsőoktatási intézmények járnak el. Az első fokon eljáró intézményi testületben ötvenszázalékos hallgatói részvételt, szavazati joggal biztosítani kell.

(2) Az első fokon hozott határozat ellen a hallgató, a kézhezvétel után tizenöt napon belül – a tanulmányi követelmények teljesítésére vonatkozó értékelés kivételével – a Szabályzatban rögzítettek szerint, halasztó hatályú fellebbezéssel élhet.

(3) A másodfokú határozattal szemben további fellebbezésnek nincs helye.

(4) A tanulmányi követelmények teljesítésére vonatkozó értékelés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

90. § (1) Az adott képzési célhoz igazodó, egymásra épülő ismeretellenőrzési formákat (vizsgákat) a képesítési követelmények, valamint a tanterv határozza meg.

(2) A tananyag ismeretének értékelése, általában

a) öt fokozatú: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);

b) három fokozatú: kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg minősítéssel történhet.

(3) A felsőoktatási intézmény Szabályzatában a tanulmányi követelmények teljesítésének ellenőrzésére és értékelésére más rendszert (pl. halmozott pontozás, tanegység, kredit) is választhat; ebben az esetben is biztosítani kell azonban a (2) bekezdésben foglalt ellenőrzési, értékelési rendszerrel való összehasonlíthatóságot.

23. FEJEZET

A doktori képzés és fokozatszerzés

91. § (1) Az egyetem doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére azon a tudományterületen, illetőleg tudományágban jogosult, amelyben arra való alkalmasságát a MAB állásfoglalásában elismerte.

(2) A doktori képzés szervezésére és a fokozat odaítélésére az egyetem doktori tanácsot hoz létre; nagy létszámú egyetemeken a doktori tanács karonként és szakonként is létrehozható. A doktori tanácsnak tanácskozási jogú tagja a doktori képzésben részt vevő hallgatók által választott egy képviselő.

(3) A doktori tanács valamennyi tagjának doktori fokozattal kell rendelkeznie; a tanács tagja lehet az is, aki az egyetemnek nem dolgozója.

(4) A doktori eljárásban nem vehet részt az a személy, aki a pályázóval függelmi, hozzátartozói viszonyban van, vagy akitől az ügy tárgyilagosságból elbírálása egyéb okból nem várható el.

92. § (1) A doktori fokozat egyetemi szervezett képzésben való részvétel keretében, illetve egyéni felkészülés alapján szerezhető meg.

(2) A doktori fokozat megszerzésének feltételei:

a) az egyetemi doktori szabályzat alapján előírt kötelezettségek teljesítése, továbbá a doktori vizsgák (szigorlatok) eredményes letétele;

b) az önálló tudományos munkásság – cikkekkel, tanulmányokkal vagy más módon történő – bemutatása;

c) két idegen nyelvnek a tudományterület műveléséhez szükséges ismeretének igazolása;

d) a fokozat követelményeihez mért tudományos feladat önálló megoldása; értekezés, alkotás bemutatása; az eredmények megvédése nyilvános vitában.

(3) Az egyetem doktori tanácsa felmentést adhat bármely pályázónak a szervezett képzésben vagy a képzés egy részében való részvétel alól.

93. § (1) Doktori szigorlatot szigorlati (vizsga)bizottság előtt kell tenni. A szigorlati bizottságot a doktori tanács doktori fokozattal rendelkező személyekből hozza létre. A szigorlati (vizsga)bizottság legalább egyharmada az egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban nem álló külső szakember.

(2) A doktori munkát bírálóbizottság előtt nyilvános vitában kell megvédeni. A doktori munka bírálóbizottságának elnöke az egyetem szakmailag illetékes tanára; a bizottság tagjait a doktori tanács – az (1) bekezdésben foglaltak értelemszerű alkalmazásával – jelöli ki.

(3) A doktori fokozat megszerzésére irányuló eljárásban hozott határozatok kizárólag jogszabálysértés, illetőleg az

egyetemi doktori szabályzat megsértése miatt fellebbezhetőek meg.

94. § (1) A doktori fokozat odaítéléséről vagy elutasításáról központi nyilvántartást kell vezetni. Ennek megszervezése a MAB feladata. A nyilvántartás mindenki számára nyilvános.

(2) A doktori képzés és a fokozat odaítélésének részletes szabályait az egyetem doktori szabályzata állapítja meg.

24. FEJEZET

Záróvizsgák, oklevelek és címek

95. § (1) A hallgató tanulmányait az egyetemi és a főiskolai szintű alapképzésben, valamint a szakirányú továbbképzésben záróvizsgálattal, az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben szakmai vizsgával fejezi be.

(2) A záróvizsga a felsőfokú iskolai végzettség megszerzéséhez szükséges tudás (készség) ellenőrzése és értékelése, amelynek során a jelöltnek arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

(3) A záróvizsga

a) szakdolgozat (diplomamunka) elkészítéséből és megvédéséből;

b) a képesítési követelményekben előírt írásbeli, illetőleg szóbeli vizsgából;

c) egyes szakokon meghatározott gyakorlatok elvégzéséből áll.

(4) A záróvizsgára bocsátás feltétele:

a) a tantervben előírt vizsgák eredményes letétele és más tanulmányi követelmények teljesítése, vagy az előírt kreditértékek megszerzése;

b) az intézmény által előírt nyelvismeret megszerzésének igazolása.

(5) A záróvizsga típusát és eredményének kiszámítási módját, a záróvizsga jellegétől függően a képesítési követelmények határozzák meg.

(6) Az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben szakmai vizsgát kell tenni a szakképzési törvény vonatkozó szabályai szerint.

96. § (1) A záróvizsgát vizsgáztató bizottság előtt kell tenni.

(2) A záróvizsga-bizottságnak az elnökön kívül legalább két tagja van.

(3) A záróvizsga-bizottságot úgy kell összeállítani, hogy legalább egy tagja külső szakember legyen.

(4) A záróvizsga írásbeli részének módszerét és az elbírálás módját a Szabályzat határozza meg.

(5) A záróvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

(6) Az azonos szakterületen működő intézmények (karok, szakok) közös vizsgabizottságot is létrehozhatnak.

97. § (1) Sikeres záróvizsga alapján a felsőoktatási intézmény a hallgató számára oklevelet állít ki. Az oklevél a Magyar Köztársaság címerével ellátott közokirat, amely tanúsítja a tanulmányok sikeres elvégzését, az oklevélben megnevezett szakon.

(2) A felsőoktatási intézmények az oklevelet – a (3) és (4) bekezdésekre figyelemmel – hagyományaiknak megfelelő formában és tartalommal oly módon adják ki, hogy az azonosítható és ellenőrizhető legyen.

(3) Az oklevél tartalmazza a kibocsátó felsőoktatási intézmény nevét, az oklevél birtokosának nevét, születésének helyét és idejét, a végzettség, illetve az odaítélt fokozat és a tanulmányi szakirány (szak, szakképzettség), a képzési forma megnevezését, a kibocsátás (avatás) helyét, évét, hónapját és napját. Tartalmaznia kell továbbá a felsőoktatási intézmény vezetőjének (illetőleg a Szabályzatban meghatározott intézményi, kari vezetőnek), a záróvizsga-bizottság vagy a doktori szigorlati bizottság elnökének az eredeti aláírását, az intézmény pecsétjét, továbbá mindazokat az adatokat, amelyeket a felsőoktatási intézmény Szabályzata feltüntetni rendel. Oklevél vagy bizonyítvány kibocsátásakor a kormányrendeletben meghatározott képesítés elnevezését csak az adott szak indítására engedéllyel rendelkező felsőoktatási intézmények használhatják.

(4) Az oklevelet magyar nyelven vagy magyar és latin nyelven, nemzeti és etnikai kisebbségi képzés esetében a nemzeti és etnikai kisebbségek nyelvén, továbbá – kivételesen, a felsőoktatási intézmény döntésének megfelelően – a képzés nyelvén kell kiadni.

(5) Külföldi felhasználásra, kérelem alapján, idegen nyelvű oklevélmelléklet adható ki, amely a tanulmányi kötelezettség legfontosabb adatairól és a tanulmányi eredményekről ad tájékoztatást.

(6) A Magyarországon szerzett felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek külföldön az alábbi, angol nyelvű elnevezéseket használhatják a tanulmányi irány megjelölésével:

a) a főiskolai végzettséggel rendelkezők a „Bachelor” (rövidítve: BA, BSc stb.);

b) egyetemi végzettséggel rendelkezők „Master” (rövidítve MA, MSc stb.);

c) a doktori (Ph. D.) fokozattal rendelkezők a „Doctor of Philosophy” (rövidítve: Ph. D.);

d) a mesterfokozattal rendelkezők a „Doctor of Liberal Arts” (rövidítve: DLA).

(7) A felsőoktatási intézmény az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés sikeres szakmai vizsgája alapján az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítést igazoló bizonyítványt ad.

98. § (1) Az egyetemi végzettséget igazoló doktori címet az orvosok, fogorvosok, állatorvosok, jogászok nyerhetik el; ezeknek rövidített jelölése: dr. med., dr. med. dent., dr. vet., dr. jur.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett egyetemi végzettséggel rendelkezők címe: okleveles mérnök, okleveles közgazdász, okleveles tanár, illetőleg – a szaktól függően – a képesítési követelményekben meghatározott más cím.

(3) A főiskolai végzettséggel rendelkező személyek általában – a tanulmányi iránytól függően – a következő címeket viselhetik: mérnök, közgazdász, tanár, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógus, szakoktató, illetőleg – a szaktól függően – a képesítési követelményekben meghatározott más cím.

(4) A felsőoktatási intézmények által alapképzés alapján kiállított, egyetemi vagy főiskolai végzettséget tanúsító oklevél

a) további egyetemi, illetőleg főiskolai képzésben való részvételre jogosít;

b) egyetemi vagy főiskolai végzettséghez, illetőleg jogszabályban, képesítési követelményekben, valamint alkalmazási előírásokban meghatározott munkakörök betöltésére, foglalkozás (tevékenység) gyakorlására képesít.

(5) A (4) bekezdés b) pontjában meghatározott szakképesítés munkakör betöltésére, foglalkozás (tevékenység) folytatására jogszabályban meghatározott feltételek alól nem mentesít.

99. § (1) A szakirányú továbbképzés befejezése után a hallgató záróvizsgát tesz, amelyre az értelemszerű eltérésekkel a 96–97. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A szakirányú végzettségről a záróvizsga után a felsőoktatási intézmény oklevelet állít ki. Az oklevélre a 97. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A szakirányú egyetemi és főiskolai végzettséggel rendelkezők a szakirányú képzésre utalással használhatják az egyetemi, illetőleg főiskolai címet.

(3) A szakirányú egyetemi és főiskolai képzésben nyert oklevél különleges szakképzettséget tanúsít, és az alkalmazási előírásokban meghatározott munkakör betöltésére, foglalkozás (tevékenység) gyakorlására képesít. E rendelkezés nem érinti azonban a külön jogszabályokban a felsőoktatásban folytatott továbbképzéstől függetlenül előírt képesítési követelményeket.

100. § (1) Az egyetem a doktort a hagyományoknak megfelelően ünnepélyesen avatja.

(2) Az egyetem – a köztársasági elnök előzetes hozzájárulásával – Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae kitüntetéssel avatja doktorrá azt, aki középiskolai, egyetemi és doktori tanulmányait kiváló eredménnyel végezte. Az adományozás részletes feltételeit az oktatási miniszter állapítja meg.

(3) Az egyetem doktori szabályzatában foglalt követelményeknek megfelelően, az arra érdemes bel- és külföldi személyeket tiszteletbeli doktorrá (doctor honoris causa) avathatja.

(4) A felsőoktatási intézmény arany, gyémánt, vas, illetve rubin díszoklevelet adományozhat annak, aki oklevelét 50, 60, 65 vagy 70 éve szerezte, közmegebecsülésre méltó, megfelel a felsőoktatási intézmény Szabályzatában foglalt követelményeknek, és így a felsőoktatási intézmény hírnevét öregbítette.

(5) A doktori (Ph. D.) fokozattal rendelkező személyek nevük mellett, címként a „doktor (Ph. D.)” vagy a „Dr.” rövidítést használhatják. A (3) bekezdésben említettek a „doctor honoris causa” címet vagy a „Dr. h. c.” rövidítést használhatják.

HETEDIK RÉSZ

NEMZETKÖZI TANULMÁNYI KAPCSOLATOK

25. FEJEZET

Magyar állampolgárok külföldi tanulmányai

101. § Magyar állampolgár külföldön magyar hatósági engedély nélkül folytathat felsőfokú tanulmányokat.

102. § (1) Külföldi felsőoktatási intézményekben tanulmányok folytatására pályázat alapján állami ösztöndíj adományozható.

(2) A pályázó jogait és kötelezettségeit az elfogadott pályázatot kiíró állami szerv és a pályázó közötti megállapodás határozza meg.

26. FEJEZET

Külföldiek magyarországi tanulmányai

103. § (1) A külföldiek felvételére, jogállására és hazai felsőoktatási intézményben való tanulmányaira e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, kivéve, ha jogszabály vagy nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

(2) A külföldi hallgatókra vonatkozó részletes szabályokat a felsőoktatási intézmény Szabályzatban állapítja meg.

104. § A külföldi hallgatók, ha jogszabály vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, a 31. § rendelkezéseinek megfelelően tandíjat, költségtérítést és egyéb díjat fizetnek.

27. FEJEZET

Külföldi tanulmányok magyarországi elismerése

105. § (1) Külföldön folytatott, nem befejezett felsőfokú iskolai (rész-) tanulmányok beszámításáról – a tanulmányi kötelezettségek összehasonlítása alapján – a felsőoktatási intézmény dönt.

(2) Nemzetközi szerződés vagy annak alapján kötött intézményközi megállapodás a résztanulmányok ajánlott vagy kötelező beszámítását is előírhatja.

106. § (1) A külföldi felsőoktatási intézményben szerzett, befejezett felsőfokú tanulmányokat tanúsító oklevél, fokozat (a továbbiakban: oklevél) elismerése történhet

- a) honosítással;
- b) a megszerzett végzettségi szint elismerésével;
- c) az oklevél által tanúsított szakképzettség elismerésével.

(2) A honosítás a felsőoktatási intézmények, az oklevél által tanúsított végzettségi szint, valamint szakképzettség elismerése az Oktatási Minisztérium hatáskörébe tartozik.

107. § (1) Felsőoktatási intézmény az alapképzésben, illetőleg a szakirányú továbbképzésben szerzett külföldi oklevelet akkor honosíthatja, ha

- a) az oklevél által tanúsított végzettségi szintet az Oktatási Minisztérium elismerte, és az elismert végzettségi szint a hazai felsőoktatási intézményben megszerzhető azonos oklevél által tanúsított végzettséggel egyenértékű, vagy annál magasabb;
- b) az oklevél olyan szakképzettséget tanúsít, amely az eljáró felsőoktatási intézményben megszerzhető;
- c) a honosítást kérő személy által teljesített tanulmányi követelmények megfelelnek vagy kiegészítő feltételek

előírásával megfeleltethetők az adott szak elvégzéséhez, oklevél megszerzéséhez előírt magyarországi tanulmányi (képesítési) követelményeknek.

(2) Hazai egyetem doktori fokozatként honosíthatja a külföldön szerzett tudományos fokozatot akkor, ha a tudományos fokozat megszerzésének követelményei megfelelnek vagy kiegészítő feltételek előírásával megfeleltethetők a doktori fokozat megszerzéséhez előírt követelményeknek.

(3) A felsőoktatási intézmény által honosított oklevél jogi hatálya megegyezik a honosító felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok alapján kiadott oklevelek jogi hatályával.

(4) A felsőoktatási intézmény az (1) és (2) bekezdésben meghatározott feltételek megléte esetében is csak akkor honosíthatja a külföldi oklevelet, ha azt olyan külföldi intézmény adta ki, amely az oklevél kiadására, illetőleg a tudományos fokozat odaítélésére jogosult, és ha az oklevél a külföldi állam joga alapján felsőfokú végzettséget tanúsít. Abban a kérdésben, hogy az oklevelet kibocsátó külföldi intézmény rendelkezik-e oklevél-kibocsátási joggal, az Oktatási Minisztérium állásfoglalása az irányadó.

(5) A honosított oklevél birtokosa azt a címet jogosult viselni, amelyet a hazai felsőoktatási intézmény számára a honosítás által adományoz.

108. § (1) A külföldön szerzett oklevél által tanúsított végzettségi szint elismerése során az Oktatási Minisztérium azt igazolja, hogy a külföldön szerzett oklevél

a) a hazai felsőoktatási intézményekben megszerzhető egyetemi vagy főiskolai végzettségnek megfelelő (azzal egyenértékű) végzettséget tanúsít;

b) felsőfokú végzettséget tanúsít.

(2) A külföldön szerzett oklevél által tanúsított szakképzettség elismerése azt igazolja, hogy az oklevél birtokosa rendelkezik a külföldi oklevél által tanúsított képesítéssel és a szakképzettség megszerzéséhez alapvetően szükséges ismeretekkel. A szakképzettség elismerésére akkor kerülhet sor, ha

a) az oklevél nem honosítható;

b) a külföldi oklevél birtokosa azt honosíttatni nem akarja.

(3) A végzettségi szint, illetőleg a szakképesítés elismerésekor a 107. § (4) bekezdésében foglaltakon túlmenően a külföldi felsőoktatási intézmény jogállását, az oklevél jellegét, a tanulmányi idő hosszát és a tanulmányi követelményeket kell figyelembe venni.

(4) A szakképesítés elismeréséhez az Oktatási Minisztérium kiegészítő feltételek teljesítését írhatja elő; ebben az esetben az eredeti oklevél és a kiegészítő feltételek teljesítése együttesen képezi az elismerés alapját.

(5) Az elismert oklevél a tanúsított végzettségi szinthez és szakképzettséghez igazodó továbbtanulásra, illetőleg jogszabályban meghatározott tevékenység, foglalkozás gyakorlására jogosít.

(6) Az elismert oklevél birtokosa, az Oktatási Minisztérium döntésében foglaltak szerint eredeti címét, illetőleg szakképesítését vagy annak magyar megfelelőjét viselheti.

108/A. § (1) Külföldi felsőfokú szakképzettség e törvény hatálya alá tartozó akkreditált iskolai rendszerű

felsőfokú szakképzettséggel egyenértékűnek akkor ismerhető el, ha

a) a bizonyítványt (oklevelet, fokozatot) elismert külföldi intézmény adta ki; és

b) az a külföldi állam joga alapján is felsőfokú szakképzést tanúsít; továbbá

c) a külföldi szakképzettség követelményei megfeleltethetők a magyar szakképesítési követelményeknek.

(2) A felsőfokú végzettség és a felsőfokú szakképzettség elismerésére egyebekben az elismerésre és a honosításra vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni.

108/B. § Külföldön vagy iskolarendszeren kívüli képzésben szerzett, a törvény 106–108/A. §-a alá nem tartozó, azonban jogszabály vagy nemzetközi szerződés által szabályozott szakma gyakorlására jogosító felsőfokú szakképzettségek elismerésének feltételeit és eljárási szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

109. § (1) Jogszabály vagy nemzetközi egyezmény kimondhatja a felsőoktatásban szerzett oklevelek, illetőleg felsőfokú szakképzettségek feltétlen egyenértékűségét. Az ilyen oklevél, illetőleg felsőfokú szakképzettség hazai felsőoktatási intézményben szerzett oklevéllel, illetőleg Magyarországon szerzett felsőfokú szakképesítéssel azonos jogi hatályú. Az erről szóló záradékot az Oktatási Minisztérium vezeti rá az oklevélre.

(2) Törvény vagy nemzetközi szerződés e törvényben foglaltaktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg; ebben az esetben e törvény rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha a törvény vagy nemzetközi szerződés valamelyik kérdésben eltérően nem rendelkezik.

(3) A felsőoktatási intézménynek a 106. § alapján hozott döntése ellen az Oktatási Minisztériumhoz lehet fellebbezni.

28. FEJEZET

Külföldi felsőoktatási intézmények Magyarországon

110. § (1) Külföldi felsőoktatási intézmény Magyarországon akkor folytathat rendszeres alapképzést, szakirányú vagy doktori képzést (önállóan, más szervezet keretében vagy azzal együttműködve), illetve akkor adhat ki külföldi oklevelet, ha

a) abban az országban, ahol székhelye van, az intézményt hivatalosan felsőoktatási intézménynek, az általa kiadott oklevelet (adományozott fokozatot) felsőoktatási oklevélnek (fokozatnak) ismerik el, és ezt hitelt érdemlően bizonyították;

b) az oktatási miniszter a MAB véleményének kikérése után a külföldi felsőoktatási intézmény ilyen működését engedélyezte.

(2) Magyar felsőoktatási intézmény külföldi felsőoktatási intézménnyel akkor folytathat közös alap- és szakirányú, továbbá doktori képzést, amennyiben az együttműködő külföldi felsőoktatási intézmény megfelel az (1) bekezdés a) pontjában említett feltételeknek. Az ilyen együttműködést az oktatási miniszternek be kell jelenteni.

(3) Az (1) bekezdés alapján folytatott, az oktatási miniszter által engedélyezett képzésről kiadott külföldi oklevelek

honosításáról és belföldi egyenértékűségéről a miniszter rendeletet alkot. E rendelet melléklete sorolja fel azon intézményeket és szakjaikat, amelyekre a rendelet hatálya kiterjed.

NYOLCADIK RÉSZ

TUDOMÁNYOS KUTATÁS

29. FEJEZET

111. § (1) A felsőoktatási intézmény az oktatók, a tudományos kutatók és a hallgatók számára biztosítja a 33. § rendelkezéseivel összhangban a tudományos értékű tevékenységek szabadságát, és támogatja azok feltételeinek megvalósulását; megteremti a tudományos kutatás eszköztárát, könyvtárakat, műszerparkot létesít és tart fenn, és biztosítja azok hozzáférhetőségét.

(2) A felsőoktatási intézmények egyéni, csoportos és intézményi programok indításával, finanszírozásával, tudományos rendezvények szervezésével, a hazai és külföldi tudományos kapcsolatok kiépítésével és fenntartásával, az egyetemek a doktorjelöltek képzésével, tudományos művek kiadásával és más formában segítik az (1) bekezdésben említettek megvalósulását.

(3) A felsőoktatási intézmény szabályzatban rendelkezik az intézmény, illetőleg az oktatási és a tudományos kutatási szervezeti egység tudományos célú műszereinek és más eszközeinek használatáról és a használat feltételeiről.

(4) A felsőoktatási intézmény önállóan vagy más intézményekkel közösen létrehozhat és működtethet tudományos kutatás, illetve fejlesztés céljaira létesített intézeteket, ipari parkokat, illetve szakmai tanácsadó vállalkozásokat.

(5) A felsőoktatási intézmények részt vesznek a Magyar Tudományos Akadémia elnökének az Országgyűlés elé terjesztendő, a magyar tudomány általános helyzetét bemutató beszámolója elkészítésében.

(6) A felsőoktatási intézmények tudományos (művészeti) tevékenységének támogatását szolgáló, a 9/E. § (1) bekezdésében meghatározott összeg legkevesebb 50%-át az intézmények kutatási és fejlesztési tevékenységére vonatkozó teljesítményi mutatók arányában kell a felsőoktatási intézmények között felosztani. A fennmaradó rész pályázat alapján nyerhető el kiemelkedő tudományos eredményeket ígérő kutatások és fejlesztések támogatására, illetőleg mielőbbi gyakorlati bevezethetőségük céljára az FTT által meghatározott stratégiai szempontok szerint.

KILENCEDIK RÉSZ

ÉRDEKKÉPVISELETI SZERVEK A FELSOŐOKTATÁSBAN

30. FEJEZET

112. § (1) A felsőoktatási intézményekben foglalkoztattak érdekképviseleti szerve vagy szervei a jogszabályokban, továbbá az intézményi Szabályzatban, illetve e szervekkel kötött külön megállapodásban foglaltak szerint működnek.

(2) A felsőoktatási intézményekben érdekegyeztető tanács működik. A tanács szervezését és működését a felsőoktatási intézmény Szabályzatában kell megállapítani.

(3) A felsőoktatás munkavállalói ágazati jelentőségű, munkaügyi és szociális kérdéseinek egyeztetésére Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács működik. A Tanács működési rendjét maga alakítja ki.

TIZEDIK RÉSZ

KÜLÖNÖS ÉS ÁTMENETI SZABÁLYOK

31. FEJEZET

Különös rendelkezések

113. § (1) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, e törvény hatálya a nem állami felsőoktatási intézményekre a (2)–(3) bekezdésben és a 114–114/A. §-ban foglaltak szerint terjed ki.

(2) A nem állami felsőoktatási intézmények fenntartói rendelkezéseiben, valamint ezen intézmények Szabályzataikban e törvény 14. § (2)–(3) bekezdésében, 17. § (2) bekezdésében, 22. §-ában, 52. § (2)–(4) bekezdésében, 53. § (2)–(4) bekezdésében, 54. § (2)–(3) bekezdésében, 55. §-ában, 56. § (3)–(6) bekezdésében, 57. § (2)–(3) bekezdésében, 58. §-ában, 61. § (3)–(4) bekezdésében, 62–65. §-ában, 66. § (3)–(6) bekezdésében, 67. § (1) bekezdés b), f), j) és k) pontjában, 83. § (5) bekezdésében, valamint a 85. § (4) bekezdésében foglaltaktól eltérő rendelkezéseket állapíthatnak meg; ellenkező esetben e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az oktatási miniszter a nem állami felsőoktatási intézmények esetén az 56/A § (1)–(2) bekezdésében említett Javaslatát, illetőleg előterjesztését a fenntartóval egyetértésben teszi meg.

(4)* A magán felsőoktatási intézmények Szabályzatukban a 31. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérő rendelkezéseket is megállapíthatnak.

(5) Az állami felsőoktatási intézmények tulajdonáról később elkészítendő jogszabály rendelkezik.

114. § (1) Az egyházi felsőoktatási intézmények hittudományi, illetve hitélettel összefüggő képzést folytatnak. Egyházi egyetemek, illetve főiskolák nem hittudományi kart, illetve szakot is létesíthetnek. Ez utóbbiak állami elismerésére, és hallgatóinak a 9/H. § szerinti állami finanszírozására abban az esetben kerülhet sor, ha az állami elismerés feltételül szabott valamennyi törvényi követelménynek megfelelnek.

(2) Az egyházi egyetemek, főiskolák, teológiai karok, illetőleg szakok állami elismerésekor a hitélettel összefüggő tárgyak, ismeretek tartalma nem vizsgálható. A hitéleti képzés tekintetében a képesítési követelményeket az egyházi egyetemek és főiskolák a rájuk vonatkozó egyházi szabályok alapján határozzák meg.

(3) A világi szakismeretekre épülő, de a hitéletben is felhasználható (hitélettel összefüggő) tárgyak akkreditálási folyamata során a MAB az egyház speciális követelményeit figyelembe veszi.

(4) A hittudományi képzést folytató egyházi egyetemek és főiskolák tekintetében a 3. § (1) bekezdésének bevezető szövegrészében és a) pontjában, valamint 4. § (1) bekezdésének bevezető szövegrészében, valamint a) és c) pontjaiban meghatározott feltételektől el lehet tekinteni.

(5) Az egyházi felsőoktatási intézmények a hitéleti képzés tekintetében Szabályzatukban a 113. § (2) bekezdésben foglaltakon kívül a 17. § (4) bekezdésében, a 18. § (2) és (3) bekezdésében, az 53. § (1) bekezdésében, az 56. § (1) és (2) bekezdésében, a 63. § (4) bekezdésében, valamint a 97. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérő rendelkezéseket is megállapíthatnak.

114/A. § (1) Az egyházi felsőoktatási intézmények nem hitéleti képzésben és az e törvény 31. § (6) bekezdése szerint tandíjmentességben részesülő államilag finanszírozott hallgatólétszámáról (az egyházak javaslatainak figyelembevételével – az oktatási miniszter évente dönt a 74. § (1) bekezdésének g) pontjában biztosított hatáskörében annak az elvnek a figyelembevételével, hogy a fenntartó egyházanként évente felvehető államilag finanszírozott hallgatói helyek aránya nem lehet kisebb, mint az 1997/98-as tanévre az adott egyház összes intézményébe felvett hallgatóknak az összes államilag finanszírozott hallgatókhoz viszonyított aránya. Finanszírozás az állami intézményekkel azonos rend szerint felvételt nyert hallgatók után jár.

(2) Az (1) bekezdés szerinti (az egyházakkal kötött megállapodások szerint változó) arányok betartását – a 74. § (1) bekezdésének g) pontjában foglaltak szerint, a fenntartó egyházakkal folytatott előzetes egyeztetést követően – az oktatási miniszter érvényesíti az egyházi felsőoktatási intézmények vezetőivel évenként kötendő megállapodásában.

(3) A hitéleti, illetve hitélettel összefüggő képzésben részesülő hallgatók államilag finanszírozott létszámát, beleértve a határon túl élő magyar nemzetiségű hallgatókat is – az egyházakkal való megállapodások szerinti felső létszámhatár keretei között –, az intézmények az Oktatási Minisztériumnak évente jelentik be olyan időpontban, hogy a létszámok a költségvetési tervezés során figyelembe vehetők legyenek

(4) Az egyházi felsőoktatási intézmények államilag finanszírozott hallgatólétszámát a 72. § j) pontja alapján meghatározott összlétszám tartalmazza.

115. § (1) A katonai felsőoktatási intézmények felett a honvédelmi miniszter, a rendvédelmi felsőoktatási intézmény felett a belügyminiszter közvetlen felügyeletet gyakorol. E jogkörének gyakorlása során előterjesztést tesz

a) az oktatók, illetve az intézményi vezetők kinevezésének és jogállásának törvényi szabályozására;

b) a hallgatók jogállásának, a számukra nyújtott támogatások és az általuk fizetett tandíjak törvényi szabályozására.

(2) A honvédelmi, illetőleg a belügyminiszter külön szabályozza

* 2001. szeptember 1-jétől hatályát veszti.

a) a felsőoktatási intézményben működő szervezeti egységek létesítésének és működésének rendjét;

b) az évenként felvehető hallgatók számát és a felvétel különös feltételeit;

c) a külföldi hallgatók felvételének, jogállásának és tanulmányainak részletes szabályait, a juttatások és a tandíj-fizetés rendjét.

(3) A honvédelmi, illetőleg a belügyminiszter az általa felügyelt felsőoktatással kapcsolatos állami feladatai körében

a) benyújtja a Kormányhoz az FTT állásfoglalása alapján a katonai, illetve a rendvédelmi felsőoktatás éves költségvetési beszámolóját és támogatásának tervét;

b) ellenőrzi az állam által rendelkezésre bocsátott eszközök felhasználásának hatékonyságát és jogszerűségét;

c) a 10/B. §-ban, a 12/A. § (2) bekezdésében és a 74/A. §-ban foglalt jogköröket a honvédelmi miniszter, illetőleg a belügyminiszter gyakorolja.

116. § (1) Az egészségügyi felsőoktatási intézmények, illetőleg az egységes intézmények orvosi és egészségügyi karai és egészségügyi tudományi centrumai (a továbbiakban: egészségügyi felsőoktatási intézmények) az egészségügyi körébe tartozó feladatok ellátásában, az agrár felsőoktatási intézmények, továbbá az egységes felsőoktatási intézmények agrár karai, agrár centrumai (a továbbiakban: agrár felsőoktatási intézmények) az agrárgazdaság körébe tartozó feladatok ellátásában a vonatkozó törvények és kormányrendeletek rendelkezései szerint vesznek részt, az azokban meghatározott finanszírozási feltételekkel.

(2) Az egészségügyi felsőoktatási intézmények az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral kötött finanszírozási szerződésben foglaltak szerint

a) egészségügyi szolgáltatást nyújtanak az ellátási területükhöz tartozó biztosítottak számára;

b) ellátják a jogszabályokból és a progresszív betegellátásból rájuk háruló feladatokat.

(3) Az egészségügyi miniszter ágazata tekintetében koordinálja az egészségügyi felsőoktatási intézményekben folytatott

a) betegellátó tevékenységet;

b) a tancélú gyógyító-megelőző tevékenységet;

c) ágazati kutató-fejlesztő tevékenységet, kivéve a 9/E. §

(1) bekezdésében foglalt előírányt;

d) egészségmegőrző tevékenységet;

e) regionális ellátási tevékenységet.

(4) Az egészségügyi felsőoktatási intézmények részt vesznek a szakorvos-, a szakfogorvos-, a szakgyógyszerész-, klinikai szakpszichológus, népegészségügyi szakember képzésében, beleértve a más felsőfokú végzettséggel rendelkezők egészségügyi szak- és továbbképzését is. E képzéseket az egészségügyi miniszter koordinációval segíti.

(5) A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter ágazata tekintetében koordinálja és – külön jogszabályban meghatározott kivételekkel – finanszírozza az agrár felsőoktatási intézményekben folytatott

a) ágazati kutató-fejlesztő tevékenységet, kivéve a 9/E. § (1) bekezdésében foglalt előírányt;

b) a gazdálkodást segítő szaktanácsadási tevékenységet és annak fejlesztését;

c) a növényi és állati járványos betegségeket megelőző tevékenységet és annak fejlesztését;

d) a vidék- és területfejlesztési tevékenységet.

(6) A (3), (4) és (5) bekezdésben foglalt miniszteri koordináció és finanszírozás a felsőoktatási intézmények oktatási-kutatói autonómiáját nem sértheti. Az autonómia megsértése esetén a felsőoktatási törvény vonatkozó rendelkezései szerint kell eljárni.

(7) A (3) bekezdés b), c), d) pontjaiban, továbbá a (4) bekezdésben meghatározott feladatokhoz szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetésben az Egységügyi Minisztérium fejezetében kell biztosítani.

(8) Az (5) bekezdésben foglalt feladatok ellátását a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium költségvetésében külön kell biztosítani.

(9) Az integrált intézmények orvos- és egészségügyi tudományi, illetve agrártudományi karai és az oktatómunkában is részt vevő klinikák, kutatóintézetek, tangazdaságok, tanüzemek, kísérleti telepek és gyakorlati oktatási intézmények a (2), (3), (4) és (5) bekezdésekben meghatározott közös feladatok ellátása érdekében – a kari tanácsok javaslata és az egyetemi tanács döntése alapján – szakmailag autonóm egészségügyi tudományi, illetve agrártudományi centrumot alakíthatnak.

(10) A centrum vezetője az elnök, aki az alkotó karok tanácsai, mint a centrum közös tanácsa által megválasztott egyetemi vagy főiskolai tanár, egyúttal rektorhelyettes, és így az egyetemi tanács tagja. A rektor felhatalmazásával, átruházott jogkörben jogosult az illetékes szakminisztériumokkal, hatóságokkal, országos szervekkel tárgyalásokat folytatni, megállapodásokat, szerződéseket aláírni, szakmai képviselőket ellátni. Pénzügyi kötelezettség vállalására az intézményi gazdálkodási szabályzat szerint kerül sor.

(11) Az intézményi tanács az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzatban e törvény 53. § (4) bekezdésében meghatározott jogköröket adhat át a centrum közös tanácsának. A centrumok létrehozása során az alakító karok tanácsai határozzák meg, hogy tevékenységi és döntési jogkörük mely részét ruházzák át a centrum elnökére. A centrum az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata alapján végzi tevékenységét.

(12) A centrum az intézményen belül részjogkörű költségvetési egységként működhet, kincstári számlán kezelheti a (2), (3), (4) és az (5) bekezdésekben említett feladatokra biztosított forrásokat. E források más célra nem használhatók, miként az ezekben keletkezett hiány más intézményi forrásokból nem finanszírozható.

116/A. § Az Oktatási Minisztérium – az érintett felsőoktatási intézmények véleményének figyelembevételével – megállapodást köt az érintett minisztériumokkal a hatáskörükbe tartozó, a felsőoktatási intézmények által ellátott feladatokról, valamint az érintett minisztériumok által vállalt finanszírozási és egyéb kötelezettségekről.

117. § A felsőoktatási intézmények e törvény 2. számú mellékletében meghatározott adatokat tartják nyilván, illetve kezelik azokat. Jogszabályban meghatározott kivételtől eltekintve az adatok harmadik személy számára csak az érintett hozzájárulásával adhatók ki.

118. § (1) Az 1984. szeptember 1-je előtt doktori cselekmények alapján szerzett, illetőleg e nap előtt engedélyezett doktori cselekmények alapján később megszerzett egyetemi doktori cím továbbra is viselhető.

(2) Az a személy, aki 1984. szeptember 1-je után egyetemi tudományos fokozatot (doctor universitatis) szerzett, továbbra is használhatja a „dr. univ.” megjelölést.

(3) Hittudományi egyetemeken e törvény hatálybalépése előtt szerzett hittudományi doktori cím továbbra is viselhető.

(4) Az (1) és (3) bekezdésben említett doktori cím és a (2) bekezdésben említett egyetemi doktori fokozat (doctor universitatis) birtokosának az adományozó egyetem, amennyiben a doktori fokozat odaítélésére jogosult – kérelemre, és egyedi elbírálás alapján, az általa meghatározott feltételek teljesítése esetén – doktori fokozatot ítélt oda, illetőleg megállapíthatja annak e törvény szerinti doktori fokozattal való egyenértékűségét. Erre az eljárásra 1997. december 31. után nincs lehetőség.

(5) Amennyiben az egyetem a (4) bekezdésben említett egyenértékűséget megállapítani nem tudja, indokolt határozatban utasítja el a kérelmet. Az elutasító határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(6) A hittudományi egyetemek és az egyházi egyetemek hittudományi karai doktori fokozat odaítélésére való jogosultságának elősegítése érdekében a következő átmeneti eljárást kell alkalmazni:

a) a hittudományi egyetem vezetője vagy annak fenntartója javaslatot tesz a MAB részére nemzetközileg elismert, legalább doktori fokozattal rendelkező hazai és külföldi tagokból álló ad hoc bizottság felállítására, mely a meglévő egyetemi teológiai doktori fokozatok átminősítését, illetve egyenértékűségének megállapítását készíti elő;

b) az ad hoc bizottság a MAB egyetértésével kezdi meg munkáját;

c) az átminősítés elveit és eljárását tartalmazó szabályzatot az ad hoc bizottság véleményezésre megküldi a MAB-nak;

d) az ad hoc bizottság munkáját 1999. augusztus 31-ig be kell fejezni;

e) az ad hoc bizottság javaslata alapján a MAB a 81. § (1) bekezdése szerint jár el.

119. § (1) Amennyiben e törvény alkalmazási, foglalkoztatási, képesítési előírásként doktori fokozatot említ, illetőleg más jogszabály alkalmazási, foglalkoztatási, képesítési előírásként „tudományos fokozat”-ot említ, azon e törvény szerinti doktori fokozatot, a tudomány(ok) kandidátusa, a tudomány(ok) doktora, illetve a külföldön szerzett és honosított vagy elismert tudományos fokozatot kell érteni.

(2) A tudomány(ok) kandidátusa fokozattal rendelkező személyek e törvény hatálybalépésétől a „doktori fokozat” megjelölést használhatják.

(3) Hkh.

120. § (1) Művészeti egyetem akkor létesíthető, illetve működhet, ha egy művészeti területen legalább két szakon képes és alkalmas a 3. § (1) bekezdésének a)–e) pontjaiban foglaltakra.

(2) A felsőoktatási intézményekben oktatott művészeti tárgyak tekintetében a 3. § (1) bekezdés d) és e) pontjában,

illetőleg a 4. § c) pontjában, továbbá a 14. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint a 20. § (1)–(2) bekezdéseiben meghatározott követelményektől el lehet térni. Ebben az esetben a megítélés alapja a képzést folytató személy művészi teljesítménye.

(3) A művészeti egyetemeken, illetőleg a művészeti karokon, továbbá az egyetemek művészeti szakjain a doktori képzést „mester”-fokozattal záruló mesterképzés helyettesítheti, amelynek időtartama legalább két év.

(4) A művészeti egyetemeken folytatott habilitáció keretében a pályázónak oktatói és előadói képessége mellett művészeti alkotóképességéről kell tanúbizonyságot adnia.

(5) A művészeti főiskolák és egyetemek nappali tagozatára művésznövendék e törvény 83. § (1) bekezdésének a) pontjától eltérően – a MAB egyetértésével meghatározott művészeti szakokon – az érettségi bizonyítvány megszerzését megelőzően is felvehető, intézményi döntés alapján.

121. § (1) Azok a személyek, akik e törvény hatálybalépése előtt szereztek magyar egyetemen vagy főiskolán oklevelet, jogosultak e törvényben említett címek használatára (98–100. §).

(2) Az oklevelet kibocsátó felsőoktatási intézmény (vagy annak jogutódja) az (1) bekezdésben említett jogosultságról igazolást állít ki.

(3) A honosított (elismert) oklevelekre is az (1) és (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy amennyiben az elismerést vagy honosítást valamely korábbi irányító minisztérium végezte, az igazolást az Oktatási Minisztérium adja ki.

122. § (1) E törvény hatálybalépését követően – legkésőbb 2000. június 30-ig – valamennyi felsőoktatási intézmény tekintetében az első akkreditációs értékelést el kell végezni. Az intézményi akkreditáció sorrendjét a MAB állapítja meg.

(2) Ha az akkreditációs eljárás során bizonyítást nyer, hogy a felsőoktatási intézmény nem felel meg a 3. § (1) bekezdésében, illetve a 4. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, s azokat legkésőbb 2002. június 30-ig sem teljesíti, e határidő eltelte után önálló felsőoktatási intézményként nem működhet tovább, államilag elismert oklevelet nem bocsáthat ki, és képzési tevékenysége államilag nem finanszírozható. Az intézmény átszervezéséről vagy megszüntetéséről a fenntartó gondoskodik.

(3) Az akkreditáció követelményrendszerét a MAB nyilvánosságra hozza. Akkreditációs eljárás csak nyilvánosságra hozott követelmények alapján folyhat.

123. § (1) A 3. § (1) bekezdés d) pontja tekintetében e törvény hatálybalépését megelőzően kinevezett egyetemi tanárokat habilitálnak kell tekinteni, és habilitáló egyetemnek azt az egyetemet kell tekinteni, amelyre őket kinevezték.

(2) A 14. § (2) bekezdésében foglaltak nem érintik a nem teljes munkaidőben foglalkoztatott, továbbá a törvény hatálybalépése előtt határozatlan időre kinevezett tanársegédek és adjunktusok közalkalmazotti jogviszonyát, de az intézményeknek kezdeményezniük kell annak határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyra történő – megegyezéssel való – átváltoztatását.

(3) E törvény hatálybalépése előtt kinevezett főiskolai tanárokat a 4. § (1) bekezdése c) pontjának rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

(4) A doktori, vagy azzal egyenértékű fokozatot szerzettek határozott időre egyetemi adjunktusként, legalább öt éves, oktatói-kutatói gyakorlat alapján pedig határozatlan időre egyetemi docensként alkalmazhatók.

(5) A felsőoktatási intézmény Szabályzatában állapítja meg az oktatók és a tudományos kutatók munkaidő-beosztását, s ennek keretében a rendszeresen ellátandó oktatási és egyéb feladatok körét, s azok teljesítésének feltételeit.

(6) A felsőoktatási intézmények az oktatók évi rendes szabadságát elsősorban a nyári szünetben, szorgalmi időben csak méltánylást érdemlő esetekben, vagy az intézményi Szabályzatban meghatározott időszakokban adják ki.

(7) Azokon a szakterületeken, amelyeken akkreditált doktori, illetve mesterképzés nem folyik, a törvény 18. § (1) bekezdésének c) pontjában, a 18. § (2) bekezdésében és a 20. § (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően a főiskolai tanári kinevezés, illetőleg a címzetes főiskolai tanári cím adományozásának feltétele a doktori, illetve mesteri fokozat helyett az alkotó szakmai gyakorlati tevékenység, illetőleg művészi alkotó tevékenység.

(8) E törvény hatálybalépésétől a művészeti felsőoktatási intézményben, karon, szakon a habilitációhoz, egyetemi, főiskolai tanári kinevezéshez, egyetemi docensi kinevezéshez a pályázónak DLA mesterfokozattal vagy a Kjt. módosításáról szóló 1996. évi XXVIII. törvény 25. §-ának (6) bekezdésében foglalt művészeti díjjal, vagy a MAB által ezekkel egyenértékűnek tekintett külföldi művészeti elismeréssel is elegendő rendelkeznie. E kinevezésekre legkésőbb a teljes intézményi akkreditáció lefolytatásáig van mód.

(9) Az 1996. szeptember 1-jéig előtt a felsőoktatási intézményekben létesített szakosító továbbképzési szakokon a szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeinek hatálybalépéséig, de legkésőbb a 2001/2002-es tanévben indítható új évfolyam. A szakosító továbbképzési oklevél által tanúsított szakképzettség a munkakör betöltése és a foglalkozás (tevékenység) gyakorlása szempontjából egyenértékű az e törvényben meghatározott, szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettséggel.

124. § (1) A címzetes egyetemi tanárok és docensek az egyetemi Szabályzatban foglaltaknak megfelelően viselhetik továbbra is címüket, illetve – amennyiben megfelelnek a 20. §-ban foglaltaknak – számukra egyetemi magántanári cím adományozható.

(2) A címzetes főiskolai tanárok és docensek a főiskolai Szabályzatnak megfelelően viselhetik tovább címeiket, illetve a 20. §-ban, valamint a főiskola Szabályzatában foglaltaknak megfelelően a címzetes főiskolai tanárok címének viselését megerősítheti, a címzetes főiskolai docenseknek címzetes főiskolai tanári címet adományozhatnak.

124/A. § (1) Állami felsőoktatási intézményekben azon személyek esetében, akiknek megbízására, illetve kinevezésére e törvény szerint valamely testület választása, előterjesztése alapján került sor (rektor, főiskolai rektor, főigazgató, dékán, kari főigazgató, oktatási szervezeti egység vezetője, illetve helyetteseik), megszűnik a megbízás

a) a megbízás időtartamának lejártával;

b) lemondással;

c) visszahívás alapján kezdeményezett felmentéssel;

d) a törvényben meghatározott életkor betöltésével;

e) a vezető halálával;

f) az intézmény, a kar, illetve az adott szervezeti egység megszűnésével vagy átalakulása esetén.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben megbízási idő lejártá előtti visszahívásra – nyolc nappal az ülés napja előtt megküldött írásbeli előterjesztésre – minősített többséggel az a testület jogosult, amely a vezetőt megválasztotta, megbízására, illetve kinevezésére javaslatot tett. A visszahívást a testületnél a jogszabályok alapján kinevezésre, illetőleg felmentésre jogosult is kezdeményezheti.

(3) A visszahívásról hozott döntés alapján a kinevezésre, illetőleg felmentésre jogosult személy – az eljárás törvényességének megvizsgálása után haladéktalanul – indoklással ellátott határozatot hoz a felmentésről. A visszahívásra jogosult testület határozatának érvényesítése érdekében eljárást indíthat.

(4) A (2)–(3) bekezdésekben foglalt rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha a Kjt. 47–54. §-a szerint fegyelmi eljárást folytattak le, és annak alapján a 45. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti fegyelmi büntetést szabtak ki. Ilyen esetben a visszahívásra jogosult testület is megtámadhatja (elnöke, illetve vezetője útján) a fegyelmi határozatot.

124/B. § A felsőoktatási intézmény vezetője (rektor, főiskolai rektor, főigazgató) a gazdasági feladatok tekintetében az intézmény – az államháztartásról szóló törvényben meghatározott szabályok szerinti – egyszemélyi felelős vezetője.

124/C. § Az 1996. szeptember 1-jéig már megtörtént vezetői kinevezések, megbízások érvényességét a törvény új rendelkezései nem érintik.

124/D. § A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendeletben állapítsa meg

a) az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés szabályait, szakmai követelményeit 1996. december 31-ig,

b) a kreditrendszer szabályait 1997. december 31-ig,

c) az egységes tanárképzés képesítési követelményeit 1997. december 31-ig, továbbá

d) a teljesítménymutatók rendszerét, bevezetését.

124/E. § E törvény alkalmazásában

a) *akkreditáció*: felsőoktatási intézményben, illetve annak karain folytatott oktatási és kutatási tevékenységnek és e tevékenység eredményének minőség szempontjából történő hitelesítése;

b) *akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés*: felsőoktatási intézmények által végzett, hallgatói jogviszonyt eredményező, illetve felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szakközépiskolában történő, tanulói jogviszonyt eredményező szakképzés, amely beépül a felsőoktatási intézmény főiskolai, egyetemi szintű programjába, és egyben olyan szakmai képesítést ad, mely az Országos Képzési Jegyzékben szerepel;

c) *általános továbbképzés*: felsőoktatási intézményben megszerzett oklevél tudástartalmának megújítását, bővítését szolgáló képzés;

d) *első alapképzés*: alapképzési szakon az első egyetemi vagy főiskolai szintű végzettség és szakképzettség megszerzésére irányuló képzés, amelyre a hallgató a felvételi eljárás során először nyer felvételt és létesít hallgatói jogviszonyt a felsőoktatási törvényben foglaltak szerint, beiratkozással. A hallgató az első felvételi eljárás során – a vonatkozó jogszabályok szerint – kétszakos képzésre is nyerhet felvételt. A hallgató és a képzés támogatásának részletes szabályait – a végzettség és a szakképzettség megszerzése előtti szakváltás, illetve a kétszakos képzés esetében – a Kormány rendeletben határozza meg.

e) *kar*: a felsőoktatási intézmény olyan oktatási és igazgatási szervezeti egysége, amely a törvényben biztosított hatáskörében eljárva egy vagy több szakmailag összetartozó szakon folyó felsőfokú képzés feladatainak ellátását szervezi és biztosítja;

f) *kiegészítő alapképzés*: a főiskolai szintű végzettség és szakképzettség megszerzése után ugyanazon a szakon szerzett egyetemi végzettség és szakképzettség, továbbá főiskolai vagy egyetemi végzettségre épülő tanári képesítés megszerzésére irányuló képzés;

g) *költségterítés*: a felsőoktatási intézmény által megállapított mértékű, a képzéssel összefüggő (működési, fenntartási célokat is szolgáló) valamennyi költség, amely az állam által nem finanszírozott képzésben részt vevőket terheli;

h) *kutatóintézet*: önálló kutatóintézet és önálló kutatási hely;

i) *művészeti terület*: az alkotó, az alkalmazott és az előadó művészetek;

j) *szak*: önálló oklevél kiadásával végződő felsőfokú képzés;

k) *szakirányú továbbképzés*: főiskolai vagy egyetemi alapképzésben megszerzett végzettségre és meghatározott szakképzettségre épülő olyan, újabb végzettséget nem adó képzés, amely speciális szakirányú szakképzettséget tanúsító oklevél kiadásával zárul;

l) *tudományág*: a felsőoktatási képzés szempontjából a tudományágakat kormányrendelet sorolja fel;

m) *tudományterület*: a bölcsészettudományok, a hit-tudomány, az agrártudományok, a műszaki tudományok, az orvostudományok, a társadalomtudományok, a természettudományok és a művészetek;

n) *diákkotthon (kollégium)*: a felsőoktatási intézmény, továbbá annak fenntartója által létesített intézmény, amely azok hallgatóinak elhelyezésére, lakhatására szolgál, valamint minden olyan diákkotthon (kollégium), amellyel, vagy amelynek fenntartójával az Oktatási Minisztérium megállapodást köt az államilag finanszírozott képzésben részt vevő hallgatók elhelyezésére szolgáló férőhelyek költségvetési támogatásáról. A megállapodás tartalmi követelményeit jogszabályban kell rögzíteni;

o) *közös képzés*: felsőoktatási intézmények szerződése alapján folyó, közösen meghirdetett – egyik szakon nem hitéleti, másik szakon hitoktató, illetve hittanár – két

szakos képzés. A hallgató mindkét intézménnyel hallgatói jogviszonyban áll, a két szak tanulmányi követelményeinek eredményes teljesítéséről külön-külön oklevelet kap. Az államilag finanszírozott hallgatói létszám után a hallgatói normatívára az állami felsőoktatási intézmény, képzési és fenntartási normatívára mindkét intézmény jogosult;

p) *minőségbiztosítási rendszer*: az egész intézményre kiterjedő, tudatos és szervezett tevékenységek rendszere, amely a felsőoktatási intézmény szakmai céljainak és tényleges működésének állandó közelítését szolgálja, és amelynek középpontjában a közvetlen és közvetett partnerek igényeinek kielégítése áll, különös tekintettel a hallgatókra (beleértve a továbbtanuló felnőtteket), a munkaadókra, a kutatások megrendelőire, és a nemzetközi és hazai tudományos közösségre;

q) *minőségellenőrzés*: a felsőoktatási intézmény működésének a hatályos jogszabályoknak, illetve belső dokumentumoknak való megfelelését vizsgálja törvényességi, gazdasági és képzési-képesítési szempontokból;

r) *minőségértékelés*: szakmai célkitűzéseket vet össze a tényleges intézményi működéssel, eredményességi, hatékonysági és a minőségi szempontok szerint, az érintett szakmai közösség bevonásával elkészített mutatórendszer alapján;

s) *minőségitelesítés (akkreditáció)*: a MAB azon eljárása, melynek során – intézményi és programakkreditáció keretében – vizsgálja, hogy a felsőoktatási intézmény képzési és tudományos tevékenysége, illetve a képzési programok szakmai és infrastrukturális színvonala, valamint az intézmény személyi és szervezeti feltételei megfelelnek-e a MAB által kidolgozott és nyilvánosságra hozott akkreditációs követelményeknek;

t) *párhuzamos képzés*: a hallgatónak több felsőoktatási intézményben vagy karon vagy szakon egyidejűleg folyó, főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési oklevél megszerzésére irányuló tanulmánya, amelyben a szakokra való felvétel eltérő időpontban történt, kivéve, ha a két szak eltérő időpontban való felvételét külön jogszabály írja elő. A hallgatónak csak egyik képzése lehet államilag finanszírozott;

u) *szakcsoport*: az egyetemi vagy főiskolai szintű szakok szakterület szerinti csoportosítása, amelyben a felvételi eljárás azonos elvek alapján történik. Az egyes szakcsoportba tartozó szakokat az oktatási miniszter határozza meg;

v) *székhelyen kívüli képzés*: valamely szakindítási engedéllyel rendelkező alapképzési szaknak olyan képzése, amelynek során az oktatás (konzultáció) és/vagy a vizsgáztatás (beleértve a záróvizsgát is) részben vagy teljes egészében a képzést folytató egyetem/főiskola székhelyén (karokra tagozódó, több városban működő intézmény esetében az egyetem/főiskola karainak működési helyén) kívül folyik;

z) *távoktatás*: sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadási-tanulási módszerek használatával az oktató és hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára

épülő képzés, amelynek időtartamát, az ismeretátadás és a tanulmányok teljesítése ellenőrzésének formáit a hallgatóval kötött – egyéni tanulmányi rendre vonatkozó – megállapodásban a felsőoktatási intézmény határozza meg.

TIZENEGYEDIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

32. FEJEZET

125. § (1) Ez a törvény – a törvény különböző jogszabályhelyein foglalt kivételekkel – 1993. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) Az e törvény alapján 1996. évre megállapított hallgatói költségtérítést a személyi jövedelemadó-kedvezmény szempontjából tandíjnak kell tekinteni.

(3) A MAB az Országos Akkreditációs Bizottság jogutódjaként működik.

(4) A felsőoktatási intézmények épületeiken és valamilyen hivatalos iraton és okiraton használhatják a Magyar Köztársaság címerét.

(5) A felsőoktatási intézmények 1997. június 30-ig készítik el Szabályzatuk módosítását (51. §). A Szabályzat elfogadásáig az eddigi Szabályzatok hatályosak azon rendelkezések kivételével, amelyek e törvénnyel ellentétesek.

(6) A törvény 67/A. §-a szerinti szervezet létrehozásának határideje 1996. december 31.

(7) Az egyetem, főiskola székhelyén kívül folyó képzés – a törvény 11/A. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerinti – akkreditálásának határideje 2002. június 30.

126. § A törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

– az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény felsőoktatásra vonatkozó rendelkezései [23. § (2)–(3) bekezdése, 24. § b) pontja, 28–30. §, 94–96. §, 97. § (1) bekezdése, 98–101. §, 102. § (1) bekezdése, 104–106. §, 107. § (3) bekezdése, 108. § (1), (3) bekezdése, 109–110. §, 111. § (1), (2), (4) bekezdése, 112–114. §, 115. § (1), (3) bekezdése, 116. § (1) bekezdése, 117. §, 118. § (1), (2) bekezdése, 119–122. §, 123. § (4) bekezdése, 124. §, 127. §, 155. § (1) bekezdés b) pontja, 162. §],

– az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény módosításáról rendelkező 1990. évi XXIII. törvény felsőoktatásra vonatkozó rendelkezései (11. §, 31–43. §, 50. §),

– az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény hatálybalépéséről rendelkező 1985. évi 17. törvényerejű rendelet,

– az egyetemekről szóló 30/1990. (III. 21.) OGY határozat,

– az egyetemekről szóló 30/1990. (III. 21.) OGY határozat módosításáról rendelkező 2/1993. (II. 4.) OGY határozat,

– a kitüntetéses doktorrá avatásról szóló 1958. évi 1–6. NET határozat,

– a kiváló egyetemi (főiskolai) hallgatók kitüntetéséről szóló 1958. évi 1–7. NET határozat.

1. számú melléklet az 1993. évi LXXX. törvényhez

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEI

I.

EGYETEMEK

A)

Állami egyetemek

Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Budapest

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest

Debreceni Egyetem, Debrecen

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest

Szent István Egyetem, Gödöllő

Kaposvári Egyetem, Kaposvár

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest

Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest

Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest

Miskolci Egyetem, Miskolc

Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron

Pécsi Tudományegyetem, Pécs

Semmelweis Egyetem, Budapest

Szegedi Tudományegyetem, Szeged

Színház- és Filmművészeti Egyetem, Budapest

Veszprémi Egyetem, Veszprém

Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest

B)

Nem állami egyetemek

a)

Egyházi egyetemek

Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen

Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest

Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest

Országos Rabbiképző Intézet – Zsidó Egyetem, Budapest

Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest

b)

Magán, illetve alapítványi egyetemek

II.

FŐISKOLÁK

A)

Állami főiskolák

Berzsenyi Dániel Főiskola, Szombathely

Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest

Budapesti Műszaki Főiskola, Budapest
 Dunaújvárosi Főiskola, Dunaújváros
 Eötvös József Főiskola, Baja
 Eszterházy Károly Főiskola, Eger
 Kecskeméti Főiskola, Kecskemét
 Magyar Táncművészeti Főiskola, Budapest
 Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza
 Rendőrtiszti Főiskola, Budapest
 Széchenyi István Főiskola, Győr
 Szolnoki Főiskola, Szolnok
 Tessedik Sámuel Főiskola, Szarvas

B)

Nem állami főiskolák

a)

Egyházi főiskolák

Adventista Teológiai Főiskola, Budapest
 Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Zsámbék
 A Tan Kapuja Buddhista Főiskola, Budapest
 Baptista Teológiai Akadémia, Budapest
 Egri Hittudományi Főiskola, Eger
 Esztergomi Hittudományi Főiskola, Esztergom
 Győri Hittudományi Főiskola, Győr
 Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen
 Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa
 Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs
 Pünkösdi Teológiai Főiskola, Budapest
 Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest
 Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak
 Sola Scriptura Lelkészképző és Teológiai Főiskola, Budapest
 Szegedi Hittudományi Főiskola, Szeged
 Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza
 Szent Bernát Hittudományi Főiskola, Zirc
 Szent Pál Akadémia, Budapest
 Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola, Balatonkenese
 Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, Esztergom
 Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest

b)

Magán, illetve alapítványi főiskolák

Általános Vállalkozási Főiskola, Budapest
 Gábor Dénes Főiskola, Budapest
 Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár
 Modern Üzleti Tudományok Főiskolája, Tatabánya
 Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete, Budapest
 Nemzetközi Üzleti Főiskola (International Business School), Budapest

2. számú melléklet az 1993. évi LXXX. törvényhez

A felsőoktatási intézményekben kezelt személyes és különleges adatok

A dolgozók adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:
- a) név, születési hely és idő, állampolgárság;
  - b) állandó és ideiglenes lakcím, telefonszám;
  - c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó adatok, így különösen
    - iskolai végzettség, szakképesítés, alkalmazási feltételek, képesítési feltételek alóli mentesítés,
    - továbbképzés, szakirányú továbbképzés, továbbképzésben szerzett szakképesítés,
    - tudományos fokozatok, címek,
    - idegen nyelv tudása,
    - kinevezési okmány, munkakör, munkaköri leírás,
    - vezetői megbízások,
    - gyakornoki idő, vizsga, próbaidő,
    - fegyelmi eljárás, büntetés, felmentés,
    - fizetési fokozat,
    - tudományos kutatás (publikáció), művészeti alkotói tevékenység, tudományos kapcsolatok,
    - munkában töltött idő, közalkalmazotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok,
    - dolgozó által kapott kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,
    - munkakör, munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés,
    - munkavégzés ideje, túlmunka ideje, alapilletmény, pótlékok (jogcím szerint), illetménykiegészítés, megbízási díj, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja,
    - szabadság, kiadott szabadság,
    - dolgozó részére történő kifizetések és azok jogcímei,
    - a dolgozó részére adott juttatások és azok jogcímei,
    - a dolgozó munkáltatóval szemben fennálló tartozásai, azok jogcímei,
    - a többi adat az érintett hozzájárulásával.

A hallgatók adatai

1. E törvény alapján kezelt adatok:
- a) hallgató neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó és ideiglenes lakásának címe és telefonszáma;
  - b) a hallgatói jogviszonnyal összefüggő adatok, így különösen
    - felvételeivel kapcsolatos adatok,
    - a hallgató tanulmányainak értékelése és minősítése, vizsgaadatok,
    - a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,
    - a többi adat az érintett hozzájárulásával;
  - c) a hallgató részére a különböző juttatások (ösztöndíj, szociális támogatás, segély stb.) megállapításához a szülő (eltartó) neve, állandó és ideiglenes lakásának címe, tele-

fonszáma, valamint a szülő (eltartó), illetve a hallgató jövővelmi és szociális helyzetét igazoló adatok.

A mellékletben felsorolt adatok statisztikai célra felhasználhatók, és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók. A hallgatók nevét, születési helyét és idejét tartalmazó adatokról készült nyilvántartás adatait az Oktatási Minisztérium nyilvántartása számára az adatvédelmi törvény rendelkezései szerint át kell adni.

KÖZLEMÉNYEK

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Felsőoktatási Kutatási és Fejlesztési Pályázat

Az Oktatási Minisztérium pályázatot hirdet állami és államilag elismert felsőoktatási intézmények Ph. D. fokozattal rendelkező, 35 évnél fiatalabb* oktatói, kutatói, illetve poszt-doktori ösztöndíjasai részére a 2001. évtől induló pályázati ciklusra szóló, a költségvetési törvényben meghatározott 10/5/3. sz. felsőoktatási központi kutatási előirányzatból finanszírozott kutatások és fejlesztések támogatására.

A pályázat célja, hogy támogatást nyújtson a fiatal kutatók, alkotó művészek és azok csoportjainak eredeti kutatási és fejlesztési/alkotó művészeti ötletei megvalósításához, amelynek révén a legtehetségesebb Ph. D.-vel/DLA-val rendelkező, 35 évnél fiatalabb kutatók/művészek a hazai felsőoktatási intézmények keretein belül alapozzák meg pályájukat.

A pályázat céljára 2001-ben a Felsőoktatási Törvény 9/E. § alapján várhatóan 300 millió Ft áll rendelkezésre.

Pályázni lehet egyéni vagy csoportos, 3 évnél nem hosszabb futamidejű programokkal, amelyek megvalósítása a 2001-es költségvetési évben kezdődik. Különösen indokolt esetben maximum 4 éves futamidőre szóló pályázat is benyújtható.

Az egy programra igényelhető támogatás összege legalább évi 1 millió Ft és legfeljebb évi 5 millió Ft.

A pályázati programok megvalósításában posztdoktorok és doktoranduszok közreműködhetnek.

A pályázatok elbírálásának kritériumai a téma eredetisége, megalapozása, megvalósíthatósága, a pályázó(k) szakmai alkalmassága. Kizárólag egységes tematikájú kutatási témák támogatására van lehetőség.

A pályázat benyújtásához szükséges két, a tudományos életben elismert személyiség (magyar vagy külföldi) ajánlása.

Támogatásban részesülhet minden olyan benyújtott pályázati program, amelynek

- vezetője állami vagy államilag elismert felsőoktatási intézménynek a program időtartamára oktatói vagy kutatói státuszon teljes munkaidőben foglalkoztatott, tudományos (Ph. D. vagy azzal egyenértékű), illetve mester (DLA) fokozattal (vagy a Felsőoktatási Törvény 123. § (8) bekezdésében említett művészeti díjjal) rendelkező alkalmazottja, illetve posztdoktori alkalmazásban áll, vagy posztdoktori ösztöndíjas;
- vezetője a pályázat célkitűzéseit részletesen ismerteti;
- megvalósításához adottak a személyi feltételek, és a programban közreműködő(k) szakmai alkalmassága az adott szakmai tevékenységi területen elfogadott szempontok alapján megállapítható;
- befogadására és a pályázat általános feltételei szerinti kezelésére a témavezetői intézménye előzetesen kötelezettséget vállal;
- teljesítéséhez adottak a szükséges tárgyi feltételek, vagy lehetőség nyílik azok beszerzésére a pályázati, illetve a pályázathoz kapcsolódó más támogatásból.

A formailag megfelelő pályázatok támogatásáról a döntési javaslatot – a szakmai értékelések alapján – a Jedlik Ányos Kuratórium terjeszti a miniszter elé. A Kuratórium a döntési javaslat meghozatalakor figyelembe veszi a módosított 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletnek az azonos támogatási célt szolgáló előirányzatok összehangolásáról szóló rendelkezéseit. A rendelkezésre álló keret – az Ftv.-ben elfogadott tudományterületeknek megfelelően – a benyújtott pályázatok száma és forrásigénye által meghatározott arányban kerül felosztásra.

A pályázatokat 4 példányban (egy eredeti és 3 másolati), magyar nyelven kell benyújtani az erre a célra készült formanyomtatvány kitöltésével, az ott felsorolt mellékletekkel együtt. A pályázati csomag elérhető számítógépes hálózaton keresztül a következő címen: <http://www.fpi.hu>, <http://www.om.hu>, valamint augusztus 28-tól beszerezhető az intézmények tudományos ügyekért felelős szervezeti egységénél, a Felsőoktatási Pályázatok Irodájánál és az OM Ügyfélszolgálati Irodáján (Budapest, V., Szalay u. 10–14.).

A Felsőoktatási Kutatási és Fejlesztési Pályázat korábbi fordulóiban témavezetőként támogatást nyert pályázók közül témavezetőként csak azok nyújthatnak be pályázatot, akiknek kutatási programja 2000. december 31-ével zárul. A már támogatásban részesített projekttel lényegében megegyező pályázatot más témavezető nevén sem lehet beadni.

A pályázatokat 2000. október 10-ig (intézményi összesítésű leadás esetén a helyszínen 15 óráig, illetve legkésőbb 2000. október 10-ei postabélyegzővel) **lehet benyújtani** a következő címen:

**Felsőoktatási Pályázatok Irodája, Professzorok Háza
1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19–21.**

A pályázatokról 2001. január 31-ig várható döntés.

* Pályázhat, aki 2000. december 31-éig nem töltötte be a 35. életévét.

**A Magyar Tudományos Akadémia –
Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund**

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

Az MTA-SYLFF (Fiatal Vezetők Ösztöndíja Alapítvány) pályázatot hirdet diplomás fiataloknak – a magyar gazdaság és kultúra fejlődését szolgáló, ugyanakkor egyetemes, humanitárius szempontokat is érvényesítő – társadalomtudományi továbbképzési ösztöndíj elnyerésére, illetve ehhez kapcsolódóan külföldi konferencián, tanulmányúton való részvétel támogatására.

A továbbképzési ösztöndíj nyertesei 2001. január 1-től magyarországi akadémiai vagy egyetemi (Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Debreceni Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem) kutatóhelyen, témavezető irányításával végzik tanulmányaikat.

A pályázók egyidejűleg utazási támogatás elnyerésére is benyújthatnak pályázatot. Az utazási támogatás a továbbképzési ösztöndíj kutatási témájához kapcsolódóan konferencián való előadói részvételt illetve tanulmányút lebonyolítását segíti. Önálló utazási támogatásra irányuló pályázatot a kuratórium nem fogad el.

Pályázatot nyújthatnak be társadalomtudományi diplomával és nyelvvizsgával rendelkező 30 év alatti szakemberek. Az elnyerhető ösztöndíj maximális időtartama 3 év. A 2 illetve 3 évet elnyert pályázó vállalja, hogy az ösztöndíj leteltével disszertáció szintű dolgozatot nyújt be.

Az ösztöndíj havi összege nettó 50 000 Ft. Az Alapítvány az ösztöndíjak odaítélésével munkaviszonyt nem létesít. Az Alapítvány által nyújtott összeg adómentes. Az ösztöndíjas az ösztöndíj időtartama alatt egyéb munkaviszonyát szünetelteti. A pályázatok benyújtási határideje: 2000. október 1.

Az alapítványi támogatások odaítéléséről az MTA-SYLFF Kuratóriuma – szakértői véleményekre támaszkodva – egyszerű szótöbbséggel hozott határozattal dönt. A Kuratórium döntéséről a pályázók 2000. dec. 15-ig írásban értesítést kapnak.

A pályázatokat két nyelven, magyarul és angolul kell benyújtani, magyarul négy, angolul egy példányban. Pályázati űrlapok az Alapítvány Titkárságán (Tarnóczy Mariann alapítványi titkár, MTA Titkársága, 1051 Budapest, Nádor u. 7. I. 115.) igényelhető, valamint a pályázati felhívás szövege olvasható az MTA honlapján (<http://www.mta.hu>), a pályázati űrlapok a honlapról letölthetők.

**A KFKI Atomenergia Kutatóintézet igazgatója
pályázatot hirdet**

a következő tudományos munkakörök betöltésére

1. Tudományos igazgatóhelyettes

A munkakör 2001. január 1-jétől tölthető be. A megbízás legfeljebb 3 évre szól.

A tudományos igazgatóhelyettes feladata:

Tudománypolitikai, kutatástervezési és szervezési, irányítási ügyekben közreműködik a kutatóintézet tudományos koncepciójának, célkitűzéseinek meghatározásában, szervezetének kialakításában, tudományos terveinek, beszámolóinak összeállításában, végrehajtásuk irányításában, megszervezésében és az eredmények kiértékelésében. Összehangolja a tudományos laboratóriumok kutatási munkáját, a kutatás-fejlesztési tervek és a szerződéses kötelezettségek megvalósítását, illetve végrehajtását. Kezdeményezi és szorgalmazza az eredményes kutatómunka végzéséhez szükséges szervezési, személyi és anyagi intézkedések megtételét, a műszerezettség és a korszerű műszaki színvonal megteremtését, illetve fejlesztését. Felügyeli a publikációs tevékenységet, a konferenciákon való részvételt, rendezvények szervezését, a nemzetközi együttműködéseket.

2. Az alábbi tudományos laboratóriumok laboratóriumvezetői munkaköreinek betöltésére:

Alkalmazott Reaktorfizikai laboratórium
Fizikai-kémiai laboratórium
Fűtőelem és Reaktoranyag laboratórium
Reaktoranalízis laboratórium
Sugárvédelmi és Környezetfizikai laboratórium
Szimulátor laboratórium
Termohidraulikai laboratórium

A munkakörök 2001. január 1-jétől tölthetők be. A megbízások legfeljebb 3 évre szólnak.

A laboratóriumvezetők feladata:

Közreműködnek a kutatóintézet tudományos koncepciójának, célkitűzéseinek meghatározásában. Feladatuk a laboratórium szakember állományának fejlesztése, beleértve az egyetemi kapcsolatokat, a posztgraduális képzést, a doktori ösztöndíjasok felvételét, a tudományos minősítések, valamint szükség esetén a minőségi cserék előkészítését. Nyomon követik és elősegítik a laboratórium területére eső témák és projektek keretében folyó munkát. A laboratóriumvezetők maguk is lehetnek téma-, illetve projektvezetők. A laboratóriumvezető felelős a laboratórium tudományos fejlesztési, szervezési, gazdasági tevékenységének az érvényes szabályoknak megfelelő vitelért.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- egyetemi végzettség;
- idegen nyelv ismerete;
- megfelelő szakmai és vezetési gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell

a munkakör ellátására vonatkozó vezetési és tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát;
- részletes önéletrajzot;

- három hónapnál nem régebbi keletű hatósági bizonyítványt;
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését;
- eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését;
- nyelvismeretének megjelölését;

Amennyiben a pályázó a KFKI Atomenergia Kutatóintézet munkatársa, úgy a mellékleteket nem kell csatolni.

A pályázatokat a KFKI Atomenergia Kutatóintézet igazgatójához – levélcím: 1525 Budapest 114. Pf. 49. – kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Dr. Gadó János s. k.,
igazgató

TÁJÉKOZTATÓ

az árvízkárosultak javára történt felajánlásokról

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületének tagjai a 2000. évi májusi közgyűlés felhívására az árvízkárosultak megsegítésére az alábbi felajánlásokat tették:

I. Akadémikusok	Fő	Felajánlott összeg (Ft-ban)
a) Máltai Szeretetszolgálat javára		
– teljes havi tiszteletdíj	174	
– a tiszteletdíj részbeni összege	8	23 130 600,-
b) Tiszaadányi Darvas József Általános Iskola tanulóért Alapítvány javára		
– teljes havi tiszteletdíj	1	137 700,-
Összesen:	183	23 268 300,-

II. Akadémiai doktorok

a) Máltai Szeretetszolgálat javára	985	29 409 700,-
Ebből:		
– teljes havi tiszteletdíj	974 fő	29 149 200,-
– 2 havi tiszteletdíj	2 fő	122 400,-
– a tiszteletdíj részbeni összege	9 fő	138 100,-
b) Magyar Vöröskeresztnek		
– teljes havi tiszteletdíj	1	30 600,-
c) Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálatnak		
– teljes havi tiszteletdíj	1	30 600,-
Összesen:	987	29 470 900,-
Mindösszesen:	1170	52 739 200,-

MTA Titkárság

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000. Nyomdai táskaszám: 2904
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás. – Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 5 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865–9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,- Ft. – Példányszámonkénti ára: 196,- Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. OKTÓBER 13.

Határozatok	1073/2000. (VIII. 31.) Korm. hat.	a Kormány tudomány- és technológiapolitikájának megvalósítását szolgáló intézkedésekről	110
	28/2000. (IX. 13.) ME hat.	a Nemzeti Minőségi Díj Bizottság tagjainak megbízatásuk megszűnéséről és az új tagok megbízásáról	110
	29/2000. (IX. 21.) ME hat.	az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága elnökének, alelnökeinek és tagjainak megbízásáról	110

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. szeptember 11-i ülésének állásfoglalásai	111
--	-----

Közlemények	Felhívás	a Magyar Tudomány Napjának és a Magyar Tudományos Akadémia 175. évfordulójának ünneplésére	112
	Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről és a Doktori Tanács által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról	112
	Pályázati felhívások	Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Díjra, fősztályvezetői, osztályvezetői teendők ellátására, „Pro optimo merito in pancreatico-oncologia” díjra.	113
	Közlemény	az Arany János Közalapítvány a Tudományért közalapítvány mérlegéről	114
	Tájékoztató	az 1998. évi SZJA 1%-ának akadémiai felhasználásáról	115
	Kiegészítés	az árvízkárosultak javára történt felajánlásokhoz	115

HATÁROZATOK

A Kormány 1073/2000. (VIII. 31.) Korm. határozata

a Kormány tudomány- és technológiapolitikájának megvalósítását szolgáló intézkedésekről

1. A Kormány a „Tudomány- és technológiapolitika 2000” című dokumentumban foglaltaknak megfelelően, a Tudomány és Technológiapolitikai Kollégium javaslatára Magyarország társadalmi és gazdasági felemelkedése érdekében nemzeti kutatási és fejlesztési programok indítását határozza el.

2. A Kormány a nemzeti Kutatási és fejlesztési programokhoz öt főirányt jelöl ki: az életminőség javítása, kommunikációs és információs technológiák, a környezetvédelmi és anyagtudományi kutatások, az agrárgazdasági és biotechnológiai kutatások, a nemzeti örökség és a jelenkori társadalmi kihívások kutatása. A Kormány felhívja az oktatási minisztert, hogy a nemzeti kutatási és fejlesztési programok lebonyolításának módját szabályozó kormányrendeletet készítse elő.

Felelős: oktatási miniszter
Határidő: 2000. november 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 28/2000. (IX. 13.) ME határozata

a Nemzeti Minőségi Díj Bizottság tagjainak megbízatásuk megszűnéséről és az új tagok megbízásáról

A Nemzeti Minőségi Díj alapításáról szóló 3/1996. (VI. 19.) ME rendelet 5. §-ának (4) bekezdésében foglalt jogkörömben megállapítom, hogy

dr. Borbély Jánosnak,
dr. Sencz Józsefnek,
dr. Náray-Szabó Gábornak,
Nagy Andrásnak,
Gábor Józsefnek

a Nemzeti Minőségi Díj Bizottság tagjainak e megbízatása — a jelölés visszavonása miatt — megszűnt; ezzel egyidejűleg a gazdasági miniszter javaslatára

dr. Kemény Attilát, a Környezetvédelmi Minisztérium helyettes államtitkárát,

Krämer Tamást, a Minőségügyi Tanácsadók Szövetségének elnökét,

Meskö Attilát, a Magyar Tudományos Akadémia főtítkárhelyettesét,

dr. Mucsi Imrét, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkárát,

dr. Stenszky Andrást, az Egészségügyi Minisztérium kabinetfőnökét,

Lepsényi Istvánt, a Magyar Minőség Társaság elnökét,

dr. Molnár Pált, az Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottság elnökét

a Nemzeti Minőségi Díj Bizottság tagjává kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 29/2000. (IX. 21.) ME határozata

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága elnökének, alelnökeinek és tagjainak megbízásáról

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény 2. §-a alapján — a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és az oktatási miniszter közös javaslatára —

dr. Lipták András akademikust, a Debreceni Egyetem egyetemi tanárát

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága elnöki teendőinek ellátásával,

dr. Kovács Lászlót, az orvostudomány doktorát, egyetemi tanárt, a Debreceni Egyetem Élettani Intézete igazgatóját,

dr. Kroó Norbert akademikust, az MTA főtítkárát
az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága alelnöki teendőinek ellátásával, továbbá

dr. Dányi Istvánt, a Gazdasági Minisztérium főosztályvezető-helyettesét,

dr. Gecsényi Lajost, a Magyar Országos Levéltár főigazgatóját,

dr. Ihász Mihály akademikust, a Semmelweis Egyetem egyetemi tanárát,

dr. Illyés Sándort, a Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola egyetemi tanárát,

dr. Imre Józsefet, az Oktatási Minisztérium főosztályvezetőjét,

dr. Keviczky László akademikust, az MTA alelnökét,

dr. Lovas Rezsőt, a fizikai tudomány doktorát, az MTA ATOMKI igazgatóját,

dr. Lőrincz Lajos akademikust,

dr. Mátyás Csabát, a mezőgazdasági tudomány doktorát,

dr. Mucsi Imrét, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkárát,

dr. Temesi Alfrédát, az egészségügyi Tudományos Tanács Titkársága osztályvezetőjét

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagsági teendőinek ellátásával megbízom.

Budapest, 2000. augusztus 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. szeptember 11-i ülésének (AKT 6/2000.) állásfoglalásai

Napirend:

1. A 2001. évi költségvetési tárgyalások állása.
2. Előzetes tájékoztató a konszolidáció keretében indítandó fejlesztési programok véleményezésére alakult eseti bizottság tevékenységéről.
3. Az MTA kutatóintézményeiben foglalkoztatott magasabb vezető beosztásúak vezetői jutalmazásának szabályozása.
4. Véleménycsere az akadémiai stratégia kialakításáról a nemzeti K+F pályázaton való részvételre.
5. Előzetes tájékoztató az Akadémiai Tudományos Publikációs Adattár létesítéséről.
6. Egyebek:
Az AKT 2000. második félévi munkaprogramja.
A jelenlegi AKT mandátumának lejáráásával kapcsolatos teendők megvitatása.

AKT 6/1/2000. (IX. 11.) állásfoglalás:

A napirendi pontok felcserélésével először a kutatásértékelési ad hoc bizottság elnökének tájékoztatójára került sor az *Akadémiai Tudományos Publikációs Adattár létesítéséről*.

Az AKT egységesen úgy foglalt állást, hogy

- ilyen adatbázis létrehozása szükséges,
- az ATPA az MTA Kémiai Kutatóközpontjában legyen elhelyezve,
- az adatok elemzése különüljön el az Adatbázis szolgáltató szerepétől.

AKT 6/2/2000. (IX. 11.) állásfoglalás:

Kroó Norbert tájékoztatta az AKT-t az MTA 2001. évi költségvetésének kilátásairól az eddigi tárgyalások alapján. A várható növekmény (2,74 mrd Ft) nagyobbik hányadát a bérek fejlesztésére és a tiszteletdíjak rendezésére lehet fordítani, kisebb hányad juthat egyéb költségvetési célokra. A közeljövőben várható kormánydöntés az új bérrendszeréről, amelytől a felsőoktatási és a kutatói bérek együttes rendezése várható.

AKT 6/3/2000. (IX. 11.) állásfoglalás:

Előzetes tájékoztató hangzott el a *konszolidáció keretében indítandó fejlesztési programok véleményezésére alakult eseti bizottság* eddigi munkájáról. Az AKT a bizottság írásos emlékeztetőjében foglaltakat tudomásul vette és véleményét a kuratóriumok állásfoglalásának ismeretében a legközelebbi ülésen alakítja ki.

AKT 6/4/2000. (IX. 11.) állásfoglalás:

Az AKT megtárgyalta az Akadémia *kutatóintézményeiben foglalkoztatott magasabb vezető beosztásúak (főigazgatók) vezetői jutalmazásának szabályozását*.

Az AKT álláspontja, hogy az igazgatók jutalmazásának jelenlegi rendszerét kell fenntartani a rendező elvek felülvizsgálata mellett, s erre a kérdésre az igazgatói bérek megállapítási rendszerének átgondolásával együtt vissza kell térni.

AKT 6/5/2000. (IX. 11.) állásfoglalás:

A testület véleménycserét folytatott a nemzeti kutatási pályázaton való részvétel akadémiai stratégiájáról. A kérdésre az AKT később visszatér.

AKT 6/6/2000. (IX. 11.) állásfoglalás:

- Az „Egyebek” keretében a testület foglalkozott
- az AKP pályázatok felfüggesztésével és az így keletkezett nyitott kérdések lezárásának lehetséges módjaival,
  - az árvízkárosultak megsegítésére indított gyűjtés eredményével, melynek során az akademikusok és a doktorok 52,2 mFt-ot ajánlottak fel a Máltai Szeretetszolgálatnak,
  - mandátumának lejártja miatt az AKT megújításának feladataival, a közgyűlés által küldendő képviselők közé „külsők” meghívásának lehetőségével,
  - arról az egyetemi igényről, amely az intézeti keretből foglalkoztatott PHD-sek után tandíjat igényel.

Az AKT jóváhagyta a soproni Geológiai és Geofizikai Kutatóintézet Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását.

A testület jóváhagyta a II. félévi munkatervét.

KÖZLEMÉNYEK

FELHÍVÁS

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJÁNAK
ÉS A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
175. ÉVFORDULÓJÁNAK ÜNNEPLÉSÉRE

November 3-át a Magyar Köztársaság Kormánya 1997-ben a Magyar Tudomány Napjává nyilvánította. Ünnepek, díjátadások, megemlékezések, konferenciák, kutatóintézeti és egyetemi nyílt napok, ismeretterjesztő foglalkozások, iskolai szakkörök, rendkívüli múzeumi nyitva tartások gazdagították a Magyar Tudomány Napjának egész hetes rendezvénysorozatát. Az ünnepeken minden évben részt vettek az ország és a tudományos élet vezetői. A rendezvények élénk visszhangot keltettek az egész magyar közvéleményben, fokozták a nemzet önbecsülését, emelték a magyar tudományosság társadalmi rangját.

Bebizonyosodtak az alapító Széchenyi István naplójának szavai: „Erőt erővel meggyőzni nem mindig lehet — hanem a böltsesség győz mindenütt.”

Ezen a napon, a magyar államiság ezredik évében, a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 175. évfordulóját is ünnepeljük, a jelen meghatározásán és a jövő formálásán is munkálkodva. 2000. november 2–9. között kerül sor az ünnepi rendezvényekre.

Széchenyi István szellemében újra felhívunk mindenkit, aki a tudományok művelője vagy használója, hogy vegye ki részét a magyar tudomány méltó megünnepléséből! Fejezzük ki megbecsülésünket a magyar tudományosság nagyszerű hagyományai, világraszóló eredményei és jelenbeli erőfeszítései iránt! Válgék újra nyilvánvalóvá: a tudomány művelése, kiemelt támogatása a bolderabb, biztosabb magyar jövő záloga. Csakis a tudásalapú társadalom megvalósításán fáradozó Magyarország vívhatja ki a Kárpát-medence és az egész európai földrész megbecsülését.

Magyar Tudomány Napja
Rendezvénytanácsa

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím
odaítéléséről

FALUDI GÁBOR

„A szorongás, depresszió és a szuicid magatartás néhány pszichobiológiai markere” című munkája alapján,

FILEMONNÉ KOCSIS ERZSÉBET

„A Burmester féle interpolációs tervezési elmélet kiterjesztése” című munkája alapján,

GROFCSIK ANDRÁS

„Időfelbontásos lézerspektroszkópia” című munkája alapján,

GUNDA TAMÁS

„Új típusú béta-laktám antibiotikum származékok szintézise” című munkája alapján,

HOLLÓ PÉTER

„Közúti közlekedésbiztonsági intézkedések hatékonyságvizsgálata, különös tekintettel a nemzetközi összehasonlítás néhány módszertani kérdésére” című munkája alapján,

HORVÁTH M. TAMÁS

„Helyi közszolgáltatások szervezése a modern államban” című munkája alapján,

HUNYADY LÁSZLÓ

„Az AT1 típusú angiotenzin-receptor működésének molekuláris alapjai” című munkája alapján,

KISS EMIL

„Feloldható algebrák” című munkája alapján,

KOCZISZKY ÉVA

„Pán, a gondolkodók istene. Mitológia 1800 körül” című munkája alapján,

KUBINYI MIKLÓS

„Lézerspektroszkópiai módszerek fejlesztése és alkalmazása a kémiai szerkezetkutatásban” című munkája alapján,

MARÓY PÉTER

„Fejlődésgenetikai vizsgálatok Drosophila inszerció mutánsokkal” című munkája alapján,

MATOLCSY ANDRÁS

„A mérsékelt malignitású B-sejtes non-Hodgkin lymphomák transzformációja” című munkája alapján,

MICHALETZKY GYÖRGY

„Stacionárius folyamatok realizációelmélete és alkalmazásai” című munkája alapján,

ORBÁN SÁNDOR

„Az afrikai Calymperaceae család (Bryophyta-Bryopsida) taxonómiai monográfiája” című munkája alapján,

PÁLDI EMIL

„Alacsony hőmérséklet hatása gazdasági növények anyagcseréjére” című munkája alapján,

POSTA JÓZSEF

„On-line krómspeciációs módszerek kidolgozása” című munkája alapján,

SIKLÓS LÁSZLÓ

„Elemeloszlási és szerkezeti változások elektronmikroszkópos szintű tanulmányozása különböző funkcionális állapotú idegsejteken” című munkája alapján,

SZOLGAY PÉTER

„A CNN Univerzális Gép (CNUM) mint a bonyolult mérnöki számítások eszköze” című munkája alapján,

TÖRÖK GÁBOR

„A jog eltűnése a csődjogi kodifikációból” című munkája alapján,

VEISZ OTTÓ

„Őszi gabonafélék tél- és fagyállósága” című munkája alapján

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet;

a Doktori Tanács által odaítélt doktori fokozatokról

SZŐKE ÉVA

„Gyógynövény szövettenyészetek hatóanyag képzésének optimalizálása” című munkája alapján a biológiai tudomány doktora;

a Doktori Tanács által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Elméleti Orvostudományi Szakbizottság

MOLNÁR MÁRIA GYÖNGYI

„A sejtciklus G1/S átmenetének tanulmányozása, különös tekintettel a timidilsav szintázra, a timidin kinázra és a ciklin E-re” című munkája alapján az orvostudomány kandidátusa;

RÁSÓ ERZSÉBET

„Állatmodellek a kísérletes rákkutatásban” című munkája alapján az orvostudomány kandidátusa;

TÓTH MÁRIA

„Agyi aneurizmazsákok és agyi aneurizmás betegek artériáinak biomechanikai tulajdonságai” című munkája alapján az orvostudomány kandidátusa;

I. Biológiai Szakbizottság

BAKCSA FLÓRIÁN

„A ribizskerügy-gubacsatka biológiájának sajátosságai és az ellene történő védekezés rendszerének megalkotása Magyarország körülményei között” című munkája alapján honosítással a biológiai tudomány kandidátusa.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia a kezelésére bízott magánalapítvány felhasználásával

Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Díjat

alapított, amellyel támogatni kívánja a fiatal magyar tudományos kutatók nemzetközi tudományos rendezvényeken való részvételét.

A vissza nem térítendő támogatás legmagasabb összege 60000 Ft, és a nemzetközi tudományos konferenciák részvételi költségeinek (részvételi díj, útiköltség, szállásköltség stb.) fedezetéül használható fel.

Az Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Díjra a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alatt álló intézmények (kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek) tudományos munkakörben dolgozó, 30 év alatti, legalább egyetemi doktorátussal rendelkező kutatói pályázhatnak.

A pályázatokat az MTA Titkársága Humánpolitikai Osztályához (Budapest, Nádor u. 7.; postacím: 1245 Budapest, Pf. 1000.) **2001. január 31-ig** kell benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó nevét, születési időpontját;
- az egyetemi doktori oklevél számát;
- a pályázó szakmai publikációinak jegyzékét;
- a munkahely megnevezését és címét;
- a nemzetközi rendezvény megnevezését, időpontját és helyét;
- a pályázó esetleges előadásának címét;
- a részvételi költség várható nagyságát;
- az intézményi és/vagy saját hozzájárulás mértékét;
- az igényelt támogatás összegét;
- az intézmény vezetőjének javaslatát;
- a tudományos szakterület egyik neves képviselőjének ajánló véleményét.

A támogatás odaítéléséről – az e célból létrehozott alkalmi bizottság javaslatára – a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese dönt 2001. február 28-ig, amelyről az érintettek névre szóló értesítést kapnak. A nyertes pályázók nevét és a támogatás összegét az Akadémiai Értesítő márciusi számában tesszük közzé.

Magyar Tudományos Akadémia
Titkársága
Humánpolitikai Osztály

A Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet pályázatát hirdeti

FŐOSZTÁLYVEZETŐI, OSZTÁLYVEZETŐI TEENDŐK ELLÁTÁSÁRA

A megbízás 2001. január 1-től 3 évre szól.

A meghirdetett főosztályvezetői munkahely a következő:

Geofizikai Főosztály

Feladata az intézeti célok megvalósítása érdekében:

- távollétében képviseli és helyettesíti az igazgatót,
- segíti az igazgatót napi tudományos tevékenységében,
- az általános igazgatási feladatok, tervezés, beszámoltatás, tudmányszervezés aktuális feladatainak naprakész állapotban tartása,
- hazai és külföldi kapcsolattartás.

A meghirdetett osztályvezetői munkahely a következő:

Geomágneses Osztály

Az osztályvezető feladata:

- a kutatási egység szakmai irányítása,
- az általános szervezési feladatok elvégzése,
- hazai és külföldi kapcsolattartás.

A pályázókkal szembeni követelmény:

- szakirányú egyetemi végzettség,
- idegen nyelv ismerete,
- megfelelő szakmai és vezetési gyakorlat,
- kimagasló, nemzetközileg elismert kutatómunka,
- nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett gyakorlat.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevél hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzt,
- három hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt,
- az eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését,
- nyelvismeretek megjelölését,
- munkakör ellátására vonatkozó tudományos elképzeléseket.

Amennyiben a pályázó a Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet munkatársa, úgy csak a tudományos elképzeléseket kérem mellékelni. A pályázatokat az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet igazgatójához — levélcím: 9401 Sopron, Pf. 5. — kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Závoti József s. k.,
igazgató

A Magyar Tudományos Akadémia által néhai Simor Pálné hagyatékából alapított Simor Pál Rákkutató Alapítvány kuratóriuma felhívja a gyógyító és kutató intézmények szervezeti egységeinek vezetőit és az Akadémia köztestületének tagjait, tegyenek javaslatot

„Pro optimo merito in pancreatico-oncologia” díj

odaítélésére.

A kuratórium a díjat és az adományozást rögzítő oklevelet, a díjhoz járó bronzérmét a rákkutatásban, különösen a hasnyálmirigyrák és más emésztőszervi rákok kutatásában és gyógyításában jelentős eredményeket elért kutatók és orvosok részére adományozza.

A javaslatban részletesen ismertetni kell a javasolt személy kutató, ill. gyógyító tevékenységét és e tevékenység eredményét.

A javaslatokat 2000. december 1-ig kérjük megküldeni a Simor Pál Rákkutató Alapítvány címére: 1245 Budapest, Pf. 1000.

A díjak átadására 2001. májusában kerül sor a Magyar Gastroenterológusok Társasága Nagygyűlésén. A díjazottak nevét az Akadémiai Értesítőben nyilvánosságra hozzuk.

2000-ben a díjat dr. Faller József orvos és dr. Varga Gábor rákkutató kapta.

Dr. Lapis Károly s.k.,
a kuratórium elnöke

Közlemény

az Arany János Közalapítvány a Tudományért Közalapítvány közhasznú beszámolójának 1998. és 1999. évi mérlegéről

Az Arany János Közalapítványt a Magyar Köztársaság Kormánya és a Magyar Tudományos Akadémia alapította a hazai és a határainkon túli magyar tudományosság színvonalának megőrzése, emelése és támogatása céljából. A Fővárosi Bíróság 6859. sorszám alatt 1997. november 4-i dátummal vette nyilvántartásba. 1999. január 11-i végzésével a Közalapítványt 1998. január 1-jei visszamenőleges hatállyal kiemelten közhasznú szervezetté minősítette.

Az 1999. évi — könyvvizsgáló által auditált — közhasznú beszámolót a Közalapítvány Kuratóriuma 5 (2000. V. 29.) sz. határozatával elfogadta.

A Közalapítvány közhasznú beszámolójának mérlege (adatok ezer forintban)

Megnevezés	1998. év	1999. év
A. Befektetett eszközök	—	—
B. Forgóeszközök		
IV. Pénzeszközök	91 875	79 172
C. Aktív időbeli elhatárolások	1 596	429
Eszközök (aktívák) összesen:	93 471	79 601
D. Saját tőke		
I. Induló tőke	39 567	39 567
II. Tőkeváltozás	14 451	10 804
— ebből tárgyévi eredmény	14 451	–3 647
E. Céltartalék		
F. Kötelezettségek		
I. Hosszú lejáratú kötelezettségek	4 600	13 330
II. Rövid lejáratú kötelezettségek	1 523	216
G. Passzív időbeli elhatárolások	33 330	15 684
Források (passzívák) összesen:	93 471	79 601

A Közalapítvány eredménykimutatása (adatok ezer forintban)

Megnevezés	1998. év		1999. év	
	Közhasznú tev.	Vállalk. tev.	Közhasznú tev.	Vállalk. tev.
A. Összes bevétel	30 809	—	46 715	—
B. Összes költség	16 358	—	50 362	—
Tárgyévi eredmény:	14 451	—	–3 647	—

Tájékoztató

az 1998. évi SZJA 1%-ának akadémiai felhasználásáról

A Magyar Tudományos Akadémia köszönetet mond mindazoknak, akik támogatásukkal hozzájárultak a magyar tudományos élet fejlesztéséhez. Ezúton tájékoztatja az adófizető polgárokat, hogy rendelkezésük alapján az Akadémia részére felajánlott 1998. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át a vidéki tudományos életben kiemelkedő teljesítményt nyújtó fiatal kutatók díjazására fordította. A díjak átadására a Magyar Tudomány Napján kerül sor.

Kiegészítés

az árvízkárosultak javára történt felajánlásokhoz

Az Akadémiai Értesítő szeptemberi számában közölt felajánlásokon túl — nem az MTA szervezésében — egy akadémikus tiszteletdíja nettó összegét 140 000,— Ft-ot a Magyar Karitás Alapítvány számlájára, két akadémiai doktor pedig összesen 110 000,— Ft-ot a Magyar Vöröskereszt, a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat és a Gyermekétkeztetési Alapítvány számlájára utalt át doktori tiszteletdíjából az árvízkárosultak javára. Történt továbbá felajánlás akadémikus részéről előadása után kapott tiszteletdíjból is. Köszönet érte!

MTA Titkárság

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000. Nyomdai táskaszám: 2904
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás. – Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865–9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,- Ft. – Példányszámonkénti ára: 196,- Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

9/a

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. NOVEMBER 17.

175 ÉVES A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Az 1825—27. évi országgyűlésen alkotott törvénycikkekből (Ferenc VIII. dekretuma)	118
XI. cikkely	A hazai nyelv művelésére fölláltatandó tudós társaságról vagy Magyar Akadémiáról 118
XII. cikkely	Azoknak nevei, kik a tudós társaság fölláltására, vagy a hazai nyelv terjesztésére is ajánlatokat tettek 118
XIX. cikkely	Gróf Festetics Lászlónak két rendbeli ajánlatai 119
Ajánlat-levél a nádorhoz és az ország rendeihez.	120
Az 1825—27. évi országgyűlés írásából a CXV. szám CIV. üléséről	121

Jogszabály	169/2000. (IX. 29.) Korm. r.	az egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolásáról	122
------------	------------------------------	--	-----

Közlemények	Felhívás	a környezetbiztonság erősítésére Közép-Kelet-Európában és a világ más térségeiben	123
	Pályázati felhívások	igazgatói és igazgatóhelyettesi munkakörök betöltésére, Schenzl Guidó-díjra és Pro Meteorologia Emlékplakett adományozására történő javaslatlételre	125
	Helyesbítés		126

175 ÉVES A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Az 1825—1827. évi országgyűlésen
alkotott törvénycikkek*

Francisci decreta VIII.

ARTICULUS XI.

De erigenda ad culturam linguae patriae erudita
societate, seu Academia Hungarica.

Solicitudine statuum et ordinum non tantum ad
propagandam, verum simul etiam ad excolendam in omni
scientiarum et artium genere patriam linguam directa,
annuente Sua majestate sacratissima ultro decernitur:

§. 1. Ut societas erudita, seu Academia Hungarica e
fundo, per spontaneas et liberas oblationes composito,
fixam sedem in libera regiaeque civitate Pestiensis habitura,
ocys brevissimo, quo fieri poterit tempore erigatur.

§. 2. Instituti hujus protectionem Sua celsitudine cae-
sareo-regia domino regni palatino, ingenita erga patriam
et gentem Hungaricam teneritudine suscipiente, quam-
primum ejusdem sub auspiciis coalitura societas, scopo
obtinendae suae consistentiae, mox etiam planum,
principiis in opere deputationis regnicolaris expressis, et
per offerentes declaratis conforme, una cum statutis,
viribus et mediis suis attemperandis, uberius adhuc el-
aboraverit, illud altefata Sua celsitudo caesareo-regia
etiam extra tempus comitiorum, altissimo Suae majest-
atis regiae obtutui, pro benigna ratificatione substernet,
subinde comitiis referendum.

ARTICULUS XII.

Nomina illorum, qui pro erigenda societate erudita, aut
etiam propaganda lingua patria oblationes fecerunt, pro
memoria posteritatis in legem referuntur.

Ut grata eorum memoria, qui singulari in patriam ejusque
linguam amore, in illius culturam aut etiam propa-
gationem generosa fecerunt oblata, in omne aevum
perennet, status et ordines penes benignum Suae majest-
atis regiae annutum, nomina illorum ad legum tabulas
inserenda decreverunt. Quorum series est sequens:

Serenissimus caesareus, Hungariae et Bohemiae regius
haereditarius princeps, archi-dux Austriae, dominus
Josephus, regni Hungariae palatinus, instituti societatis
eruditae protector in moneta conventionali fl. 10.000

Ferenc VIII. decretuma

XI. CZIKKELY.

A hazai nyelv művelésére föllállítandó tudós társaságról
vagy Magyar Akadémiáról.

A karok és rendek gondoskodása a hazai nyelvnek nem
csak terjesztésére, hanem a tudományok és művészetek
minden nemében leendő kiművelésére is irányulván, Ő
szent felségének jóváhagyásával határozatlik:

1. §. Hogy a tudós társaság vagy Magyar Akadémia, az
önkéntes és szabad adományok után létesítendő alaptól,
Pest szabad királyi városban, mint állandó székhelyén, a
lehető legrövidebb idő alatt minél előbb föllállítassék.

2. §. Ez intézetnek pártfogását Ő császári királyi her-
cegsége, az ország nádora, a magyar haza és nemzet iránt
szívében gyökerező szereteténél fogva magára vállalván:
mihelyt az ő védelme alatt alakulandó társaság majdan a
megszilárdulása céljából szükséges, s az országos bizott-
ság munkálatában kifejezett s az ajánlók által nyilvánított
elvekkel megegyező tervet, az erejéhez és eszközeihez
alkalmazandó alapszabályokkal együtt még bővebben ki-
dolgozta: azt föntnevezett Ő császári királyi hercegsége,
országgyűlés idején kívül is, kegyes helybenhagyás végett Ő
királyi felsége legmagasabb színe elé terjesztendi, azután az
országgyűlésnek is jelentést tevén fölőle.

XII. CZIKKELY.

Azoknak nevei, a kik a tudós társaság föllállítására, vagy a
hazai nyelv terjesztésére is ajánlatokat tettek, az utókor
emlékezete végett törvénybe iktatnak.

Hogy azoknak hálás emlékezete, kik a haza és nyelve
iránti kiváló szeretetökből, annak művelésére vagy ter-
jesztésére is nemes szívű ajánlatokat tettek, minden idők-
re megörökíttessék: a karok és rendek, Ő királyi felségé-
nek kegyes jóváhagyása mellett, a törvénykönyvbe iktat-
tatni határozták neveiket, melyeknek sora a következő:

József úr, fenséges császári s magyar és cseh királyi örö-
kös herczeg, Magyarország nádora, a tudós társaság
intézetének pártfogója, pengő pénzben 10.000 frt.

* Magyar Törvénytár 1740—1835. évi törvénycikkek (Bp. Franklin, 1901)

Comes Stephanus Széchenyi fl. 60.000
 Abrahamus Vay fl. 8000
 Comes Georgius Andrassy fl. 10.000
 Comes Georgius Károlyi fl. 40.000
 Comes Franciscus sen, Pálffy annue fl. 400
 Comes Joan. Bapt. Batthyányi fl. 10.000
 Comes Michael Eszterházy fl. 10.000
 Comes Carolus jun. Eszterházy fl. 10.000
 Comes Paulus Széchenyi fl. 10.000
 Gabriel Justh fl. 1000
 Emericus Inkey fl. 1000

Comes Josephus Teleky de Szék, nominibus etiam novercae suae, comitis Ladislai condam Teleky viduae, qua filii, ex eodem marito suscepti naturalis et legitimae tutricis et curatricis fratrum item suorum, comitum Adami et Samuelis Teleky, bibliothecam, facile 30,000 voluminum complectentem, sumtibus atque fatigiis attacti communis patris, comitis Ladislai Teleky comparatam, praeterea fl. 5000

Stephanus Szabó-Szepeszy fl. 200
 Princeps Philippus Batthyányi fl. 50.000
 Comes Antonius Cziráky fl. 3000
 Comes Joannes Keglevich fl. 6000
 Josephus Kopácsy episcopus Veszprimiensis fl. 2000
 Samuel Pápay fl. 1000
 Liber baro Carolus Zay fl. 2000
 Liber baro Carolus Mandell fl. 1000

Stephanus condam Sándor de Szlavnicza legavit fl. 10,000 praeterea bibliothecam suam, numophylaceum, raras monetas, imagines item et mappas.

ARTICULUS XIX.

Duplicis ordinis oblata comitis Ladislai Festetics inarticulantur.

Generosa duplicis ordinis oblata comitis Ladislai Festetics de Tolna et quidem unum, quo foundationem genitoris adhuc sui comitis Georgii condam Festetics, per articulum 4. 1802. in legum tabulas relatum, non solum in moneta conventionali ultro ac prompte defixit et stabilivit, verum additis insuper 10.000 florenis ejusdem monetae notabiliter locupletavit; — alterum, virtute cuius pro incremento erigendae societatis eruditae seu Academiae Hungaricae, speciatim pro dotatione sectionis mathematicae, penes eandem ad cognitiones militares instituendae, alia 10,000 flor. itidem monetae conventionalis sacravit, intuitu quorum elargitas fundationales litteras Sua majestas sacratissima clementer ratificare dignata est, status et ordines cum benigno altifatae Suae majestatis sacratissimae annutu, in perennem insignis hujus munificentiae et patriotici zeli memoriam, articulo huic inserenda decreverunt.

Gróf Széchenyi István 60,000 ft.
 Vay Ábrahám 8000 ft.
 Gróf Andrassy György 10,000 ft.
 Gróf Károlyi György 40,000 ft.
 Id. gróf Pálffy Ferencz, évenként 400 ft.
 Gróf Batthyány Ker.János 10,000 ft.
 Gróf Eszterházy Mihály 10,000 ft.
 Ifj. gróf Eszterházy Károly 10,000 ft.
 Gróf Széchenyi Pál 10,000 ft.
 Justh Gábor 1000 ft.
 Inkey Imre 1000 ft.

Széki gróf Teleki József, mostohaanyjának, néhai gróf Teleki László özvegyének, mint az ugyanezen férjtől származott fia természetes és törvényes gyámjának s gondnokának, valamint két testvérének, Teleki Ádám és Sámuel grófoknak is nevökben, legkevesebb 30,000 kötetet magában foglaló könyvtárakat, mely nevezett közös atyjok, gróf Teleki László költségén és fáradozásával gyűjtetett; s azon kívül 5000 ft.

Szabó-Szepessy István 200 ft.
 Herczeg Batthyány Fülöp 50,000 ft.
 Gróf Cziráky Antal 3000 ft.
 Gróf Keglevich János 6000 ft.
 Kopácsy József, veszprémi püspök 2000 ft.
 Pápay Sámuel 1000 ft.
 Bárány Zay Károly 2000 ft.
 Bárány Mandell Károly 1000 ft.

Néhai Szlavniczai Sándor István hagyományozott 10,000 frtot, azonkívül könyvtárát, éremgyűjteményét, ritka pénzeket, valamint képeket és földabroszokat is.

XIX. CZIKKELY.

Gróf Festetics Lászlónak két rendbeli ajánlatai becikkelyeztetnek.

Tolnai gróf Festetics Lászlónak két rendbeli nemeslelkű ajánlatát, még pedig az egyiket, mellyel még atyjának, néhai Festetics György grófnak az 1802: 4. cikkely által a törvénykönyvbe beiktatott alapítványát nemcsak pengőpénzben önként és készséggel alapította és határozta meg, hanem azonfelül 10.000 ugyanazon értékű forintnak hozzáadásával gazdagította is: — a másikat, melynek erejénél fogva a föllállítandó tudós társaság vagy magyar akadémia javára, névszerint az a mellett a katonai ismerettárgyakra berendezendő mennyiségtani osztály javadalmazására további 10.000 frtot ugyancsak pengőpénzbeni áldozott, melyekre nézve a kiadott alapítólevelet Ő szent felsége kegyelmesen helybenhagyni méltóztott, a karok és rendek föntnevezett Ő szent felségének kegyes beleegyezésével, ezen kiváló bőkezűség és hazafias buzgóság örök emlékezetéül a jelen törvényczikkbe iktatni határozták.

AJÁNLAT-LEVÉL A NÁDORHOZ ÉS AZ ORSZÁG RENDEIHEZ*

Felséges Császári Királyi örökös Fő Herczeg Nádor Ispán,
Nagyméltóságú Fő Rendek, Tekintetes Státusok!

A jelenlévő országgyűlésen, az országosan egyben gyűlt Státusok és rendek buzgó igyekezettel fáradoznak mindazon akadályoknak feltanálásán, melyek Nemzetünk dicsőségét, Nagyságát és boldogságát, hátráltatják; mind pedig azon módoknak meghatározásán, melyek által azok feltanáltatván el is hártathatnak; valamint szintén azon segéd eszközöknek kigondolásán is melyek által a dicső Magyar Nemzet, országunknak szerencsés fekvése; polgári alkottatása és Nemes eredeténél fogva méltán reménylhető magosságára, és virágzó boldogságára, el juthasson.

Császári királyi Fő Herczegségeddel, a főrendekkel, és tekintetes Státusokkal egy értelemben, a mint ez 1791-be, és azolta mindég, de főképen ezen ország gyűlése alatt nyilván kijelentetett, áthatatosan azt hiszük mi is, hogy a Szunnyadozó Nemzeti léleknek felébresztése, elterjesztése, s erős meg fundálása, egy a fent érintett célhoz legközelebb vezető utak között, mert ez által közelítettven a Nemzet-egysége is, mely nélkül a Nemzet sem nagy sem hatalmas, de nemzet is csak alig lehet

Ezen nagy célnak elősegállítására ismét, hosszasanban meg volt már 1790—1-ben mutatva, mintsem hogy abban többé kételkedni lehetne, hogy a nemzeti nyelvnek közönségesebb elterjedése, s tökéletesedése, egy a legfogantabb, de bizonyosan legelső eszközök között.

Meg vagyunk továbbá a felől is győztetve, hogy midőn nemzetünk nemzetiségében erősödik, általa mind a közönséges jó édes anyja a Haza boldogul, mind az ezzel elválaszthatatlan egyesületben lévő Királyi szék fundamentoma meg nem rendíthetetlen erősséget nyer.

Mert az egész Császári királyi Nagy Birodalom, annyira különböző nemzetei, egy nemzetté soha össze nem olvadhatván, ha külön külön Nemzetiségeket megtarthatják, valamint egy részről Nemzetiségek érzése Nemzetekhez, nemzeti Szokásaikhoz, és a fent álló rendhez köti őket, s kiveri fejekből a világ polgári-rém ideákat, úgy más részről a testvér nemzetekben, épen a felébredett nemzetiség fogja kölcsönösen azon nemes tüzet felgyújtani, és táplálni, mely szerint egymással a béke napjaiban, a mind fentebb és fentebb való nemzeti ki művelődésben, a szükség idején pedig a Király és Haza oltárára teendő áldozatok meg tételében fognak egymással vetélkedni. Ezen nemes vetélkedés pedig valamint a nemzeti erőket leginkább kifejegetheti, úgy, a minél inkább ki fejtődött nemzeti erők viszont a leghasznosabb gyümölcsöket érik.

El határozánk tehát mi magunkat Felséges Királyunk, és Hazánk egyesített java iránt lángoló buzgó szívvel,

hogy a ki tett nagy cél elősegítésére egy Nemzeti tudományos intézetnek tegyük le első fundamentom követ.

Mellybe Császári királyi Fő Herczeg Nádor Ispánunk főoltalma alatt, 13-om ezúttal az ország gyűlése által kiválasztandó férfiak által, kik ismét előlölőjüket, minden esztendőben magok között, a halál esetében pedig a hazafiak között az elhott helyében, mást szabadon választván; a nemzeti nyelvnek tökéletesítése, mind szélesebb és szélesebb ki terjesztése eszközöltessen.

Hogy így a tudományoknak, és mesterműveknek, a nyelv által leendő mind szélesebb és szélesebb kiművelődése viszont a tudományok és mesterművek szélesebb kiterjedése által tökéletesítse és terjeszsze, a szeretett anyai szép nyelvet is.

És ezen alkotmánynak első fundamentom kövéül kívántuk mi következő ajánlásainkat tenni. Gróf Széchenyi István egy esztendei jövedelmét, Vay Ábrahám nyolcz ezer conventionális értékű forintokat. Gróf Andrássy György tíz ezer conventionális értékű forintokat. Gróf Károlyi György fél esztendei jövedelmét.

Felséges Császári Királyi Herczeg, Nagyméltóságú főrendek, tekintetes Státusok csekély ez az ajánlás a nagy célhoz képest, de ha Császári királyi Herczegséged, a nagyméltóságú főrendek, és a tekintetes Státusok hazafiúi szokott bőkezűségekkal s nemes bugorkodásokkal pártfogások alá veendik, meg vagyunk győztetve a felől, hogy az alkotmány sebessen fog az egek fölé emelkedni, a közgyekezeteinket, hasznai az édes hazára eláradván, áldani fogja a háládatos késő maradék is.

Esedezünk annak okáért Cs. kir. Fő Herczegséged, a nagyméltóságú főrendek, és tekintetes Státusok előtt, hazafiúi ajánlásainkat édes atyai kegyességgel elfogadni, oltalmok alá venni, egy országos deputatiót kirendelni, a mely vélünk egyet-értve az intézetnek alkotó Statutumait, s törvényeit kidolgozza, végre pedig hazánk jó atyjának Felséges Királyunknak ajánlani, hogy ennek lételét articulussal megerősíttetni megengedni, s kegyelmesen ápolgatni méltóztasson, méltóztassanak.

Mi pedig hogy ha hazánk és királyunk ezen áldozat által hasznára legkissebet is tehettünk, ennek érzése boldoggá fogja tenni napjainkat, s kellemetessé utolsó órákat is. A kik egyszersmind kegyelmeiben, gratiájokban, pártfogásokban ajánlottak változhatatlan hív tisztelettel elhalunk.

Császári Királyi örökös Fő Herczegségednek — a nagyméltóságú főrendeknek és tekintetes Státusoknak alázatos szolgálai Pozsonyban November 8-án 1825...

* Szász Károly: Gróf Széchenyi István és az Akadémia megalapítása (Bp. 1880.) függelék 237.

Az 1825-7-iki Országgyűlés Írásai¹

CXV-dik SZÁM CIV-dik ÜLÉSBEN

Gróf Széchenyi Istvánnak, Vay Ábrahámnak, Gróf Andrássy Györgynek, és Gróf Károlyi Györgynek a' felállítandó Magyar Tudós Társaságra tett Fundationalis Levelik.

Alább is írt Gróf Sárvári és Felső-Vidéki Széchenyi István, Császári Királyi Kamarás és Százados Kapitány, adom tudokra mindenknek, a' kiknek illik, 's a' kiket ez a' dolog most illet, vagy jövődöben illethetne, hogy én az Ország'-Gyűlésein 1790. és 1807-dikben az egybengyült Karok és Rendek által felállítatni czéloztatott Hazai Tudós Társaságnak, — midőn ezen Ország-Gyűlésén újjabban annak a' Fejedelemre és Hazára nézve egyaránt hasznos és kívánatos volta kijelentetett volna, — felállíthatására, örömmel és egész készséggel oda ígértem minden Jóságaimnak egy egész Esztendei tiszta jövedelmeit; minthogy azonban azolta ezen Tudós Társaság felállítására nézve már számosan vagynak véllem, és az Ország' Rendeivel egy értelemben, 's azon Hazai Intézetnek feállítását példás buzgósággal eszközteni is kívánják, — szükségesnek tartom én is Fundationalis Kötelező Levelemet feltenni, megerősíteni, 's a' Tekintetes Karoknak és Rendeknek benyújtani; következő Pontokban:

1. Lelkiesméreletesen és Magyar érzéssel, határozom el Jóságaimnak egy Esztendei jövedelmeit (de a' nélkül, hogy ezen elhatározásom, melyet tsupán Királyom és Hazám eránt lángoló buzgóságom vezet, valaha jövedelmeimre nézve Sinór mértékül vétethessen) 60,000 az az Hatvan ezer Conventionalis értékű Rhenes forintokba, melyeknek erejéig magamat és Successoraimat lekötölem ezennel következő Feltételek alatt.

2. Hogy azon Summát én magamnál, és Successoraim magoknál megtarthassam és megtarthassák mind addig, míg annak Interesseit mind én pontosan fizetem, mind Successoraim pontosan fizetik. — Ellenben

3. Ha akár én az Interesek' fizetésében elmaradoznék, vagy Successoraim resteskednének, adok tellyes hatalmat reá, hogy a' Tudós Társaság' Actoratusa alatt rajtam és Maradékaimon Pest Vármegyének Ordinarius Vice-Ispánnya, praescissis omnibus Juridecis Remediis, salva tamen extra Dominium ad Septemviratum appellata az egész Summát accessoriumaival együtt Executióval megvehesse. — De

4. Minthogy az emberi dolgoknak és Intézeteknek változandósága, azt multhatatlanul szükségessé teszi, hogy a' most szerentsésen született Nemzeti Intézetnek halála esetére is rendelkezéseket tegyek, melyet azonba távoztasson az Isteni bölts Gondviselés mind addig, míg édes Magyar Nemzetemet a' Nemzetek' sorában megtartani jónak látja. Akkor mindazonáltal midőn ezen Nemzeti

Intézetnek akár mely előre el sem látható okoknál fogva meg kellene szünni, azon esetben a' Capitalis megnyótt Interesseivel együtt jöjjön az én és Successoraim' dispositiójok alá, olly világos feltétel alatt mindazonáltal, hogy azt többé magamnál vagy magoknál meg ne tarthassam vagy tarthassák, hanem azt ismét más valamely általam vagy általuk hasznosnak ítélt Hazai közönséges Intézetre fordítani tartozzam és tartozzanak. —

5. Mind azon Fő Principiumokhoz kötöm Fundatiómat, melyek az Országos Deputatio által jelenlétemben kidolgoztattak, nevezetesen megkötöm, hogy ezen magába álló, 's maga által kormányozandó tsupán Tudományos Intézet semmi más Intézetekkel soha össze ne köttessen, hanem ártatlan Tudományos foglalatosságait Királyom' és Hazám' egyesített javára, — és tsak arra, magába tsendesen folytathassa. —

6. Bátorságára a' Tudós Társaságnak ezen Fundationalis Kötelező Levelemet magam költségére intabuláltatni fogom. Mind ezeknek pedig nagyobb erejére, és állandóbb voltára nézve, ezen Fundationalis Kötelező Levelemet a' Coramisáló Üri Személyek előtt Nevem' aláírásával, és szokott petsétemmel megerősítem. — Költ Po'sonyban Bőjt más Havának 19-dik napján' 1826-dik Esztendőben

Gróf Széchenyi István m.k.

(L.S.)

(Az alapító levélre utóbb feljegyezve)²

Az Akadémia képviselőtében ezennel elismerem, hogy az ezen alapító levélben a boldog emlékü gróf Széchenyi István úr által a M.T. Akadémia javára Pozsonyban 1826. Bőjtmáshava 19-kén alkotott 60.000 p.p.frt. alapítványi tőkét Széchenyi Béla gróf úr ő Méltósága 1894. évi december 15-én a Magyar Földhitelintézetnél mint a M.T. Akadémia vagyonkezelőjénél 63.000 forint szóval Hatvanháromezer osztr. ért. papírfortint értékben az M.T. Akadémia javára befizette.

MAGYAR FÖLDHITEL INTÉZET
két olvashatatlan aláírás

b. Eötvös Loránd s.k.,
a m.t. akadémia elnöke

Alább írt Vajai Vay Ábrahám Cs. K. Kamarás, Tekintetes Nemes Borsod Vármegyének Ordinarius Vice-Ispánnya és Diaetalis Követje, a' fenn írt Méltóságos Gróf' magas Lélekkel kijelentett buzgó Hazafiúságát tehetségem gyengeségéhez képest követni kívánván, én is magamat és Successoraimat 8,000 az az Nyóltz ezer Conventionalis értékű Rhforintoknak fizetésére, ugyan azon feltételek alatt, melyek a' tisztelt Gróf Széchenyi István Úr erre a' Levélre feljegyzett Fundationalis Kötelező Levelének pontjaiban foglalva vagynak, és ugyan azon Coramisáló Üri Személyek előtt lekötölem. Költ Po'sonyban Bőjt más Havának 19-dik napján 1826-dik Esztendőben.

Vajai Vay Ábrahám m.k.

(L.S.)

¹ Acta Comitorium II. kötet 591—3.

² Magyar Országos Levéltár N 36 Akademia Lad AN3N². jelzés alatt.

Alább írt Gróf Andrássy György Cs.K. Kamarás, és Tekintetes Nemes Torna Vármegyének követje, szinte azon Hazafiúi érzésekkel követni kívánván a' szép példát, magamat a fenn írt célokra és tsupán azokra, 's a' Coramisáló Úri Személyek előtt, a' mint már többször is kijelentettem, kötelezem 10,000 az az Tíz ezer Conventionalis értékű Rhforintok' erejéig. Költ Po'sonyban Böjt más Havának 19-ik napján 1826-dik Esztendőben

mint a' fenn írt Gróf Andrássy György
e' végre meghatalmazott bízosa
Gróf Széchényi István m.k.

(L.S.)

Alább írt Gróf Károlyi Károlyi György, szinte azon Hazafiúi tiszta indulattal, a' fenn már kitett pontokban foglalt Feltételek és kötelezések alatt és célokra lekötölezem magamat és Successoraimat a' Magyar Tudós Társaság' számára 40,000 az az Negyven ezer Conventionalis értékű Rhforintok' lefizetésére, a' mely Summába ezennel, — a' nélkül, hogy ennek Jövedelmeim' meghatározására nézve

legkisebb következtetése lehessen valaha, — fél Esztendei Jövedelmeit Jóságaimnak megállapítom. Költ Po'sonyban Böjt más Havának 19-dik napján 1826-dik Esztendőben.

Gróf Károlyi György m.k.

(L.S.)

A 175. évforduló alkalmából — gróf Széchenyi Istvánnak 1825. november 3-án a vármegyei követek kerületi vitáján tett felajánlására is emlékezve — tesszük közzé, csokorba kötve az Akadémia alapításának korabeli, szöveghű dokumentumait. A törvénycikkelyeket az országgyűlés 1826. április 17-én terjesztette fel a királyhoz, aki azokat VIII. végzeményével 1827. április 11-én hagyta jóvá. Itt köszönjük meg Kónya Sándornak, Murányi Lajosnak, Nyulásziné dr. Straub Évának és Villám Juditnak az anyag összeállításához nyújtott segítségét.

A szerkesztőség

JOGSZABÁLY

A Kormány 169/2000. (IX.29.) Korm. rendelete

az egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak,
valamint a művészeti ágak felsorolásáról

A Kormány a felsőoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXX. törvény (Ftv.) 72. §-a r) pontjának felhatalmazása alapján a következőket rendeli el:

1. §

Az egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolását e rendelet melléklete tartalmazza.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

A miniszterelnök helyett:

Dr. Stumpf István s. k.,
a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Melléklet

a 169/2000. (IX.29.) Korm. rendelethez

Az egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak,
valamint a művészeti ágak felsorolása

1. Természettudományok

- 1.1. Matematika- és számítástudományok
- 1.2. Fizikai tudományok
- 1.3. Kémiai tudományok
- 1.4. Földtudományok
- 1.5. Biológiai tudományok
- 1.6. Környezettudományok
- 1.7. Multidisziplináris természettudományok

2. Műszaki tudományok

- 2.1. Építőmérnöki tudományok
- 2.2. Villamosmérnöki tudományok
- 2.3. Építészmérnöki tudományok
- 2.4. Anyagtudományok és technológiák
- 2.5. Gépészeti tudományok
- 2.6. Közlekedéstudományok
- 2.7. Vegyészmérnöki tudományok
- 2.8. Informatikai tudományok
- 2.9. Agrár műszaki tudományok

- 2.10. Katonai műszaki tudományok
- 2.11. Multidiszciplináris műszaki tudományok
- 3. Orvostudományok
  - 3.1. Elméleti orvostudományok
  - 3.2. Klinikai orvostudományok
  - 3.3. Egészségtudományok
  - 3.4. Gyógyszertudományok
  - 3.5. Multidiszciplináris orvostudományok
- 4. Agrártudományok
  - 4.1. Növénytermesztési és kertészeti tudományok
  - 4.2. Állatorvosi tudományok
  - 4.3. Állattenyésztési tudományok
  - 4.4. Élelmiszertudományok
  - 4.5. Erdészeti és vadgazdálkodási tudományok
  - 4.6. Multidiszciplináris agrártudományok
- 5. Társadalomtudományok
  - 5.1. Gazdálkodás- és szervezéstudományok
  - 5.2. Közgazdaságtudományok
  - 5.3. Állam- és jogtudományok
  - 5.4. Szociológiai tudományok
  - 5.5. Politikatudományok
  - 5.6. Hadtudományok
  - 5.7. Multidiszciplináris társadalomtudományok
- 6. Bölcsészettudományok
  - 6.1. Történelemtudományok
  - 6.2. Irodalomtudományok
  - 6.3. Nyelvtudományok
  - 6.4. Filozófiai tudományok
  - 6.5. Nevelés- és sporttudományok
  - 6.6. Pszichológiai tudományok
  - 6.7. Néprajz és kulturális antropológiai tudományok
  - 6.8. Művészeti és művelődéstörténeti tudományok
  - 6.9. Vallástudományok
  - 6.10. Média- és kommunikációs tudományok
  - 6.11. Multidiszciplináris bölcsészettudományok
- 7. Művészetek
  - 7.1. Építőművészet
  - 7.2. Iparművészet
  - 7.3. Képzőművészet
  - 7.4. Színházművészet
  - 7.5. Film- és videoművészet
  - 7.6. Zeneművészet
  - 7.7. Tánc- és mozdulatművészet
  - 7.8. Multimédia
- 8. Hittudomány

KÖZLEMÉNYEK

FELHÍVÁS

A KÖRNYEZETBIZTONSÁG ERŐSÍTÉSÉRE KÖZÉP-KELET-EURÓPÁBAN ÉS A VILÁG MÁS TÉRSÉGEIBEN

1. Az MTA 2000. évi májusi közgyűlése az alábbi nyilatkozatot fogadta el a környezetbiztonság megerősítésének szükségességéről és ebben a vonatkozásban a tudományos közösség sajátos szerepéről, s előterjesztette ezt a nyilatkozatot az „InterAcademy Panel” részére a 2000. május 15—18. között megrendezett Tokiói Nemzetközi Fórumán. E nyilatkozat annak kapcsán készült, hogy a közelmúltban a Tiszát, Magyarország második legnagyobb folyóját egy katasztrofális — határon áttérjedő — cianid-szennyezés érte, amely elpusztította a folyó magyarországi felső szakaszán az élővilágot.

A fenntarthatóság (fenntartható fejlődés) és a környezetbiztonság

2. A tudósok megkülönböztetett figyelmet szentelnek a globális folyamatok, a természeti és az emberi tényezők közötti kapcsolatok elemzésének, a fejlődésre vonatkozó különböző jövőképek kidolgozásának, a társadalmi, a gazdasági és a környezeti problémák együttes stratégiai megoldásának, s egyúttal ebben a tudósoknak sajátos felelősségük is van.

3. Az utóbbi évtizedekben végbement példátlanul gyors műszaki fejlődés ellenére társadalmaink „sérülékenyek” maradtak a természeti katasztrófákkal szemben. Emellett, az ipari balesetek akaratlanul is komoly társadalmi-gazdasági, illetve ökológiai károkat okozhatnak.

4. Miközben közös célkitűzésünk az, hogy biztosítható legyen a Föld minden lakójának a méltányos életminőség azáltal, hogy mindenütt elérjük és megőrizzük a fenntartható fejlődést, (eközben) szembesülünk a természeti és a műszaki eredetű kockázatok (katasztrófák) egyre jelentősebb kihívásaival. Ténylegesen, a legkárosabb vagy a potenciálisan legveszélyesebb globális vagy nagyléptékű határokon áttérjedő „természeti” katasztrófákat ugyancsak a mi tevékenységeink idézik elő (amelyek következményei a biológiai sokféleség csökkenése, a vegyi szennyezés, az üvegházhatású gázok légköri koncentrációjának növekedése stb.).

5. Következésképpen nem érhetjük el a fenntartható fejlődést a globális és a regionális szintű környezetbiztonság jelentős javítása nélkül.

A közép-kelet-európai országok sajátos helyzete

6. Ezek a problémák nagy jelentőségűek a közép-kelet-európai térség országai számára. Történelmi változások mentek végbe ezekben az országokban az elmúlt évtizedben. Ezt az időszakot a demokratikus intézményrendszerre való áttérés, a jogszabályok alapvető reformja, a piacgazdaság kiépülése, a gazdasági ágazatok szerkezeti átalakulása, a nemzetközi együttműködésben való intenzívebb részvétel jellemezte.

7. Ennek az átmenetnek az egyik kritikus területe a környezeti örökség kezelése. Egyfelől ezt a térséget a természeti örökség egyedülálló értékei, gazdag biológiai és tájképi sokszínűség jellemzi. Másfelől, bár csökkenő mértékben, még mindig alkalmaznak elavult technológiákat és megtalálhatók olyan szennyezett területek, veszélyes hulladéklakók, amelyek még a központi tervgazdálkodás időszakából maradtak, amikor a környezettudatosság meglehetősen szerény mértékű volt. Ezeket a problémákat nem lehetett azonnal megoldani többek között a más átfogó jelentőségű társadalmi és gazdasági problémákra irányuló figyelem vagy a szükséges pénzforrások hiánya miatt.

8. A károk felszámolására irányuló tevékenységekkel párhuzamosan mindent el kell követnünk annak érdekében, hogy elkerüljük vagy csökkentjük az újabb környezeti katasztrófák bekövetkezésének lehetőségét. Ennek kell lennie az egyik meghatározó követelménynek a gazdaság átalakításának folyamatában, a privatizáció során, az új beruházások elősegítésekor, illetve a környezetvédelmi szabályozás megerősítése kapcsán.

9. Ha az ilyen természeti és ipari veszélyekből eredő kockázatot alábecsülik vagy rosszul kezelik, akkor az veszélyezteti a korábban elért jelentős eredményeket és végső soron további fejlődésünket. Csak az elővigyázatossági és a megelőzési elvek megfelelő környezetvédelmi alkalmazása, a környezetvédelmi szempontoknak az ágazati politikákba és programokba való teljes körű integrálása, a környezetvédelmi szempontból biztonságos és hatékony technológiák, valamint a legjobb ismert eljárások fejlesztése és alkalmazása garantálhatja a környezetbiztonság megerősítését, s következképpen a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek tartós biztosítását nálunk, illetve a régióink többi országában.

Határon áterjedő környezeti katasztrófák

10. A katasztrófáknak különös jelentősége van akkor, amikor azok határon áterjedő szennyezést okoznak, vagy komoly környezeti károkat eredményeznek más államok területén, egy adott ország fennhatóságán kívül eső területeken. Országaink a közép-kelet-európai régióban helyezkednek el, amely Európa viszonylag nagy népsűrűségű térsége és ahol sok olyan ipari terület van, ahol még régi technológiát alkalmaznak, vagy veszélyes tevékenységet folytatnak a közös államhatárok mentén és azokhoz közel és amelyek a határon áterjedő környezeti hatások potenciális forrásai. Hasonló a helyzet a világ más térségeiben is; a krónikus vagy különösen a közelmúltban történt „híres” balesetekből eredő, határon áterjedő szennyeződések világosan jelezték, hogy milyen mértékben függünk egymástól.

A környezetbiztonsággal foglalkozó intézmények és eszközök

11. Ezekkel a kérdésekkel már különféle nemzetközi fórumok és programok foglalkoztak. Az 1972-es stockholmi konferencián (ENSZ Konferencia az Emberi Környezetről), vagy az 1992-es Föld Csúcson elfogadott alapelvek az együttműködésünk szilárd és hatékony támpontjait jelentik. A „Feladatok a XXI. századra” és a „Környezetet Európának” elnevezésű pán-európai program megfelelő fejezetei, vagy Természeti Katasztrófák Csökkentése Évtizedének keretében elfogadott Yokohamai irányelvek azokkal a megelőzési, kárenyhítési és adaptációs intézkedésekkel foglalkoztak, amelyek a katasztrófák különféle típusaira és a különböző ágazatokra alkalmazhatók.

12. Több multilaterális egyezmény van érvényben, amelyek az elővigyázatosság és a „szennyező fizet” elveken alapulnak és amelyek rendelkezéseket tartalmaznak a környezeti katasztrófák, illetve azok káros következményeinek kezelésére.

13. Ezek a programok és egyezmények ugyancsak kiemelik a tudományos együttműködés fontosságát.

A tudomány sajátos felelőssége

14. A tudományos közösség szerepét hangsúlyozta „A Tudomány Világkonferenciája”, amelyet 1999-ben Budapesten rendeztek meg. A tudományról és a tudományos ismeretek felhasználásáról szóló nyilatkozat külön figyelmet fordított a fenntarthatóság és a biztonság problémáira.

15. E dokumentum értelmében a tudománynak hozzá kell járulnia ahhoz, hogy mindenki jobban megértse a természet és a társadalom, a jobb életminőség, valamint a jelen és a jövő nemzedékek számára fenntartható egészséges környezet lényegét, továbbá a tudomány hozzájárulása nélkülözhetetlen a béke és a fejlődés, a globális biztonság eléréséhez.

16. Sajátos körülményeink és tapasztalataink alapján országunk tudományos közösségének képviselőiként kifejezzük azt a véleményünket, hogy konkrétabb lépések szükségesek „A Tudomány Világkonferenciáján” elfogadott nyilatkozat azon elemeinek megvalósítására, amelyek a fenntartható fejlődés és a környezetbiztonság egymással összefüggő kérdéseivel foglalkoznak. Az ebben a dokumentumban megfogalmazott célkitűzések a folyamatban levő (például az UNESCO és az ICSU égisze alatt folyó) nemzetközi tudományos programok, továbbá a nemzetközi környezetvédelmi egyezményeknek — azok hatékony végrehajtását szolgáló — a tudományos tevékenységekre vonatkozó kötelezettségvállalásai sajátos feladatokat jelentenek a tudományos közösségeink számára is.

Felhívás a környezetbiztonság megerősítésére

17. Nem érhetjük el és nem folytathatjuk a környezetvédelmi szempontból is fenntartható fejlődést a globális és regionális környezetbiztonság megerősítése nélkül. Ennek érdekében behatódobban kell foglalkoznunk e környezetvédelmi katasztrófák okaival, folyamatával és következményeivel, növelni kell erőfeszítéseinket e katasztrófák és káros

következményeik megelőzését vagy enyhítését célzó módszerek kidolgozására, erősíteniük kell a tudományos együttműködést és a párbeszédet a politikusokkal és a vállalkozók képviselőivel.

18. a tudomány világkonferenciáján elfogadott üzenettel összhangban különösen a környezetbiztonsághoz kapcsolódóan:

19. jelentősebb interdiszciplináris erőfeszítésekre van szükség a természet- és társadalomtudományok részvételével, ami nélkülözhetetlen az egymással összefüggő etikai, társadalmi, kulturális, környezeti, a nemekkel összefüggő, ökögazdasági és egészségügyi problémák elemzéséhez,

20. a kormányoknak, a civil társadalomnak és a termelő ágazatoknak jobban el kell kötelezniük magukat a tudomány mellett, a tudósoknak pedig hasonlóképpen el kell kötelezniük magukat a társadalom jóléte mellett,

21. növelni kell a tudományba és a technológiába történő beruházásokat, mivel azok célja többek között a természeti erőforrások, a biológiai sokféleség és az életfenntartó rendszerek jobb megértése és megőrzése, továbbá az, hogy elmozduljunk a fenntartható fejlődési stratégiák irányába a gazdasági, a társadalmi, a kulturális és környezeti szempontok integrálásával.

22. Ezeknek az alapvető rendelkezéseknek a fényében, valamint a világkonferencia által ugyancsak elfogadott keretprogram alapján felhívást teszünk közzé azzal a céllal, hogy megtaláljuk e problémák hatékonyabb tudományos megközelítését, intenzívebbé tegyük a környezeti katasztrófák és hatásaik megelőzéseivel és mérséklésével foglalkozó tudományos tevékenységeket, célirányosabb és a régiók sajátosságaira nagyobb figyelmet fordító sokoldalú és az interdiszciplináris együttműködésre építő tudományos programokat dolgozzunk ki és hajtsunk végre.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet az

MTA POLITIKAI TUDOMÁNYOK INTÉZETE, valamint az MTA SZOCIOLÓGIAI KUTATÓINTÉZET

igazgatói munkakörének betöltésére, 2001. július 1-jei hatállyal.

Az igazgató feladata:

- az intézet tudományos tevékenységének irányítása, koordinálása,
- a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,
- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph.D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén,
- kutatóintézet, vagy kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázónak az intézet tudományos programja megvalósítására vonatkozó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegennyelv ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzt 2 példányban,
- 3 hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. törvény 40. §-a, illetve a 49/1993. (III. 26.) Korm. rendelet szerint.

A jelenlegi igazgatónak — amennyiben pályázatot nyújt be —, ez utóbbiakat nem kell mellékelnie.

A megbízás legfeljebb 5 évig terjedő időtartamra, illetőleg a pályázó 70 éves koráig szól.

A pályázatot az MTA főtitkárának címezve (1245 Budapest, Pf. 1000), az Akadémiai Értesítőben történő megjelenésétől számított 1 hónapon belül kell benyújtani a Magyar Tudományos Akadémia Titkársága Társadalomtudományi Főosztályának.

*Kroó Norbert s.k.,
az MTA főtitkára*

Az MTA Növényvédelmi Kutatóintézete PÁLYÁZATOT HIRDET

Az igazgatóhelyettesi munkakör betöltésére,
2001. január 1-jei hatállyal.

A megbízás legfeljebb öt évre szól

Az igazgatóhelyettes feladata:

- távollétében képviseli és helyettesíti az igazgatót,
- közreműködik az intézet tudományos tevékenységének irányításában,
- a kutatóhelynek a hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése,

- a kutatóhely tudományos koncepciójának megvalósítása, jóváhagyott alapfeladatainak teljesítése,
- ellátja az intézet működésével kapcsolatban rábízott feladatokat.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- legalább a tudomány kandidátusa vagy Ph.D. tudományos fokozat,
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamelyik területén,
- a kutatóintézet vagy magasabb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
- legalább egy világnyelv tárgyalóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázónak az igazgatóhelyettesi feladatok ellátására vonatkozó koncepcióját,
- a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és illetményének megjelölését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését,
- a pályázó által írt tanulmányok és könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét,
- tudományos fokozatának és idegennyelv-ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hiteles másolatát,
- részletes szakmai önéletrajzt 2 példányban,
- hónapnál nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítványt,
- a jelenlegi munkáltató által készített minősítést, az 1992. évi XXXIII. Törvény 40. §-a, illetve a 49/1993. (III.26.) Korm. rendelet szerint.

Amennyiben a felhívásra az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetében dolgozó kutató pályázik, úgy az említett mellékletek elhagyhatók.

A pályázatot az MTA Növényvédelmi Kutatóintézete igazgatójához (1022. Budapest, Herman Ottó út 15.) kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Dr. Kőmíves Tamás s. k.,
igazgató

Az Országos Meteorológiai Szolgálat közleménye

Az Országos Meteorológiai Szolgálat Elnöksége — a 30/1993. (XI. 30.) KTM rendelettel módosított 5/1992. (II.21.) KTM rendelet alapján — a *Meteorológiai Világnap* alkalmából (2001. március hó 23.) **miniszteri elismerések** adományozására kíván előterjesztést tenni.

Ennek megfelelően a hazai és a nemzetközi meteorológia területén kimagasló tudományos kutatások és szakmai eredmények elismerésére két *Schenzl Guidó-díj*, valamint négy *Pro Meteorologia Emlékplakett* adományozására kerülhet sor.

A Szolgálat Elnöksége felhívja a szakmai, tudományos és társadalmi szervezeteket, egyesületeket, kamarákat, gazdálkodó szervezeteket, intézményeket, önkormányzatokat, valamint a meteorológia iránt érdeklődést tanúsító magánszemélyeket, hogy az elismerésekre tegyék meg javaslatukat.

A javaslatokat **2001. január hó 23.** napjáig kell, a Szolgálat Elnöki Irodájára, dr. Hunkár Márta tudományos titkárnak eljuttatni. (**1024. Budapest, Kötöbél Pál u. 1.**)

A javaslatnak tartalmaznia kell a jelölt nevét, személyi adatait, munkahelyét, beosztását, tudományos fokozatát, korábbi kitüntetéseit, továbbá szükséges ismertetni az *indítványt megalapozó eredményeket* is.

Az elismerések adományozására beérkezett javaslatokat az erre a célra alakult bizottság értékeli, amelyben a Szolgálaton kívül képviselteti magát a Magyar Honvédség Meteorológiai Hivatala, a Magyar Tudományos Akadémia, az ELTE Meteorológiai Tanszéke, valamint a Magyar Meteorológiai Társaság.

Az elismeréseket a *miniszter* vagy megbízottja a Meteorológiai Világnapon ünnepélyes keretek közt adja át.

Országos Meteorológiai Szolgálat
Elnöki Iroda

HELYESBÍTÉS

Az Akadémiai Értesítő 2000. október 13-i számában a 111. oldalon az AKT 6/5/2000. (IX.11.) állásfoglalásában szereplő intézet neve helyesen: MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet.

(Kézirathiba)

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000. Nyomdai táskaszám: 2980
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás. – Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1,5 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865–9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,- Ft. – Példányszámonkénti ára: 196,- Ft

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 2000. DECEMBER 15.

Személyi rész	Akadémiai kitüntetések és díjak	a Magyar Tudomány Napja alkalmából	128
---------------	---------------------------------	--	-----

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. szeptember 18-i ülésének állásfoglalásai	130
--	-----

Közlemények	Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről	131
	Pályázati felhívás	kutatóintézeti osztályvezetői munkakörök betöltésére.	131

SZEMÉLYI RÉSZ

A Magyar Tudomány Napja alkalmából

a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége és az Arany János Közalapítvány a Tudományért Kuratóriuma kiemelkedő tudományos életművek elismeréseként

EÖTVÖS JÓZSEF KOSZORÚVAL tüntette ki:

Rába Györgyöt, az irodalomtudomány doktorát,

akinek tudományos munkássága a XIX. és XX. századi magyar- és világirodalom elemző vizsgálatára irányul. Nagy monográfiája (Szép hűtlenek, 1969) a modern magyar fordításirodalom körében a legalapvetőbbnek számít. Babits és Szabó Lőrinc monográfiáiban egyfelől lenyűgöző művelődéstörténeti, lélektani, filozófiai és poétikai tudással ad tökéletesen adatolt életrajzot és fejlődéstörténetet, másfelől a kor egészébe állított teljes életműről fest hiteles képet. Tanulmányaira a rendkívüli igényesség, tudósi és művészi fegyelem a jellemző;

Diófási Lajost, a mezőgazdasági tudomány doktorát, a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet igazgatóját,

közel fél évszázados szakmai pályafutás alatt végzett tudományos kutatási, szaktanácsadási és oktatási eredményeiért, amelyek középpontjában a hegyvidéki minőségi fehér- és vörös-borszőlő termesztése és a borkészítés tudományos feltárása állt és áll;

Varró Vincét, az orvostudomány doktorát, a Szegedi Orvostudományi Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikájának professzor emeritusát,

a gastroenterológia és a belgyógyászat területén elért kiemelkedő tudományos eredményeiért, iskolateremtő munkásságáért;

Retter Gyulát, a műszaki tudomány doktorát, a Budapesti Műszaki Egyetem Villamos Gépek és Hajtások Tanszék professzor emeritusát,

a klasszikus elméleteken túlmutató, iskolateremtő kutató tevékenységéért, a villamosságtan, a villamosgépek és az energiaátalakítók területén elért kimagasló eredményeiért, amellyel elévülhetetlen érdemeket szerzett a villamosmérnöki oktatásban;

Kucsman Árpádot, a kémiai tudomány doktorát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szerves Kémiai Tanszékének professzor emeritusát,

az elméleti és fizikai szerves kémia, ezen belül a szerves kénvegyületek összehasonlító szerkezetvizsgálata területén elért kimagasló tudományos eredményeiért, öt évtizedes iskolateremtő tanári munkásságáért;

Augusztinovics Máriát, a közgazdaságtudomány doktorát a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Kutató Központjának tudományos tanácsadóját,

aki a magyar közgazdaságtudomány ma élő egyik legjelentősebb iskolateremtő egyénisége, az input-output modellek legismertebb, nemzetközi viszonylatban is elismert elméleti továbbfejlesztője és gyakorlati alkalmazója. A nyolcvanas évek közepe óta a matematikai közgazdaságtan eredményeit főképp az emberi életpálya finanszírozásának kutatásában alkalmazza. A nyugdíjrendszerek elemzésének és összehasonlításának teljesen újszerű keretmodelljét alkotta meg;

Fényes Tibort, a fizikai tudomány doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetének nyugalmazott tudományos tanácsadóját,

aki meghatározó szerepet töltött be a hazai atommag-spektroszkópiai kutatások megindításában. Kutatócsoportjával együtt a dubnai Egyesített Atomkutató Intézetben több új izotópot fedezett fel és állapította meg sajátosságait. A debreceni ciklotron beindítását követően szervezte és irányította az ennek felhasználására alapozott hazai atommag-spektroszkópiai kutatásokat. Külön kiemelés érdemel a tudományos utánpótlás képzése terén kifejtett iskolateremtő tevékenysége;

az Arany János Közalapítvány a Tudományért kuratóriuma kimagasló tudományos eredményeikért, valamint iskolateremtő tevékenységükért és a tudományos utánpótlás nevelése terén végzett kiemelkedő munkájukért

KÖZALAPÍTVÁNYI NAGYDÍJBAN részesítette:

Bocz Ernőt a mezőgazdasági tudomány doktorát,
Knoll József akademikust,
Nemecz Ernő akademikust és
Szabó János akademikust;

az Arany János Közalapítvány kuratóriuma, szakkuratóriumainak javaslatára a „Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány” pénzügyi támogatásával kiemelkedő tudományos kutató munkájuk elismeréseként

RÁNKI GYÖRGY-díjban részesítette:

Diószegi Istvánt, a történelemtudomány doktorát,
Tengelyi Lászlót, a filozófiai tudomány doktorát és
Torma István régészt, a PhD fokozat tulajdonosát;

BOLYAI FARKAS-díjban részesítette:

Győri Istvánt, a matematikai tudomány doktorát,
Páles Zsoltot, a matematikai tudomány kandidátusát,
Rónyai Lajost, az MTA doktorát és
*Szendrei Ágnes*t, a matematikai tudomány doktorát;

DARÁNYI IGNÁC-díjban részesítette:

Mészáros János akademikust,
Kiss Árpádot, az MTA doktorát,
Magyar János akademikust,

Csermely Jenőt, az MTA doktorát és
Sárközi Pétert, a Biokultúra Egyesület örökös tiszteletbeli elnökét;

SZENTÁGOTHAJ JÁNOS-díjban részesítette:

Czéh Gábort, az orvostudomány doktorát,
Dóczi Tamást, az orvostudomány doktorát,
Gallé Lászlót, a biológiai tudomány doktorát,
Gallyas Ferencet, a biológiai tudomány doktorát,
Jancsó Gábort, az orvostudomány doktorát,
Lénárd Lászlót, az orvostudomány doktorát és
Szende Kálmánt, a biológiai tudomány doktorát;

KVASSAY JENŐ-díjban részesítette:

Istvánovics Verát, az MTA doktorát,
Józsa Jánost, a műszaki tudomány kandidátusát,
Schmieder Antalt, a műszaki tudomány kandidátusát és
Simonffy Zoltán tudományos munkatársát;

a Paksi Atomerőmű Részvénytársaság és az Arany János
Közalapítvány a Tudományért Wigner Jenő szakkuratóriuma

WIGNER JENŐ-díjat adományozott

Gyimesi Zoltánnak, a KFKI Atomenergia Kutatóintézet
nyugalmazott igazgatójának,

aki meghatározó szerepet játszott abban, hogy Magyaror-
szágon az atomenergia békés felhasználása a nemzetközi
elvárásoknak megfelelő, biztonságos körülmények között
történik. Kigondolója volt egy sor olyan kutatás-fejlesztési
projektnek, amely ezt a célt segítette elő;

a Magyar Tudományos Akadémia Peter Munk közérdekű
felajánlásának felhasználásával

STEINDL IMRE-díjat adományozott

Cságyoly Ferenc Ybl-díjas építésznek, egyetemi tanárnak
alkotó tevékenységéért és az azt megalapozó tudomá-
nyos-oktatói munkásságáért,

MUNKÁCSI BERNÁT-díjat adományozott

Kiefer Ferenc akadémikusnak,
mind a szorosabb értelemben vett magyar nyelvtudo-
mány, mind az általános és elméleti nyelvészet terén nem-
zetközileg is kiemelkedő munkásságáért;

a Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság által alapí-
tott díj kuratóriuma

MOL TUDOMÁNYOS-díjat adományozott

Bartha Lászlónak, a kémiai tudomány kandidátusának
a kenőolajok hamumentes, felületaktív adalékainak kutá-
tása és alkalmazása során elért eredményeiért;

a Magyar Tudományos Akadémia és a Richter Gedeon
Részvénytársaság által alapított díj kuratóriuma

BRUCKNER GYŐZŐ-díjat adományozott

Dr. Szepes Lászlónak, a kémiai tudomány doktorának,
a gázkromatográfia és a nagy hatékonyságú folyadék
kromatográfia területén elért kimagasló kutatási eredmé-
nyeiért, és a kromatográfia hazai elterjesztéséért és

Dr. Tyihák Ernőnek, a kémiai tudomány doktorának,
a túlnyomásos réteg-kromatográfia elméletének kidolgo-
zásáért és különböző területeken történő gyakorlati alkal-
mazásáért, valamint a növény-biokémia területén elért
kimagasló kutatási eredményeiért;

a Magyar Tudományos Akadémia — a Magyar Államva-
sutak Részvénytársaság kötelezettségvállalásával — a ma-
gyar vasutak fejlesztését szolgáló kiemelkedő tudományos
teljesítmények jutalmazására alapított

MIKÓ IMRE-díjat

Zobory Istvánnak, a Magyar Tudományos Akadémia
doktorának

adományozta, a vasúti járművek dinamikája és energeti-
kája területén végzett kutatómunkájáért;

a General Electric International Hungary által alapított

GENERAL ELEKTRIC ÖSZTÖNDÍJ

első helyezését érte el

Dr. Reményi Andrea Ágnes,
„Az MSZMP-PB ülések konverzióelemzése. A hatalmi
hierarchia rekonstrukciója” c. pályamunkájával,

második helyezést ért el

Dr. Hegman Norbert Zoltán,
„A kvarcüveg átalakítási folyamat során az üvegalakító
fémszerszám kontaktuson alapuló hőtranszport meghatáro-
zása” c. pályamunkájával,

harmadik helyezést ért el

Bódi Ferenc,
„A helyi önkormányzatok érdekérvényesítése a terület-
politikában” c. pályamunkájával;

a Magyar Szabadalmi Hivatal

AKADÉMIAI SZABADALMI NÍVÓDÍJBAN részesít-
tette:

Dr. Kende Györgyöt, a hadtudomány kandidátusát,
a katonai logisztika haditechnikai kutatás-fejlesztés terü-
letén nyújtott kiemelkedő teljesítményéért,

Dr. Matuz Jánost, a mezőgazdasági tudomány kandidá-
tusát,
a hazai búzanemesítés területén elért kimagasló nemesí-
tői tevékenységéért,

Dr. Vas Attilát, a mezőgazdasági tudomány kandidátusát,
a korszerű gabonaszárító berendezések és energiatakaré-

kos szárítási technológiák kiemelkedő fejlesztési eredményeiért;

a Kapolyi László akadémikus által alapított díj kuratóriuma

VITÁLIS ISTVÁN-díjban részesítette

Szilágyi Gábor geológusmérnököt,

a bányabiztonság és a környezetvédelem területén elért kiemelkedő műszaki- és tudományos eredményeiért;

a Magyar Tudományos Akadémia Radiokémiai Bizottsága, a Magyar Kémikusok Egyesülete és a Paksi Atomerőmű Részvénytársaság által alapított

Hevesy Ifjúsági Előadói Díj

első fokozatát

Ember Péter Pál,

a Kémiai Kutatóközpont Izotóp és Felületkémiai Intézete doktorandusza és

Tömböly Csaba,

a Szegedi Biológiai Központ doktorandusza,

harmadik fokozatát

Fehér Attila,

az Eötvös Loránd Tudományegyetem V. éves vegyész-hallgatója nyerte el.

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa 2000. október 18-i ülésének (AKT 7/2000.) állásfoglalásai

Napirend:

1. A konszolidáció keretében indítandó fejlesztési programok véleményezése
2. A nemzeti K+F pályázaton való részvétellel kapcsolatos teendők áttekintése
3. A 2000. évi fiatal kutatói álláshelyek betöltésének áttekintése
4. Tájékoztató az Akadémiai Tudományos Publikációs Adattár technikai elképzeléseiről
5. Tájékoztató a távoktatásban való akadémiai részvételről
6. Egyebek

AKT 7/1/2000. (XI.18.) állásfoglalás:

Az AKT részletesen megtárgyalta a konszolidáció keretében indítandó fejlesztési programokat.

Az AKT 18 igen, 1 tartózkodás szavazattal támogatta a vári Társadalomkutató Központ — mint önálló jogi személy — létrehozását.

A testület egyhangúlag megszavazta önálló jogi személyiségű Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet létrehozását.

Az AKT örömmel üdvözölte és egyhangúlag elfogadta a Konszolidációs Bizottság döntését a kisebb programok támogatásáról. Az 1997-től folyó programok 2001-től bázistámogatásként az alábbi összeget kapják: Ökológia 13 Mft, Vízgazdálkodás 19 Mft, Kisebbségkutatás 45 Mft, Társadalomkutató Központ 20 Mft, Alföld-kutatás 30 Mft. 2001. januártól a KOKI bázisába beépül 20 Mft a „Molekuláris neurobiológiai program” támogatására. A többi

program esetében jóváhagyta 2001—2002. évekre az alábbi támogatásokat: Danubius program 13 Mft, Földtudományi program 18 Mft, Népeségtudományi program 12 Mft. A fenti összegek bázisba kerüléséről a Konszolidációs Bizottság 2002-ben dönt.

Az AKT állásfoglalása szerint további kutatási programok igényeivel is foglalkozni kell.

AKT 7/2/2000. (XI.18.) állásfoglalás:

A 2000. évi fiatal kutatói álláshelyek betöltésével kapcsolatban az AKT elfogadta a tájékoztatást és egyhangúlag úgy döntött, hogy a maradvány tartalékként szolgáljon, amely a későbbiekben szükség szerint felhasználható lesz a fiatal kutatói álláshelyekre.

AKT 7/3/2000. (XI.18.) állásfoglalás:

Az AKT a nemzeti K+F programban való várható részvételről szóló tájékoztatást tudomásul vette és állást foglalt az intézeteknek nyújtandó további segítségadással kapcsolatban.

AKT 7/4/2000. (XI.18.) állásfoglalás:

Az Akadémiai Tudományos Publikációs Adattár (ATPA) létrehozásával kapcsolatos technikai háttérrel Dr. Radnai Tamás, a Kémiai Kutatóközpont (KK) munkatársa adott tájékoztatást.

Az AKT elnöke köszönetet mondott az ATPA előkészítésében közreműködő bizottságok tevékenységéért, amely lehetővé tette a munkák haladéktalan beindítását. A kezdeti lépésekhez az anyagi feltételek is megteremtődtek. A még

nyitott kérdések tisztázása az előkészítő bizottság és a kura-tóriumok feladata. A működési szabályzat elkészítésének határideje december 15., amelynek véleményezésébe be kell vonni az AKVT-t is.

AKT 7/5/2000. (XI.18.) állásfoglalás:

A testület megvitatta a távoktatásról készített anyagot, amelynek célja az ilyen irányú kezdeményezések segítése, a részvételi stratégia kialakítása. Az elképzelés főként a szellemi kapacitásra épít. Az MTA intézetek leginkább oktatási anyagok összeállításában tudnak segíteni, de csak választható tevékenységként. Több kérdés még tisztázatlan, a költségeket pályázati forrásból kell előteremteni.

Az AKT köszönettel vette a tájékoztatást. Észrevételeket, javaslatokat megküldik az anyag összeállítójának.

AKT 7/6/2000. (XI.18.) állásfoglalás:

Egyebek között szó volt a 2001. évi költségvetésről, amelyben igen nagy előrelépés a kutatóknak a felsőoktatási oktatókkal való azonos megítélése, az ahhoz szükséges anyagiak biztosítása. A többi terület kondícióinak javítása 2002-ben várható.

KÖZLEMÉNYEK

TÁJÉKOZTATÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Doktora cím odaítéléséről

CSÓTÓ ATTILA

„Néhánytest-dinamika atommagokban és magreakciókban” című munkája alapján,

HOMONNAY ZOLTÁN

„A ⁵⁷Co-nyomjelzéses Mössbauer-spektroszkópia alkalmazása magashőmérsékleti szupravezetők szerkezetvizsgálatára” című munkája alapján,

ISTVÁNOVICS VERA JULIANNA *VIII. 9!*

„A foszfor szerepe a fitoplankton szukcessziójában és a tavak eutrofizálódásában” című munkája alapján,

KISS ISTVÁN

„P elem transzpozonnal indukált mutánsok felhasználása a Drosophila fejlődésgenetikában” című munkája alapján,

MINDSZENTY ANDREA

„Bauxitszedimentológia (A karsztbauxitok, a geodina-mika és a klíma kapcsolatának elemzése mediterrán példákon)” című munkája alapján,

PARAGH GYÖRGY

„Lipidanyagcsere vizsgálatok atherosclerosisra hajlamosító” című munkája alapján,

SZÁNTAY CSABA

„Alkalmazott és elméleti NMR spektroszkópiai tanulmányok” című munkája alapján,

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN

„A kvantum-színdinamika ellenőrzése nagyenergiájú elemirész-ütközésekben” című munkája alapján,

ZÁVOTI JÓZSEF

„A geodézia korszerű matematikai módszerei” című munkája alapján,

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címet.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Kutatóközpont Kémiai Intézet igazgatója

PÁLYÁZATOT HIRDET

az alábbi tudományos osztályok osztályvezetői munkakörének betöltésére:

Szintetikus szerves kémiai osztály

Molekulárfarmakológiai osztály

Neurokémiai osztály

Farmakobiokémiai osztály

Biokomplex kutatási osztály

Koordinációs kémiai osztály

Polimer kémiai- és anyagtudományi osztály

Szerves katalízis osztály

Reakciókinetika osztály

Polimer fizikai-kémiai osztály

Felületkémiai- és korróziós osztály

Kémiai-fizikai osztály

Környezatkémiai és analitikai osztály

Röntgendiffrakciós osztály

Molekulaszerkezeti osztály

Mikró- és mezopórusos anyagok osztálya

Az osztályvezető feladata:

Az osztály tudományos- és egyéb (szervezési, gazdasági stb.) tevékenységének irányítása, az osztályon dolgozó kutatók szakmai fejlődésének elősegítése, az osztály működéséhez szükséges feltételek megteremtése.

A pályázókkal szembeni feltételek:

- nemzetközi színvonalú kutatómunka végzése az adott osztály tématerületén,
- tudományos fokozat,
- megfelelő szakmai és vezetési gyakorlat,
- legalább egy idegen nyelv (lehetőleg angol) előadósintű ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a) a munkakör ellátására vonatkozó vezetési és tudományos koncepciót;
- b) a pályázó tudományos tevékenységét is részletesen ismertető önéletrajzot;
- c) idegen nyelvtudást és tudományos minősítést igazoló okiratok másolatát;
- d) a pályázó 1990—2000 között megjelent tudományos közleményeinek, valamint az azokra kapott idézeteknek a jegyzékét;
- e) a pályázónak a kutatási egységek irányításában eddig végzett munkájának ismertetését;
- f) a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának, illetményének ismertetését;

g) három hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A Kémiai Kutatóközpont három kutatóhelye valamelyikében jelenleg állományban lévő pályázónak csak az a) és b) pontokra kell válaszolnia.

Az osztályvezetői munkakörök 2001. február 1-jétől töltendők be, és a megbízások legfeljebb öt évre szólnak.

A pályázati anyagot az MTA Kémiai Kutatóközpont Kémiai Intézet igazgatójához (1025. Budapest, Pusztaszeri út 59—67.) kell benyújtani a közzétételtől számított harminc napon belül. A pályázattal kapcsolatos esetleg szükséges további felvilágosítást az intézet Tudományos Titkársága ad.

Pálinkás Gábor s. k.

*Kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog újévet
kívánnak
a lap munkatársai*

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: az MTA Titkársága Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.
Szerkesztő: dr. Demcsik Tamás

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Rt. igazgatója
Budapest, 2000. Nyomdai táskaszám: 3022
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Nyomda Kft. végezte
Felelős szerkesztő: dr. Demcsik Tamás. – Műszaki szerkesztő: Gábor Péter
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865–9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 2352,- Ft. – Példányszámonkénti ára: 196,- Ft